

รายงานการประเมินโครงการ
โรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน
โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ

นางสาวญาสุมินทร์ นนทมาตร
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา
วิทย์ฐานะ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ

โรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

ชื่อเรื่อง	รายงานการประเมินโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ
ชื่อผู้ประเมิน	นางสาวญาสุมินทร์ นนทมาต ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1
ปีการศึกษา	ปีการศึกษา 2563

บทคัดย่อ

การประเมินโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ มีวัตถุประสงค์ของการประเมิน 1) เพื่อประเมินด้านบริบทของโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ 2) เพื่อประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้นที่ใช้ในการดำเนินโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ 3) เพื่อประเมินด้านกระบวนการ การดำเนินโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ และ 4) เพื่อประเมินด้านผลผลิตของโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ

ประชากรที่ใช้ในการประเมิน ประกอบด้วยครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้แทนหน่วยงานรัฐ และเอกชน ผู้แทนจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ผู้ปกครองนักเรียน และนักเรียน ในปีการศึกษา 2563 จำแนกเป็น ครู จำนวน 15 คน คณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 7 คน ผู้แทนหน่วยงานรัฐ จำนวน 7 คน ผู้แทนจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 จำนวน 1 คน และนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน 181 คน และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการประเมิน ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 54 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Sampling) ตามชั้นปี และการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ในแต่ละชั้นปี เนื่องจากนักเรียนมีคุณภาพเพียงพอที่จะตอบแบบสอบถามได้ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถาม จำนวน 5 ฉบับ ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ และแบบบันทึก จำนวน 1 ฉบับ การเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งออกเป็น 3 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 การเก็บรวบรวมข้อมูลก่อนการดำเนินโครงการ ระยะที่ 2 การเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างดำเนินโครงการ ระยะที่ 3 การเก็บรวบรวมข้อมูลหลังเสร็จสิ้นโครงการ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าร้อยละ

ผลการประเมินโครงการสรุปได้ ดังนี้

1. ผลการประเมินด้านบริบท พบว่า ในภาพรวมครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้แทนหน่วยงานรัฐและเอกชน ผู้แทนจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

มีความเห็นว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด เรื่องที่มีความเหมาะสมสูงสุดมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ เรื่องความสอดคล้องกับนโยบายหน่วยงานต้นสังกัด รองลงมาอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ เรื่องความเป็นไปได้ของโครงการตามลำดับ ซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมินทุกเรื่อง

2. ผลการประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้น พบว่า ในภาพรวม ครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้แทนหน่วยงานรัฐและเอกชน และผู้แทนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 มีความเห็นว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เรื่องที่มีความเหมาะสมสูงสุดมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ เรื่องการบริหารจัดการ รองลงมาอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ เรื่องบุคลากรตามลำดับ ซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมินทุกเรื่อง

3. ผลการประเมินด้านกระบวนการ พบว่า ในภาพรวม ครูมีความเห็นว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด เรื่องที่มีความเหมาะสมสูงสุดมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ เรื่องการปรับปรุง (Action) รองลงมาอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ เรื่องการตรวจสอบ (Check) ตามลำดับ ซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมินทุกเรื่อง

4. ผลการประเมินด้านผลผลิตของโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ

4.1 ผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนตามคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียนคุณธรรม พบว่า ในภาพรวม ครู ผู้ปกครองนักเรียน มีความเห็นว่า นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด เรื่องที่มีความเหมาะสมสูงสุดมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ เรื่องคุณธรรมอัตลักษณ์ด้านความกตัญญู รองลงมาอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ เรื่องคุณธรรมอัตลักษณ์ด้านความรับผิดชอบตามลำดับ ซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมินทุกเรื่อง

4.2 ผลงานเชิงประจักษ์ ผลผลิตจากการดำเนินโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ พบว่า (1) ผู้บริหารสถานศึกษา ได้รับรางวัลระดับชาติ รองชนะเลิศระดับเหรียญทอง รางวัลทรงคุณค่า สพฐ.ครั้งที่ 10 และ ได้รับรางวัลระดับภาค ชนะเลิศระดับเหรียญทอง ด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน รางวัลทรงคุณค่า สพฐ.ครั้งที่ 10 ประจำปีการศึกษา 2563 (2) ครู ได้รับรางวัลครูชนคนคุณธรรม โครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ระดับประเทศ ประจำปี พ.ศ. 2564 (3) นักเรียน ได้รับรางวัลชมเชย ระดับประเทศ โครงการคุณธรรมเฉลิมพระเกียรติฯ ปีการศึกษา 2564 (4) โรงเรียน มีผลการทดสอบระดับชาติ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ยรวมจากการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินั้นพื้นฐาน (O-NET)

ปีการศึกษา 2563 สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ และได้รับการรับรองคุณภาพโรงเรียนคุณธรรม
สพฐ. ระดับ 3 ดาว ประจำปี พ.ศ. 2564

4.3 ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม
น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคี
ราษฎร์อุทิศ พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม
น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคี
ราษฎร์อุทิศ อยู่ในระดับมากที่สุด และผ่านเกณฑ์การประเมินทุกเรื่อง

กิตติกรรมประกาศ

รายงานการประเมินโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ ฉบับนี้สำเร็จอย่างสมบูรณ์ได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน (1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมประสงค์ เสนารัตน์ อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด (2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คันธทรัพย์ ชมพูพาทย์ อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด (3) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นฤมล แสงพรหม อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด (4) ดร.สมพร หลิมเจริญ ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา และ (5) ดร.ฤทัยทรัพย์ ดอกคำ วิทัญญานะ ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญโรงเรียนบ้านนาแก ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำปรึกษา ตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย และข้อมูลต่างๆ ขอราบขอบพระคุณ เป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.วาโร เพ็งสวัสดิ์ อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ดร.ปารณทัตต์ แสนวิเศษ วิทัญญานะ ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ ดร.ส่องแสง ปรีดีธอนันต์ศึกษานิเทศก์ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 และ ผอ.อนุศักดิ์ พันธุ์งาม ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนอนุบาลวัดพระโต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 ได้กรุณาให้แนวคิด ข้อเสนอแนะหลายประการ ทำให้งานวิจัยฉบับนี้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณท่านไพโรวัลย์ จันทนะ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ท่านวิทยา ชุมปัญญา รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร และขอขอบคุณคณะครู นักเรียน ผู้ปกครองนักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ รวมทั้งผู้บริหารสถานศึกษาเครือข่ายความร่วมมือที่ได้ให้ความอนุเคราะห์อำนวยความสะดวก และให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการร่วมดำเนินการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูล

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีในการศึกษาวิจัยนี้ ผู้วิจัยขอน้อมบูชาพระคุณบิดามารดาและบูรพาจารย์ทุกท่านที่ได้อบรมสั่งสอนวิชาความรู้และให้ความเมตตาแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอดเป็นกำลังใจสำคัญที่ทำให้การศึกษา วิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี

นางสาวญาสุมินทร์ นนทมาต

ผู้ประเมินโครงการ

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างคน สร้างสังคม และสร้างชาติ เป็นกลไกหลักในการพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุข และเนื่องด้วยกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของศตวรรษที่ 21 การศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญในการสร้างความได้เปรียบของประเทศ เพื่อการแข่งขันและยืนหยัดในเวทีโลก ภายใต้ระบบเศรษฐกิจและสังคมที่เป็นพลวัตประเทศต่างๆ ทั่วโลก รัฐจึงให้ความสำคัญและทุ่มเทกับการพัฒนาการศึกษา เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของตน ให้สามารถก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศภูมิภาคและของโลก ควบคู่กับการธำรงรักษาอัตลักษณ์ของประเทศไทย การจัดการศึกษาภายใต้แรงกดดันภายนอกจากกระแสโลกาภิวัตน์ และแรงกดดันภายในประเทศที่เป็นปัญหาวิกฤตที่ประเทศต้องเผชิญเพื่อให้คนไทยมีคุณภาพชีวิตที่ดี สังคมไทยเป็นสังคมคุณธรรม จริยธรรม และประเทศสามารถก้าวข้ามกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลางไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้ว เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของโลกทั้งในปัจจุบันและอนาคต โดยการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญจะส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษา ระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทย (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560 : 1) และตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 บัญญัติให้การบริหารประเทศและการปฏิรูปประเทศ หมวดนโยบายแห่งรัฐ มาตรา 75 กำหนดให้ “รัฐพึงจัดระบบเศรษฐกิจให้ประชาชน มีโอกาสได้รับประโยชน์จากความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจไปพร้อมกันอย่างทั่วถึงเป็นธรรมและยั่งยืน สามารถพึ่งพาตนเองได้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” และหมวด 16 การปฏิรูปประเทศมาตรา 257 กำหนดให้ “การปฏิรูปประเทศตามหมวดนี้ต้องดำเนินการเพื่อบรรลุเป้าหมายประเทศชาติ มีความสงบเรียบร้อย มีความสามัคคีปรองดอง มีการพัฒนาอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ศาสตราจารย์พระราชดิเรกดิเรกธรรม และเป็นที่เครื่องมือในการพัฒนาการศึกษาที่สำคัญ ที่จะทำให้การขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศมีประสิทธิภาพสูงสุด (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2560 : 1)

คุณธรรมเป็นรากฐานในการสร้างคนไทยให้เป็น “มนุษย์ที่สมบูรณ์” เป็นคนดี คนเก่ง มีคุณธรรมจริยธรรม มีความเพียร มีจิตสำนึก คำนึงถึงผลประโยชน์ของชาติเป็นสำคัญและสร้างสังคมไทยเป็น “สังคมที่เกื้อกูลและแบ่งปัน” ตามยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน มีการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการพัฒนา ผ่านกลไกความร่วมมือของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในแต่ละมิติ ดังนั้น คุณธรรมเป็นสิ่งที่มีความสำคัญและมีประโยชน์เป็นความดีงาม มีมโนธรรม เป็นเครื่องประคับประคองใจให้เกลียดความชั่ว กลัวบาป ใฝ่ความดี เป็นเครื่องกระตุ้นผลักดันให้เกิดความรู้สึกรับผิดชอบ เกิดจิตสำนึกที่ดีมีความสงบเย็นภายใน เป็นสิ่งที่ต้องปลูกฝังโดยเฉพาะเพื่อให้เกิดขึ้นและเหมาะสมกับความต้องการในสังคมไทย (คณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ, 2560) และตามนโยบายของรัฐ ได้ให้ความสำคัญในการส่งเสริมคุณธรรม

จริยธรรมของประชาชน โดยให้นำพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทุกรัชกาล หลักคำสอนของศาสนาวัฒนธรรม และความเป็นไทยมาสร้างสรรค์สังคมไทยให้เกิดความเข้มแข็งอย่างมีคุณภาพ และคุณธรรมผ่านกลไกประชารัฐเพื่อสร้างพลังการทำความดีเพื่อชาติของประชาชน ในทุกภาคส่วนของสังคมไทย อันจะส่งผลให้การพัฒนาประเทศมีความสมดุลทั้งด้านวัตถุและจิตใจ ตามแนวคิด “คุณธรรมนำการพัฒนา” พร้อมทั้งก้าวไปสู่สังคมแห่งคุณธรรมตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี โดยให้สังคมเกิดความเข้มแข็งจากภายในและเกิดกระบวนการสร้างสังคมคุณธรรมแบบ “ระเบิดจากข้างใน” จากพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศรมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช รัชกาลที่ 9 และหลักธรรมของศาสนาที่ตนเองนับถือ ควบคู่กับระบบเศรษฐกิจเกิดความมั่นคง เข้มแข็งด้วยวิถีวัฒนธรรมไทยและยั่งยืนด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การเตรียมความพร้อมที่จะสร้างคนไทยยุคใหม่ ในโลกปัจจุบันสู่อนาคตมีความสำคัญยิ่งกับคนไทย ยุคเทคโนโลยีสารสนเทศ จะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ มีความรอบรู้ มีความพร้อม มีความมุ่งมั่น มีจินตนาการมองการณ์ไกล มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข การเรียนรู้จะประสบผลสำเร็จได้ง่ายขึ้น เมื่อกิจกรรมการเรียนรู้มีความเกี่ยวข้อง โดยตรงกับประสบการณ์ทางกายภาพ และสิ่งที่ได้เรียนรู้เป็นรูปธรรมสามารถจับต้องได้ การจดจำสิ่งต่างๆ จดจำได้แม่นยำขึ้นเมื่อมีข้อเท็จจริงต่างๆ และทักษะปรากฏอยู่ในกิจกรรมในชีวิตจริง ตามธรรมชาติ ซึ่งทุกคนสามารถพัฒนาปัญญาในแต่ละด้านให้สูงขึ้นถึงระดับใช้งานได้ ถ้ามีการฝึกฝนที่ดีมีการให้กำลังใจที่เหมาะสม ในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และปัญญาด้านต่างๆ สามารถทำงานร่วมกันได้ ดังนั้นการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับการทำงานของสมอง นับเป็นสิ่งสำคัญเพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาศักยภาพของสมองได้อย่างเต็มความสามารถ และสามารถทำงานอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข อนึ่งการพัฒนาการจัดการศึกษาในยุคไทยแลนด์ 4.0 เป็นการเตรียมมนุษย์ให้เป็นมนุษย์ โดยมีการกำหนดทิศทางที่ชัดเจนและมีแผนในการเตรียมความพร้อมของคน ทุกด้านให้สามารถมีชีวิตที่ดี อยู่รอดในสังคมและทำมาหากินเป็น โดยเฉพาะในส่วนของผู้เรียนนั้นต้องสอนให้มี "ความรู้คู่คุณธรรม และมีทักษะในศตวรรษที่ 21" ซึ่งสำคัญมากต่อการพัฒนาผู้เรียนและเยาวชนให้มีความรู้ ความเข้าใจและรู้เท่าทันโลก ในยุคไทยแลนด์ 4.0 (คณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ, 2560 : 1-29)

จากสภาพสังคมไทยที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก หากบุคคลใดหรือวิชาชีพใด ไม่มีคุณธรรม จริยธรรมเป็นหลักยึดเบื้องต้นแล้ว การที่จะก้าวไปสู่ความสำเร็จแห่งตนและแห่งวิชาชีพนั้นๆ จะยากมาก การขาดคุณธรรมจริยธรรมทั้งในส่วนบุคคลและในวิชาชีพ อาจมีผลร้ายต่อตนเองสังคม และวงการวิชาชีพในอนาคตได้ ปัจจุบันในยุคโลกาภิวัตน์คุณธรรมและจริยธรรมอันดีงามของคนไทย กำลังถูกละเลยจนทำให้เกิดปัญหาสังคมตามมาอย่างมากมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาในผู้เรียนและเยาวชนซึ่งเป็นอนาคตของชาติ ที่ต้องรองรับวัฒนธรรมต่างชาติที่กำลังหลั่งไหลเข้ามา พร้อมกับ ความเจริญทางด้านเทคโนโลยี จึงทำให้ผู้เรียนและเยาวชนขาดการพิจารณาไตร่ตรอง และประกอบกับการไม่เป็นแบบอย่างที่ดีของบุคคลในสังคม ดังนั้นการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาที่เน้นให้ผู้เรียนมี

คุณธรรมจริยธรรมเป็นการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้เป็นบุคคลที่ใฝ่รู้ใฝ่เรียนอย่างต่อเนื่อง ผู้เรียนสามารถคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาได้ รักเพื่อนมนุษย์ รักธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตลอดจนเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลและมีจิตใจดีมีศีลธรรม (พระมหากษัตริย์ องค์การฯ, 2564)

ดังนั้น นวัตกรรมจากพ่อ ศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน ศาสตร์พระราชา ถือว่าเป็นตำราแห่งชีวิต ศาสตร์พระราชาแห่งพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราชบรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9 ซึ่งทรงให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนด้วยการศึกษา ทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2560 : 2) รัฐบาลในสมัยพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ได้น้อมนำศาสตร์พระราชามีหลักการครอบคลุม จากนภา ผ่านภูผา สู่มหานครที่ ไปประยุกต์ใช้อย่างจริงจัง เพื่อรักษาสมดุลและสร้างความยั่งยืน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2560 : 3) และด้วยจุดเน้นเชิงนโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ สมัยนายแพทย์ธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์ ได้น้อมนำแนวพระราชดำริ สืบสานพระราชปณิธานและพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราชบรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9 และพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของในหลวงรัชกาลที่ 10 คือ มุ่งสร้างพื้นฐานให้ผู้เรียน ใน 2 ด้าน ได้แก่ (1) ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่ถูกต้อง และ (2) มุ่งสร้างพื้นฐานชีวิตหรือการสร้างบุคลิกและอุปนิสัยที่ดีงาม ซึ่งพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราชบรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9 ทรงมีแนวพระราชกระแสฯ ทรงพระราชทานในวโรกาสต่างๆ เกี่ยวกับผู้เรียน ครูและการศึกษา เช่น ปลุกจิตสำนึกโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ปลุกฝังความเป็นคนดีให้ผู้เรียน อบรมบ่มนิสัยผู้เรียนให้เป็นคนดี มีคุณธรรม “นักเรียนรักครู ครูรักนักเรียน” (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2560 : 4) และในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 มีการยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตลอดจนการพัฒนาโรงเรียนให้ประเมินผ่านเป็นสถานศึกษาพอเพียง กรอบเนื้อหาในหน่วยการเรียนรู้ในการจัดกิจกรรมเรียนรู้ประกอบด้วยหลักความพอประมาณ มีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี บนพื้นฐาน 2 เงื่อนไข ได้แก่ 1) การใช้ความรู้รอบรู้ รอบคอบ ระมัดระวัง และ 2) มีคุณธรรม เพื่อเตรียมความพร้อมที่จะรับการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2560 : 5) ดังนั้นหากผู้เรียนได้รับโอกาสทางการศึกษาที่มีคุณภาพดีและสวัสดิการทางสังคมที่เหมาะสมตลอดทุกช่วงชีวิต จะทำให้ผู้เรียนเป็นคนทันสมัยทันโลกทันเทคโนโลยี สามารถอยู่บนเวทีโลกได้อย่างภาคภูมิใจ (คณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ, 2560 : 9-11)

โรงเรียนคุณธรรม สพฐ. เป็นการดำเนินงานเพื่อสืบสานพระราชปณิธานของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราชบรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9 ตามพระราชประสงค์ของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 10 กระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินงานตามนโยบายภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ชาติเกี่ยวกับเรื่องคุณธรรมโดยร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในฐานะผู้รับผิดชอบการจัดการศึกษา สำหรับเยาวชนส่วนใหญ่ของประเทศให้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ

อีกทั้งรับผิดชอบในการจัดการศึกษาเพื่อให้เยาวชนทุกคน มีความรู้ ความสามารถเป็นคนดีคนเก่งและมีความสุข โดยให้มีการดำเนินงานโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. เข้าใจ เข้าถึง และพัฒนาด้วยศาสตร์พระราชายใช้หลักการเศรษฐกิจพอเพียง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2560 : 1-3) อนึ่งกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ ก็เป็นอีกหนึ่งนโยบายของรัฐบาล ที่ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและทักษะชีวิตด้วยศาสตร์พระราชายอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อพัฒนาผู้เรียนสู่การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งครูต้องออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรม มีทักษะการคิดวิเคราะห์คิดสร้างสรรค์ รู้จักการทำงานเป็นทีม การปรับตัวมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น มีความรู้ความสามารถตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 จึงนับได้ว่า “ศาสตร์พระราชาย” เป็นเสมือนองค์ความรู้ที่อยู่คู่แผ่นดินไทย ซึ่งล้วนมุ่งให้ประชาชนทุกคนปฏิบัติตนเป็น “คนดี” ทั้งคิดดี พูดดี ทำดี ยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรม สุจริต มีวินัยและมีความสามัคคีซึ่งกันและกัน เพื่อร่วมกันพัฒนาประเทศชาติบ้านเมืองให้มีความเจริญก้าวหน้าเป็นปึกแผ่น มั่นคงตลอดไป (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2560 : 1) สอดคล้องกับจักรี วงศ์อักษร (2562 : 1) ศึกษาเกี่ยวกับประสิทธิผลการดำเนินงานโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. พบว่า การสืบสานศาสตร์พระราชายโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดทำโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ให้ครบทุกโรงเรียนในปี 2561 เพื่อมุ่งปลูกฝังให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครู นักเรียน และบุคลากรทางการศึกษาได้รับการปลูกฝังคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. 5 ประการ ได้แก่ 1) ความพอเพียง 2) ความกตัญญู 3) ความซื่อสัตย์สุจริต 4) ความรับผิดชอบและ 5) อุดมการณ์คุณธรรม โดยโรงเรียนนั้นๆ มีการสร้างเครือข่ายครู ผู้ปกครองนักเรียนในโรงเรียน และโรงเรียนมีการสร้างเครือข่ายระหว่างโรงเรียนกับโรงเรียนเพื่อร่วมกันพัฒนาคุณธรรม สอดคล้องกับงานวิจัยของทูลใจ ศรีพรหม (2561) ได้ศึกษา ความร่วมมือเครือข่ายเพื่อการบริหารจัดการ พบว่า โรงเรียนที่ได้รับการสนับสนุน ด้านความร่วมมือจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาทั้งภายในและภายนอก ต้องประสานความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับการจัดการศึกษา เครือข่ายภายในและเครือข่ายภายนอกสถานศึกษา ประกอบด้วย เครือข่ายครู เครือข่ายผู้ปกครอง เครือข่ายคณะกรรมการสถานศึกษา และเครือข่ายหน่วยงานต่างๆ เข้ามามีบทบาทในการร่วมวางแผนการดำเนินการติดตามตรวจสอบและการสะท้อนผล เพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาให้เป็นที่ไปตามความคาดหวังของสถานศึกษา และสอดคล้องกับแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (คณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ, 2560 : คำนำ) การขับเคลื่อนการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในประเทศไทย ตามนโยบายของรัฐบาลที่ต้องการพัฒนาประเทศให้สมดุล ทั้งทางวัตถุและจิตใจควบคู่กันไปให้ “คุณธรรมนำการพัฒนา” สร้าง “สังคมคุณธรรม” ตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และประเทศไทย 4.0 เพื่อให้สังคมเกิดความมั่นคงสงบสุขร่มเย็น ภายใต้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างยั่งยืน โดยมีทุกภาคส่วนของสังคมมาร่วมกัน เพื่อเสริมสร้างระบบคุณธรรมของชาติให้เข้มแข็งด้วยหลักธรรมทางศาสนา หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและวิถีวัฒนธรรมอันดีงาม สร้างชาติให้มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนสืบไป

โรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต 1 เป็นโรงเรียนขนาดกลางมีบทบาทสำคัญในการรับนโยบายหลักจากหน่วยงาน ต้นสังกัด เช่น โรงเรียนคุณธรรม สพฐ. หรือโรงเรียนพระราชัฐ จำเป็นต้องมีการพัฒนาคุณธรรมให้แก่ นักเรียนตามนโยบาย และเนื่องจากโรงเรียนมีสภาพภูมิประเทศตั้งอยู่ใกล้โรงเรียนที่มีชื่อเสียง ทำให้ ผู้ปกครองที่มีฐานะทางการเงินดีมักจะส่งบุตรหลานไปเรียนที่โรงเรียนเหล่านั้น และเมื่อนักเรียนไป เรียนแล้วเรียนไม่จบ ผู้ปกครองจึงนำนักเรียนกลับมาเข้าเรียนที่โรงเรียนแห่งนี้ ในขณะที่นักเรียนที่มี ฐานะปกติหรือยากจนมักมาเรียนที่โรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ เพราะว่าเป็นโรงเรียน ประจำหมู่บ้านและเป็นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อีกทั้งสภาพครอบครัวของนักเรียน โรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศบางส่วนเป็นครอบครัวที่พ่อแม่หย่าร้าง ทำให้นักเรียนขาด ความรักและความอบอุ่น อีกทั้งพ่อแม่จำเป็นต้องทำงานเพื่อเลี้ยงครอบครัว จึงไม่มีเวลาในการอบรม และดูแลบุตรหลาน ส่งผลให้นักเรียนใช้เวลากับเพื่อนมากกว่าครอบครัว อาจทำให้เกิดความเชื่อและ ค่านิยมที่ผิดแปลก ความจำเป็นอีกสาเหตุหนึ่งคือในยุคนี้เป็นยุคโลกาภิวัตน์ สภาพสังคมเปลี่ยนแปลง อย่างรวดเร็วทำให้นักเรียนหลงใหลในกระแสการบริโภคและมีการเปลี่ยนแปลงในพฤติกรรมและ ค่านิยม หากนักเรียนไม่มีคุณธรรมประจำใจ อาจหลงใหลหลงผิดได้ง่าย และในปีการศึกษา 2564 เป็น ช่วงโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ระบาดอย่างหนัก โรงเรียนต้องปรับวิธีการสอน เช่น การให้การเรียนการสอนที่บ้าน การใช้เทคโนโลยีในการสอนออนไลน์ เพื่อให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ อย่างเต็มที่และสร้างสังคมที่แข็งแรง โรงเรียนจึงต้องสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ปลอดภัยและ เตรียมพร้อมให้แก่กันนักเรียน และส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมในการรับมือกับสถานการณ์ที่ท้าทาย นอกจากนี้ การสร้างความเข้าใจและเห็นใจต่อผู้อื่น ช่วยสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับคนรอบข้างและรักษา สัมพันธภาพที่ดีในชุมชน ทำให้นักเรียนมีความเข้าใจและเห็นใจต่อผู้อื่น และมีความสามารถในการปรับตัวและพัฒนาตนเองในสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้ ดังนั้น การพัฒนาคุณธรรมและ จริยธรรมในช่วงโรคไวรัสโคโรนา ระบาดมีผลต่อการเรียนรู้และพัฒนาตนเองของนักเรียนอย่างมาก (โรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ, 2564)

จากความสำคัญของการพัฒนาคุณธรรมนักเรียน ผู้ประเมินในฐานะที่เป็นผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ ได้ตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาดังกล่าวที่ต้องได้รับการ แก้ไขและพัฒนาคุณธรรมอย่างเร่งด่วน เพื่อให้นักเรียนเป็นเด็กดี เก่ง มีคุณธรรมอย่างยั่งยืน โดยผู้ประเมินได้วิเคราะห์บริบทของโรงเรียนในด้านต่างๆ รวมทั้งได้ศึกษาเอกสารที่มีอยู่ในโรงเรียน และดำเนินการประชุมครูและผู้ที่เกี่ยวข้อง ตามมติที่ประชุมมีแนวคิดในการพัฒนาคุณธรรมบูรณาการ เข้ากับกิจกรรมคุณธรรมที่มีอยู่ในโรงเรียน 2 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. และ กิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ เน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ดังนั้นผู้ประเมินจึงได้จัดทำ โครงการใหม่ “โครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ” ทั้งนี้ก่อนการดำเนินโครงการ ผู้ประเมินได้ประชุมขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อเป็นการส่งเสริมการดำเนินงาน โรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายตามคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียน

คุณธรรม สพฐ. 5 ประการ ได้แก่ 1) ความพอเพียง 2) ความกตัญญู 3) ความซื่อสัตย์สุจริต 4) ความรับผิดชอบ และ 5) อุดมการณ์คุณธรรม ซึ่งในคุณธรรมอัตลักษณ์อุดมการณ์ ผู้ประเมินได้กำหนดให้ใช้สมรรถนะผู้เรียน 5 ประการ เป็นตัวบ่งชี้ว่าคุณธรรมอัตลักษณ์ข้อนี้ โครงการนี้มีการประเมินโดยใช้รูปแบบการประเมินแบบ CIPP Model ซึ่งครอบคลุม 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบริบท ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต การประเมินโครงการด้วย CIPP Model มีเหตุและความจำเป็น เนื่องจากช่วยวัดผลลัพธ์และประสิทธิภาพของโครงการว่าบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้หรือไม่ ข้อมูลการประเมินยังเป็นประโยชน์ในการพัฒนาและปรับปรุงโครงการในอนาคต อีกทั้งยังสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน ว่าโครงการมีคุณค่าและส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมของนักเรียน โดยข้อมูลการประเมินที่ได้รับจะนำไปใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศเบื้องต้นในการพัฒนาคุณธรรมให้นักเรียนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ

การประเมินโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อประเมินด้านบริบทของโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ
2. เพื่อประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้นที่ใช้ในการดำเนินโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ
3. เพื่อประเมินด้านกระบวนการ การดำเนินโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ
4. เพื่อประเมินด้านผลผลิตของโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ

ขอบเขตของการประเมินโครงการ

เพื่อให้การประเมินโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนโดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ มีขอบเขตของการประเมิน ดังนี้

1. รูปแบบการประเมิน

รูปแบบการประเมินโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ ในครั้งนี้ ผู้ประเมินใช้รูปแบบการประเมินแบบซิปปโมเดล (CIPP Model) ของดาเนียล แอล สตัฟเฟิลบีม (Daniel L. Stufflebeam, 2007 : 159) ซึ่งประเมิน 4 ด้าน ได้แก่ การประเมินด้านบริบท (Context

Evaluation) การประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation) การประเมินด้านกระบวนการ (Process Evaluation) และการประเมินด้านผลผลิต (Product Evaluation)

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ที่ใช้ในการประเมินในครั้งนี้ ประกอบด้วย ครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้แทนหน่วยงานรัฐและเอกชน ผู้แทนจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ผู้ปกครองนักเรียน และนักเรียนในปีการศึกษา 2563 จำนวน ดังนี้

2.1.1 ครูโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ จำนวน 15 คน

2.1.2 คณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ จำนวน 7 คน

2.1.3 ผู้แทนหน่วยงานรัฐ จำนวน 7 คน ได้แก่

(1) ผู้แทนภาครัฐ จำนวน 6 คน (ครูวิทยาลัยสารพัดช่างสกลนคร)

(2) ผู้แทนภาคเอกชน จำนวน 1 คน (เจ้าหน้าที่ Uso net โรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ)

2.1.4 ผู้แทนจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 จำนวน 1 คน

2.1.5 นักเรียนโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชา สู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ ได้แก่ นักเรียนชั้นอนุบาล 2 ถึง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 181 คน

2.1.6 ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ จำนวน 97 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 54 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Sampling) ตามชั้นปี และการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ในแต่ละชั้นปี เนื่องจากนักเรียนมีวุฒิภาวะเพียงพอที่จะตอบแบบสอบถามได้

3. ตัวแปรที่ใช้ในการประเมิน ประกอบด้วย ดังนี้

3.1 ความเหมาะสมด้านบริบทของโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ

3.2 ความเหมาะสมด้านปัจจัยเบื้องต้นที่ใช้ในการดำเนินโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ

3.3 ความเหมาะสมด้านกระบวนการ การดำเนินโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ

3.4 ผลผลิตของโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ

3.4.1 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนตามคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียนคุณธรรม

3.4.2 ผลงานเชิงประจักษ์ ผลผลิตจากการดำเนินโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ

3.4.2 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อโครงการโรงเรียนวิถีใหม่วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ

4. ขอบเขตด้านระยะเวลา

การประเมินโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ ผู้ประเมินได้กำหนดระยะเวลาดำเนินการประเมินในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 ดังนี้

1. การประเมินก่อนเริ่มดำเนินโครงการ คือ ประเมินด้านบริบท และด้านปัจจัยเบื้องต้น ระยะเวลาก่อนภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563

2. การประเมินระหว่างดำเนินโครงการ คือ ประเมินด้านกระบวนการดำเนินโครงการ ระยะเวลากลางภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563

3. การประเมินหลังเสร็จสิ้นโครงการ คือ ประเมินด้านผลผลิตของโครงการ ระยะเวลาประเมินก่อนปิดภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564

นิยามศัพท์เฉพาะ

การประเมินครั้งนี้ ผู้ประเมินได้กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะของการประเมิน ได้แก่

1. โครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนโดยภาคีเครือข่าย หมายถึง กิจกรรมที่โรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณธรรมและทักษะอาชีพ ประกอบไปด้วย 2 กิจกรรม ได้แก่

1.1 กิจกรรมโรงเรียนคุณธรรม ตามแนวทางของโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ฉบับที่ 1) ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561

1.2 กิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ โดยจัดการเรียนการสอนร่วมกับวิทยาลัยสารพัดช่างสกลนคร ซึ่งเป็นฐานสมรรถนะทักษะอาชีพและการเป็นผู้ประกอบการ 6 หลักสูตร ได้แก่ 1) หลักสูตรจักรยานยนต์ไฟฟ้า 2) หลักสูตรการประดิษฐ์ของชำร่วยของที่ระลึก 3) หลักสูตรงานซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้าภายในบ้าน 4) หลักสูตรโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปงานกราฟิก Photoshop 5) หลักสูตรอาหารว่างยอดนิยม และ 6) หลักสูตรสระผม-เซ็ทผม

2. การประเมินโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนโดยภาคีเครือข่าย หมายถึง กระบวนการสรุปผลการดำเนินงาน ที่ทำให้ทราบถึงสัมฤทธิ์ผลของโครงการ เพื่อใช้พิจารณาปรับปรุงและพัฒนาโครงการและนำผลจากการประเมินไปใช้เป็นแนวทางการดำเนินโครงการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เป็นข้อมูลให้ผู้บริหารตัดสินใจในการเลือกหนทางปฏิบัติ ในการแก้ไขปัญหาผลของการประเมินควรที่จะสามารถนำไปช่วยปรับปรุงโครงการให้ดีขึ้น โดยประเมินด้วยรูปแบบซีพี (CIPP Model) ซึ่งประเมิน 4 ด้าน ดังนี้

2.1 การประเมินด้านบริบทของโครงการวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนโดยภาคีเครือข่าย หมายถึง การประเมินความเหมาะสมด้านความต้องการและความจำเป็นของโครงการ ความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ ความสอดคล้องกับนโยบายหน่วยงานต้นสังกัด ความเป็นไปได้ของโครงการและสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นการประเมินด้านบริบทก่อนเริ่มดำเนินโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ มีการประเมินด้านบริบท ในส่วนของโครงการ ส่งเสริมนักเรียนให้ดำเนินรอยตามศาสตร์พระราชาส่งเสริมปลูกฝังคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียนคุณธรรม พึ่งพาตนเองมีการดำเนินชีวิตให้อยู่อย่างพอเพียง เหมาะกับสภาพความต้องการของบุคคลที่เกี่ยวข้องวัตถุประสงค์และกิจกรรม มีความชัดเจนสอดคล้องกับหน่วยงานต้นสังกัด นโยบายของ สพฐ. กระทรวงศึกษาธิการ เน้นการมีส่วนร่วม ความเป็นไปได้ สภาพแวดล้อม ของโรงเรียนมีความเหมาะสมและเอื้อต่อการดำเนินโครงการ มีประโยชน์และสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้เรียนและชุมชน

2.2 การประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้นที่ใช้ในการดำเนินโครงการวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนโดยภาคีเครือข่าย หมายถึง การประเมินความเหมาะสมของความพร้อมในการดำเนินโครงการด้านบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์และสถานที่ และการบริหารจัดการ ซึ่งเป็นการประเมินปัจจัยเบื้องต้นก่อนเริ่มดำเนินโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ มีการประเมินปัจจัยเบื้องต้นในส่วนของบุคลากรที่ร่วมดำเนินการโครงการ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการและคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. มีการให้ความสนับสนุนการดำเนินโครงการของภาคีเครือข่ายและมีความสัมพันธ์อันดีต่อโรงเรียน มีวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ในการดำเนินโครงการอย่างเพียงพอและมีความเหมาะสม ส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณลักษณะตามศาสตร์พระราชาส่งเสริมให้การจัดการมีความเหมาะสม งบประมาณมีความเพียงพอและเหมาะสม

2.3 การประเมินด้านกระบวนการในการดำเนินโครงการวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนโดยภาคีเครือข่าย หมายถึง การประเมินความเหมาะสม การดำเนินโครงการด้านการวางแผน (Plan) การลงมือปฏิบัติ (Do) การตรวจสอบ (Check) การปรับปรุง (Action) ซึ่งเป็นการประเมินกระบวนการระหว่าง การดำเนินโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ มีการประเมินกระบวนการในส่วนของ การสื่อสารความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ทั้งด้านเป้าหมายและคุณธรรมอัตลักษณ์ 5 ประการของ สพฐ. โดยการประชุมภาคีเครือข่ายในการวางแผนกำหนดบทบาทความรับผิดชอบในการดำเนินกิจกรรมอย่างเป็นระบบ แต่งตั้ง

คณะกรรมการทำให้สามารถปฏิบัติตามแผนที่วางไว้อย่างชัดเจน มีการประสานงานและขอความร่วมมือจากบุคคลที่เกี่ยวข้องเช่น ภาควิชาครีเอช การให้การสนับสนุนและจูงใจบุคลากรในโรงเรียนให้เกิดความมุ่งมั่นเหมาะสมกับสถานการณ์ มีการประเมินผลอย่างเป็นระยะ สรุปผลและรายงานผล และนำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

2.4 การประเมินด้านผลผลิตโครงการวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนโดยภาควิชาครีเอช หมายถึงการประเมินเกี่ยวกับผลที่เกิดขึ้นเมื่อเสร็จสิ้นโครงการเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ดังนี้

2.4.1 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนตามคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียนคุณธรรม หมายถึง ผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียน ในเรื่องเกี่ยวกับ (1) คุณธรรมด้านความพอเพียง (2) คุณธรรมด้านความกตัญญู (3) คุณธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริต (4) คุณธรรมด้านความรับผิดชอบ และ (5) คุณธรรมด้านอุดมการณ์คุณธรรม มีรายละเอียดดังนี้

คุณธรรมด้านความพอเพียง หมายถึง การดำเนินชีวิตอย่างพอเพียง ประหยัด รู้จักประมาณตน และใช้ทรัพยากรอย่างมีคุณค่า ตามกรอบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ได้แก่ 1) อยู่อย่างพอเพียง ดำเนินชีวิตอย่างพอประมาณ มีเหตุผล รอบคอบ มีคุณธรรม 2) มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข 3) มีความพอประมาณพอดี ไม่เบียดเบียนตนเอง รู้จักเก็บออม 4) ไม่ประมาท สามารถสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีให้ตนเอง และรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง และ 5) ประหยัดน้ำ ประหยัดไฟ ใช้สิ่งของอย่างประหยัดและคุ้มค่า

คุณธรรมด้านความกตัญญู หมายถึง การรู้คุณค่าของบุคคลและสิ่งต่างๆ ที่มีส่วนช่วยให้เราเติบโตและเจริญก้าวหน้า และแสดงออกถึงความขอบคุณและตอบแทน ตามกรอบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ได้แก่ 1) ตอบแทนผู้มีพระคุณ เช่น พ่อแม่ 2) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ 3) ช่วยเหลืองานผู้ปกครอง ครู หรือผู้มีพระคุณ 4) ไม่หลงลืมตัวเมื่อเกิดความสำเร็จ ยกย่องเชิดชูบุพการี ครู และทุกคนที่มีส่วนร่วม และรักความเป็นไทย ภาคภูมิใจในขนบธรรมเนียม ประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรมไทย

คุณธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริต หมายถึง การมีความซื่อตรงและจริงใจ ในคำพูดและการกระทำ ไม่โกหกหลอกลวง ตามกรอบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ได้แก่ 1) ตรงต่อเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวันและรับผิดชอบในการทำงาน 2) ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบข้อบังคับของครู 3) ประพฤติตรงตามความเป็นจริงต่อตนเองทั้งท่ายกาย วาจา ใจ 4) ประพฤติตรงตามความเป็นจริงต่อผู้อื่นทั้งท่ายกาย วาจา ใจ และ 5) ไม่ถือเอาสิ่งของหรือผลงาน ของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง

คุณธรรมด้านความรับผิดชอบ หมายถึง การปฏิบัติตามกฎระเบียบและข้อบังคับอย่างเคร่งครัด มีความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น ตามกรอบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้แก่ 1) มีความตรงต่อเวลา ไม่เรียนรู้อย่างตั้งใจเพียรพยายามในการเรียน 2) มีมุ่งมั่นในการทำงาน 3) ทำงานด้วยความเพียรพยายาม และอดทนเพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย 4) ตั้งใจและรับผิดชอบต่อหน้าที่การทำงาน และ 5) มีจิตสาธารณะ เข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง และโรงเรียน

คุณธรรมด้านอุดมการณ์คุณธรรม หมายถึง การยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรมและดำเนินชีวิตตามหลักศีลธรรมอย่างสม่ำเสมอ ตามกรอบสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน 5 ประการ ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้แก่ 1) มีความสามารถในการสื่อสาร ตอบคำถามได้ 2) มีความสามารถในการคิด วิเคราะห์ปรับประยุกต์จากการเรียนรู้ทักษะอาชีพไปใช้ที่บ้าน 3) มีความสามารถในการแก้ปัญหาในการเรียนรู้ต่างๆ 4) มีความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตและทักษะอาชีพ และมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

2.4.2 ผลงานเชิงประจักษ์ หมายถึง ผลผลิตจากการดำเนินโครงการโรงเรียนวิถีใหม่วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ

2.4.3 ความพึงพอใจของนักเรียน หมายถึง การประเมินความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ

3. ภาคีเครือข่าย หมายถึง ครูของวิทยาลัยสารพัดช่างสกลนครที่ปฏิบัติหน้าที่สอนฐานแห่งการเรียนรู้ทักษะอาชีพ 6 หลักสูตร เจ้าหน้าที่ Uso net ที่ปฏิบัติหน้าที่ให้ความรู้ด้าน ICT แก่ นักเรียนโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ (บริษัทเอกชนจ้างให้มาดูแลบริหารจัดการระบบคอมพิวเตอร์ของโรงเรียน) คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้แทนจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ผู้บริหาร ครู และผู้ปกครองนักเรียน ในปีการศึกษา 2563 และได้เข้าร่วมโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนโดยภาคีเครือข่าย

4. โรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ หมายถึง สถานศึกษาที่เปิดสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

5. ครู หมายถึง ข้าราชการครู พนักงานราชการ และครูอัตราจ้าง ที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ ตำบลดงมะไฟ อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ในปีการศึกษา 2563 และได้เข้าร่วมโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนโดยภาคีเครือข่าย ของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ

6. นักเรียน หมายถึง นักเรียนโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ ตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 และได้เข้าร่วมโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนโดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ

ประโยชน์ที่ได้รับจากการประเมินโครงการ

ผลจากการประเมินโครงการโรงเรียนวิถีใหม่วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ มีประโยชน์ ดังนี้

1. ประโยชน์ที่เกิดแก่นักเรียน

- 1) นักเรียนได้รับการส่งเสริมให้มีคุณธรรมและมีทักษะอาชีพ
- 2) นักเรียนได้เรียนรู้จากการได้ลงมือปฏิบัติ และได้ประสบการณ์จากการเข้าร่วมโครงการ เพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวันของตนเองต่อไปได้อย่างยั่งยืน
- 3) เป็นสารสนเทศสำหรับการพัฒนานักเรียนให้สามารถคิดวิเคราะห์สังเคราะห์และตัดสินใจอย่างมีวิจารณญาณบนหลักเหตุผลอย่างรอบคอบโดยใช้คุณธรรม นักเรียนสามารถเข้าใจถึงความเชื่อมโยงในสรรพสิ่งที่อยู่ร่วมกันอย่างเป็นระบบ ทำให้นักเรียนมีคุณธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตร และสารสนเทศนี้ส่งผลให้โรงเรียนสามารถระบุจุดเด่น จุดด้อย ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินโครงการ และเป็นกรอบข้อมูลในการกำหนดแนวทางพัฒนาคุณธรรมแก่นักเรียนต่อไป

2. ประโยชน์ที่เกิดแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา

- 1) ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาและเหมาะสมกับนักเรียน
- 2) สารสนเทศที่ได้จากการประเมิน จะช่วยให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาเห็นความสำคัญและมีส่วนร่วมในการดำเนินการโครงการต่างๆ เพื่อพัฒนาคุณภาพของนักเรียน
- 3) เป็นข้อมูลและสารสนเทศสำหรับครูและบุคลากรทางการศึกษา นำไปใช้วางแผนปรับปรุงพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ครูมีองค์ความรู้ใหม่เกี่ยวกับการทำงานร่วมกันกับภาคีเครือข่ายเพื่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูได้เทคนิคการสอนและปฏิบัติทักษะอาชีพ ครูสามารถนำผลการประเมินนี้ไปขยายผลให้กับครูโรงเรียนอื่นได้

3. ประโยชน์ที่เกิดแก่การจัดการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา

- 1) นำข้อมูลสารสนเทศที่ได้จากการประเมินไปประกอบการตัดสินใจ เพื่อปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานของโครงการ
- 2) เป็นแนวทางในการวางแผนการดำเนินโครงการต่างๆ เพื่อนำมาใช้พัฒนาคุณภาพนักเรียนต่อไป
- 3) ด้านการจัดการศึกษา โรงเรียนได้วิธีปฏิบัติคุณธรรมที่ดี มีวิธีการดำเนินการบริหารและการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมโรงเรียนคุณธรรมบูรณาการร่วมกับสมรรถนะผู้เรียนได้ ทั้งนี้สามารถเผยแพร่เป็นแบบอย่างแก่สถานศึกษาอื่นได้

4. ประโยชน์ที่เกิดแก่หน่วยงานการศึกษา

- 1) เป็นแนวทางให้กับหน่วยงานการศึกษา หรือ สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งมีบริบทคล้ายคลึงกันได้นำข้อมูลและสารสนเทศจากผลการประเมินไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาคุณภาพนักเรียน

2) เป็นแนวทางให้กับหน่วยงานการศึกษา หรือ สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่จัดทำโครงการในลักษณะคล้ายคลึงกัน ได้นำข้อมูลและสารสนเทศจากผลการประเมินไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาโครงการ

3) เป็นข้อมูลสารสนเทศสำหรับหน่วยงานทางการศึกษาที่เกี่ยวข้อง ได้ทราบถึงข้อมูลข้อคิดเห็นของผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชน ผู้ปกครองนักเรียน เพื่อนำข้อมูลสารสนเทศเหล่านี้ไปใช้ในการพัฒนางานส่งเสริมคุณธรรมให้ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

5. ประโยชน์ที่เกิดแก่ประชาชนและชุมชน

1) มีความเชื่อมั่นในคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ ตำบลดงมะไฟ อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร

2) เกิดความตระหนักและให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ด้านคุณธรรมและทักษะอาชีพ

3) สร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศกับผู้ปกครองนักเรียนและชุมชน

4) ผู้ที่เกี่ยวข้องรวมทั้งชุมชนและสังคม ได้สมาชิกกลุ่มนักเรียนที่เป็นคนดี เอื้อเพื่อต่อชุมชนและสังคม เนื่องจากนักเรียนได้รับการปลูกฝังให้เป็นคนดีเกิดคุณลักษณะตามอัตลักษณ์ของโรงเรียน นักเรียนดำเนินชีวิตอย่างมีความสุขควบคู่การมีความรู้ความสามารถและทักษะตามหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อเป็นสมาชิกที่ดีและมีคุณภาพของครอบครัวและชุมชนต่อไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาในครั้งนี้เป็นการประเมินโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ โดยใช้การประเมินแบบ CIPP Model ผู้ประเมินได้ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา โดยมีประเด็นนำเสนอแบ่งออกเป็น 6 หัวข้อหลัก คือ 1) บริบทของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ 2) แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการประเมินโครงการ 3) แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม 4) ศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน 5) ความพึงพอใจ 6) งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และ 7) กรอบแนวคิดการประเมินโครงการ มีรายละเอียด ดังนี้

1. สภาพและบริบททั่วไปของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ
2. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการประเมินโครงการ
3. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม
  - 3.1 โรงเรียนคุณธรรม สพฐ.
  - 3.2 กิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้
  - 3.3 คุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียนคุณธรรม สพฐ.
  - 3.4 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และสมรรถนะสำคัญของนักเรียน
4. ศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน
  - 4.1 ศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนและการศึกษาในยุคปัจจุบัน
  - 4.2 ศาสตร์ของพระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนด้วยปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
5. ความพึงพอใจ
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  - 6.1 งานวิจัยในประเทศ
  - 6.2 งานวิจัยต่างประเทศ
7. กรอบแนวคิดการประเมินโครงการ

สภาพและบริบททั่วไปของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ

1. ข้อมูลทั่วไป (โรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ, 2563 : 1)

ชื่อ โรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ

ที่ตั้ง หมู่ที่ 1 บ้านดงมะไฟ ตำบลดงมะไฟ อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร

สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

เปิดสอนระดับชั้น อนุบาลถึง มัธยมศึกษาปีที่ 3

เนื้อที่โรงเรียน 20 ไร่ 50 ตารางวา

เขตพื้นที่บริการ

หมู่ที่ 1 บ้านดงมะไฟ ตำบลดงมะไฟ อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร

หมู่ที่ 11 บ้านดงมะไฟ ตำบลดงมะไฟ อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร

หมู่ที่ 3 บ้านดงขวาง ตำบลดงมะไฟ อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร

ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน

ข้าราชการครู จำนวน 14 คน

พนักงานราชการ จำนวน 1 คน

ครูธุรการ จำนวน 1 คน

นักการภารโรง จำนวน 1 คน

นักเรียน จำนวน 181 คน

2. ประวัติโรงเรียนโดยย่อ (โรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ, 2563 : 4)

โรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ ตั้งเมื่อวันที่ 20 เดือนตุลาคม พ.ศ. 2476 โดยมี นายสอน ทศกร เป็นครูใหญ่ อาศัยศาลาการเปรียญ วัดบ้านดงมะไฟเป็นสถานที่เรียน ดำรงอยู่ด้วยการเก็บเงินบำรุงการศึกษา จัดการเรียนการสอนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีการย้ายสับเปลี่ยนครูผู้สอนและผู้บริหารหลายคน

ในปี พ.ศ. 2492 นายสถิต กิตติธรรม ย้ายมาดำรงตำแหน่งครูใหญ่ ได้ชักชวนชาวบ้านดงมะไฟ และชาวบ้านดงขวาง จัดหาตัวไม้เพื่อปลูกสร้างอาคารเรียนหลังใหม่ ในบริเวณเนื้อที่ประมาณ 20 ไร่ 50 ตารางวา

วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2495 ได้ย้ายโรงเรียนออกจากศาลาการเปรียญวัดบ้านดงมะไฟมาทำการที่โรงเรียนหลังใหม่ จึงได้รายงานขออนามโรงเรียนใหม่ว่า “โรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ” เปิดสอนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 4 ดำรงอยู่ด้วยเงินของกระทรวงศึกษาธิการ

พ.ศ. 2509 นายหนูกรานต์ พรหมสาขา ณ สกลนคร ย้ายมาดำรงตำแหน่งครูใหญ่ ได้ร่วมกับราษฎรในหมู่บ้าน จัดทำโต๊ะ ม้านั่งของนักเรียน โดยใช้ทุนสมทบกับรัฐบาลได้โต๊ะม้านั่งนักเรียน จำนวน 32 ชุด โต๊ะครู 1 ตัว เก้าอี้ 4 ตัว

วันที่ 1 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2515 คณะราษฎรได้ชักชวนกันสร้างอาคารเรียนชั่วคราวขึ้นเพื่อใช้เป็นอาคารเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย เป็นอาคารไม้ หลังคามุงหญ้า ไม่มีฝา ไม่มีพื้นอาศัยพื้นดินเป็นที่เรียน

วันที่ 31 ตุลาคม พ.ศ. 2517 นายปรีชา โยธาไพร ย้ายมาดำรงตำแหน่งครูใหญ่ ได้ชักชวนคณะครูชาวบ้านทำรั้วบริเวณโรงเรียน โดยบริจาคหลักรั้วไม้เนื้อแข็ง ได้รับบริจาคลวดหนาม

จากกองร้อยรักษาการที่ 4 กรมรักษาการ บก. สน. ภูเขียว (แคมป์เคราดี) จำนวน 35 มัดใหญ่ และได้รับการช่วยเหลือ ให้กำลังทรัพย์และกำลังทหารช่างจำนวน 20 นาย นำโดยพันตรีสนิท รัตนโชติ พร้อมคณะครู ชาวบ้านจัดสร้างจนเสร็จเรียบร้อย นอกจากนี้ ยังขยายที่ดินจำนวน 1 งาน โดยซื้อจากนายธง วงศ์เตชะ ในราคา 800 บาท เพื่อปรับแนวทางด้านทิศเหนือ

วันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2518 ได้ติดต่อศูนย์นิสิตนักศึกษาจากกรุงเทพฯ มาต่อเติมอาคารเพื่อใช้เป็นห้องเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายอีก โดยคณะครู-ราษฎร สมทบก่อสร้างจนเสร็จเรียบร้อย คิดเป็นเงิน 80,000 บาท

วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2518 ได้รับงบประมาณสร้างอาคารเรียนเป็นเงิน 160,000 บาท ขนาด 3 ห้องเรียน ได้รับบริจาคเสาธงเหล็ก จากนายจอย มาลัยกรอง คิดเป็นเงิน 1,200 บาท ได้รับบริจาคส่วนหนึ่งจากคณะครูและภารโรง และงบประมาณอีกส่วนหนึ่ง เพื่อสร้างส้วม 1 หลัง ขนาด 3 ที่นั่ง คิดเป็นเงิน 1,230 บาท คณะครูได้ทำการขุดบ่อน้ำให้อีก 1 บ่อ กรมทรัพยากรธรณีสร้างให้อีก 1 บ่อ

ปี พ.ศ. 2521 นายประดิษฐ์ ศิริพันธ์เมือง ย้ายมาดำรงตำแหน่งครูใหญ่ จนถึง พ.ศ. 2529 นายประดิษฐ์ ศิริพันธ์เมือง ได้ถึงแก่กรรม ทางราชการได้ย้าย นายมนูญ ส่งเสริม มาดำรงตำแหน่งอาจารย์ใหญ่เมื่อวันที่ 4 เมษายน พ.ศ. 2529

ปี พ.ศ. 2531 โรงเรียนได้รับงบประมาณในการสร้างส้วมแบบ สปช. 601/26 จำนวน 1 หลัง ขนาด 4 ที่นั่ง ในราคา 40,000 บาท ดำเนินการสร้างเมื่อ วันที่ 17 กรกฎาคม พ.ศ. 2531

วันที่ 1 มิถุนายน พ.ศ. 2537 นายวัชระ นันตะสุข ได้ย้ายมาดำรงตำแหน่งอาจารย์ใหญ่ ระดับ 7 มีจำนวนนักเรียน 226 คน ครู 12 คน ชาย 6 คน หญิง 6 คน ช่วยราชการ สปอ. เมือง 1 คน ทำการสอนจริง 1 คน ทำการสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาลปีที่ 1 ถึง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 นายวัชระ นันตะสุข ได้เริ่มปรับปรุงงานวิชาการที่เห็นว่าอ่อนมาก เร่งปรับปรุงระบบการเรียนการสอนของครู วางแผนพัฒนาปรับปรุงสภาพแวดล้อม ขอความร่วมมือกับคณะกรรมการสถานศึกษา ตลอดจนพ่อแม่ผู้ปกครองนักเรียน สร้างจิตสำนึกในการทำงานของครู จนได้รับผลด้านบริเวณ และเครื่องเล่นสนามเด็กเล่น คิดเป็นเงิน สองหมื่นกว่าบาท ได้สร้างบ่อน้ำ ติดตั้งเครื่องสูบน้ำและได้ถังซีเมนต์จาก ร.พ.ช ขนาดความจุ 20 x 20 ลบ.เมตร ด้านการเรียนการสอน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นได้รับความชื่นชมจากผู้ปกครอง ตลอดจนคนอื่นที่มาเยือน โครงการอาหารเสริม (นม) โครงการอาหารกลางวันได้ดำเนินการอย่างจริงจังและต่อเนื่องในเดือนกันยายน คือวันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2539 นายวัชระ นันตะสุข อาจารย์ใหญ่โรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ ได้เกษียณอายุราชการ ครบ 60 ปี

วันที่ 1 พฤศจิกายน พ.ศ. 2539 สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมือง ได้ส่งตัวนายประสพ มาศมูล มาดำรงตำแหน่งอาจารย์ใหญ่ตามคำสั่ง สปจ. สกลนครที่ 622/2539 ลงวันที่ 27 กันยายน พ.ศ. 2539 ซึ่งนายประสพ มาศมูล ได้ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาของโรงเรียน สิ่งที่ต้องแก้ไขคือ ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน งานวิชาการ การปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการครู และสภาพแวดล้อมต่างๆ ตลอดจนบริเวณอาคารสถานที่ ซึ่งจากการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน โรงเรียนได้ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียนและรับรู้ปัญหาต่างๆ ที่โรงเรียนจะต้องแก้ไขปัญหาร่วมกับชุมชน ซึ่งได้รับความร่วมมือเป็นอย่างมากจากชุมชน

ในปีการศึกษา 2541 ทางโรงเรียนได้เปิดสอนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา มีนักเรียนทั้งสิ้น 30 คน เป็นชาย 16 คน หญิง 14 คน ได้ลาออก 2 คน เมื่อสิ้นปีการศึกษา ได้ย้ายไป 1 คน เหลือนักเรียน 27 คน ในปีนี้ทางโรงเรียนได้รับงบประมาณปรับปรุงโรงเรียน โดยจัดทำห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ ที่ห้องชั้นล่าง อาคาร สน. 001 เป็นเงิน 45,000 บาท และได้ปรับปรุงอาคาร ป.1ฉ. โดยจัดทำเพดานชั้นล่างอาคาร รวมเป็นเงิน 15,000 บาท

วันที่ 19 เมษายน พ.ศ. 2545 หจก. เฒ่าการไฟฟ้า ทำสัญญาก่อสร้างอาคารเรียนแบบ สปช. 105/29 งบประมาณ 1,600,000 บาท ส่งมอบวันที่ 21 สิงหาคม พ.ศ. 2544

ปีการศึกษา 2550 โรงเรียนได้จัดทำห้องสมุดโรงเรียน โดยได้ทุบถังกั้นน้ำซีเมนต์เก่าที่ไม่ได้ใช้แล้ว ซึ่งได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากคณะผู้ว่าจากประเทศออสเตรเลีย คณะครูและชุมชน รวมเป็นเงิน 500,000 บาท (ห้าแสนบาทถ้วน)

ปีการศึกษา 2551 โรงเรียนได้รับงบประมาณ จัดสร้างอาคารเรียนแบบ สปช. 105/29 ขนาด 2 ชั้น 4 ห้องเรียน จำนวน 1 หลัง จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 2,186,700 บาท (สองล้านหนึ่งแสนแปดหมื่นหกพันเจ็ดร้อยบาทถ้วน)

6.3 ข้อมูลสภาพชุมชน (โรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ, 2563 : 8)

การปกครอง ผู้ปกครองส่วนใหญ่ จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 อาชีพหลัก คือ เกษตรกรรม ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ฐานะทางเศรษฐกิจ/รายได้โดยเฉลี่ยต่อครอบครัวต่อปี 20,000 บาท จำนวนคนเฉลี่ยต่อครอบครัว 4 คน

การประกอบอาชีพ สภาพชุมชนรอบบริเวณโรงเรียนมีลักษณะ ชุมชนล้อมรอบโรงเรียน ประชากรประมาณ 3,500 คน บริเวณใกล้เคียงโดยรอบโรงเรียน ได้แก่ วัดศรีสะอาด วัดสว่างวัฒนา องค์การบริหารส่วนตำบลและโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล อาชีพหลักของชุมชน คือ เกษตรกรรม ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ประเพณี/ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นที่เป็นที่รู้จักโดยทั่วไป คือ ผีหมอ

ลักษณะความเป็นอยู่ของชุมชน ชุมชนให้ความสนใจในด้านการศึกษา และให้ความร่วมมือกับโรงเรียนอย่างดี องค์การบริหารส่วนตำบลดงมะไฟให้การสนับสนุนการจัดกิจกรรมต่างๆ ด้วยดี ผู้บริหารสนับสนุนเอื้อต่อการพัฒนารวมทั้งศิษย์เก่าให้การสนับสนุน

กล่าวโดยสรุปจากการที่ผู้ประเมิน ได้ศึกษาสภาพและบริบททั่วไป ของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ เพื่อนำมาใช้ในการศึกษาสภาพการดำเนินการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม สำหรับผู้เรียนในโรงเรียน ทำให้ทราบถึงสภาพปัจจุบัน ปัญหาต่างๆ และได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลพัฒนาส่งเสริมคุณธรรมของผู้เรียนต่อไป และการที่นักเรียนของโรงเรียนบ้านดงมะไฟกำลังเป็นวัยรุ่นในศตวรรษที่ 21 เป็นยุคของโลกดิจิทัล และเป็นเด็กนักเรียนที่ต้องเผชิญกับสถานการณ์ การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 ที่กำลังระบาดอย่างหนัก ทุกอย่างในชีวิตเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา เป็นยุคที่โลกต้องการผู้ที่สามารถปรับตัวและรับมือกับการเปลี่ยนแปลงได้อย่างสร้างสรรค์ นอกจากทักษะทางด้านนวัตกรรม ทักษะทางด้านอาชีพ และทักษะทางด้านเทคโนโลยีและการสื่อสารแล้ว “ทักษะชีวิต” เป็นอีกหนึ่งทักษะที่มีความจำเป็นกับนักเรียนเราในศตวรรษที่ 21 เพราะนอกจากจะต้องเป็นผู้มีความรู้แล้ว ผู้เรียนยังต้องเป็นผู้มีทัศนคติและจิตใจที่มั่นคง เพื่อพร้อมที่จะเผชิญกับการเปลี่ยนแปลง ทักษะ

การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นความสามารถในการใช้คำพูดและท่าทาง เพื่อแสดงออกถึง ความรู้สึกรู้สีกนึกคิดของตนเองได้อย่างเหมาะสม กับวัฒนธรรมและสถานการณ์ต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการแสดงความคิดเห็น การแสดงความต้องการ การแสดงความคิดเห็น การขอร้อง การเจรจาต่อรอง การตักเตือน การช่วยเหลือ การปฏิเสธ สอดคล้องตามแนวคิดของเพรสซี่ โรบินสัน และเฮอร์ร็อก (Pressey, S.L.& Robinson, F.P.& Horrocks, J.E., 1959) กล่าวว่า การเรียนรู้เป็นเรื่องของบุคคล ที่พยายามปรับพฤติกรรมของตนเอง ให้เข้ากับสภาพแวดล้อมต่างๆ เพื่อให้ตนเองสามารถแสดง พฤติกรรมไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ เช่นเดียวกับ ครอนบาช (Cronbach, L.J.,1970) กล่าวว่า การเรียนรู้เป็นการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมที่ได้รับผลจากประสบการณ์ต่างๆ เป็นต้น

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการประเมินโครงการ

คำว่า “โครงการ” สมคิด พรหมจรรย์ (2550 : 23) ให้ความหมายของโครงการว่าเป็นหน่วย ของแผนงาน หรือกลุ่มของกิจกรรมที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกัน เพื่อการบรรลุจุดมุ่งหมาย ที่กำหนดไว้ มีลักษณะเด่นชัด มีระยะเริ่มต้นและสิ้นสุดที่แน่นอน และมักจะเป็นงานพิเศษที่ต่างไป จากงานประจำ โครงการจะประกอบด้วย งานและกิจกรรม กล่าวโดยสรุป โครงการคือ การกำหนด แนวทางในการแก้ปัญหาหรือพัฒนางานที่มีวัตถุประสงค์เด่นชัด มีกิจกรรมที่ทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ อย่างเหมาะสม มีการจัดสรรทรัพยากรอย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพ มีเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุด ของงาน โครงการประกอบด้วยกิจกรรมต่างๆ ที่มีความสัมพันธ์กันและมีเป้าหมายเดียวกัน

1. การประเมินโครงการ

1.1 ความหมายของการประเมินโครงการ

จักรกฤษณ์ วิษณุศรีสังสรรค์ (2550 : 29) กล่าวว่า คำว่า “การประเมิน” หรือ “ การประเมินผล ” รวมกับคำว่า “ โครงการ ” จึงเป็นคำศัพท์ทางวิชาการโดยเฉพาะว่า การประเมินโครงการ (Project or program evaluation) ซึ่งมีความหมายดังต่อไปนี้

การประเมินโครงการ หมายถึง การตรวจสอบวัตถุประสงค์ของโครงการ ว่าเป็นไปตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้หรือไม่และบรรลุถึงเป้าหมายนั้นมากน้อยเพียงใด การประเมิน โครงการเป็นกระบวนการ ในการพิจารณาวิเคราะห์ถึงคุณลักษณะ และคุณภาพของโครงการ

การประเมินโครงการ หมายถึง กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ หรือการใช้ วิธีการวิจัยเพื่อหาข้อมูลที่เป็นจริงและมีความเชื่อถือได้ของโครงการ แล้วพิจารณาตัดสินว่าโครงการ นั้นบรรลุถึงวัตถุประสงค์หรือไม่และด้วยคุณภาพของความสำเร็จนั้นเป็นเช่นใด

การประเมินโครงการ หมายถึง การประมาณค่าการดำเนินงาน ของ กิจกรรมใดๆ อย่างมีระบบเพื่อปรับปรุงการดำเนินงาน ทั้งในปัจจุบันและในอนาคต

จงใจ จงตระกูล (2550: 37) กล่าวว่า การประเมินโครงการ หมายถึง การใช้ดุลยพินิจ ในการพิจารณาคุณค่าความเหมาะสม ความคุ้มค่าของโครงการ โดยการศึกษา พิจารณา ไม่ว่าจะมีส่วนพื้นฐานจากความคิดเห็น การบันทึกข้อมูลส่วนตัวหรือข้อมูลที่เป็นกลางเกี่ยวกับ ผลลัพธ์ ไม่ว่าจะผ่านทางบวกหรือทางลบของโครงการ อันเนื่องมาจากการดำเนินงานที่กำลังกระทำ

อยู่เพื่อให้ได้มาซึ่งสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ ใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจ พิจารณาหาทางเลือกของการดำเนินงานและข้อเสนอแนะสำหรับโครงการครั้งต่อไป เพื่อมุ่งเป้าหมายที่ต้องการ

เสาวนีย์ ตรีพุทธรัตน์ กัญญา อภิपालกุล และวัลลภา อารีรัตน์ (2550 : 1) กล่าวว่า การประเมินโครงการ หมายถึง กระบวนการพิจารณา และเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการตัดสินใจและตัดสินใจคุณค่า หรือแสวงหาทางเลือกเพื่ออรรถประโยชน์ในการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์

ระวีวรรณ สุขอุดม (2551: 74) กล่าวว่า การประเมินโครงการ หมายถึง กระบวนการใช้เทคนิคทางการวิจัย เพื่อก่อให้เกิดสารสนเทศ เกี่ยวกับการดำเนินโครงการที่เป็นจริง เพื่อวัดประสิทธิภาพของโครงการ และเพื่อให้ทราบว่าโครงการบรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้เพียงใด มีปัญหาอุปสรรคอย่างไร เพื่อช่วยให้การตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินโครงการได้อย่างถูกต้องต่อไป

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2553 : 20-21) ให้ความหมายว่า การประเมิน หมายถึง กระบวนการใช้ดุลยพินิจ และหรือค่านิยมและข้อจำกัดต่างๆ ในการพิจารณาตัดสินใจคุณค่าของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยการเปรียบเทียบผลที่วัดได้กับเกณฑ์ที่กำหนดไว้

พิชิต ฤทธิ์จรรยา (2557) การประเมินโครงการ หมายถึง กระบวนการเชิงระบบเพื่อการตรวจสอบ หรือชี้บ่งถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลของโครงการ ซึ่งจะช่วยให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ ต่อการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการ ปรับปรุงและพัฒนาโครงการ จากความหมายดังกล่าวนี้ ชี้ให้เห็นลักษณะของการประเมินโครงการ ดังนี้

1) การประเมินโครงการ เป็นกระบวนการที่จัดทำขึ้นอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่เชื่อถือได้ และประโยชน์ต่อการตัดสินใจของผู้บริหาร หรือผู้รับผิดชอบโครงการ

2) การประเมินโครงการ เป็นกระบวนการในการจัดเตรียมสารสนเทศ เพื่อใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการปรับปรุงและพัฒนาโครงการ

3) จุดเน้นของการประเมินโครงการอยู่ที่การเพิ่มประสิทธิภาพ และประสิทธิผลของการดำเนินโครงการ

กมลนันท์ บุญกล้า (2559 : 42) ให้ความหมายการประเมิน หมายถึง กระบวนการตัดสินใจคุณค่าของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยนำผลการวัดมาเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และสามารถนำผลการประเมินไปใช้ในการตัดสินใจ เพื่อวางแผนการดำเนินงานในครั้งต่อไป

กล่าวโดยสรุป การประเมินโครงการ หมายถึง กระบวนการในการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลของการดำเนินโครงการ และพิจารณาบ่งชี้ให้ทราบถึงจุดเด่น หรือจุดด้อยของโครงการนั้นอย่างมีระบบ แล้วตัดสินใจว่าจะปรับปรุงแก้ไขโครงการนั้น เพื่อการดำเนินงานต่อไป หรือจะยุติการดำเนินงานโครงการนั้นเสีย

1.2 ความมุ่งหมายและความสำคัญของการประเมินโครงการ

การพัฒนาของโลกทางด้านวัตถุ ได้เจริญก้าวหน้า ไปอย่างรวดเร็วด้วยกิจกรรมอันสลับซับซ้อนมากมาย และผลของการพัฒนาทางด้านวัตถุนี้อาจก่อให้เกิดผลสะท้อนหรือผลกระทบอย่างมาก ต่อจิตใจของพลโลก จึงทำให้มีความจำเป็นที่จะต้องมีการเพื่อ

การพัฒนาจิตใจของมนุษย์โลกควบคู่กันด้วย ทั้งนี้เพื่อมุ่งหวังให้มนุษย์โลก ได้ใช้ความเจริญ ทั้งทางด้านวัตถุ และการพัฒนาการทางด้านจิตใจให้สอดคล้องกันไป และมนุษย์โลกเหล่านั้น อยู่รวมกันด้วยความสงบสุข แบ่งปันและใช้ประโยชน์ของความเจริญร่วมกัน และมีความเข้าใจที่ดีต่อกัน โครงการอันมากมายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา การเกษตร การสาธารณสุข ความมั่นคงปลอดภัยและอื่นๆ เพื่อพัฒนาความเจริญดังกล่าว แล้วต้องใช้จ่ายทรัพยากรเป็นจำนวนมาก ทั้งที่เป็นเงิน วัสดุอุปกรณ์ และกำลังคน โครงการบางโครงการมีประโยชน์มาก และเห็นคุณค่าอย่างชัดเจน โครงการบางโครงการ เมื่อกระทำไปแล้วไม่เกิดประโยชน์และคุณค่าแต่ประการใด การที่จะตัดสินใจระบุงไปว่า โครงการใดมีประโยชน์มีคุณค่า หรือมีประโยชน์มากน้อยเพียงใดย่อม จะต้องมีการพิสูจน์วิเคราะห์ การประเมินโครงการอย่างมีระบบ ย่อมจะมีส่วนช่วยให้ผู้บริหารโครงการได้ตระหนักถึงคุณภาพของโครงการ ที่กำหนดขึ้นไว้ว่าจะสามารถตัดสินใจในการดำเนินการปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงโครงการให้มีความถูกต้องเหมาะสม และส่งผลให้โครงการนั้นดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุถึงเป้าประสงค์ที่กำหนดไว้ทุกประการ การประเมินโครงการมีความมุ่งหมายและมีความสำคัญตามความคิดเห็นของนักวิชาการในหลายแง่มุมดังต่อไปนี้

มิตเชล (อ้างถึงใน จักรกฤษณ์ วิษเนศรังสรรค์, 2550 : 29) กล่าวว่า การประเมินโครงการมีความมุ่งหมายที่สำคัญ 3 ประการ คือ

- 1) เพื่อแสดงผลการพิจารณาถึงคุณค่าของโครงการ
- 2) เพื่อช่วยให้ผู้ตัดสินใจมีการตัดสินใจที่ถูกต้องขึ้น
- 3) เพื่อการบริการข้อมูลแก่ฝ่ายการเมืองเพื่อใช้ในการกำหนดนโยบาย

มอร์ซันด์ (อ้างถึงใน จักรกฤษณ์ วิษเนศรังสรรค์, 2550 : 29) กล่าวว่า ความมุ่งหมายของการประเมินโครงการ มีดังนี้

- 1) เพื่อที่จะทราบว่า การปฏิบัติงานตามโครงการ บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่
- 2) เพื่อที่จะทราบว่า เป้าหมายที่กำหนดไว้เป็นเป้าหมายที่ปฏิบัติได้จริงหรือไม่ และเป็นเป้าหมายที่มีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด

รอสซีและฟรีแมน (อ้างถึงใน จักรกฤษณ์ วิษเนศรังสรรค์, 2550 : 29) กล่าวว่า การประเมินโครงการมีความมุ่งหมายตามเหตุผล ดังต่อไปนี้

- 1) เพื่อพิจารณาถึงคุณค่าและการคาดคะเนคุณประโยชน์ของโครงการ
- 2) เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารโครงการ
- 3) เพื่อเป็นการตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขการดำเนินโครงการ
- 4) เพื่อเป็นการวิเคราะห์ข้อดีและข้อเสียหรือข้อจำกัดของโครงการเพื่อการตัดสินใจในการสนับสนุนโครงการ
- 5) เพื่อการตรวจสอบว่าการดำเนินโครงการบรรลุถึงเป้าหมายมากน้อยเพียงใด

อนึ่งพึงระลึกเสมอว่า การประเมินโครงการไม่ได้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อการพิสูจน์หรือตรวจสอบโครงการ แต่เป็นการกระทำเพื่อปรับปรุงแก้ไขส่วนบกพร่องของโครงการ ดังข้อเขียน

ของดาเนียล แอล สตัฟเฟิลบีม (D.L.Stufflebeam, 1996) ที่ว่า “ความมุ่งหมายที่สำคัญของการประเมินโครงการไม่ใช่เพื่อการพิสูจน์ แต่เพื่อการปรับปรุงจากความมุ่งหมายของการประเมินโครงการ ดังที่ได้กล่าวแล้ว สามารถกล่าวเป็นข้อสรุป ที่แสดงถึงความสำคัญหรือคุณประโยชน์ของการประเมินโครงการได้ (D.L.Stufflebeam, 1996) ดังนี้

1) การประเมินจะช่วยทำให้การกำหนดวัตถุประสงค์และมาตรฐานของการดำเนินงานมีความชัดเจนขึ้นกล่าวคือ ก่อนที่โครงการจะได้รับการสนับสนุนให้นำไปใช้ย่อมจะได้รับการตรวจสอบอย่างละเอียดจากผู้บริหารและผู้ประเมิน ส่วนใดที่ไม่ชัดเจน เช่น วัตถุประสงค์ หรือมาตรฐานในการดำเนินงาน หากขาดความแน่นอนชัดเจนจะต้องได้รับการปรับปรุงแก้ไข ให้มีความถูกต้องชัดเจนเสียก่อน ฉะนั้นจึงกล่าวได้ว่าการประเมินโครงการมีส่วนช่วยทำให้โครงการมีความชัดเจน และสามารถที่จะนำไปปฏิบัติได้อย่างได้ผลมากกว่าโครงการที่ไม่ได้รับการประเมิน

2) การประเมินโครงการ ช่วยให้การใช้ทรัพยากรเป็นไปอย่างคุ้มค่าหรือเกิดประโยชน์เต็มที่ ทั้งนี้เพราะการประเมินโครงการจะต้องวิเคราะห์ทุกส่วนของโครงการ ข้อมูลใด หรือปัจจัยใดที่เป็นปัญหาจะได้รับการจัดสรรให้อยู่ในจำนวนหรือปริมาณที่เหมาะสมเพียงพอแก่การดำเนินงาน ทรัพยากรที่ไม่จำเป็นหรือมีมากเกินไปจะได้รับการตัดทอนและทรัพยากรใดที่ขาดจะได้รับการจัดหาเพิ่มเติม ฉะนั้นการประเมินโครงการจึงมีส่วนที่ทำให้การใช้ทรัพยากรของโครงการเป็นไปอย่างคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพ

3) การประเมินโครงการ ช่วยให้แผนงานบรรลุวัตถุประสงค์ ดังที่ได้กล่าวแล้วว่าโครงการเป็นส่วนหนึ่งของแผน ดังนั้นเมื่อโครงการได้รับการตรวจสอบวิเคราะห์ปรับปรุงแก้ไขให้ดำเนินการไปด้วยดี ย่อมจะทำให้แผนงานดำเนินไปด้วยดีและบรรลุถึงวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ หากโครงการใดโครงการหนึ่งมีปัญหาในการนำไปปฏิบัติ ย่อมกระทบกระเทือนต่อแผนงานทั้งหมดโดยส่วนรวม ฉะนั้น จึงอาจกล่าวได้เช่นเดียวกันว่าหากการประเมินโครงการมีส่วนช่วยให้โครงการดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพย่อมหมายถึง การประเมินโครงการมีส่วนช่วยให้แผนงานบรรลุวัตถุประสงค์และดำเนินงานไปด้วยดีเช่นเดียวกัน

4) การประเมินโครงการ มีส่วนช่วยในการแก้ปัญหา อันเกิดจากผลกระทบ (Impact) ของโครงการและทำให้โครงการมีข้อที่ทำให้เกิดความเสียหายลดน้อยลง ดังตัวอย่างโครงการเขื่อนน้ำโจน ซึ่งในการสร้างถนนเพื่อไปสู่สถานที่สร้างเขื่อนนั้น ต้องผ่านป่าไม้ธรรมชาติทำให้เกิดการลักลอบตัดไม้ทำลายป่า และสัตว์ป่าหลายชนิดอาจต้องสูญพันธุ์ การประเมินโครงการจะช่วยให้เกิดโครงการป้องกันรักษาป่า และโครงการอนุรักษ์และอพยพสัตว์ป่าขึ้นเพื่อการแก้ปัญหา เป็นต้น จากตัวอย่างและเหตุผลดังกล่าวจึงถือได้ว่าการประเมินโครงการ มีส่วนในการช่วยแก้ปัญหาได้

5) การประเมินโครงการ มีส่วนช่วยอย่างสำคัญในการควบคุมคุณภาพของงานดังที่ได้กล่าวแล้วว่า การประเมินโครงการเป็นการตรวจสอบ และควบคุมวิธีหนึ่งซึ่งดำเนินงานอย่างมีระบบ และมีความเป็นวิทยาศาสตร์อย่างมาก ทุกอย่างของโครงการและปัจจัยทุกชนิดที่ใช้ในการดำเนินงาน จะได้รับการวิเคราะห์อย่างละเอียด กล่าวคือ ทั้งข้อมูลนำเข้า (Inputs) กระบวนการ (Process) และผลงาน (Outputs) จะได้รับการตรวจสอบประเมินผล

ทุกขั้นตอน ส่วนใดที่เป็นปัญหาหรือไม่มีคุณภาพจะได้รับการพิจารณาย้อนกลับ (feedback) เพื่อให้มีการดำเนินงานใหม่ จนกว่าจะเป็นไปตามมาตรฐาน หรือเป้าหมายที่ต้องการ ดังนั้นจึงถือได้ว่าการประเมินผลเป็นการควบคุมคุณภาพของโครงการ

6) การประเมินโครงการ มีส่วนในการสร้างขวัญและกำลังใจให้ผู้ปฏิบัติตามโครงการ เพราะการประเมินโครงการไม่ใช่เป็นการควบคุม บังคับบัญชา หรือสั่งการ แต่เป็นการศึกษาวิเคราะห์ เพื่อการปรับปรุงแก้ไขและเสนอแนะวิธีการใหม่ๆ เพื่อใช้ในการปฏิบัติโครงการอันย่อมนำมาซึ่งผลงานที่ดี เป็นที่ยอมรับของผู้เกี่ยวข้องทั้งปวง โดยลักษณะเช่นนี้ ย่อมทำให้ผู้ปฏิบัติมีกำลังใจ มีความพึงพอใจและมีความตั้งใจกระตือรือร้นที่จะปฏิบัติงานต่อไปและมากขึ้น ฉะนั้นจึงกล่าวได้ว่า การประเมินโครงการมีส่วนอย่างสำคัญในการสร้างขวัญกำลังใจและความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน

7) การประเมินโครงการ ช่วยในการตัดสินใจในการบริหารโครงการ กล่าวคือ การประเมินโครงการจะทำให้ผู้บริหารได้ทราบถึงอุปสรรค ปัญหา ข้อดี ข้อเสีย ความเป็นไปได้ และแนวทางในการปรับปรุง แก้ไข การดำเนินการโครงการ โดยข้อมูลดังกล่าวช่วยให้ผู้บริหารตัดสินใจได้ว่าจะดำเนินโครงการนั้นต่อไป หรือจะยุติโครงการนั้น นอกจากนั้นผลของการประเมินโครงการ อาจเป็นข้อมูลสำคัญในการวางแผน หรือ การกำหนดนโยบายของผู้บริหาร และฝ่ายการเมือง

กล่าวโดยสรุป หลักการแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการประเมินโครงการ มีความมุ่งหมายเพื่อแสดงผลการพิจารณาถึงคุณค่าของโครงการ ด้วยการนำข้อมูลไปวิเคราะห์หาประสิทธิผลเพื่อช่วยให้ผู้มีอำนาจตัดสินใจนำไปใช้ได้ โดยคำนึงถึงความสำคัญของโครงการว่า มีความเหมาะสมเพียงใด บรรลุตามวัตถุประสงค์หรือไม่ เพราะผลการประเมินจะเป็นตัวกระตุ้นให้การดำเนินงานมีข้อบกพร่องน้อยลง ขณะเดียวกันเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพให้มากขึ้นในการทำงานของแต่ละโครงการ

1.3 รูปแบบการประเมินโครงการ

ศูนย์ทดสอบและประเมินเพื่อพัฒนาการศึกษาและวิชาชีพ (2564) กล่าวว่า รูปแบบการประเมิน (Evaluation Model) หมายถึง รูปแบบที่เกิดขึ้นเนื่องจากความพยายามของนักประเมินที่มุ่งนำเสนอแนวทางในการประเมินโครงการ และรูปแบบการประเมิน คือ กรอบความคิดหรือแบบแผนในการประเมิน ที่แสดงให้เห็นถึงรายการที่ควรประเมิน หรือกระบวนการของการประเมิน ซึ่งแต่ละรูปแบบจะบอกให้ทราบว่า ในการประเมินโครงการใดโครงการหนึ่งนั้น ควรพิจารณาในเรื่องอะไรบ้าง ในขณะเดียวกันบางรูปแบบ อาจมีการเสนอแนะด้วยว่าในการประเมินแต่ละรายการ แต่ละเรื่องควรพิจารณาหรือตรวจสอบอย่างไร ซึ่งเป็นลักษณะของการเสนอแนะวิธีการ รูปแบบการประเมินส่วนใหญ่เริ่มต้น หรือเกิดขึ้นในชั้นเรียน กล่าวคือเป็นการเสนอรูปแบบการประเมิน เพื่อการประเมินผลการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนเป็นสำคัญ และต่อมามีการประยุกต์ใช้กรอบแนวความคิดเหล่านั้นเพื่อการประเมินงานโครงการในวงกว้างมากขึ้น การประเมินเชิงระบบจึงเป็นรูปแบบหรือแบบจำลองการประเมิน

การประเมินโครงการนั้น มีนักวิชาการหลายท่านได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการประเมินหลากหลายรูปแบบ แต่ละรูปแบบจะมีแนวคิด ทฤษฎี เหตุผลและวิธีการประเมินที่แตกต่างกัน ดังนี้

1.3.1 รูปแบบการประเมินของ Daneil L. Stufflebeam

Daniel L. Stufflebeam (2007) ได้เสนอรูปแบบประเมิน CIPP (Context-input-process model) เป็นการประเมินที่เป็นกระบวนการต่อเนื่อง ซึ่งไม่เพียงแต่ประเมินว่าบรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่เท่านั้น แต่ยังเป็นประเมินเพื่อให้รายละเอียดต่างๆ เพื่อช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับการเลือกเป้าหมาย/จุดมุ่งหมาย การดำเนินงาน การกำหนดยุทธวิธี แผนงาน รวมทั้งการปรับเปลี่ยนให้มีความเหมาะสม และการตัดสินใจเกี่ยวกับการปรับเปลี่ยนคง-ขยาย/ยุบ-เลิกโครงการ โดยจะประเมินในด้านต่างๆ ดังนี้

1) การประเมินสถานะแวดล้อม (Context evaluation) หมายถึง การช่วยให้ตัดสินใจ เกี่ยวกับการวางแผน ในการกำหนดวัตถุประสงค์ โดยจะเน้นในด้านความสัมพันธ์ที่เกี่ยวกับสภาพแวดล้อม ความต้องการและความจำเป็น กระแสทิศทางของสังคมและการเมือง สภาพเศรษฐกิจและปัญหาของชุมชน ตลอดจนนโยบายของหน่วยงานระดับบน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ช่วยวินิจฉัยปัญหา เพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐานที่จะเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจ การบรรยาย และการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ยังช่วยให้ทราบถึง ตัวแปรที่เกี่ยวข้องและมีความสำคัญสำหรับการบรรลุเป้าหมาย ทำให้ได้มาซึ่ง การเปลี่ยนแปลงวัตถุประสงค์ โดยอาศัย การวินิจฉัย และการจัดเรียงลำดับปัญหา ให้สอดคล้องกับความต้องการ วิธีการประเมินสถานะแวดล้อมมี 2 วิธี

1.1) Contingency mode เป็นการประเมินสถานะแวดล้อมเพื่อหาโอกาสและแรงผลักดันจากภายนอกระบบ เพื่อให้ได้ข้อมูลมาใช้พัฒนาส่งเสริมโครงการให้ดีขึ้น โดยใช้การสำรวจปัญหาภายในขอบเขตที่กำหนดอย่างกว้างๆ จะทำให้คาดการณ์เกี่ยวกับอนาคต ซึ่งมีประโยชน์ในการวางแผนโครงการต่อไป คำถามที่ใช้ในการประเมิน คือ คำถาม “ถ้า แล้ว” เป็นการตรวจสอบความถูกต้องของวัตถุประสงค์

1.2) Congruence mode เป็นการประเมินโดยการเปรียบเทียบระหว่างการปฏิบัติจริงกับวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ทำให้ทราบว่าวัตถุประสงค์ใดบ้างที่ไม่สามารถบรรลุเป้าหมายได้เป็นไปเพื่อการปรับปรุง

2) การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input evaluation) หมายถึง การตรวจสอบความพร้อมของปัจจัยป้อนเข้าของโครงการ การประเมินทรัพยากรที่จำเป็น สำหรับการนำมาใช้ในการดำเนินโครงการเพื่อวิเคราะห์หาทางเลือกที่เหมาะสมที่สุด กับทรัพยากรที่มีอยู่ และเป็นทางเลือกที่มีโอกาสทำให้บรรลุวัตถุประสงค์โครงการได้มากที่สุด ซึ่งมักประเมินในด้านต่างๆ คือ

2.1) ความสามารถของหน่วยงานหรือตัวแทนในการจัดโครงการ

2.2) ยุทธวิธีที่ใช้ในการบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ

2.3) การได้รับความช่วยเหลือในด้านต่างๆ ซึ่งจะช่วยให้โครงการดำเนินไปได้ เช่นหน่วยงานที่จะให้ความช่วยเหลือด้านเวลา เงินทุน อาคารสถานที่ อุปกรณ์เครื่องมือ

3) การประเมินกระบวนการ (Process evaluation) หมายถึง เมื่อแผนดำเนินการได้รับการอนุมัติ และลงมือทำการประเมินกระบวนการจำเป็นต้องได้รับการเตรียมการเพื่อให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้รับผิดชอบและผู้ดำเนินการทุกลำดับขั้นเพื่อที่จะได้สามารถปรับปรุงแก้ไขได้ทันเวลาที่ ซึ่งมีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ

3.1) เพื่อหาและทำนายข้อบกพร่องของกระบวนการ หรือ ดำเนินการตามขั้นตอนที่วางไว้ประเมินเกี่ยวกับวิธีการจัดกิจกรรมของโครงการ การนำปัจจัยป้อนเข้ามาใช้เหมาะสมมากน้อยเพียงใดเป็นไปตามลำดับขั้นตอนหรือไม่ กิจกรรมที่จัดขึ้นจะก่อให้เกิดการบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการหรือมีอุปสรรคใดๆ เกิดขึ้น

3.2) เพื่อรวบรวมสารสนเทศสำหรับผู้ตัดสินใจ วางแผนงาน นำผลการประเมินมาปรับปรุงกระบวนการดำเนินงานให้รัดกุมมีประสิทธิภาพมากขึ้น

3.3) เพื่อเป็นรายงานสะสมถึงการปฏิบัติต่างๆ ที่เกิดขึ้น

4) การประเมินผลผลิต (Product evaluation) มีจุดมุ่งหมายเพื่อวัดและแปลความหมายของความสำเร็จ เป็นการประเมินเกี่ยวกับผลที่ได้รับทั้งหมดจากการดำเนินงานว่าได้ผลมากน้อยเพียงใดเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ โดยนำผลที่วัดได้มาเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ และแปลความหมายถึงเหตุของสิ่งที่เกิดขึ้น โดยอาศัยรายงานจากการประเมินสภาพแวดล้อม ปัจจัย กระบวนการร่วมด้วย เพื่อการตัดสินใจปรับปรุงขยายโครงการนำไปใช้ต่อเนื่องต่อไป และเพื่อล้มเลิกโครงการ

1.3.2 รูปแบบการประเมินของ Malcolm M. Provus

Provus (1971 อ้างถึงใน วิสัยพรณ์ เสรีวัฒน์, 2555 : 27-37) ได้เสนอรูปแบบในการประเมินโครงการ ซึ่งรูปแบบการประเมินความไม่สอดคล้องกัน หมายถึง การรวบรวมข้อมูลเพื่อการตัดสินใจ ในความไม่สอดคล้องกัน ระหว่างส่วนประกอบแต่ละส่วนของโครงการที่เป็นจริง กับโครงการเกณฑ์มาตรฐาน ซึ่งเป็นรูปแบบการประเมินโครงการในขณะที่โครงการกำลังดำเนินการอยู่ เพื่อการพัฒนาและประเมินโครงการไปในขณะเดียวกัน จุดมุ่งหมายของการประเมินเพื่อพิจารณาข้อมูลความไม่สอดคล้อง นำไปสู่การตัดสินใจอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

- 1) ดำเนินการขั้นตอนต่อไป
- 2) ดำเนินการขั้นเดิมซ้ำ หลังจากได้มีการเปลี่ยนแปลงมาตรฐานของโครงการหรือวิธีการดำเนินการแล้ว
- 3) ดำเนินการขั้นที่ 1 ใหม่ หรือ
- 4) ล้มเลิกหรือให้สิ้นสุดโครงการ

ลักษณะการประเมินความไม่สอดคล้องกันจะประกอบด้วยโครงการ 2 โครงการ คือโครงการที่เป็นจริง และโครงการตามเกณฑ์มาตรฐานทั้ง 2 โครงการจะประกอบด้วยส่วนย่อยๆ เป็นปัจจัยป้อนเข้า กระบวนการ ผลผลิต ตามลำดับ ในการประเมินจะนำส่วนประกอบย่อยแต่ละส่วนตามลำดับของโครงการจริงไปเปรียบเทียบกับโครงการเกณฑ์มาตรฐาน หากผลการเปรียบเทียบไม่สอดคล้องกันจะทำการปรับปรุงโครงการ โดยอาจปรับส่วนประกอบของโครงการเกณฑ์มาตรฐานหรือโครงการจริงในแต่ละส่วนได้ การปรับปรุงโครงการเกณฑ์มาตรฐาน อาจเป็นเพราะเกณฑ์

ที่กำหนดไว้ในแต่ละส่วนสูงเกินไป หรือเป็นอุดมคติจนยากที่จะไปถึงได้ ซึ่งสามารถปรับเกณฑ์ให้ต่ำลง แต่หากคิดว่าเกณฑ์มีความเหมาะสมแล้ว ควรจะปรับโครงการจริงจึงจะเหมาะสมกว่า ในแต่ละขั้นตอนของการประเมิน จะใช้วิธีการตั้งคำถามเพื่อแก้ปัญหาอย่างรอบคอบ ซึ่งจะมีอยู่ 3 คำถามคือ ทำให้เกิดความแตกต่างหรือความไม่สอดคล้อง แนวทางแก้ไขที่เป็นไปได้คืออะไร และวิธีที่ดีที่สุดในการแก้ปัญหาคืออะไร ในการตอบปัญหาแต่ละข้อจะต้องพิจารณาองค์ประกอบที่จำเป็น 3 ประการ คือ เกณฑ์ข้อมูลใหม่ และการตัดสินใจที่จะเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติ เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์แล้วเกิดความไม่สอดคล้องกัน

การประเมินโครงการตามแบบจำลองของ Provus มีการดำเนินงานในลักษณะขั้นการพัฒนาแบบเปรียบเทียบ 4 ขั้นที่สัมพันธ์ต่อเนื่องกัน ส่วนขั้นที่ 5 เป็นการประเมินต้นทุนกำไร เพื่อเป็นทางเลือกโครงการซึ่งต้องผ่านการปรับปรุงทั้ง 4 ขั้นต้นมาแล้ว และได้เกิดผลผลิตปลายทางมาแล้ว ซึ่งมีรายละเอียดขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การออกแบบโครงการ (Program design) ส่วนประกอบที่จะประเมินคือแบบแผนของโครงการได้มาจากการบรรยายรายละเอียดต่างๆ ของโครงการ เป็นการเปรียบเทียบแบบแผนที่มีอยู่กับเกณฑ์ของแบบแผนโครงการ ซึ่งประกอบด้วยรายการของส่วนประกอบโครงการ ซึ่งครอบคลุมโครงการทางการศึกษาเป็นระบบสิ่งนำเข้าไป-ผลผลิต ที่มีลักษณะพลวัต ซึ่งจะต้องกำหนดรายละเอียด ของสิ่งนำเข้ากระบวนการผลผลิตที่จำเป็น และเพียงพอต่อแบบแผนของโครงการ จุดประสงค์ของการประเมินในขั้นที่ 1 เพื่อให้ได้มาซึ่งแบบแผนโครงการ และการประเมินแบบแผนของโครงการในรูปของความครอบคลุม และความสอดคล้องคงที่ภายในมาตรฐานในการตัดสินใจ ขั้นที่ 1 คือ “เกณฑ์ของแบบแผน” แบบแผนที่สร้างขึ้นครั้งแรกมักจะขาดความเฉพาะเจาะจง และความสอดคล้องคงที่ภายในการประเมินขั้นที่ 1 จะเป็นกลไกช่วยให้มีการถ่วงถ่วงและสมเหตุสมผลมากขึ้น

ขั้นที่ 2 การดำเนินโครงการ (Program operation) เป็นแบบแผนของโครงการ ซึ่งเป็นส่วนประกอบในขั้นที่ 1 ทั้งนี้ขั้นที่ 1 เป็นมาตรฐานที่จะใช้ตัดสินการดำเนินโครงการในการเปรียบเทียบระหว่างการดำเนินโครงการ ซึ่งเป็นส่วนประกอบกับแบบแผนโครงการซึ่งเป็นมาตรฐานนั้น ผู้ประเมินจะดำเนินการที่ละเอียดถี่ถ้วนตลอดโครงการ เพื่อพิจารณาสภาพความเป็นจริงที่มีอยู่ก่อนเปรียบเทียบกับมาตรฐานของโครงการ ถ้าหากเกิดความไม่สอดคล้อง ผู้ประเมินจะให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้จัดการโครงการ การดำเนินการในขั้นที่ 2 จะช่วยให้ความสอดคล้องระหว่างแบบแผนโครงการกับการดำเนินการตามโครงการเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง มีการปรับปรุงโครงการให้ดีขึ้น เมื่อคณะทำงานเห็นว่าโครงการมีความคงตัวเพียงพอแล้วจะตัดสินใจดำเนินการตามขั้นที่ 3 ต่อไป

ขั้นที่ 3 กระบวนการโครงการ (Program process) ในขั้นที่เป็นการประเมินโดยการเปรียบสาเหตุและผล (Cause and effect) เป็นครั้งแรกเป็นการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่จะเปลี่ยนจากสิ่งนำเข้าไปเป็นผลผลิต และกระบวนการ หรือทริทเมนต์ ที่ใช้ให้มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงนี้ มาตรฐานคือสิ่งพยากรณ์ไว้ในแบบแผน และส่วนประกอบ คือ ผลที่ออกมาจริงจากแต่ละช่วงของกระบวนการ จุดมุ่งหมายของการประเมินขั้นที่ 3 เพื่อที่จะให้ข้อมูลที่ไต่จากการประมาณผลของกระบวนการในแต่ละส่วนประกอบย่อย (หรือตัวแปรทริทเมนต์) ว่าให้

ผลผลิตออกมาอย่างไร (หรือตัวแปรตาม) ในรูปฟังก์ชันของเวลา ในขั้นนี้จะมีการประเมินผลเบื้องต้น (Initial effect) ของบางส่วนของทริทเมนต์ ทำให้เกิดความเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างผลของทริทเมนต์กับเงื่อนไขของการทดลองเพิ่มขึ้น กิจกรรมในขั้นที่เป็นระดับย่อย พิจารณาผลผลิตย่อยเป็นสิ่งสำคัญ

ขั้นที่ 4 ผลผลิตขั้นปลายทางของโครงการ (Program terminal product) เป็นการประเมินขั้นผลผลิตปลายทาง ของโครงการเพื่อตอบคำถามที่ว่า โครงการที่ดำเนินการอยู่นั้น บรรลุวัตถุประสงค์ปลายทางที่สำคัญหรือไม่ โดยการเปรียบเทียบผลผลิตปลายทางของโครงการที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการจริง ซึ่งถือเป็นส่วนประกอบกับวัตถุประสงค์ปลายทางของโครงการ ซึ่งถือเป็นมาตรฐานเป็นการประเมินโครงการในลักษณะรวบยอด

ขั้นที่ 5 การวิเคราะห์ต้นทุน-กำไร (Cost-benefit) หลังจากที่ได้ประเมินแต่ละขั้นของโครงการแล้ว สามารถวิเคราะห์ต้นทุน-กำไรของทั้งโครงการได้ และเปรียบเทียบผลของการวิเคราะห์นั้น (ส่วนประกอบการ) กับผลการวิเคราะห์ต้นทุน-กำไรของโครงการอื่นที่ออกแบบให้บรรลุผลคล้ายคลึงกัน (มาตรฐาน) จุดมุ่งหมายของการเปรียบเทียบเพื่อตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดสรรทรัพยากรให้มีประสิทธิภาพสูงสุด เพื่อมุ่งจะตอบคำถามที่ว่า ทั้งสองโครงการนี้ โครงการใดสามารถบรรลุเป้าหมายเดียวกันได้โดยการลงทุนน้อยที่สุด ธรรมชาติที่แท้จริงของการประเมินเป็นพลวัต (The dynamics of Evaluation) ซึ่งมีการเกี่ยวเนื่องระหว่างขั้นตอนต่างๆ ตลอดเวลา เพราะการประเมินไม่ได้เพียงแต่กระตุ้นการพัฒนาโครงการเท่านั้น แต่ยังคงดำเนินการประเมินในขณะที่โครงการเปลี่ยนแปลงไปด้วย โดยทางปฏิบัติจริงการประเมินโครงการจะมีการวนซ้ำขั้นเดิมน้อย ประเมินซ้ำบ่อย ซึ่งเป็นผลจากการตัดสินใจของผู้ดำเนินโครงการหลังจากได้ สารสนเทศแสดงความไม่สอดคล้องกันจากขั้นตอนต่างๆ ถ้าหากตัดสินใจที่จะปรับปรุงโครงการ จะมีผลกระทบที่ต่อขั้นตอนการประเมินที่ตามมา โดยเฉพาะขั้นที่ 1 และ 2 จะมีโอกาสปรับปรุงโครงการได้มาก เพราะปัญหาของความไม่ครอบคลุม ไม่สอดคล้องกันที่ภายใน การประเมินบางขั้นเกิดขึ้นพร้อมๆ กัน วงใหญ่แทนขั้นที่ 1 ขั้นที่ 2 กระทำขั้นในขอบเขตของงานขั้นที่ 1 งานขั้นที่ 2 ดำเนินควบคู่ไปกับการตรวจสอบขั้นที่ 1, 2 และ 3 และทำงานขั้นที่ 5 โดยได้ผลจากขั้นที่ 4 และซ้อนเกยในช่วงเวลาที่กระทำการประเมินขั้นที่ 4 ซึ่งจะเห็นได้ว่ากระบวนการประเมินเป็นพลวัต และดำเนินขั้นต่อๆ มา ไม่ใช่เป็นจากการดำเนินของโครงการเพียงอย่างเดียว แต่เป็นผลจากการเปลี่ยนแปลงโครงการด้วย เป็นกระบวนการที่ยาวนานและซับซ้อนแต่คุ้มค่าเมื่อสามารถพัฒนาโปรแกรมให้มีประสิทธิภาพสูงได้ โดยการให้สารสนเทศเพื่อการตัดสินใจแก่ผู้ดำเนินโครงการอย่างครอบคลุม

2.1.3.3 รูปแบบการประเมินของ Alkin

รูปแบบ UCLA Center for the Study of Evaluation (CSE) (Alkin, 1996 อ้างถึงใน วิสัยพรณ์ เสรีวัฒน์, 2555 : 27-37) ซึ่งได้อธิบายความหมายของการประเมินแบบ CSE ว่า หมายถึง กระบวนการพิจารณาตัดสินใจในเรื่องที่เกี่ยวข้อง การเลือกข่าวสารที่เหมาะสม รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อสรุปผลอันจะเป็นประโยชน์ต่อผู้มีอำนาจในการตัดสินใจ ได้พิจารณาเลือกตามความเหมาะสม หลักการประเมินโดยทั่วไป คือ การพิจารณาเปรียบเทียบสิ่งที่เป็นความต้องการกับสิ่งที่เกิดขึ้นจริงๆ ถ้าสิ่งที่เป็นจริง มีความแตกต่างจากสิ่งที่เป็นความต้องการมาก จะต้องหาสาเหตุว่าเป็นเพราะอะไร โครงการบกพร่องตรงไหน

1.4 กระบวนการของการประเมินโครงการ มีดังนี้

การประเมินโครงการเป็นกระบวนการของการตรวจสอบ และวิเคราะห์ ข้อมูลต่างๆ ของโครงการอย่างมีระบบ โดยมีวัตถุประสงค์หรือเป้าหมาย เพื่อการปรับปรุงโครงการ ให้ดีขึ้น กระบวนการในการประเมินผลโครงการ อาจมีขั้นตอนและรายละเอียดของขั้นตอนแตกต่างกันไป ตามแนวคิดของนักวิชาการทางการประเมินผลโครงการแต่ละบุคคล หรืออาจมีรายละเอียดที่แตกต่าง เพราะรูปแบบหรือประเภทของการประเมินผล หรือประเมินไปตามแต่ละประเภทของโครงการ อย่างไรก็ตามการประเมินผลโครงการนอกจากจะประเมินโครงการทั้งหมดโดยส่วนรวมแล้ว แต่ละส่วนของโครงการจะต้องได้รับการประเมินควบคู่กันไปด้วยเสมอ คือ การประเมินข้อมูลนำเข้า (Inputs) การประเมินกระบวนการ (Processor) และการประเมินผลงาน (Outputs) ซึ่งแต่ละส่วนและโดยทั้งหมดของโครงการจะประกอบด้วยขั้นตอนที่สำคัญ (D.L.Stufflebeam, 1996) ดังนี้

1.4.1 การศึกษาและพิจารณาถึงรายละเอียดของวัตถุประสงค์โครงการ ซึ่งเป็นการประเมินเพื่อให้ทราบว่าโครงการที่กำหนดขึ้นนั้นมีวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายที่สามารถดำเนินการได้หรือไม่ จะมีการปรับเปลี่ยนวัตถุประสงค์ให้มีความเฉพาะเจาะจง และปฏิบัติได้โดยลักษณะใด การประเมินผลโครงการในขั้นตอนนี้ถือได้ว่าเป็นการประเมินก่อนที่จะลงมือปฏิบัติงานจริง เป็นการตรวจสอบและทบทวนความเรียบร้อยวัตถุประสงค์โครงการเป็นสำคัญ

1.4.2 การศึกษาความเป็นไปได้ของข้อมูล ซึ่งเป็นการประเมินข้อมูล และทรัพยากรต่างๆ ที่จะต้องใช้ดำเนินการว่ายังมีความเหมาะสมเพียงพอที่จะใช้ปฏิบัติงานหรือไม่ ข้อมูลและทรัพยากรที่มีอยู่ สามารถที่จะสนองตอบวัตถุประสงค์ได้มากน้อยเพียงใด และการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ได้หรือไม่ การประเมินในขั้นตอนนี้เป็นการตรวจสอบ ทบทวนความเหมาะสมของทรัพยากรที่จะต้องใช้ในการบริหารโครงการนั่นเอง

1.4.3 การเก็บรวบรวมและการกระทำกับข้อมูลและทรัพยากร ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ถึงกระบวนการในการดำเนินโครงการ ในลักษณะเป็นการเก็บรวบรวม และจำแนกข้อมูลให้เป็นหมวดหมู่ เป็นสัดส่วนและให้มีความเป็นจริงมากที่สุด เพราะหากการดำเนินงานในขั้นตอนนี้มีปัญหาย่อมทำให้ผลงานที่เกิดขึ้นมีปัญหาตามไป กล่าวคือแม้ว่าผู้บริหารโครงการ จะทราบถึงทรัพยากรที่จะต้องใช้งบประมาณและคุณภาพเป็นอย่างดีแล้ว แต่ในขั้นตอนของการรวบรวมและจัดดำเนินการกับข้อมูลไม่ดีพอ ผลที่เกิดขึ้นย่อมไม่มีคุณภาพหรือด้อยคุณภาพ ตัวอย่าง เนื้อยางที่ย่างกับเตาที่ไฟแรงเกินไป ย่อมได้เนื้อยางที่ไหม้เกรียม เป็นต้น การประเมินในขั้นตอนนี้เป็นการตรวจสอบกระบวนการว่าเหมาะสมกับข้อมูลหรือทรัพยากรที่นำเข้ามาหรือไม่

1.4.4 การวิเคราะห์ การแปลความหมายและการสรุปผล ซึ่งเป็นขั้นตอนที่ข้อมูลได้ผ่านกระบวนการเรียบร้อยแล้ว และผู้ประเมินจะต้องทำการวิเคราะห์ผลที่เกิดขึ้นว่าเป็นเช่นใด ตรงตามวัตถุประสงค์หรือมาตรฐานที่กำหนดไว้หรือไม่ จะมีการปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้ดียิ่งขึ้นในลักษณะใดและผลที่เกิดขึ้น จะมีแนวโน้มไปในลักษณะใด การประเมินในขั้นตอนนี้เป็นการประเมินผลงานของโครงการที่เกิดขึ้น และรวมไปถึงการประเมินโครงการโดยทั้งหมดด้วยว่าทรัพยากร หรือข้อมูลนำเข้าที่มีอยู่ด้วยกระบวนการที่ใช้และด้วยผลงาน ที่ปรากฏนั้นโครงการโดยรวมเป็นเช่นใด เป็นโครงการที่ให้ผลประโยชน์คุ้มค่ากับการดำเนินงานหรือไม่ ควรปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้ดีขึ้น แล้วดำเนินงานต่อไป หรือจะล้มเลิกยุติโครงการนี้เสีย โดยกระบวนการที่กล่าว

แล้วเป็นกระบวนการทั่วไปของการประเมินโครงการ หรือประเมินการปฏิบัติงานทุกชนิดและในการประเมินโครงการแต่ละโครงการนั้น ปัจจัยอีกปัจจัยหนึ่งที่จะต้องเกี่ยวข้อง และมีส่วนสำคัญในการพิจารณาเพื่อการประเมินผลโครงการด้วย คือ ระยะเวลาของการดำเนินงานโครงการ นอกจากนี้ในการประเมินผลโครงการจะต้องอาศัยสิ่งสำคัญหรือข้อคิดที่สำคัญอีกหลายชนิด เช่น ข้อเท็จจริง ผลประโยชน์ ข้อผูกพัน ความเป็นไปได้ มาตรฐานและอื่นๆ เพื่อประกอบในการพิจารณา ข้อคิดดังกล่าว อย่างไรก็ตาม การปฏิสัมพันธ์ของรายละเอียดโครงการซึ่งมีสองลักษณะ คือ ลักษณะที่เป็นความคาดหวัง หรือด้วยความจงใจเจตนา กับลักษณะที่เป็นความจริง เป็นความสัมพันธ์หรือการปฏิสัมพันธ์ที่เป็นการสอดคล้องกัน ซึ่งกันและกันว่า ส่วนการปฏิสัมพันธ์หรือความสัมพันธ์ภายในระหว่างข้อมูลเข้า กระบวนการ และผลงานของรายละเอียดโครงการทั้งสองลักษณะจะเป็นการปฏิสัมพันธ์เฉพาะลักษณะ กล่าวคือรายละเอียดโครงการที่เป็นความคาดหวัง จะมีความสัมพันธ์กันแบบความสัมพันธ์โดยเหตุผลเชิงตรรกวิทยา ส่วนรายละเอียดโครงการที่เป็นความเป็นจริงจะมีความสัมพันธ์กันแบบการปฏิสัมพันธ์ โดยการพิสูจน์ ซึ่งมีรายละเอียดพอสังเขป ดังนี้

1) การปฏิสัมพันธ์โดยเหตุผลเชิงตรรกวิทยา หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างรายละเอียดโครงการที่เป็นความคาดหวัง ทั้งที่เป็นข้อมูลนำเข้า กระบวนการและผลงาน จะมีความสัมพันธ์กันตามหลักการ ทฤษฎีและประสบการณ์ที่สมเหตุสมผลแก่กันและกันหรือเป็นไปตามหลักเหตุผลเชิงตรรกศาสตร์

2) การปฏิสัมพันธ์โดยการพิสูจน์ หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างรายละเอียดโครงการที่เป็นความจริง ทั้งที่เป็นข้อมูลนำเข้า กระบวนการและผลงาน จะมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันตามหลักการที่เกิดจากการพิสูจน์ การทดลองเพื่อให้เห็นและทราบโดยชัดเจนว่า มีความเป็นเช่นนั้นจริงหรือมีความเป็นจริง ตามหลักของเหตุผลโดยการพิสูจน์

อย่างไรก็ดีด้วยแนวคิดดังกล่าวข้างต้น ดาเนียล แอล สตัฟเฟิลบีม (D.L.Stufflebeam, 1996) จึงได้นำไปกำหนดรูปแบบการประเมินโครงการที่เรียกว่า “CIPP Model” ซึ่งเป็นการประเมินทั้งสภาวะแวดล้อม ข้อมูลนำเข้า กระบวนการ และผลงานของโครงการ และเป็นรูปแบบการประเมินโครงการที่คณะกรรมการสมาคมเกียรตินิยมทางการศึกษา ให้การยอมรับเพื่อใช้ประเมินผลโครงการทางการศึกษาในสหรัฐอเมริกา การประเมินผลโครงการแบบ CIPP ให้ภาพที่ง่ายต่อการนำไปประยุกต์ใช้ของผู้ประเมินโครงการ

กล่าวโดยสรุป การประเมินโครงการตามกระบวนการ หรือที่เรียกว่า CIPP Model เป็นกระบวนการที่มีลักษณะเป็นการวิเคราะห์ระบบอย่างหนึ่งโดยมีวัตถุประสงค์ให้ผู้มีอำนาจในการตัดสินใจ ใช้เป็นข้อมูลเพื่อช่วยในการตัดสินใจว่าโครงการที่กำหนดขึ้นจะเป็นโครงการที่สามารถให้บริการต่อองค์กรหรือต่อสังคมต่อไปได้อีกหรือไม่ จะมีการปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้เหมาะสมหรือเกิดคุณภาพในการดำเนินงาน และการให้บริการในลักษณะเช่นใด การประเมินโครงการโดย CIPP Model เป็นวิธีการที่ได้รับการยอมรับและนิยมมากวิธีการหนึ่งในปัจจุบัน

1.5 การดำเนินงานของคณะกรรมการประเมินโครงการ

เมื่อคณะกรรมการประเมินโครงการไม่ว่าจะเป็นคณะกรรมการชุดเดียวหรือจำแนกเป็นอนุกรรมการย่อยหลายคณะ หรือเป็นคณะกรรมการถาวร หรือคณะกรรมการชั่วคราว ได้รับการแต่งตั้งแล้ว การวางแผนเพื่อการดำเนินงานเป็นหน้าที่และภารกิจที่คณะกรรมการจะต้องจัดทำการวางแผนเพื่อการประเมินโครงการสามารถกระทำได้ด้วยหลายวิธีการ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายประการ เช่นขึ้นอยู่กับความรู้ความสามารถของคณะกรรมการ ลักษณะของโครงการและองค์ประกอบอื่นๆ อย่างไรก็ตาม การประเมินโครงการมีขั้นตอน และแผนงานที่คณะกรรมการจะต้องจัดทำดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 : กำหนดความมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการจะต้องกำหนดความมุ่งหมาย หรือวัตถุประสงค์การประเมินเป็นลำดับแรก เพราะวัตถุประสงค์เป็นทิศทางในการดำเนินงาน วัตถุประสงค์จะต้องเขียนอย่างชัดเจน และมีความเฉพาะเจาะจงมากที่สุด โดยจะต้องมีทั้งวัตถุประสงค์ระยะสั้นและวัตถุประสงค์ระยะยาว ในการดำเนินงาน การดำเนินงานขั้นตอนแรกนี้คณะกรรมการจะต้องสามารถตอบคำถามดังต่อไปนี้ อะไรคือความมุ่งหมายของการประเมินโครงการนี้ วัตถุประสงค์ในการประเมินมีอะไรบ้างทำไมจึงต้องประเมินโครงการนี้

ขั้นที่ 2 : การหาความต้องการในการประเมินหลังจากตอบคำถามในขั้นตอนแรกแล้ว คณะผู้ประเมินจะต้องทำความเข้าใจในการประเมิน และสามารถลำดับความจำเป็นก่อนหลังในการประเมิน อย่างไรดีในการหาความจำเป็นลำดับแรกๆ นั้น คณะผู้ประเมินไม่ควรพิจารณาเฉพาะลำดับแรกๆ ที่เกิดขึ้นในขณะนั้นโดยทันที แต่ควรพิจารณาย้อนหลังไปบ้างว่าในระยะหนึ่งหรือสองปีที่ผ่านมา ่มีความจำเป็นอื่นใดหรือไม่ ถ้ามีควรจะได้พิจารณาถึงความจำเป็นเสียก่อนอย่างละเอียดและรอบคอบ การหาความต้องการจำเป็นในการประเมินและการจัดลำดับความสำคัญก่อนหลังของสิ่งที่ต้องประเมินเป็นการประหยัดทั้งเวลา เงิน วัสดุ อุปกรณ์ และแรงงาน ในขั้นตอนนี้ นอกจากคณะกรรมการต้องหาความจำเป็น ในการประเมินผลโครงการแล้ว โดยส่วนตัวของคณะกรรมการทุกคนจะต้องเตรียมตนให้พร้อม กล่าวคือ มีความเข้าใจในจุดมุ่งหมาย และวัตถุประสงค์ของการประเมินอย่างชัดเจนและที่สำคัญคือจะต้องมีทัศนคติหรือเจตนาที่ดีต่อสิ่งที่ต้องประเมิน จึงจะสามารถทำให้การประเมินและผลของการประเมินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ขั้นที่ 3 : การหาเครื่องมือและการรวบรวมข้อมูล เครื่องมือเป็นสิ่งที่สำคัญในการประเมินโครงการ เมื่อคณะกรรมการทราบความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการประเมินแล้ว คณะกรรมการจะต้องสร้างหรือเลือกหาเครื่องมือที่สอดคล้องมากที่สุดกับวัตถุประสงค์ หรือสิ่งที่ต้องการประเมิน ในการสร้างหรือเลือกเครื่องมือนี้คณะกรรมการควรให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้รับรู้ และถ้าเป็นไปได้จะต้องยอมรับเครื่องมือที่จะนำไปใช้ หรือเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายได้แสดงความคิดเห็นและสร้างเครื่องมือร่วมกัน เมื่อได้เครื่องมือที่ต้องการแล้วคณะผู้ประเมินจะต้องกำหนดเวลา ในการนำเครื่องมือไปรวบรวมข้อมูล การกำหนดเวลาควรต้องประกอบด้วยเวลาการปฐมนิเทศ ชี้แจงผู้เก็บข้อมูล การจัดเตรียมข้อมูลและการรวบรวมข้อมูล เป็นต้น การรวบรวมข้อมูลเป็นขั้นตอนที่สำคัญยิ่ง เพราะหากรวบรวมข้อมูลเป็นไปอย่างไม่มี

ประสิทธิภาพแล้วย่อมมีผลกระทบต่อผลการประเมิน ฉะนั้นในการวางแผนเพื่อการรวบรวมข้อมูลคณะผู้ประเมินควรกำหนดวัตถุประสงค์ให้ชัดเจนข้อมูลใดที่ต้องการเก็บรวบรวม จะเก็บข้อมูลเหล่านั้นอย่างไร จะเก็บข้อมูลเหล่านั้นเมื่อใด ใครจะเป็นผู้เก็บข้อมูลเหล่านั้น

ขั้นที่ 4 : การวิเคราะห์ข้อมูลเมื่อข้อมูลได้รับการรวบรวมเป็นไปตามวิธีการ และได้จำนวนที่ต้องการแล้ว คณะกรรมการประเมินโครงการจะต้องตรวจสอบข้อมูลอย่างละเอียด และจำแนกข้อมูลตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลจะต้องสอดคล้องเป็นไปตามวัตถุประสงค์และรูปแบบของการประเมินได้กำหนดไว้ การวิเคราะห์ข้อมูลเป็นขั้นตอนที่สำคัญอีกขั้นตอนหนึ่งของการประเมินโครงการข้อมูลที่ได้รับอาจประกอบด้วยข้อมูลหลายประเภท รวมถึงความสมบูรณ์ของข้อมูลที่ได้ หากการวิเคราะห์เป็นไปอย่างไม่มีประสิทธิภาพขาดหลักการในการวิเคราะห์ย่อมมีผลเสียหายต่อผลการประเมิน ฉะนั้นในการวิเคราะห์ข้อมูลคณะผู้ประเมินจะต้องคำนึงถึงประเภทและชนิดของข้อมูลที่จะรวบรวมต้องเป็นที่ตกลง และเห็นพ้องต้องกัน เครื่องมือที่จะใช้ในการรวบรวมข้อมูล จะต้องได้รับการตรวจสอบอย่างละเอียดและรอบคอบ ข้อมูลที่ได้รับจะต้องจำแนกเป็นหมวดหมู่และระบุได้ว่าเป็นข้อมูลที่เสริม หรือเป็นข้อมูลที่อุปสรรคต่อการดำเนินงาน วิธีการในการวิเคราะห์ข้อมูลจะต้องถูกกำหนดขึ้นไว้ล่วงหน้า

ขั้นที่ 5 : การรายงานข้อมูลและการรายงานผล เมื่อข้อมูลได้รับการวิเคราะห์แล้ว คณะกรรมการจะนำเสนอข้อมูลนั้น ซึ่งถือว่าเป็นผลการประเมินโครงการนั่นเอง การกระทำเช่นนี้ คณะผู้ประเมินจะต้องวางแผนในการนำเสนอข้อมูล ซึ่งมีเนื้อหาที่สำคัญจะต้องรายงานคือวัตถุประสงค์ (Objectives) ในการประเมิน วิธีการ (Procedures) ในการประเมินผล (Results) ของการประเมิน และการนำผลการประเมินไปใช้ (Implications) ให้เกิดประโยชน์ การนำผลการประเมินไปใช้นั้น จะต้องชี้ให้เห็นถึงจุดเด่น (Strength) และจุดด้อย (Weakness) ของผลเหล่านั้นและจะต้องชี้ให้เห็นด้วยว่าจะแก้ไขจุดด้อยได้อย่างไรและทำอย่างไรจึงจะทำให้จุดเด่นนั้นคงสภาพที่เป็นจุดเด่นอยู่เสมอ นอกจากนี้การรายงานผลการดำเนินงานโครงการควรต้องแสดงถึงข้อเสนอแนะในการปรับปรุงโครงการ บุคลากรและทรัพยากรที่ต้องใช้ ตลอดจนข้อมูลเพิ่มเติมที่ต้องการรวบรวมทั้งความผูกพันด้านการงบประมาณและการเงิน การรายงานผลการประเมินโครงการมีเป้าหมายที่สำคัญอย่างหนึ่ง คือ จะต้องให้ผู้ประเมินระดับสูงของหน่วยงานมีความเข้าใจและทราบโดยเร็วที่สุด ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการตัดสินใจอย่างทันทั่วทั้งที่การรายงานผลต่อผู้บริหารควรเป็นภาษาที่เข้าใจง่ายและกะทัดรัด ควรหลีกเลี่ยงภาษาสถิติหรือภาษาทางวิชาการที่ไม่จำเป็น

ขั้นที่ 6 : การติดตามผลเมื่อผลการประเมินได้นำไปใช้ จุดเด่นและจุดด้อยของผลงานได้รับการส่งเสริมและปรับปรุงเพื่อการดำเนินงานโครงการแล้ว โครงการอาจจะได้รับการพิจารณาให้ดำเนินงานต่อไปและการดำเนินงานควรปฏิบัติในรูปแบบเดิมโดยการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องที่เป็นอยู่และเปลี่ยนแปลงตามความจำเป็นแล้วทำการประเมินซ้ำอีกครั้งหนึ่ง หากผลการประเมินเป็นที่พอใจและเป็นไปตามวัตถุประสงค์แล้ว โครงการนั้นย่อมถือได้ว่าเป็นโครงการที่ประสบความสำเร็จ

จากขั้นตอนที่ 6 ในการประเมินโครงการของคณะกรรมการประเมินโครงการดังกล่าวแล้วอาจสรุปได้ว่า เป็นแผนการประเมินที่ผู้ประเมินใช้เป็นทิศทางในการดำเนินงาน โดยจะต้องตอบคำถามเป็นลำดับขั้นดังต่อไปนี้

- 1) ประเมินอะไร
- 2) ประเมินไปทำไม
- 3) ประเมินอย่างไร
- 4) ประเมินเมื่อใด
- 5) ประเมินโดยใคร
- 6) การรวบรวมข้อมูลอย่างไร
- 7) วิเคราะห์ข้อมูลอย่างไร
- 8) นำเสนอข้อมูลอย่างไร
- 9) รายงานผลการประเมินโดยใคร
- 10) ผลการประเมินจะใช้ประโยชน์หรือมีประโยชน์อะไร

1.6 สิ่งสำคัญที่ต้องคำนึงถึงในการประเมินโครงการ

การประเมินโครงการเป็นกระบวนการในการตรวจสอบและวิเคราะห์ส่วนสำคัญของโครงการซึ่ง ได้แก่ ข้อมูลนำเข้า กระบวนการ และผลงาน หรือ ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว ทั้งนี้เพื่อปรับปรุงการดำเนินงานของโครงการทั้งหมดโดยส่วนรวมให้ดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด อย่างไรก็ตามการประเมินโครงการเป็นกระบวนการ ที่อาจมีความสลับซับซ้อนแล้วแต่ลักษณะของโครงการที่ต้องประเมินและมีความละเอียดอ่อนที่ต้องใช้การพิจารณาและความละเอียดรอบคอบในการดำเนินการและการตัดสินใจ ฉะนั้นจึงมีสิ่งสำคัญหรือแนวคิดที่สำคัญซึ่งผู้ประเมินโครงการจะต้องคำนึงถึง ซึ่งจะช่วยให้การประเมินโครงการบรรลุถึงเป้าหมายที่ต้องการอย่างแท้จริง สิ่งสำคัญดังกล่าวได้แก่ ข้อเท็จจริง คุณประโยชน์ ความถี่ ข้อมูลย้อนกลับ ความผูกพัน ความน่าเชื่อถือ วัตถุประสงค์ มาตรฐาน ความจำเป็นและคุณค่า ซึ่งสามารถอธิบายพอสังเขปได้ดังนี้

1.6.1 ข้อเท็จจริง หมายความว่า รายละเอียดและข้อเท็จจริงต่างๆ ที่ได้จากการประเมินโครงการทุกชนิดต้องใช้เวลา แรงงานและทุนทรัพย์เป็นจำนวนมาก ในการจัดตั้งและดำเนินงาน ความผิดพลาดในการวิเคราะห์รายละเอียด และข้อเท็จจริงที่จำเป็น อาจนำไปสู่การตัดสินใจที่ผิดพลาด หรือขาดประสิทธิภาพ และทำให้โครงการที่กำหนดขึ้นหรือกำลังดำเนินงานอยู่นั้นขาดประสิทธิผลและประสิทธิภาพ หรืออาจล้มเหลวโดยสิ้นเชิง ฉะนั้นการประเมินโครงการจะต้องได้รายละเอียดที่เป็นจริงและมีเหตุผลอย่างเพียงพอ

1.6.2 คุณประโยชน์ หมายความว่า ในการประเมินโครงการนั้นจะต้องคำนึงด้วยการลงทุนกับผลประโยชน์ที่จะได้รับคุ้มกันหรือไม่ ถ้าเป็นการประเมินโครงการที่ไม่ให้ประโยชน์กับสังคมโดยรวมไม่ควรจะลงทุน เพราะการประเมินผลโครงการนั้นมักจะต้องเสียค่าใช้จ่ายค่อนข้างสูง ถ้าประเมินแล้วผลที่ได้ไม่เกิดประโยชน์ หรือเป็นผลที่ไม่อาจเชื่อถือได้ การประเมินโครงการนั้นจะเป็นการสูญเปล่า ฉะนั้นการประเมินโครงการทุกโครงการ และทุกครั้งที่จะต้องประเมิน ผู้ประเมินจะต้องคำนึงถึงความคุ้มทุนหรือผลประโยชน์ที่จะได้รับเป็นสำคัญ จึงจะทำให้คุณภาพของการประเมินเป็นไปตามความมุ่งหวังที่ต้องการและเป็นวิธีการประเมินโครงการที่ถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

1.6.3 ความถี่ ความหมายว่า ในการประเมินโครงการควรจะมี ความถี่ในการรวบรวมข้อมูลบ่อยครั้งเพียงใด ย่อมต้องขึ้นอยู่กับลักษณะของโครงการเป็นสำคัญ หากเป็น

โครงการระยะยาวการข้อมูลจะต้องได้รับการกำหนดไว้เป็นระยะอาจเป็นทุก 6 เดือน ทุกรอบปี หรือแล้วแต่ความเหมาะสม แต่จะต้องมีการรวบรวมและการวิเคราะห์อย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้เพื่อให้ข้อมูลมีความเป็นจริงทันสมัย จึงจะทำให้การวิเคราะห์ข้อมูลมีความถูกต้อง ฉะนั้นจึงอาจจะกล่าวได้ว่าความถี่ ในการรวบรวมข้อมูลเป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งที่ผู้มีหน้าที่ในการประเมินโครงการจะต้องคำนึงถึง

1.6.4 ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) หมายความว่า ในการประเมินโครงการนั้นผู้ประเมินจะต้องพิจารณาข้อมูลย้อนกลับต่างๆ อย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้เพื่อจะได้ปรับปรุงโครงการได้ทันที่ ข้อมูลย้อนกลับอาจเป็นอุปสรรค ปัญหา ผลดี หรือผลเสียต่างๆ อันเกิดจากการดำเนินงานโครงการ ถ้าเป็นข้อมูลย้อนกลับที่ไม่ดีผู้ประเมินโครงการจะวิเคราะห์และนำเสนอต่อผู้มีอำนาจตัดสินใจ เพื่อการปรับปรุงแก้ไขหรืออาจตัดสินใจเลิกโครงการนั้น ถ้าเป็นข้อมูลย้อนกลับที่ดีผู้ประเมินโครงการจะวิเคราะห์ข้อมูล แล้วนำเสนอต่อผู้มีอำนาจตัดสินใจเพื่อการปรับปรุงโครงการให้ดียิ่งขึ้น ฉะนั้นข้อมูลย้อนกลับจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้ประเมินโครงการและผู้บริหารโครงการจะต้องคำนึงถึงอย่างมากอย่างหนึ่ง

1.6.5 ข้อผูกมัด (Commitment) หมายความว่า การประเมินผลโครงการจะต้องมีบุคคลที่ได้รับผลกระทบและบุคคลที่จะต้องมีส่วนเกี่ยวข้องดำเนินงาน รวมทั้งบุคคลที่จะต้องนำผลการประเมินโครงการไปใช้ จะต้องเป็นผู้ที่มีพันธะหรือผูกพันกับการประเมินโครงการโดยตลอด ทั้งนี้เพื่อให้ผลของการประเมินโครงการมีความเชื่อมั่นหรือไม่ลำเอียงและผลของการประเมินโครงการสามารถนำไปใช้ได้เป็นอย่างดีมีประสิทธิภาพ เพราะทุกคนมีส่วนรับผิดชอบและยอมรับร่วมกัน ดังนั้นการผูกมัดบุคคลหลายฝ่ายให้มีส่วนร่วมย่อมเป็นสิ่งสำคัญของกระบวนการประเมินผลโครงการ

1.6.6 ความเป็นปรนัย (Objectivity) หมายความว่า การประเมินผลโครงการที่ต้นนั้นจะต้องมีความเป็นปรนัยหรือความตรงไปตรงมาสูงและความเป็นปรนัยจะเกิดขึ้นได้ ย่อมต้องอาศัยบุคคลภายนอกหรือเชี่ยวชาญในการประเมินเป็นผู้เข้ามีส่วนร่วมและช่วยเหลือในการประเมิน ผู้เชี่ยวชาญอาจเป็นอาจารย์จากมหาวิทยาลัยหรือจากสถาบันที่มีความชำนาญด้านการประเมินโครงการโดยเฉพาะ ผู้เชี่ยวชาญซึ่งเป็นบุคคลภายนอกนอกจากจะช่วยจัดการประเมินด้วยการคิดและนึกฝันเอาเอง หรือความลำเอียงของผู้ประเมินภายในองค์กรแล้ว ยังจะให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการรวบรวมและการวิเคราะห์ข้อมูลด้วย ฉะนั้นผู้ประเมินโครงการพึงระลึกเสมอว่าความเป็นปรนัยหรือความตรงไปตรงมาของการประเมินโครงการนั้น เกิดจากการประเมินของผู้รู้หรือผู้เชี่ยวชาญอีกประการหนึ่ง

1.6.7 วัตถุประสงค์ (Objective) หมายความว่า การประเมินโครงการจะต้องมีวัตถุประสงค์และรายละเอียดในการดำเนินงานอย่างชัดเจน อาจกล่าวได้ว่าการประเมินโครงการที่มีวัตถุประสงค์ไม่ชัดเจน เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การพิจารณาตัดสินใจในการดำเนินงานโครงการผิดพลาด ความชัดเจนของวัตถุประสงค์ไม่เพียงแต่จะช่วยให้การประเมินโครงการเป็นไปด้วยดีมีประสิทธิภาพเท่านั้น ยังจะช่วยการดำเนินงานโครงการหรือการพัฒนาโครงการในลักษณะต่างๆ เป็นไปด้วยดี พึงระลึกเสมอว่าโครงการเป็นจำนวนมากเมื่อดำเนินการแล้วก่อให้เกิดคุณประโยชน์อย่างมาก เพราะความชัดเจนในวัตถุประสงค์ของโครงการเหล่านั้น

1.6.8 มาตรฐาน (Standards) หมายความว่า ในการประเมินโครงการจะต้องมีมาตรฐานที่สามารถนำเอาผลงานที่เกิดขึ้นไปเปรียบเทียบได้ มาตรฐานที่ใช้เปรียบเทียบมี 2 ลักษณะ คือมาตรฐานที่เป็นเกณฑ์แน่นอนหรือเป็นเกณฑ์ตายตัว (Absolute standard) ซึ่งเป็นเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดขึ้นแล้วเปลี่ยนแปลงยาก บางทีเรียกมาตรฐานชนิดนี้ว่า “มาตรฐานแห่งความเป็นเลิศ” (Standard of excellence) ส่วนมาตรฐานอีกลักษณะหนึ่งเรียกว่า “มาตรฐาน” ทั้งสองลักษณะนี้จะต้องกำหนดโดยบุคคลที่มีความรู้ความสามารถในการประเมินผลโครงการบุคคลทั่วไปไม่สามารถกำหนดเกณฑ์มาตรฐานได้

1.6.9 ความสอดคล้องสัมพันธ์ (Relevance) หมายความว่า ข้อมูลที่เก็บรวบรวมและได้รับการคัดเลือกจะต้องสอดคล้องหรือเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้และจะต้องสอดคล้องสัมพันธ์กับโครงการที่ต้องการประเมินด้วย นั่นคือการเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลจะต้องเป็นไปตามความเป็นจริงของข้อมูลนำเข้า (Inputs) ที่จะต้องใช้จะต้องเหมาะสมกับกระบวนการ (Transactions) ในการดำเนินงานและเกิดผลงาน (Outcomes) ตามที่ได้คาดหวังไว้ของโครงการ ฉะนั้นข้อมูลที่เป็นและสอดคล้องกับโครงการจึงเป็นปัจจัยที่ผู้ประเมินโครงการจะต้องคำนึงถึงในการประเมินโครงการ

1.6.10 ค่านิยม (Values) หมายความว่าในการพิจารณาตัดสินโครงการนั้นควรจะต้องเป็นไปตามคุณค่าอันเหมาะสมของข้อมูลข้อตกลงและข้อผูกมัดที่ต่อเนื่องกัน การเก็บรวบรวมและการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นองค์ประกอบอันสำคัญของกระบวนการประเมินโครงการและส่วนประกอบที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งของกระบวนการประเมินผลโครงการคือ “ค่านิยม” ของผู้ประเมินโครงการผู้ประเมินโครงการบางคนเน้นการวิพากษ์วิจารณ์โครงการเป็นหลักแต่ผู้ประเมินบางคนเน้นทักษะในการกระทำเป็นหลักการเน้นการกระทำเป็นหลักเป็นการพิจารณาถึงคุณค่าและความเหมาะสมของข้อมูล พิจารณาถึงข้อตกลงและข้อผูกมัดในการกระทำที่ยอมรับร่วมกัน การพิจารณาตัดสินโครงการด้วยวิธีนี้ย่อมจะเป็นวิธีที่สามารถปรับปรุงแก้ไขโครงการได้ดีกว่าการพิจารณาจากการวิจารณ์โครงการแต่เพียงอย่างเดียว ซึ่งจะไม่ให้แนวทางในการแก้ไขปรับปรุงโครงการที่แน่นอนและชัดเจน

กล่าวโดยสรุป การประเมินโครงการเป็นกระบวนการที่ช่วยให้ได้สารสนเทศเพื่อการตัดสินใจคุณภาพหรือคุณค่าของโครงการซึ่งจะนำไปสู่การตัดสินใจของผู้บริหารเกี่ยวกับอนาคตของโครงการ แบ่งได้หลายประเภทขึ้นอยู่กับเกณฑ์ที่ใช้ กรณีแบ่งตามลำดับเวลาการบริหารโครงการ จำแนกได้เป็น การประเมินก่อน การประเมินระหว่าง และการประเมินหลังดำเนินโครงการ กรณีแบ่งตามสิ่งที่ถูกประเมิน จำแนกได้เป็นการประเมินบริบท การประเมินปัจจัยเบื้องต้น การประเมินกระบวนการ และการประเมินผลผลิต กระบวนการประเมินโครงการประกอบด้วย (1) ศึกษาวิเคราะห์โครงการที่มุ่งประเมิน (2) ระบุหลักการและเหตุผลของการประเมิน (3) กำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมิน (4) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และรูปแบบการประเมิน (5) ออกแบบการประเมิน (6) พัฒนาเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล (7) เก็บรวบรวมข้อมูล (8) วิเคราะห์ข้อมูล และ (9) รายงานผลการประเมิน ผู้บริหารหรือผู้เกี่ยวข้องสามารถนำผลการประเมินโครงการไปใช้เพื่อกำหนดโครงการ จัดทรัพยากรสนับสนุนการดำเนินโครงการ ปรับแผน กระบวนการหรือวิธีดำเนินโครงการ ตัดสินคุณค่าหรือตรวจสอบประสิทธิผลและประสิทธิภาพของโครงการ ซึ่งจะนำไปสู่

การตัดสินใจของผู้บริหารหรือผู้เกี่ยวข้องในการปรับปรุง พัฒนา ขยายหรือยกเลิกโครงการ ในการนำผลการประเมินโครงการไปใช้ผู้บริหารควร กำหนดความต้องการใช้สารสนเทศจาก การประเมินจัดระบบการประเมิน ส่งเสริมและใช้ผลการประเมิน สร้างความตระหนักให้เห็นคุณค่า ของผลการประเมินพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารงานเสริมสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ ร่วมกันในการใช้ข้อมูลผลการประเมินควรพิจารณาความตรงประเด็นความเป็นปัจจุบัน คำนึงถึง ความเป็นประโยชน์ ยึดหลักความถูกต้อง และความสมบูรณ์ครบถ้วนของข้อมูลด้วย

กล่าวโดยสรุป การประเมินโครงการมีความสำคัญต่อการกำหนดแผนงานหรือโครงการ ต่อเนื่องของหน่วยงานถ้าโครงการได้รับการประเมินผลอย่างมีระบบและเป็นไปตามขั้นตอน ย่อมมี ส่วนอันสำคัญต่อความถูกต้องและความเที่ยงตรงของผลการดำเนินงานโครงการ ซึ่งส่งผลต่อ การตัดสินใจของผู้บริหารหน่วยงานว่าภารกิจหรือการดำเนินงานของหน่วยงานควรจะได้รับ การปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาไปในทิศทางใดอาจกล่าวได้ว่าปัจจัยหนึ่งที่มีผลกระทบต่อความอยู่รอด ขององค์การ คือการประเมินผลโครงการอย่างเป็นระบบและผลของการประเมินโครงการมี ความถูกต้อง

2. การประเมินโครงการแบบ CIPP Model

แนวคิดของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam, 1996 อ้างถึงใน สุดาทิพย์ เสนามนตรี, 2558 : 24-37) เน้นการแบ่งแยกบทบาทของการทำงานระหว่างฝ่ายประเมินกับฝ่ายบริหารออกจาก กันอย่างเด่นชัด กล่าวคือฝ่ายประเมินมีหน้าที่ระบุ จัดหาและนำเสนอสารสนเทศให้กับฝ่ายบริหาร ส่วนฝ่ายบริหารมีหน้าที่เรียกหาข้อมูลและนำผลการประเมินที่ได้ไปใช้ประกอบการตัดสินใจ เพื่อดำเนินกิจกรรมใดๆ ที่เกี่ยวข้องแล้วแต่กรณี ทั้งนี้เพื่อป้องกันการมีอคติในการประเมิน

ประเด็นการประเมินตามรูปแบบ สตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam, 1996 อ้างถึงใน สุดาทิพย์ เสนามนตรี, 2558 : 25-26) ได้กำหนดประเด็นการประเมินออกเป็น 4 ประเภท ตามอักษรภาษาอังกฤษตัวแรกของ CIPP Model ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1) การประเมินสภาวะแวดล้อม (Context evaluation : C) การประเมิน เกี่ยวกับสิ่งที่จะเป็นส่วนสำคัญในการช่วยกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการ เป็นสิ่งที่อยู่ภายนอก โครงการแต่มีผลต่อความสำเร็จหรือล้มเหลวของโครงการ ได้แก่ ความต้องการของชุมชนและ กลุ่มเป้าหมายที่จะรับบริการจากโครงการ จำนวนประชาชน กระแสทิศทางของสังคมและการเมือง สภาพเศรษฐกิจและปัญหาของชุมชน ตลอดจนนโยบายของหน่วยงานระดับบนและหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง

2) การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input evaluation : I) การประเมินปัจจัยนำเข้า ของโครงการ หมายถึง การประเมินทรัพยากรที่จำเป็นสำหรับการนำมาใช้ในการดำเนินโครงการ กำลังคนหรือจำนวนบุคคลที่ต้องใช้งบประมาณและแหล่งเงินทุนสนับสนุน วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ อาคารสถานที่ เครื่องมือ และครุภัณฑ์ การประเมินปัจจัยนำเข้าจะช่วยให้พิจารณาตัดสินใจว่า โครงการนั้นๆ มีความเหมาะสมและเป็นไปได้ในทางปฏิบัติที่จะทำให้วัตถุประสงค์ของโครงการ บรรลุหรือไม่และช่วยให้เกิดการวางแผนการจัดกิจกรรมของโครงการได้อย่างเหมาะสม

3) การประเมินกระบวนการ (Process evaluation : P) เป็นการประเมิน เกี่ยวกับวิธีการจัดกิจกรรมของโครงการ การนำปัจจัยนำเข้ามาใช้เหมาะสมมากน้อยเพียงไรเป็นไป

ตามลำดับขั้นตอนหรือไม่ กิจกรรมที่จัดขึ้นจะก่อให้เกิดการบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการหรือมีอุปสรรคใดๆ เกิดขึ้น เพื่อที่จะได้นำผลการประเมินมาปรับปรุงกระบวนการดำเนินงานให้รัดกุมมีประสิทธิภาพมากขึ้น

4) การประเมินผลผลิต (Product evaluation : P) เป็นการประเมินเกี่ยวกับผลที่ได้รับทั้งหมดจากการดำเนินโครงการว่าได้ผลมากน้อยเพียงไร เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการที่กำหนดไว้หรือไม่ การประเมินผลผลิตจะมีการนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ที่จะเป็นตัวบ่งชี้ความสำเร็จหรือล้มเหลวของโครงการ การประเมินในส่วนนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการตัดสินใจปรับปรุงขยายโครงการนำไปใช้ต่อเนื่องต่อไป และเพื่อล้มเลิกโครงการ

นอกจากนี้ สตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam, 1996 อ้างถึงใน สุดาทิพย์ เสนามนตรี, 2558 : 24-37) ได้นำเสนอประเภทของการตัดสินใจที่สอดคล้องกับประเด็นที่ประเมิน ดังนี้

1) การตัดสินใจเพื่อการวางแผน (Planning decisions) เป็นการตัดสินใจที่ใช้ข้อมูลจากการประเมินสภาพแวดล้อมที่ได้ นำไปใช้ในการกำหนดจุดประสงค์ของโครงการให้สอดคล้องกับแผนการดำเนินงาน

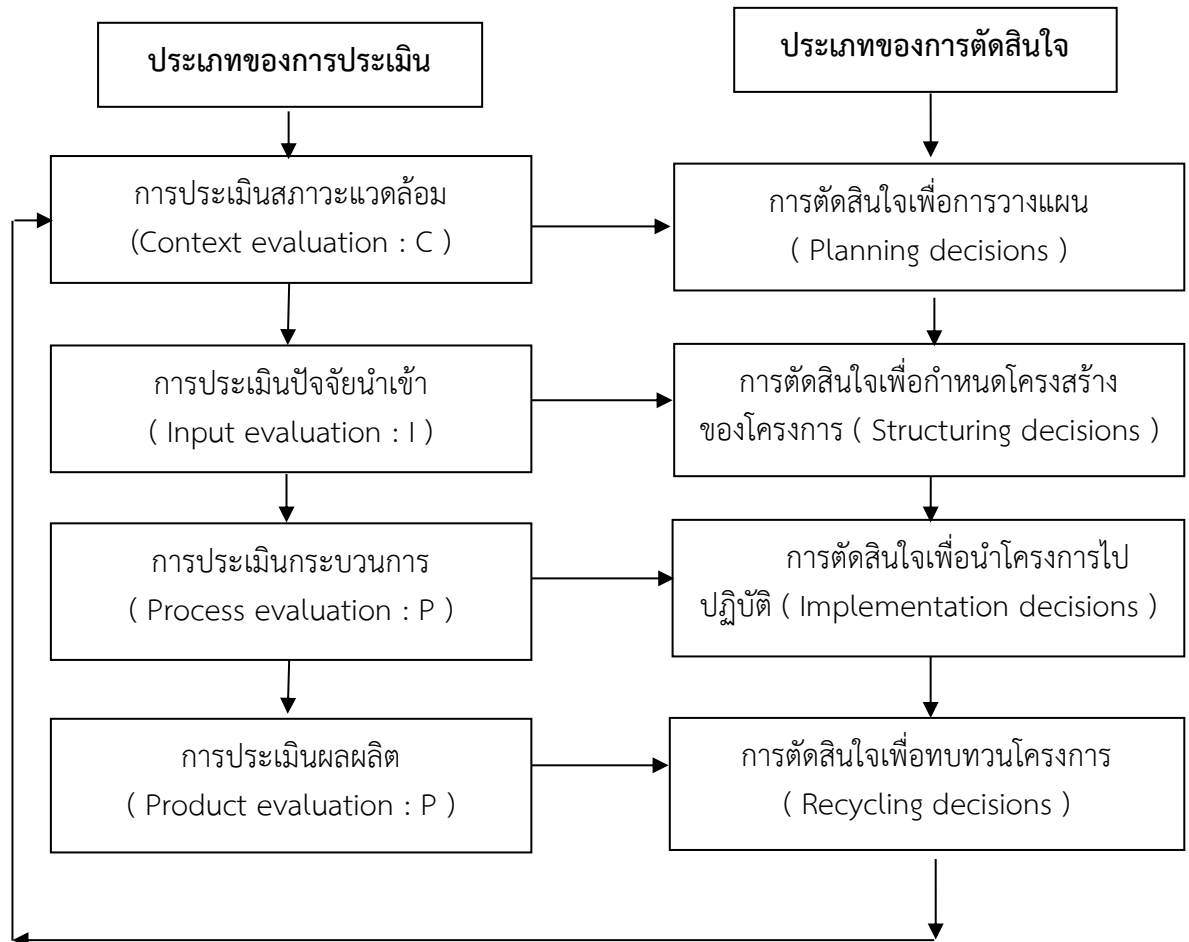
2) การตัดสินใจเพื่อกำหนดโครงสร้างของโครงการ (Structuring decisions) เป็นการตัดสินใจที่ใช้ข้อมูลจากปัจจัยนำเข้าที่ได้นำไปใช้ในการกำหนดโครงสร้างของแผนงานและขั้นตอนของการดำเนินการของโครงการ

3) การตัดสินใจเพื่อนำโครงการไปปฏิบัติ (Implementation decisions) เป็นการตัดสินใจที่ใช้ข้อมูลจากการประเมินกระบวนการ เพื่อพิจารณาควบคุมการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนและปรับปรุงแก้ไขการดำเนินการให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด

4) การตัดสินใจเพื่อทบทวนโครงการ (Recycling decisions) เช่น พิจารณาการตัดสินใจเพื่อใช้ข้อมูลจากการประเมินผลผลิต (Output) ที่เกิดขึ้น เพื่อการยุติ ล้มเลิก หรือขยายโครงการที่จะนำไปใช้ในโอกาสต่อไป

จากข้อมูลเกี่ยวกับประเด็นการประเมินแบบ CIPP Model ทั้ง 4 ประการและประเภทของการตัดสินใจ ดังกล่าวข้างต้น สามารถสรุปความสัมพันธ์ของประเภทของการประเมินและประเภทของการตัดสินใจได้ดังนี้

แผนภาพที่ 1 ความสัมพันธ์ของประเภทของการประเมินตามรูปแบบ CIPP Model
(D.L.Stufflebeam,1996 อ้างถึงใน สุดาทิพย์ เสนามนตรี, 2558 : 25)

จากแผนภาพที่ 1 สตีฟเฟิลบีม (Stufflebeam, 1996 : 41-42 อ้างถึงใน ไกรฤกษ์ วงษ์สุรภินันท์, 2552 : 25-35) ได้กล่าวถึงรูปแบบการประเมินแบบซีบีพี จัดเป็นรูปแบบการประเมินที่เน้นการจัดการคือเป็นการประเมินที่มุ่งเน้นที่จะให้ข้อมูลสารสนเทศกับผู้บริหาร ผู้กำหนดนโยบาย และบุคคลที่เกี่ยวข้องใช้ประกอบการตัดสินใจ ข้อมูลสารสนเทศจากการประเมินที่ดีและมีประสิทธิภาพ จะช่วยให้การตัดสินใจเกี่ยวกับปัจจัยนำเข้ากระบวนการและผลผลิตในระบบให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น รูปแบบการประเมินแบบนี้พัฒนามาจากแนวคิดของโครงการตามทฤษฎีการจัดการและทฤษฎีการจัดการโดยเน้นวัตถุประสงค์ โดยเน้นว่าวัตถุประสงค์ของแผนไม่ใช่หลักสำคัญเพียงอย่างเดียว หากต้องมีการตัดสินใจที่ดีด้วย จึงจะทำให้การดำเนินการนั้นสมบูรณ์แบบจำลองนี้ไม่เพียงทำการประเมินว่า บรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่เท่านั้นแต่ยังเป็นการประเมินเพื่อให้รายละเอียดต่างๆ เพื่อช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการ โดยเฉพาะการประเมินผลโครงการประชุม เพื่อนำผลไปปรับปรุงกิจกรรมแผนการประชุมได้ทันทั่วทั้งที่ และมีการประเมินรวมสรุปหลังโครงการประชุมเสร็จสิ้นแล้วเพื่อบ่งชี้ผลสัมฤทธิ์ของโครงการประชุมแบบจำลองที่เหมาะสมที่จะเป็นกรอบความคิดใน รูปแบบการประเมินแบบซีบีพี จึงเป็นที่นิยมใช้ ทั้งนี้เพราะนักประเมินจะได้ข้อดีข้อบกพร่อง และ

ประสิทธิภาพของโครงการที่จะประเมินได้เป็นอย่างดี ซึ่งนับว่าเป็นการรับสารแบบสะสมช่วยในการตัดสินใจของผู้บริหารเป็นอย่างมาก ทั้งยังเป็นแบบจำลองที่เข้าใจง่าย สะดวกในการปฏิบัติ จึงเป็นที่นิยมอย่างกว้างขวางถึงปัจจุบันแต่เดิมรูปแบบการประเมินแบบซีบีพีประกอบด้วย การประเมิน 4 ด้านของสตีเฟลปป์ (1971 : 42 อ้างถึงใน สุดาทิพย์ เสนามนตรี, 2558 : 27-28) คำว่า CIPP จึงมีที่มาจากคำ 4 คำ ดังนี้

C Context คือ สภาวะแวดล้อม หรือบริบท

I Input คือ ปัจจัยเบื้องต้น หรือตัวป้อนเข้า

P Process คือ กระบวนการ

P Product คือ ผลผลิต

รายละเอียดของรูปแบบการประเมินแบบซีบีพี มีดังต่อไปนี้

1. การประเมินสภาวะแวดล้อม หรือบริบท (Context Evaluation) เป็นการประเมินความต้องการและหาความจำเป็นทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง และการศึกษาตลอดจนศึกษาปัญหาอุปสรรคทั้งในและนอกระบบสังคมปัจจุบัน เพื่อนำไปสู่การกำหนดทิศทางและวัตถุประสงค์ของการดำเนินงาน รวมทั้งเพื่อพิจารณาความจำเป็นที่จะต้องจัดทำโครงการ การชี้ประเด็นปัญหา รวมถึงการพิจารณาความเหมาะสมของเป้าหมายของโครงการ วิธีการประเมินสภาวะแวดล้อมหรือบริบทมี 2 วิธี คือ

1) Contingency mode เป็นการประเมินสภาวะแวดล้อม เพื่อหาโอกาสและแรงผลักดันจากภายนอก (Opportunities and pressure outside of the immediate system) เพื่อให้ได้ข้อมูลมาใช้พัฒนา ส่งเสริมโครงการให้ดีขึ้น โดยการใช้การสำรวจปัญหาภายในขอบเขตที่กำหนดอย่างกว้างๆ การสำรวจปัญหาเหล่านี้ ทำให้สามารถที่จะคาดการณ์เกี่ยวกับอนาคต ซึ่งมีประโยชน์ในการวางแผนโครงการต่อไป คำถามที่ใช้ประเมินสภาวะแวดล้อมแบบ Contingency Mode คือ คำถามประเภท “ ถ้า...แล้ว ” เช่น

2) Congruence mode เป็นการประเมินโดยการเปรียบเทียบระหว่างการปฏิบัติจริง (Actual Result) กับวัตถุประสงค์ที่วางไว้ การประเมินแบบนี้ทำให้เราทราบว่า วัตถุประสงค์ใดบ้างที่ไม่สามารถจะบรรลุเป้าหมายได้ การประเมินสภาวะแวดล้อมโดยทั่วไป ควรจะใช้การประเมินทั้ง 2 แบบเพราะ Contingency mode เป็นการตรวจสอบความถูกต้องของ วัตถุประสงค์ ในขณะที่ Congruence Mode เป็นไปเพื่อการปรับปรุง ในการรายงานข้อมูลเกี่ยวกับ ข้อมูลสภาวะแวดล้อมนั้น มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องกำหนดทิศทางของหน่วยที่จะประเมิน เพื่อที่จะได้สอดคล้องกับนโยบายและการตัดสินใจในการบริหารระบบ ดังนั้นจึงต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างนักประเมินกับผู้บริหารนักประเมินจะให้ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการตัดสินใจในปัจจุบัน และข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับโครงการที่ต้องการใช้เพื่อการตัดสินใจในอนาคตแก่ผู้บริหาร

2. การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation) หรือตัวป้อนเข้าเป็นการตรวจสอบ ความพร้อมของปัจจัยต่างๆ ทั้งในด้านกำลังคน วัสดุ อุปกรณ์ งบประมาณ ตลอดจนระบบ

การบริหาร ระบบการจัดการเพื่อวิเคราะห์ทางเลือกที่เหมาะสมที่สุด กับทรัพยากรที่มีอยู่ และเป็นทางเลือกที่มีโอกาสทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามโครงการได้มากที่สุด โดยมีประเมินในด้านต่างๆ ดังนี้

- 1) ความสามารถของหน่วยงานหรือตัวแทนในการจัดโครงการ
- 2) ยุทธวิธีที่ใช้ในการบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ
- 3) การได้รับความช่วยเหลือในด้านต่างๆ ซึ่งจะช่วยให้โครงการดำเนินไปได้

เช่น เวลา เงินทุน อาคารสถานที่ อุปกรณ์ในการประเมินปัจจัยเบื้องต้นนี้จะช่วยให้ข้อมูลที่จะตัดสินใจได้ว่า ควรตั้งวัตถุประสงค์เชิงปฏิบัติอย่างไร ในอัตรากำลังเท่าใดวางแผนงานและดำเนินการอย่างไร ซึ่งจะแตกต่างจากประเมินสถานะแวดล้อมในแง่ที่ว่า การประเมินปัจจัยเบื้องต้นเป็นการทำเฉพาะกรณีนั้นๆ และวิเคราะห์ภายในโครงการรูปแบบคำถามที่ใช้ถามมีมากมาย เช่น วัตถุประสงค์จะกำหนดวิธีดำเนินการได้หรือไม่ และจะประสบผลสำเร็จหรือไม่ เป็นต้น คำถามจะแสดงถึงความสำคัญของการประเมินข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยเบื้องต้น เพื่อที่จะได้เป็นตัวกำหนดยุทธวิธีเพื่อให้การดำเนินงานสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยคำถามที่ใช้มีตั้งแต่ระดับกว้างๆ และคำถามเฉพาะ

3. การประเมินกระบวนการ (Process evaluation) เป็นการประเมินการดำเนินงานเมื่อนำโครงการที่วางแผนไว้ไปปฏิบัติ ทั้งนี้เพื่อศึกษาว่าการดำเนินงานตามโครงการนั้นจะมีปัญหาและอุปสรรคอย่างไรเพื่อที่จะได้สามารถปรับปรุงแก้ไขได้ทันที่ การประเมินกระบวนการจำเป็นต้องได้รับการเตรียมการเพื่อให้ได้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) แก่ผู้รับผิดชอบและผู้ดำเนินการทุกลำดับชั้น การประเมินกระบวนการจะมีวัตถุประสงค์ใหญ่ 3 ข้อ คือ

- 1) เพื่อหาและทำนายข้อบกพร่องของกระบวนการ หรือการดำเนินการตามขั้นที่วางไว้
- 2) เพื่อรวบรวมสารสนเทศสำหรับผู้ตัดสินใจวางแผน
- 3) เพื่อเป็นรายงานสะสมถึงการปฏิบัติต่างๆ ที่เกิดขึ้น

ยุทธวิธีในการประเมินกระบวนการ มี 3 วิธี

1) แสดงให้เห็นหรือกระตุ้นเตือนถึงศักยภาพของทรัพยากรที่ทำให้เกิดความล้มเหลวในโครงการ เช่นความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในกลุ่มบุคลากรและนักศึกษา วิธีสื่อสาร เป็นต้น

2) เกี่ยวกับการวางโครงการและการตัดสินใจก่อนวางแผน โดยผู้อำนวยการโครงการระหว่างดำเนินการนั้น

3) ยุทธวิธีในการประเมินกระบวนการ จะบอกลักษณะสำคัญๆ ของโครงร่างโครงการ เป็นต้น

ส่วนประกอบที่เป็นหัวใจสำคัญของการประเมินกระบวนการ มี 4 อย่างคือ

- 1) การจัดหานักประเมินกระบวนการเต็มเวลา

- 2) เครื่องมือที่เป็นสื่อในการบรรยายกระบวนการ
- 3) การร่วมประชุมอย่างสม่ำเสมอระหว่างนักประเมินโครงการและบุคลากร
ในแผนงาน
- 4) การปรับปรุงโครงสร้างการประเมินเป็นนิจสิน

คุณค่าของการประเมินกระบวนการไม่ได้อยู่ที่ความสัมพันธ์กับการประเมินอื่นๆ เท่านั้น แต่อยู่ที่สิ่งสำคัญดังนี้

1) การประเมินกระบวนการขึ้นอยู่กับผลประเมินบริบทหรือสภาพแวดล้อม และการประเมินปัจจัย คือ ถ้าสามารถประเมินสภาวะแวดล้อมและปัจจัยได้ดีมากผู้จัดการโครงการ มีความมั่นใจมากขึ้นในการเลือกการดำเนินการ และถ้าปรากฏความขัดแย้งน้อยต้องมีการประเมิน กระบวนการมากขึ้น นั่นคือถ้าการกำหนดวัตถุประสงค์คลุมเครือ โครงการนั้นอาจจะเป็นหัวข้อของ ปัญหาและบางครั้งเป็นเหตุแห่งความล้มเหลว ซึ่งการประเมินสภาวะแวดล้อมและปัจจัยจะช่วย ชี้ให้เห็นและแก้ปัญหาแล้วแต่ต้น พอถึงการทำตามกระบวนการจำเป็นที่จะต้องมีการย้อนกลับ โดยต่อเนื่องเกี่ยวกับว่า ทำอย่างไรโครงการนั้นจะทำหน้าที่ได้สมบูรณ์ที่สุด ดังนี้กรณีเช่นนี้ การประเมินกระบวนการจึงจำเป็นที่สุดที่สามารถกระทำหน้าที่นี้

2) การประเมินกระบวนการมีความสำคัญกว่าการประเมินผลผลิตในระยะแรก ของการกำหนดแผนงาน แต่แนวโน้มนี้จะกลับกันถ้าโครงสร้างของการพัฒนาแผนงาน อาศัย การสำรวจน้อยลง แต่มีโครงสร้างที่แน่นอนมากขึ้น การประเมินกระบวนการและการประเมินผลผลิต จะขึ้นต่อกันและกัน คือการประเมินกระบวนการจะเข้าไปมีส่วนในการแปลความสิ่งที่เกิดขึ้น และถ้า ต้องการเปลี่ยนแปลงกระบวนการ จะไม่สามารถตกลงใจได้โดยไม่ทราบว่ากระบวนการนั้น ได้ผลอย่างไรบ้าง การตัดสินใจออกแบบโครงสร้างใหม่ หรือระเบียบปฏิบัติในกระบวนการใหม่ จึงต้อง อาศัยสารสนเทศจากการประเมินผลผลิตร่วมด้วย

4. การประเมินผลผลิต หรือผลงาน (Product Evaluation) เป็นการประเมิน เพื่อให้ทราบว่าโครงการนั้นประสบผลสำเร็จหรือไม่ โดยพิจารณาว่าผลที่ได้รับบรรลุตาม วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ หรือดูว่าผลจากโครงการคุ้มค่าหรือไม่ ระเบียบวิธีทั่ว ๆ ไปของ การประเมินผลผลิต จะรวมสิ่งต่อไปนี้เข้าไว้ด้วยกัน คือการดูว่าการกำหนดวัตถุประสงค์นั้นนำไปใช้ ได้หรือไม่ เกณฑ์ในการวัดที่สัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ของการทำกิจกรรมคืออะไรเปรียบเทียบผลที่วัด มาได้กับมาตรฐานสัมบูรณ์ (Absolute criteria) หรือมาตรฐานสัมพันธ์ (Relative criteria) ที่กำหนดไว้ก่อน และทำการแปลความหมายถึงสาเหตุสิ่งที่เกิดขึ้น โดยอาศัยรายงานจากการ ประเมินสภาวะแวดล้อม ปัจจัย และ กระบวนการร่วมด้วย เพื่อการตัดสินใจปรับปรุงขยายโครงการ นำไปใช้ต่อเนื่องต่อไป และหรือเพื่อยกเลิกโครงการ (Stufflebeam, 1996 : 42 อ้างถึงใน สุดาทิพย์ เสนามนตรี, 2558 : 27-31)

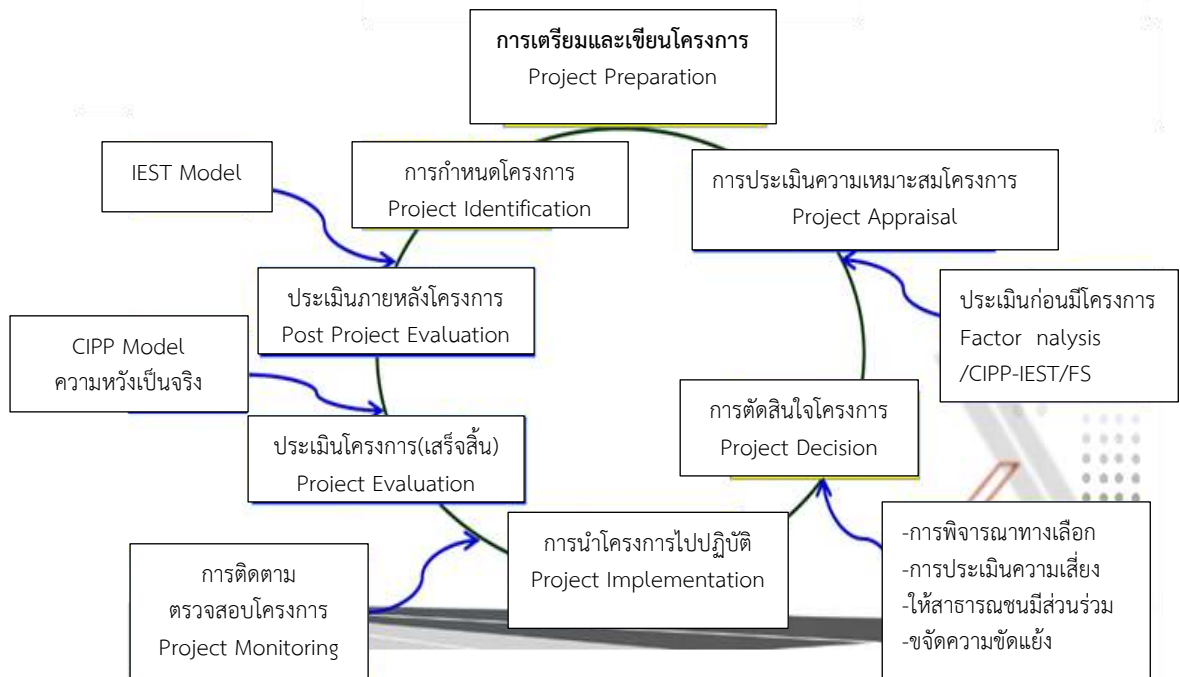
กล่าวโดยสรุป การประเมินโครงการแบบ CIPP Model เป็นการประเมินที่เป็น กระบวนการต่อเนื่อง มีจุดเน้นที่สำคัญ คือ ใช้ควบคู่กับการบริหารโครงการ เพื่อหาข้อมูล ประกอบการตัดสินใจอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา วัตถุประสงค์การประเมิน คือ การให้สารสนเทศเพื่อ การตัดสินใจ เน้นการแบ่งแยกบทบาทของการทำงานระหว่าง ฝ่ายประเมินกับ ฝ่ายบริหาร ออกจาก

กันอย่างเด่นชัด กล่าวคือฝ่ายประเมินมีหน้าที่ระบุ จัดหา และนำเสนอสารสนเทศให้กับฝ่ายบริหาร ส่วนฝ่ายบริหารมีหน้าที่เรียกหาข้อมูล และนำผลการประเมินที่ได้ไปใช้ประกอบการตัดสินใจ เพื่อดำเนินกิจกรรมใดๆ ที่เกี่ยวข้องแล้วแต่กรณี ทั้งนี้เพื่อป้องกันการมีอคติในการประเมิน และการประเมินผลแบบ CIPP Model แบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ 1) การประเมินด้านบริบทหรือสถานะแวดล้อม (Context evaluation : C) 2) การประเมินปัจจัยเบื้องต้นหรือปัจจัยป้อน (Input evaluation : I) 3) การประเมินกระบวนการ (Process evaluation : P) และ 4) การประเมินผลผลิต (Product evaluation : P) เป็นต้น ทั้งนี้การประเมินผลโครงการแบบ CIPP Model มี 4 ระยะ ได้แก่ 1) การประเมินผลโครงการก่อนการดำเนินงาน (Pre-evaluation) เป็นการประเมินว่ามีความจำเป็นและความเป็นไปได้ในการกำหนดให้มีโครงการหรือแผนงานนั้นๆ หรือไม่ บางครั้งเรียกการประเมินผล ประเภทนี้ว่า การศึกษาความเป็นไปได้ (Feasibility study) หรือการประเมินความต้องการที่จำเป็น (Need assessment) 2) การประเมินผลโครงการขณะดำเนินงาน (Ongoing evaluation) เป็นการประเมินผลโครงการเพื่อติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินงาน (Monitoring) และการใช้ทรัพยากรต่างๆ 3) การประเมินผลโครงการเมื่อสิ้นสุดการดำเนินงาน (Post-evaluation) เป็นการประเมินว่า ผลของการดำเนินงานนั้น เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการที่วางไว้หรือไม่และ 4) การประเมินผลกระทบจากการดำเนินโครงการ (Impact Evaluation) เป็นการประเมินผลโครงการ ภายหลังจากการสิ้นสุดการดำเนิน โครงการหรือแผนงาน โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อตรวจสอบผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้น ซึ่งอาจจะได้รับอิทธิพลจากการมีโครงการหรือปัจจัยอื่นๆ

3. การประเมินโครงการแบบ CIPP_{iest} Model

รูปแบบการประเมินโครงการแบบ CIPP_{iest} (มาเรียม นิลพันธุ์, 2554 : 31) คือ รูปแบบการประเมินโครงการที่ต่อยอดจากรูปแบบการประเมิน CIPP Model โดยปรับขยายการประเมินผลผลิต (Product evaluation) แบ่งออกเป็น 4 ด้านได้แก่ การประเมินผลกระทบ (Impact evaluation) การประเมินประสิทธิผล (Effective Evaluation) การประเมินความยั่งยืน (Sustainability evaluation) และการประเมินการถ่ายทอดส่งต่อ (Transport evaluation) ของสิ่งที่ได้รับการประเมินซึ่งมักได้แก่โครงการ แผนงานหรือสิ่งแทรกแซงต่างๆ โดยส่วนขยายของมิติการประเมินที่เพิ่มขึ้นนี้มีความหมายครอบคลุมรวมถึงการประเมินผลผลิตเดิมและการประเมินผลลัพธ์นั่นเอง ทั้งนี้ความหมายของมิติการประเมินที่เพิ่มขึ้น พิจารณาได้จากการตั้งคำถามการประเมิน (Evaluation questions) แต่ละมิติ

การบริหารโครงการในรูปแบบการประเมิน CIPP_{iest} ดังแผนภาพที่ 2

แผนภาพที่ 2 การบริหารโครงการในรูปแบบการประเมิน CIPP_{iest} (สมณพร สุทธิบาท, 2564)

การบริหารโครงการในรูปแบบการประเมิน CIPP_{iest} เป็นแนวทางการประยุกต์ใช้เทคนิคการประเมินโครงการด้วย CIPP_{iest} Model มีรายละเอียด (มาเรียม นิลพันธุ์, 2554 : 31-32) ดังนี้

1) I (Impact) การประเมินผลกระทบ เป็นการประเมินโดยตั้งคำถามว่าสิ่งที่ผู้รับผลประโยชน์ (จากโครงการหรือสิ่ง แทรกแซง) ได้รับเกินไปกว่าเป้าหมายความต้องการที่จะได้รับการตอบสนองตามความต้องการ ความจำเป็นนั้นคืออะไรบ้าง คำถามนี้ชี้ให้เห็นว่าไม่ว่าสิ่งที่ได้รับเกินไปกว่าที่กำหนดไว้นั้นจะเป็นไปในทางบวกหรือทางลบก็ล้วนแต่เป็นผลกระทบทั้งสิ้น

2) E (Effectiveness) การประเมินประสิทธิผลที่เกิดขึ้นเป็นการตั้งคำถามว่าโครงการหรือสิ่งแทรกแซงบรรลุตอบสนองความต้องการความจำเป็นของกลุ่มผู้ที่ได้รับผลประโยชน์ได้อย่างครอบคลุมหรือไม่

3) S (Sustainability) การประเมินความยั่งยืนของผลที่เกิดขึ้น เป็นการประเมินโดยตั้งคำถามว่า แนวทางการปฏิบัติอย่างเป็นระบบหรือเป็นทางการเกี่ยวกับการนำโครงการไปใช้ให้ประสบผลสำเร็จอย่างยั่งยืนคืออะไร คำถามดังกล่าวมุ่งพิจารณาประเมินความคงอยู่หรือความต่อเนื่องในการทำโครงการที่ประสบผลสำเร็จไปใช้ รวมถึงวิธีการในการรักษาไว้ซึ่งความสำเร็จของโครงการดังกล่าว

4) T (Transportation) การประเมินผลที่สามารถถ่ายทอดขยายผลต่อเนื่องได้เป็นการประเมินโดยตั้งคำถามว่า มีการนำโครงการหรือสิ่งแทรกแซงที่ประสบผลไปประยุกต์หรือปรับปรุงใช้ในที่อื่น ๆ หรือไม่จะเห็นว่ามีผลการประเมินที่เพิ่มขึ้นทั้ง 4 ด้าน จากการขยายการประเมินผลผลิต ตามรูปแบบการประเมิน CIPP เดิม นั้น แท้ที่จริงก็คือ การประเมินในส่วนที่ สตีฟเฟิลบีมเรียกว่า “ผลลัพธ์” (Outcomes) ของโครงการ เพียงแต่เป็นการจำแนกและตั้งคำถามการประเมิน

ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ดังนั้นวิธีการนำรูปแบบการประเมิน CIPP_{iest} ไปใช้จึงยังคงมีลักษณะเช่นเดียวกับการใช้รูปแบบการประเมิน CIPP เนื่องจากรูปแบบการประเมินแบบ CIPP_{iest} เป็นรูปแบบการประเมินที่ครอบคลุมองค์ประกอบทุกด้านรวมทั้งยังมีเหตุผลและเป็นระบบ ไม่เน้นการวิเคราะห์จุดใดจุดหนึ่ง แต่เป็นรูปแบบการประเมินที่มีความต่อเนื่องทำให้ได้ข้อมูลครบถ้วน ซึ่งจะนำไปสู่การตัดสินใจ

การประเมินผลกระทบ การประเมินประสิทธิผล การประเมินความยั่งยืน และการประเมินการถ่ายทอดส่งต่อของสิ่งที่ได้รับการประเมินได้แก่ โครงการ แผนงานหรือสิ่งแทรกแซงต่างๆ โดยที่ส่วนขยายของมิติการประเมินที่เพิ่มขึ้นนี้ มีความหมายครอบคลุมรวมถึงการประเมินผลผลิตเดิมและการประเมินผลลัพธ์นั่นเอง ทั้งนี้ความหมายของมิติ การประเมินที่เพิ่มขึ้น พิจารณาได้จากการตั้งคำถาม การประเมินแต่ละมิติ การประเมินผลกระทบ เป็นการประเมินโดยตั้งคำถามว่า สิ่งที่ได้รับผลประโยชน์จากโครงการหรือ สิ่งแทรกแซง ได้รับเกินไปกว่าเป้าหมายความต้องการ ที่จะได้รับตอบสนองตามความต้องการจำเป็นนั้นคือ อะไรบ้าง คำถามนี้ชี้ให้เห็นว่าไม่ว่าสิ่งที่ได้รับเกินไปกว่าที่กำหนดไว้นั้น จะเป็นไปในทางบวกหรือทางลบก็ล้วนแต่เป็นผลกระทบทั้งสิ้น

การประเมินประสิทธิผลเป็นการประเมิน โดยตั้งคำถามว่า โครงการหรือ สิ่งแทรกแซงบรรลุ ตอบสนองความต้องการจำเป็นของกลุ่มผู้รับประโยชน์ ได้อย่างครอบคลุมหรือไม่ การประเมินความยั่งยืน เป็นการประเมิน โดยตั้งคำถามว่า แนวทางการปฏิบัติอย่างเป็นระบบ หรือ เป็นทางการเกี่ยวกับการนำโครงการไปใช้ให้ประสบผลสำเร็จอย่างยั่งยืนคืออะไร คำถามดังกล่าวมุ่งพิจารณา ประเมินความคงอยู่หรือความต่อเนื่องในการทำโครงการ ที่ประสบผลสำเร็จไปใช้ รวมถึง วิธีการในการรักษาไว้ ซึ่งความสำเร็จของโครงการดังกล่าว

การประเมินการถ่ายทอดส่งต่อ เป็นการประเมินโดยตั้งคำถามว่า มีการนำโครงการหรือ สิ่งแทรกแซงที่ประสบผลสำเร็จไปประยุกต์หรือ ปรับปรุงใช้ในที่อื่นๆ หรือไม่ จะเห็นว่ามีมิติการประเมินที่เพิ่มขึ้นทั้ง 4 ด้าน จากการขยายการประเมินผลผลิต ตามรูปแบบการประเมิน CIPP เดิม นั่นแท้ที่จริง คือการประเมินในส่วนที่สตีฟเฟิลปีมเรียกว่า “ผลลัพธ์” (Outcomes) ของโครงการนั่นเอง เพียงแต่เป็นการจำแนกและตั้งคำถามการประเมินให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ดังนั้นวิธีการนำรูปแบบการประเมิน CIPP_{iest} ไปใช้จึงยังคงมีลักษณะ เช่นเดียวกับการใช้รูปแบบการประเมิน CIPP ที่กล่าวผ่านมาไม่ว่าจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับคุณค่าของรูปแบบการประเมิน ทั้งที่เป็นการประเมินเป็นระยะๆ และการประเมินสรุปรวมเหล่านี้ เป็นต้น

นอกจากนี้แล้วรูปแบบการประเมิน CIPP และ CIPP_{iest} ที่นำมาใช้ในการประเมิน สิ่งที่ได้รับการประเมินควรใช้การประเมินเป็นระยะๆ และประเมินสรุปรวม โดยใช้เทคนิควิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างหลากหลาย สอดคล้องกับประเด็นย่อยๆ ที่ต้องการประเมินในแต่ละมิติ รวมทั้งข้อมูลเชิงประมาณและเชิงคุณภาพสำหรับนำมาวิเคราะห์ สรุป ตีความผลการประเมิน ทั้งนี้แหล่งที่มาของข้อมูลในการประเมินก็ต้องเก็บรวบรวม หรือได้มาอย่างหลากหลาย ครอบคลุมผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมด ทั้งที่เป็นทีมผู้ปฏิบัติงานในโครงการ ผู้รับผลประโยชน์จากโครงการ ผู้บริหาร หรือผู้เป็นเจ้าของโครงการ รวมทั้งข้อมูลจากเอกสาร บันทึกต่างๆ ประกอบด้วยเช่นกัน

การประเมินแบบ CIPP_{iest} MODEL เป็นการประเมินโครงการที่ต่อยอดจากการประเมินแบบ CIPP MODEL คือในส่วนที่เป็นการประเมินผลลัพธ์นั้นมีการประเมินแบ่งออกเป็น

4 ด้าน ประกอบด้วย ผลกระทบ ประสิทธิภาพ ความยั่งยืน และความสามารถในการขยายผล โครงการ รูปแบบและแนวทางการประเมิน สามารถดำเนินการได้ทั้งก่อน ระหว่าง และหลังจาก สิ้นสุดโครงการแล้ว ซึ่งรูปแบบและแนวทางในการประเมินในแต่ละช่วง จะช่วยให้ได้สารสนเทศ สำหรับใช้ในการพัฒนาและปรับปรุงโครงการให้มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์ (สุลาวัลย์ แซ่ด่าน, 2559) มีรายละเอียดดังนี้

การประเมินผลกระทบ (impact evaluation : I) เป็นการประเมินผล งานหรือผลที่เกิดจากการเรียน และนำความรู้ที่เกิดขึ้นไปใช้ในการทำงานได้ เช่น เป็นหัวหน้า โครงการวิจัยหรือ ผู้ร่วมวิจัย มีผลงานทางวิชาการ และได้รับยอมรับจากสังคมหรือชุมชน เป็นต้น

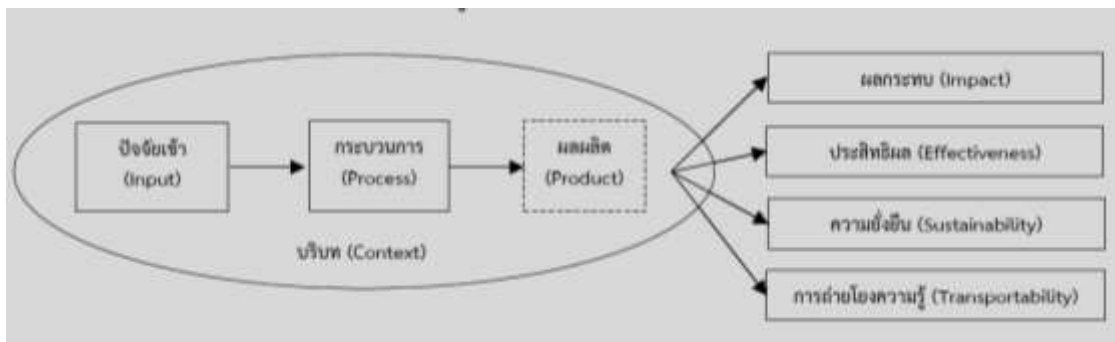
การประเมินประสิทธิผล (Effectiveness evaluation : E) เป็นการประเมินผล ที่เกิดขึ้นกับตัวผู้เรียนหลังจากจบหลักสูตรว่า มีคุณภาพและความสำเร็จในระดับสูง หรือตรวจสอบ ความก้าวหน้าด้านความรู้ ความสามารถ หลังปฏิบัติงานไปแล้ว 6-12 เดือน เช่น ความเชี่ยวชาญ ที่เกิดขึ้น มีความมั่นใจในองค์ความรู้ที่มีอยู่ มีการพัฒนางานด้านวิชาการและการวิจัยจนสามารถ ตีพิมพ์เผยแพร่องค์ความรู้สู่สาธารณชนได้ เป็นต้น

การประเมินความยั่งยืน (Sustainability evaluation : S) เป็นการประเมิน ความรู้ความสามารถของผู้เรียนเมื่อจบหลักสูตรว่า สามารถนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาไปพัฒนา งานหรือสร้างองค์ความรู้ใหม่ได้อย่างต่อเนื่อง โดยมีการติดตามผลของผู้เรียนเมื่อจบหลักสูตรไปอีก ระยะเวลาหนึ่ง ซึ่งใช้ระยะเวลา นานมากกว่า 1 ปี

การประเมินการถ่ายโยงความรู้ (Transportability evaluation:T) เป็น การประเมินผลที่เกิดกับผู้เรียนในการนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาไปขยายองค์ความรู้ไปสู่ผู้อื่นได้ อย่างถูกต้องเหมาะสม โดยการประยุกต์แนวคิด ทฤษฎีทางการศึกษาใหม่ๆ ไปปรับใช้ในการ แก้ปัญหาได้ หรือนำส่วนหนึ่งของความรู้ที่ได้รับจากหลักสูตรไปใช้ในการสอนแบบบูรณาการ ในสถานที่ต่างๆ

แนวคิดและหลักการของรูปแบบการประเมิน CIPP_{iest} ที่ปรับปรุงใหม่ ศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย กาญจนวาสี (Kanjanawasee, 2015) กล่าวว่า รูปแบบการประเมิน CIPP_{EST} ได้พัฒนาขึ้นมาเพื่อให้สารสนเทศที่เป็นประโยชน์อย่างลุ่มลึกแก่ผู้บริหารสำหรับใช้ในการ ตัดสินใจอย่างรอบด้านทางการบริหาร รูปแบบการประเมิน CIPP_{iest} มีทั้งความกว้าง ความลึก และความละเอียดอ่อน สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาประสิทธิผลของระบบปฏิบัติการที่มี ผลกระทบต่อสาธารณชนได้เป็นอย่างดี ดังแผนภาพที่ 3

แผนภาพที่ 3 การปรับปรุงรูปแบบการประเมิน CIPP_{iest} (Kanjanawasee, 2015)

จะเห็นได้ว่ารูปแบบการประเมิน CIPP_{iest} คือ ส่วนปรับขยายของรูปแบบการประเมิน CIPP โดยปรับขยายการประเมินผลผลิต (Product Evaluation) ออกเป็นการประเมินผลกระทบ (Impact Evaluation) การประเมินประสิทธิผล (Effectiveness Evaluation) การประเมินความยั่งยืน (Sustainability Evaluation) และการประเมินการถ่ายทอดส่งต่อ (Transportability Evaluation) ของสิ่งที่ได้รับการประเมิน ซึ่งมักได้แก่ โครงการ แผนงานหรือสิ่งแทรกแซงต่างๆ โดยที่ส่วนขยายของมิติการประเมินที่เพิ่มขึ้นนี้ มีความหมาย ครอบคลุมรวมถึงการประเมินผลผลิตเดิม และการประเมินผลลัพธ์นั่นเอง ทั้งนี้ความหมายของมิติ การประเมินที่เพิ่มขึ้นพิจารณาได้จากการตั้งคำถาม การประเมิน (Evaluation Questions) แต่ละมิติการประเมินผลกระทบเป็นการประเมินโดยตั้งคำถามว่า สิ่งที่ได้รับผลประโยชน์ (จากโครงการหรือ สิ่งแทรกแซง) ได้รับเกินไปกว่าเป้าหมายความต้องการ ที่จะได้รับตอบสนองตามความต้องการจำเป็นนั้นคือ อะไรบ้าง คำถามนี้ชี้ให้เห็นว่า ไม่ว่าสิ่งที่ได้รับเกินไปกว่าที่กำหนดไว้ในวันนั้นจะเป็นไปในทางบวกหรือทางลบ ก็ล้วนแต่เป็นผลกระทบทั้งสิ้น การประเมินประสิทธิผล เป็นการประเมิน โดยตั้งคำถามว่า โครงการหรือ สิ่งแทรกแซงบรรลุ ตอบสนองความต้องการจำเป็นของกลุ่มผู้รับประโยชน์ ได้อย่างครอบคลุมหรือไม่ การประเมินความยั่งยืนเป็นการประเมินโดยตั้งคำถามว่า แนวทางการปฏิบัติอย่างเป็นระบบ หรือเป็นทางการเกี่ยวกับการนำโครงการไปใช้ให้ประสบผลสำเร็จอย่างยั่งยืนคืออะไร คำถามดังกล่าวมุ่งพิจารณาประเมินความคงอยู่หรือความต่อเนื่องในการทำโครงการ ที่ประสบผลสำเร็จไปใช้รวมถึงวิธีการในการรักษาไว้ ซึ่งความสำเร็จของโครงการดังกล่าวการประเมินการถ่ายทอดส่งต่อ เป็นการประเมินโดยตั้งคำถามว่า มีการนำโครงการหรือสิ่งแทรกแซงที่ประสบผลสำเร็จไปประยุกต์หรือ ปรับปรุงใช้ในที่อื่นๆ หรือไม่ จะเห็นว่ามิติการประเมินที่เพิ่มขึ้นทั้ง 4 ด้าน จากการขยายการประเมินผลผลิต ตามรูปแบบการประเมิน CIPP เดิม นั้นแท้ที่จริงก็คือ การประเมินในส่วนที่สตีฟเฟิลบีม เรียกว่า “ผลลัพธ์” (Outcomes) ของโครงการนั่นเอง เพียงแต่เป็นการจำแนก และตั้งคำถามการประเมินให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ดังนั้นวิธีการนำรูปแบบการประเมิน CIPP_{iest} ไปใช้จึงยังคงมีลักษณะเช่นเดียวกับการใช้รูปแบบการประเมิน CIPP ที่กล่าวผ่านมาไม่ว่าจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับคุณค่าของรูปแบบการประเมินทั้งที่เป็นการประเมินเป็นระยะๆ และการประเมินสรุปรวมเหล่านี้ เป็นต้น ซึ่งรูปแบบการประเมิน CIPP และ CIPP_{iest} ที่นำมาใช้ในการประเมินสิ่งที่ได้รับการประเมินควรใช้ประเมินเป็นระยะๆ และประเมินสรุปรวม โดยใช้เทคนิควิธีการเก็บรวบรวม

ข้อมูลอย่างหลากหลาย สอดคล้องกับประเด็นย่อยๆ ที่ต้องการประเมินในแต่ละมิติ รวมทั้งข้อมูลเชิงประมาณและเชิงคุณภาพสำหรับนำมาวิเคราะห์ สรุป ตีความผลการประเมิน ทั้งนี้แหล่งที่มาของข้อมูลในการประเมินก็ต้องเก็บรวบรวม หรือได้มาอย่างหลากหลาย ครอบคลุมผู้มีส่วนได้ ส่วนเสียทั้งหมด ทั้งที่เป็นทีมผู้ปฏิบัติงานในโครงการ ผู้รับผลประโยชน์จากโครงการ ผู้บริหารหรือผู้เป็นเจ้าของโครงการรวมทั้งข้อมูลจากเอกสาร บันทึกต่างๆ ประกอบด้วยเช่นกัน (รัตนะ บัวสนธ์, 2556)

มิติการประเมินที่เพิ่มขึ้นทั้ง 4 ด้าน จากการขยายการประเมินผลผลิตตามรูปแบบการประเมิน CIPP เดิมนั้นแท้ที่จริงคือ การประเมินในส่วนที่สตัฟเฟิลบีมเรียกว่า “ผลลัพธ์” (Outcomes) ของโครงการนั่นเอง เพียงแต่เป็นการจำแนกและตั้งคำถามการประเมินให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ดังนั้นวิธีการนำรูปแบบการประเมิน CIPP_{iest} ไปใช้จึงยังคงมีลักษณะเช่นเดียวกับการใช้รูปแบบการประเมิน CIPP เนื่องจากรูปแบบการประเมินแบบ CIPP_{iest} Model เป็นรูปแบบการประเมินที่ครอบคลุมองค์ประกอบทุกด้านรวมทั้งยังมีเหตุผลและเป็นระบบ ไม่เน้นการวิเคราะห์จุดใดจุดหนึ่ง แต่เป็นรูปแบบการประเมินที่มีความต่อเนื่องทำให้ได้ข้อมูลครบถ้วน ซึ่งจะนำไปสู่การตัดสินใจ (กิ่งแก้ว มนะระสมิ, 2559)

กล่าวโดยสรุป การประเมินโครงการแบบ CIPP_{iest} Model หรือ รูปแบบการประเมิน CIPP_{iest} คือ ส่วนปรับขยายของรูปแบบการประเมิน CIPP โดยปรับขยายการประเมินผลผลิต (Product evaluation) ออกเป็นการประเมินผลกระทบ (Impact evaluation) การประเมินประสิทธิผล (Effectiveness evaluation) การประเมินความยั่งยืน (Sustainability evaluation) และการประเมินการถ่ายทอดส่งต่อ (Transportability evaluation) ของสิ่งที่ได้รับการประเมิน ซึ่งมักได้แก่ โครงการ แผนงานหรือสิ่งแทรกแซงต่างๆ โดยที่ส่วนขยายของมิติการประเมินที่เพิ่มขึ้นนี้มีความหมายครอบคลุมรวมถึงการประเมินผลผลิตเดิมและการประเมินผลลัพธ์นั่นเอง ทั้งนี้ ผู้ประเมินได้ทำการประเมินโครงการครั้งนี้ โดยยึดรูปแบบการประเมิน CIPP_{iest} ของแดเนียล แอล สตัฟเฟิลบีม (Daniel L. Stufflebeam, 2007) ความหมายของมิติการประเมินที่เพิ่มขึ้น พิจารณาได้จากการตั้งคำถามการประเมิน (Evaluation Questions) แต่ละมิติดังนี้

1) การประเมินผลกระทบ เป็นการประเมินโดยตั้งคำถามว่า สิ่งที่ได้รับผลประโยชน์ (จากโครงการหรือสิ่งแทรกแซง) ได้รับเกินไปกว่าเป้าหมายความต้องการที่จะได้รับตอบสนองตามความต้องการจำเป็นนั้นคืออะไรบ้าง คำถามนี้ชี้ให้เห็นว่าไม่ว่าสิ่งที่ได้รับเกินไปกว่าที่กำหนดไว้นั้นจะเป็นไปในทางบวกหรือทางลบก็ล้วนแต่เป็นผลกระทบทั้งสิ้น

2) การประเมินประสิทธิผล เป็นการประเมินโดยตั้งคำถามว่า โครงการหรือสิ่งแทรกแซงบรรลุตอบสนองความต้องการจำเป็นของกลุ่มผู้รับประโยชน์ได้อย่างครอบคลุมหรือไม่

3) การประเมินความยั่งยืน เป็นการประเมินโดยตั้งคำถามว่า แนวทางการปฏิบัติอย่างเป็นระบบ หรือเป็นทางการเกี่ยวกับการนำโครงการไปใช้ ให้ประสบผลสำเร็จอย่างยั่งยืนคืออะไร คำถามดังกล่าวมุ่งพิจารณาประเมินความคงอยู่ หรือความต่อเนื่องในการทำโครงการที่ประสบผลสำเร็จไปใช้ รวมถึง วิธีการในการรักษาไว้ซึ่งความสำเร็จของโครงการดังกล่าว

4) การประเมินการถ่ายทอดส่งต่อ เป็นการประเมินโดยตั้งคำถามว่า มีการนำโครงการหรือสิ่งแทรกแซงที่ประสบความสำเร็จไปประยุกต์หรือปรับปรุงใช้ในที่อื่นๆ หรือไม่จะเห็นว่ามิติการประเมินที่เพิ่มขึ้นทั้ง 4 ด้านจากการขยายการประเมินผลผลิต ตามรูปแบบการประเมิน CIPP เดิมนั้น แท้ที่จริงคือการประเมินในส่วนที่สตัฟเฟิลบีม เรียกว่า “ผลลัพธ์” (Outcomes) ของโครงการนั่นเอง เพียงแต่เป็นการจำแนกและตั้งคำถามการประเมินให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ดังนั้นวิธีการนำรูปแบบการประเมิน CIPP_{iest} ไปใช้จึงยังคงมีลักษณะเช่นเดียวกับการใช้รูปแบบการประเมิน CIPP ที่กล่าวผ่านมาไม่ว่าจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับคุณค่าของรูปแบบการประเมินทั้งที่เป็นการประเมินเป็นระยะๆ และการประเมินสรุปรวมเหล่านี้

กล่าวโดยสรุป การประเมินโครงการเป็นกระบวนการที่ใช้ในการประเมินและวิเคราะห์โครงการเพื่อทำให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับความสำเร็จของโครงการ โดยการประเมินนั้นจะช่วยให้ผู้บริหารโครงการสามารถทราบถึงประสิทธิภาพและปัญหาที่อาจเกิดขึ้น ซึ่งจะช่วยในการตัดสินใจในการปรับปรุง พัฒนา หรือเลิกโครงการ ให้เหมาะสมกับเป้าหมายและความต้องการขององค์กรและกลุ่มเป้าหมาย การประเมินโครงการมีประโยชน์หลักๆ ได้แก่ 1) ช่วยให้ผู้รู้ข้อบกพร่องหรือความสำเร็จของโครงการและทำการปรับปรุง 2) ช่วยในการตัดสินใจพัฒนาโครงการต่อไป 3) ช่วยในการสื่อสารผลการดำเนินงานให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้าใจได้ง่ายขึ้น 4) ช่วยสร้างการเรียนรู้จากประสบการณ์และข้อผิดพลาดซึ่งสามารถนำไปใช้ปรับปรุงในโครงการอื่นๆ 5) ช่วยจัดทำรายงานการดำเนินงานของโครงการได้อย่างครบถ้วนและมีประสิทธิภาพ 6) ช่วยให้โครงการมีความเสถียรภาพและคงทนในระยะยาว โดยการปรับปรุงให้เหมาะสมกับสถานการณ์และความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทั้งนี้การนำการประเมินโครงการมาใช้ในโรงเรียนเป็นวิธีที่ดีในการปรับปรุงคุณภาพการศึกษา โดยสามารถทำได้ด้วยขั้นตอนง่ายๆ ดังนี้ 1) กำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมิน เช่น การประเมินความสำเร็จของโครงการการศึกษาในโรงเรียน 2) เลือกวิธีการประเมินที่เหมาะสม เช่น การสำรวจ การสัมภาษณ์ หรือการเก็บข้อมูลผ่านเอกสาร 3) สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน เช่น แบบสอบถาม หรือเกณฑ์การประเมินผล 4) นำเครื่องมือการประเมินไปใช้ในโรงเรียน และดำเนินการประเมินตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด 5) วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับจากการประเมิน เพื่อให้เกิดความเข้าใจในสถานะปัจจุบันของโครงการ 6) จัดทำรายงานเกี่ยวกับผลการประเมินโครงการ เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบถึงสถานะและความสำเร็จของโครงการ และ 7) ปรับปรุงแผนการดำเนินงาน ใช้ข้อมูลจากการประเมินในการปรับปรุงแผนการดำเนินงานของโครงการให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

สำหรับการประเมินโครงการโรงเรียนโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ ในครั้งนี้ ผู้ประเมินใช้รูปแบบการประเมินแบบซิโม่เดล (CIPP Model) ของดาเนียล แอล สตัฟเฟิลบีม (Daniel L. Stufflebeam, 2007 : 159) ซึ่งประเมิน 4 ด้าน ได้แก่ การประเมินด้านบริบท (Context Evaluation) การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) การประเมินด้านกระบวนการ (Process Evaluation) การประเมินด้านผลผลิต (Product Evaluation)

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม

แผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติฉบับที่ 1 พ.ศ. 2559 - 2564 ซึ่งเป็นแผนระดับชาติ ด้านการส่งเสริมคุณธรรมอย่างเป็นระบบฉบับแรกของไทย เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยม และจิตสำนึกที่ดีให้แก่ประชาชน มุ่งเน้นการสร้างเสริมความเข้มแข็งจากภายในเพื่อสร้าง สังคมไทยให้มีคุณธรรมเป็นรากฐาน สร้างคนไทยเป็น “มนุษย์ที่สมบูรณ์” เป็นคนดีคนเก่ง มีคุณธรรม จริยธรรม ความเพียร มีจิตสำนึกคำนึงถึงผลประโยชน์ของชาติเป็นสำคัญและสร้างสังคมไทยเป็น “สังคมที่เกื้อกูลและแบ่งปัน” ตามยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศสู่ความมั่นคง มั่งคั่งยั่งยืน โดยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการพัฒนาผ่านกลไกความร่วมมือของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในแต่ละมิติ ดังนั้น คุณธรรม หมายถึง สิ่งที่มีคุณค่ามีประโยชน์ เป็นความดีงาม เป็นมโนธรรม เป็นเครื่องประดับประดาใจให้เกลียดความชั่วกลัวบาป ใฝ่ความดี เป็นเครื่องกระตุ้นผลักดันให้เกิดความรู้สึกประทับใจ เกิดจิตสำนึกที่ดี มีความสงบเย็นภายใน เป็นสิ่งที่ต้องปลูกฝังโดยเฉพาะ เพื่อให้เกิดขึ้นและเหมาะสมกับความต้องการในสังคมไทย (คณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ, 2560)

1. โรงเรียนคุณธรรม สพฐ.

ความเป็นมาโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. (สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2560) กล่าวว่า โรงเรียนคุณธรรม สพฐ. เป็นการดำเนินงานเพื่อสืบสานพระราชปณิธานของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 ตามพระราชประสงค์ของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 10 ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายแพทย์ธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์) ได้มอบหมายให้ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (หม่อมหลวงปนัดดา ดิศกุล) ดำเนินงานตามนโยบาย ภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ชาติเกี่ยวกับเรื่องคุณธรรม โดยร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐานในฐานะผู้รับผิดชอบการจัดการศึกษาสำหรับเยาวชนส่วนใหญ่ของประเทศให้เป็น พลเมืองที่มีคุณภาพอีกทั้งรับผิดชอบในการจัดการศึกษาเพื่อให้เยาวชนทุกคน มีความรู้ ความสามารถ เป็นคนดี คนเก่งและมีความสุข รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (หม่อมหลวงปนัดดา ดิศกุล) ได้กล่าวถึงศาสตร์พระราชาส่งเสริมคุณธรรม เรื่องเอกลักษณ์ ของชนชาติไทย เช่น การอ่อนน้อมถ่อมตน การเป็นสุภาพชนความขยันหมั่นเพียร การซื่อสัตย์สุจริต ซึ่งเป็นคุณงามความดีของคนไทยที่บรรพชนไทยได้ปฏิบัติสืบต่อกันมา ศาสตร์พระราชาส่งเสริม คุณธรรมให้ ข้อคิดการประพฤติปฏิบัติตนไว้ว่า อย่าคบคนด้วยฐานะ คบคนด้วยความดีมีมิตรภาพด้วยความรัก ความผูกพัน และขอให้มีความกตัญญูรู้คุณต่อบิดามารดาผู้มีพระคุณ ประเทศชาติและ พระมหากษัตริย์ ถ้าทุกคนปฏิบัติตนตามศาสตร์ของพระราชาส่งเสริมคุณธรรมแล้วก็เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ ประเทศก็จะมีแต่คนดีและทำให้ประเทศเจริญก้าวหน้า รวมทั้งน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงมาใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อมุ่งให้เกิดภูมิคุ้มกัน และมีการบริหารจัดการความเสี่ยง อย่างเหมาะสมเกิดความสมดุล และยั่งยืน แนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชฯ ได้พระราชทานไว้กว่า 40 ปีที่ผ่านมา เพื่อให้ ประชาชนชาวไทยนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาตนเองและครอบครัวให้มีภูมิคุ้มกันที่มั่นคงใน การดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข จึงนับได้ว่า “ศาสตร์พระราชาส่งเสริมคุณธรรม” เป็นเสมือนองค์ความรู้ที่อยู่คู่แผ่นดิน ไทย ซึ่งล้วนมุ่งให้ประชาชนทุกคนปฏิบัติตนเป็น “คนดี” ทั้งคิดดี พูดดี ทำดี ยึดมั่นในคุณธรรม

จริยธรรม สุจริต มีวินัย และมีความสามัคคีซึ่งกันและกัน เพื่อร่วมกันพัฒนาประเทศชาติบ้านเมืองให้มีความเจริญก้าวหน้าเป็นปึกแผ่นมั่นคงตลอดไป

นอกจากนี้พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชฯ มีพระราชกระแสรับสั่งต่อประชาชนชาวไทยให้ “ช่วยสร้างคนดีให้บ้านเมือง” พร้อมทั้งพระราชทานหลัก 3 ประการที่เกี่ยวกับครูและนักเรียนไว้ว่า

“ให้ครูรักเด็ก เด็กรักครู”

“ให้ครูสอนให้เด็กมีน้ำใจต่อเพื่อนไม่ให้แข่งขันกัน แต่ให้แข่งกับตัวเองและให้เด็กที่เรียนเก่งช่วยสอนเพื่อนที่เรียนช้ากว่า”

“ให้ครูจัดกิจกรรมให้นักเรียนทำร่วมกันเพื่อให้เห็นคุณค่าของความสามัคคี”

จากพระราชกระแสรับสั่งข้างต้นสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูรทรงพระราชทานพระบรมราโชวาท ด้านการศึกษาเพื่อสานต่อพระราชปณิธานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 ว่า การศึกษาต้องมุ่งสร้างพื้นฐานให้แก่ผู้เรียน 4 ด้าน ดังนี้

1. มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง
2. มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง-มีคุณธรรม
3. มีงานทำ-มีอาชีพ
4. เป็นพลเมืองดี

เพื่อเป็นการสืบสานศาสตร์พระราชา และสนองพระราชกระแสรับสั่งของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชฯ และพระบรมราโชวาทด้านการศึกษาของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงจัดทำโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ขึ้น เพื่อมุ่งปลูกฝังให้ผู้บริหาร ครู นักเรียนและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการปลูกฝังคุณธรรม 5 ประการ ได้แก่ 1) พอเพียง 2) กตัญญู 3) ซื่อสัตย์สุจริต 4) ความรับผิดชอบ และ 5) อุदारคุณธรรม โดยปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 ให้แต่ละสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา คัดเลือกโรงเรียนเข้าร่วมโครงการคุณธรรม สพฐ. อย่างน้อยร้อยละ 35 และปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 โรงเรียนทุกโรงเรียนเข้าร่วมโครงการคุณธรรม สพฐ. (ศูนย์โรงเรียนคุณธรรม มูลนิธิยุวสถิรคุณ, 2560)

การขับเคลื่อนโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. สู่อการปฏิบัติ

"โรงเรียนคุณธรรม" เป็นเรื่องที่ทั้งผู้บริหาร ครู นักเรียน และบุคลากรที่เกี่ยวข้องภายในโรงเรียนต้องร่วมกันวางแผนร่วมกันดำเนินงาน เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองนักเรียน ชุมชน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องจากทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐและภาคเอกชน โดยสร้างการมีส่วนร่วม สร้างเครือข่ายในการขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติผ่านแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมรูปแบบต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อนำไปสู่การพัฒนาและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่พึงประสงค์ให้เพิ่มขึ้น และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ให้ลดลง สร้างและพัฒนาให้มีองค์ความรู้/นวัตกรรมการสร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรมอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ ร่วมกันตรวจสอบ นิเทศติดตาม จากทั้งภายในโดยผู้บริหาร ครู และผู้ที่เกี่ยวข้อง และภายนอก โดยศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

คุณธรรม 18 ประการ สำหรับโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2560) ดังนี้

1) ความซื่อสัตย์ หมายถึง ความประพฤติตรงและจริงใจ ไม่คิดทรยศ ไม่คดโกงและไม่หลอกลวง ความสุจริต หมายถึง ความประพฤติดี ความประพฤติตามครรลองคลองธรรม ซื่อตรงต่อหน้าที่ ความซื่อสัตย์สุจริต หมายถึง การประพฤติปฏิบัติตรงความเป็นจริงต่อหน้าที่ ต่อวิชาชีพ ตรงต่อเวลา และคำมั่นสัญญา ทั้งกาย วาจา ใจ ต่อตนเองและผู้อื่น

2) ความขยัน หมายถึง ความตั้งใจเพียรพยายามทำหน้าที่การทำงานอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ อดทน ไม่ท้อถอยเมื่อพบอุปสรรค ความขยันต้องปฏิบัติควบคู่กับการใช้สติปัญญาแก้ปัญหา จนเกิดผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย

3) ความรับผิดชอบ หมายถึง การปฏิบัติหน้าที่ด้วยความมุ่งมั่นตั้งใจ ทั้งที่เป็นภารกิจส่วนตัว และภารกิจทางสังคม จะต้องกระทำให้บรรลุความสำเร็จตามความมุ่งหมาย ด้วยความสุจริต ความเต็มใจ และความจริงใจเป็นความเอาใจใส่ จดจ่อ ตั้งใจ มุ่งมั่น ละเอียดยรอบคอบ เพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย และยอมรับผลการกระทำของตนเอง ทั้งด้านที่เป็นผลดีและผลเสีย ทั้งพยายามปรับปรุงการปฏิบัติหน้าที่ให้ดียิ่งขึ้น

4) ความอดุสาหะ หมายถึง ความพยายามที่ทำงานให้สำเร็จลุล่วง ด้วยความอดทน ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค มานะ บากบั่น ขยัน อดทน เพียรเอาใจใส่อยู่เป็นนิจและเสมอต้นเสมอปลาย

5) ความมุ่งมั่น หมายถึง ตั้งใจและรับผิดชอบในหน้าที่การทำงาน ทำงานด้วยความเพียรพยายามและอดทนเพื่อให้สำเร็จตามเป้าหมาย

6) ใฝ่เรียนรู้ หมายถึง ตั้งใจเพียรพยายามในการเรียนและเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนด้วยการเลือกใช้สื่ออย่างเหมาะสม สรุปลองค์ความรู้ และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

7) ความอดทนอดกลั้น หมายถึง ความมั่นคงหนักแน่นไม่หวั่นไหวทั้งทางกาย วาจา และใจ โดยไม่ย่อท้อต่อปัญหา ทนตรากตรำ ทนเจ็บใจ ทนถูกเอาเบาสู้ ยอมรับความลำบากและอุปสรรค และรู้จักข่มใจเมื่อเผชิญกับสถานการณ์ต่างๆ เป็นระยะเวลาานาน

8) ความมีระเบียบวินัย หมายถึง การรู้จักควบคุมตนเองให้ประพฤติปฏิบัติตามและยึดมั่นในระเบียบแบบแผน ข้อบังคับ ข้อปฏิบัติ ข้อตกลง กฎหมายและศีลธรรมจารีตประเพณี ทั้งวินัยในตนเองและวินัยต่อสังคมเป็นพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการให้ความสำคัญ ความเคารพ และยอมรับที่จะปฏิบัติตามระเบียบ กฎเกณฑ์และข้อบังคับของสังคม เป็นพฤติกรรมที่ช่วยให้สามารถควบคุมตนเองและปฏิบัติตนตามระเบียบเพื่อประโยชน์สุขของส่วนรวม

9) ความสามัคคี หมายถึง ความพร้อมเพรียงกัน ความกลมเกลียวกัน ความปรองดองกัน เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ร่วมมือร่วมใจกันปฏิบัติงานให้บรรลุผลตามที่ต้องการ โดยปราศจากการทะเลาะวิวาท ไม่เอาर्डเอาเปรียบกัน เป็นการยอมรับความมีเหตุผล ยอมรับความแตกต่างทางความคิด

10) ความเสียสละ หมายถึง การรู้จักแบ่งปัน เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม รู้จักช่วยเหลือผู้อื่น โดยอาจต้องเสียสละทรัพย์ แรงงาน เวลา และกำลังสติปัญญา ในการช่วยเหลือผู้อื่น และสังคม โดยไม่หวังผลตอบแทน

11) ความมีน้ำใจ หมายถึง มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เอื้ออาทร ที่จะให้ความช่วยเหลือ เกื้อกูล แสดงน้ำใจดีต่อผู้อื่น โดยไม่หวังผลตอบแทน ผู้ที่มีน้ำใจ คือ ผู้ให้และผู้อาสาช่วยเหลือสังคม รู้จักแบ่งปัน เสียสละความสุขส่วนตน เพื่อทำประโยชน์แก่ผู้อื่น

12) ความเมตตา กรุณา หมายถึง ความรักใคร่และเอ็นดู พรารถนาจะให้ผู้อื่นเป็นสุข มีความสงสาร คิดจะช่วยให้ผู้อื่นพ้นทุกข์ รวมทั้งการไม่คิดร้ายต่อผู้อื่น สามารถแสดงออกได้โดยการช่วยเหลือทั้งทางการกระทำหรือวาจา

13) ความสุภาพ หมายถึง เรียบร้อย อ่อนโยน ละมุนละม่อม มีกิริยามารยาทที่งดงาม มีสัมมาคารวะ อ่อนน้อมถ่อมตนตามสถานการณ์และกาลเทศะ ไม่ก้าวร้าว รุนแรง วางอำนาจข่มผู้อื่น ทั้งโดยวาจาและท่าทางและวางตนเหมาะสมตามวัฒนธรรมไทย

14) ความมีสัมมาคารวะ หมายถึง ความเคารพอ่อนน้อม โดยทางกายและทางวาจา

15) ความกตัญญู คือ ความรู้สึกสำนึกในการอุปการคุณ หรือบุญคุณที่ผู้อื่นหรือสิ่งอื่นที่มีต่อตนเอง กตเวทิตี คือ การแสดงออกเพื่อการตอบแทนบุญคุณ ความกตัญญูกตเวทิตี จึงหมายถึง ความรู้บุญคุณแล้วทำตอบแทนบุญคุณให้ปรากฏ

16) ความพอเพียง หมายถึง ดำเนินชีวิตอย่างพอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข รวมทั้ง เป็นผู้ที่มีความรอบรู้และมีคุณธรรม

17) การประหยัด หมายถึง การรู้จักเก็บออม ถนอมใช้ทรัพย์สินสิ่งของให้เกิดประโยชน์ คุ่มค่า ไม่ฟุ่มเฟือยฟุ้งเฟ้อ รู้จักใช้จ่ายในสิ่งที่จำเป็น พอสมควรแก่ฐานะ รู้จักฐานะการเงินของตน คิดก่อนใช้ คิดก่อนซื้อ เก็บออมรู้จักทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายของตนเองอยู่เสมอ

18) มีจิตสาธารณะ หมายถึง ช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจโดยไม่หวังผลตอบแทน เข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชน และสังคม

ตัวชี้วัด โรงเรียนคุณธรรม มี 7 ข้อ (พระมหารัตนศรี อินธิสิทธิ์ (ติงขปญญ) , 2561 : 23)
ดังนี้

- 1) มีกระบวนการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมโรงเรียน
- 2) มีกลไกคณะทำงานและใช้โครงการคุณธรรมเป็นเครื่องมือที่ทุกคนมี
- 3) พฤติกรรมที่พึงประสงค์ ในโรงเรียนเพิ่มขึ้น
- 4) พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ในโรงเรียนลดลง
- 5) เกิดกระบวนการมีส่วนร่วมในการพัฒนา คุณธรรม จริยธรรมในโรงเรียนจากทุกภาคส่วน ที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้บริหารโรงเรียน ครู บุคลากร นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน
- 6) มีองค์ความรู้ นวัตกรรม การสร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรม และการบูรณาการกับการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน
- 7) เป็นแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนคุณธรรม

หลักฐาน / ร่องรอย / ลักษณะที่พบ ตัวชี้วัดของโรงเรียนคุณธรรม มีดังนี้

1) ผู้บริหาร ครู นักเรียน และบุคลากร ทราบ แผนการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของโรงเรียน

2) มีภาพความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครู นักเรียน ผู้บริหาร กรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครอง

- 3) ครูและนักเรียนมีความสุข ยิ้มแย้ม แจ่มใส ทักทาย โต้ตอบอย่างมีสัมมาคารวะ
- 4) สภาพแวดล้อมของโรงเรียนสะอาด ร่มรื่น น่าเรียน
- 5) ครู นักเรียน ผู้บริหาร แบ่งงานรับผิดชอบพัฒนาโรงเรียนคุณธรรม
- 6) มีโครงการคุณธรรม/กิจกรรมคุณธรรมที่แต่ละคนมีส่วนร่วมลงมือปฏิบัติ
- 7) ครู นักเรียน ผู้บริหาร มีวินัยในการปฏิบัติตามหน้าที่รับผิดชอบ
- 8) ครู นักเรียน ผู้บริหาร มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ตามที่กำหนดไว้ใน คุณธรรม
อัตลักษณ์ของโรงเรียน
- 9) ครู นักเรียน ผู้บริหาร ลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ลง
- 10) บรรรยากาศในโรงเรียนทุกภาคส่วนร่วมมือกัน ปฏิบัติงาน ครู นักเรียน ผู้บริหาร
ร่วมกันปฏิบัติงานเพื่อบรรลุพฤติกรรม ที่พึงประสงค์ ตามที่กำหนดไว้ในคุณธรรมอัตลักษณ์ของ
โรงเรียน

การดำเนินโครงการโรงเรียนคุณธรรม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2560)
มีดังนี้

1) การสร้างคนดี ให้บ้านเมือง ด้วยการส่งเสริมโครงการพัฒนาจริยคุณ ซึ่งที่ผ่านมาได้
ดำเนินการประชุมอบรมเชิงปฏิบัติการจัดทำแผนและแนวทางการดำเนินงานโครงการโรงเรียน
คุณธรรม ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อพัฒนาวิทยากร และผู้นิเทศ ซึ่งมีหน้าที่ขยายผล
การดำเนินงานสู่โรงเรียน และกำกับติดตามการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล
สูงสุด

2) การเสริมสร้างคุณธรรม ให้ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา "โรงเรียน
คุณธรรม" โดยการพัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา เพื่อคืนครูชน คนคุณธรรมสู่
สังคม และให้ครูชน คนคุณธรรมเหล่านี้ ทำหน้าที่คืนคุณธรรมสู่ห้องเรียน และเยาวชนของชาติ
ต่อไป

3) การสร้างความเข้มแข็งให้โรงเรียนคุณธรรม ผ่านการพัฒนาวัฒนธรรมระบบการ
ประเมินออนไลน์ ที่สามารถประเมินผลการดำเนินงานของโรงเรียนได้อย่างต่อเนื่องจากทุกแห่ง และ
ช่วยลดภาระในการเตรียมการประเมินผลให้กับโรงเรียน รวมไปถึงการประชาสัมพันธ์และการสร้าง
เวทีเชิดชูเกียรติให้กับโรงเรียนคุณธรรม ที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินงาน ผ่านโครงการ
โรงเรียนดีต้องมีที่ยืน

4) การพัฒนาระบบฐานข้อมูลโครงการโรงเรียนคุณธรรมโดยการพัฒนา Best Practice
โรงเรียนคุณธรรม และดำเนินการวิจัยพัฒนา เพื่อสร้าง และจัดเก็บองค์ความรู้อันเป็นประโยชน์ใน
การพัฒนาโรงเรียนอื่นๆ ต่อไป

5) การพัฒนานวัตกรรมสร้างเครือข่ายกับหน่วยงานภายนอก โดยการส่งเสริม เครือข่าย
คุณธรรม ทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับ อำเภอ จังหวัด ภูมิภาค ไปจนถึงระดับประเทศ เพื่อก่อให้เกิด
การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการสร้างความเข้มแข็งในการดำเนินงาน ที่มีประสิทธิภาพรูปแบบของ
โรงเรียนคุณธรรมนั้น เป็นเรื่องที่ไม่ซับซ้อน และทำได้ง่ายเป็นการลงทุนต่ำแต่ได้กำไรมาก และ
สามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียนได้จริง โดยหลักการของโรงเรียนคุณธรรมสามารถนำไป
ใช้ได้กับโรงเรียนในทุกศาสนา ไม่ผูกขาดกับศาสนาใดศาสนาหนึ่ง เปรียบเสมือนเป็นคุณธรรมสากล

ที่จะช่วยให้พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ในโรงเรียน "ลดลง" และส่งเสริมให้เกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ "เพิ่มขึ้น" ซึ่งนับเป็นการพัฒนาเยาวชน ผู้ปกครอง และชุมชน ได้อย่างยั่งยืน"

3.7 หลักการจัดกิจกรรมพัฒนาโรงเรียนคุณธรรม (ศูนย์โรงเรียนคุณธรรม มูลนิธิยุวสถิรคุณ, 2560) มีดังนี้

1) กิจกรรมที่มุ่งสร้างการมีส่วนร่วม เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่ต้องปฏิบัติร่วมกัน ทั้งโรงเรียนสร้างเสริมคุณลักษณะของการทำงานร่วมกัน สร้างสรรค์ค่านิยมที่ดีงามของกลุ่ม มีการช่วยเหลือเกื้อกูลมีความสามัคคี มีน้ำใจที่ดีต่อกัน และมุ่งสร้างประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน

2) กิจกรรมที่มุ่งเพิ่มพูนทักษะการคิดวิเคราะห์เชิงเหตุผล เป็นการเรียนรู้ที่ใช้ปัญหาเป็นตัวกระตุ้นให้นักเรียนเฝ้าหาความรู้เพื่อแก้ไขปัญหา ได้คิดเป็น มีการตัดสินใจที่ดีภายใต้เหตุผลที่สืบเสาะค้นหา เน้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถนำทักษะจากการเรียนรู้มาใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้

3) กิจกรรมที่มุ่งเพิ่มพูนทักษะชีวิต การรู้จักทำงานเป็นทีม ทักษะการร่วมกันแก้ปัญหา รู้จักการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี รู้จักการสังเกตสิ่งแวดล้อม และนำมาใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันฝึกทักษะชีวิต ความอดทน อดกลั้น การช่วยเหลือมีน้ำใจ และจิตอาสา

4) กิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง นักเรียนคิดนักเรียนเลือก ลงมือทำ ประเมินผล และปรับแผนด้วยตนเอง ทำให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ตรงเป็นการเรียนรู้ด้วยตนเอง และเรียนรู้อย่างมีความสุข โดยมีครูเป็นที่ปรึกษา กิจกรรม

5) กิจกรรมที่สนองตอบความสนใจ ความถนัด และความต้องการของนักเรียนทุกคน เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ร่วมกันวางแผน คิดวิเคราะห์ ระดมสมอง อภิปราย ลงมือปฏิบัติ

6) กิจกรรมที่สะท้อนบริบทจริงของโรงเรียน สภาพแวดล้อมความเป็นอยู่และชีวิตจริงของนักเรียน ผู้ปกครองสามารถเข้ามามีส่วนร่วมกับโรงเรียน รวมทั้งชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่น สิ่งแวดล้อมภาครัฐ ภาคเอกชน และเครือข่ายโรงเรียนคุณธรรม

7) ประเมินผลการเรียนรู้จากสภาพจริง เป็นการประเมินพฤติกรรมที่พึงประสงค์ เพิ่มขึ้นหรือลดลง ซึ่งเป็นการประเมินการปฏิบัติตนของนักเรียน

8) กิจกรรมที่จัดขึ้นสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชั้นเรียน และการเรียนการสอน ในสาระวิชาหลักต่างๆ ได้ ทำให้นักเรียนได้รับความรู้ตามสาระวิชา ได้ฝึกฝนคุณธรรมจริยธรรม ฝึกการทำงานเป็นทีม ใช้ความคิดสร้างสรรค์ ทำให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อการทำงานด้วยตนเอง เห็นคุณค่าของการทำงานเห็นคุณค่าของตนเอง เกิดความมั่นใจในตนเอง รู้จักดูแลตนเองให้ใช้ชีวิตอย่างมีคุณค่า และเกิดประโยชน์ต่อประเทศชาติ

กล่าวโดยสรุป โรงเรียนคุณธรรม สพฐ. เป็นโครงการที่จัดทำขึ้นโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) เพื่อสืบสานพระราชปณิธานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 และสนองพระราชประสงค์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 10 ซึ่งโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศได้นำโครงการนี้มาดำเนินการโดยมุ่งเน้นการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม

ในนักเรียนโดยการสร้างพื้นฐานการศึกษาที่มั่นคงและมีคุณธรรม เพื่อพัฒนานักเรียนให้เป็นคนดี มีความสามารถ และมีความสุข

2. กิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้

กิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ เป็นนโยบายหนึ่งของรัฐบาลที่ใช้เป็นแนวทางการปฏิรูปการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อพัฒนาผู้เรียนสู่การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งครูต้องออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรม มีทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ รู้จักการทำงานเป็นทีม การปรับตัวมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น มีความรู้ความสามารถตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ดำเนินการตามนโยบายลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ ซึ่งในระยะแรกเน้นการจัดกิจกรรมเพิ่มเวลารู้ 4 หมวด คือ หมวดที่ 1 กิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน หมวดที่ 2 เสริมสร้างสมรรถนะและการเรียนรู้ หมวดที่ 3 สร้างเสริมคุณลักษณะและค่านิยม และหมวดที่ 4 สร้างเสริมทักษะการทำงานการดำรงชีวิตและทักษะชีวิต ใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมทั้งในและนอกห้องเรียน ต่อมาได้มีการปรับเป้าหมายของกิจกรรม 4 หมวด เป็นการพัฒนา 4H คือ Head (กิจกรรมพัฒนาสมอง) Heart (กิจกรรมพัฒนาจิตใจ) Hand (กิจกรรมพัฒนาทักษะการปฏิบัติ) Health กิจกรรมพัฒนาสุขภาพ การจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ มุ่งเน้นให้เด็กผู้ปกครองและครูมีความสุข ลดการบรรยายของครู เพิ่มเวลาและโอกาสให้ผู้เรียนได้สร้างความรู้ด้วยตนเองผ่านการลงมือปฏิบัติจริงมากขึ้น ปรับบทบาทของครูจากครูผู้สอนมาเป็นผู้ให้คำปรึกษา ชี้แนะ กิจกรรมการเรียนรู้ต้องมีความสร้างสรรค์และหลากหลายใช้กระบวนการการจัดกิจกรรมแบบ Active Learning โดยเชื่อมโยงกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา , 2564 : 1)

การบริหารจัดการกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้

1) การขับเคลื่อนกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ไปสู่การปฏิบัติของสถานศึกษา อย่างเป็นรูปธรรมโดยสถานศึกษาต้องศึกษาวิเคราะห์นโยบายลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้

2) การส่งเสริมสนับสนุนให้ครูพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ในกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้

3) การประสานและแสวงหาแหล่งเรียนรู้นอกสถานศึกษาภูมิปัญญาต่างๆและความร่วมมือกับชุมชน สถานศึกษาดำเนินการประสานงานและแสวงหาแหล่งเรียนรู้นอกสถานศึกษา ภูมิปัญญาท้องถิ่นปราชญ์ชาวบ้าน เน้นความร่วมมือกับชุมชน

4) การนิเทศ กำกับ ติดตาม การจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้

5) การสะท้อนผลการดำเนินโครงการโดยใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC)

6) การนำผลไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนา การนำผลการดำเนินงานผ่านรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาระหว่างการดำเนินโครงการ หลังจากเสร็จสิ้นการดำเนินโครงการ และนำไปต่อยอดหรือเป็นแนวทางในการพัฒนาโครงการในครั้งต่อไป ทั้งนี้ ผลของการปรับปรุงพัฒนาควรนำเสนอในหลักหลายมิติ เช่น ผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน ครู สถานศึกษา และชุมชน (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2564 : 3)

การออกแบบกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้

การออกแบบกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ โดยวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล ศึกษาและวิเคราะห์ศักยภาพ ความต้องการในการเรียนรู้และปฏิบัติกิจกรรม นำข้อมูลสารสนเทศของผู้เรียนมาวางแผนการจัดกิจกรรมที่เน้นการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ด้วยวิธีการที่หลากหลาย วิเคราะห์หลักสูตร โดยวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2560 สู่การออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย มีการเชื่อมโยงตัวชี้วัดเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามหลักสูตร ที่เน้นผู้เรียนให้เรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติจริง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการหรือกิจกรรมอื่นๆ ที่สอดคล้องเหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ ให้ผู้เรียนมีความสุข ตอบสนองความสนใจ ความถนัดตามความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียนโดยมีการวางแผนเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม ทำงานอย่างเป็นระบบ ใช้แหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาและเทคโนโลยีสารสนเทศ มีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงที่สอดคล้องกับชีวิตประจำวันของผู้เรียนเกิดทักษะการคิดขั้นสูง ทักษะอาชีพ ทักษะชีวิต และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์พร้อมสู่การเป็นพลเมืองในศตวรรษที่ 21 มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และนำผลมาปรับปรุงพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2564 : 4)

กล่าวโดยสรุป กิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ เป็นกิจกรรมที่โรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศได้ดำเนินกิจกรรมตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของกระทรวงศึกษาธิการ ที่ให้เริ่มดำเนินการตั้งแต่ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 เป็นต้นไป มีเป้าหมายสำคัญในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้ และมีทักษะสำคัญที่สอดคล้องกับคุณภาพของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ส่งเสริมและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้สร้างองค์ความรู้และทักษะด้วยตนเองผ่านการลงมือปฏิบัติ การคิดขั้นสูง การทำงานเป็นทีมจากกิจกรรมที่มีความหลากหลาย ซึ่งครูต้องออกแบบการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม มีทักษะในการคิดวิเคราะห์การแก้ปัญหา รู้จักการทำงานเป็นทีม รู้จักการปรับตัวมีปฏิสัมพันธ์กับคนอื่น มีความรู้ความสามารถตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และที่สำคัญต้องพัฒนาผู้เรียนให้ค้นพบศักยภาพและความชอบของตนเอง ทางโรงเรียนได้มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนซึ่งเป็นอนาคตของชาติให้มีความสมดุลทั้งทางด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทย และพลโลก ยึดมั่นในการปกครอง ตามระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้ และทักษะพื้นฐานร่วมเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพ และการศึกษาตลอดชีวิต โรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศได้ดำเนินงานพัฒนาคุณธรรมของผู้เรียนโดยได้จัดการส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรมบูรณาการเข้ากับกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ ที่จัดเป็นฐานสมรรถนะทักษะอาชีพและการเป็นผู้ประกอบการ 6 หลักสูตร ซึ่งเป็นสมรรถนะตามกรอบสมรรถนะหลักผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่โรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศได้จัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) กับวิทยาลัยสารพัดช่างสกลนคร อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนรู้ ทักษะงานอาชีพ วิทยาลัยสารพัดช่างสกลนครเป็นภาคีเครือข่ายภาครัฐ ที่ร่วมกันขับเคลื่อนโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยอ้างอิงตามหนังสือคำสั่งของวิทยาลัยสารพัดช่างสกลนคร

ที่ 344 /2543 ลงวันที่ 1 พฤศจิกายน 2563 เรื่อง มอบหมายรายวิชาสอนโครงการจัดการเรียน การสอนหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น ลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 ได้แก่ 1) หลักสูตรจักรยานยนต์ไฟฟ้า 2) หลักสูตรการประดิษฐ์ของชำร่วยของที่ ระลึก 3) หลักสูตรงานซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้าภายในบ้าน 4) หลักสูตรโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป งานกราฟิก Photoshop 5) หลักสูตรอาหารว่างยอดนิยม และ 6) หลักสูตรสระผม-เซ็ทผม

3. คุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียนคุณธรรม สพฐ.

สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา (2564) ได้กล่าวไว้ว่า คุณธรรมอัตลักษณ์ของ โรงเรียนคุณธรรม สพฐ. เกี่ยวข้องกับโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. เป็นการดำเนินงานเพื่อสืบสาน พระราชปณิธานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 ตามพระราชประสงค์ของสมเด็จพระ เจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 10 ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายแพทย์ธีระเกียรติ เจริญ เศรษฐศิลป์) ได้มอบหมายให้รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (หม่อมหลวงปนัดดา ดิศกุล) ดำเนินงานตามนโยบายภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ชาติเกี่ยวกับเรื่องคุณธรรม โดยร่วมกับสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในฐานะผู้รับผิดชอบการจัดการศึกษาสำหรับเยาวชนส่วนใหญ่ ของประเทศให้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพอีกทั้งรับผิดชอบในการจัดการศึกษาเพื่อให้เยาวชนทุกคน มี ความรู้ ความสามารถ เป็นคนดี คนเก่งและมีความสุข รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (หม่อมหลวงปนัดดา ดิศกุล) ได้กล่าวถึงศาสตร์พระราชาซึ่งเป็นศาสตร์ที่ครอบคลุม เรื่องเอกลักษณ์ ของชนชาติไทย เช่น การอ่อนน้อมถ่อมตน การเป็นสุภาพชนความขยันหมั่นเพียร การซื่อสัตย์สุจริต ซึ่งเป็นคุณงามความดีของคนไทยที่บรรพชนไทยได้ปฏิบัติสืบทอดต่อกันมา ศาสตร์พระราชาให้ข้อคิด การประพฤติปฏิบัติตนไว้ว่า อย่าคบคนด้วยฐานะ คบคนด้วยความดีมีมิตรภาพด้วยความรัก ความผูกพัน และขอให้มีความกตัญญูรู้คุณต่อบิดามารดาผู้มีพระคุณ ประเทศชาติและพระมหากษัตริย์ ถ้าทุกคนปฏิบัติตนตามศาสตร์ของพระราชาแล้วก็จะเป็พลเมืองที่มีคุณภาพ ประเทศก็จะมีแต่คนดี และทำให้ประเทศเจริญก้าวหน้า รวมทั้งน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ใน ชีวิตประจำวันเพื่อมุ่งให้เกิดภูมิคุ้มกันและมีการบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างเหมาะสมเกิด ความสมดุล และยั่งยืน แนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหา ภูมิพลอดุลยเดชฯ ได้พระราชทานไว้กว่า 40 ปีที่ผ่านมา เพื่อให้ประชาชนชาวไทยนำไปเป็นแนวทาง ในการพัฒนาตนเองและครอบครัวให้มีภูมิคุ้มกันที่มั่นคงในการดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข จึงนับได้ว่า “ศาสตร์พระราชา” เป็นเสมือนองค์ความรู้ที่อยู่คู่แผ่นดินไทย ซึ่งล้วนมุ่งให้ประชาชนทุกคนปฏิบัติตน เป็น “คนดี” ทั้งคิดดี พูดดี ทำดี ยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรม สุจริต มีวินัย และมีความสามัคคีซึ่งกัน และกัน เพื่อร่วมกันพัฒนาประเทศชาติบ้านเมืองให้มีความเจริญก้าวหน้าเป็นปึกแผ่นมั่นคงตลอดไป

จากพระราชกระแสรับสั่งข้างต้นสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร ทรงพระราชทานพระบรมราโชวาท ด้านการศึกษาเพื่อสานต่อพระราชปณิธานของพระบาทสมเด็จพระ เจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 ว่า การศึกษาต้องมุ่งสร้างพื้นฐานให้แก่ผู้เรียน 4 ด้าน ดังนี้

1. มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง
2. มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง-มีคุณธรรม
3. มีงานทำ-มีอาชีพ
4. เป็นพลเมืองดี

เพื่อเป็นการสืบสานศาสตร์พระราชา และสนองพระราชกระแสรับสั่งของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชฯ และพระบรมราชโองการด้านการศึกษาของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงจัดทำโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ขึ้น เพื่อมุ่งปลูกฝังให้ผู้บริหาร ครู นักเรียนและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการปลูกฝังคุณธรรม 5 ประการ หรือเรียกว่า คุณธรรมอัตลักษณ์ ได้แก่ 1) พอเพียง 2) กตัญญู 3) ซื่อสัตย์สุจริต 4) ความรับผิดชอบ และ 5) อุดมการณ์คุณธรรม โดยปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 ให้แต่ละสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา คัดเลือกโรงเรียนเข้าร่วมโครงการคุณธรรม สพฐ. อย่างน้อยร้อยละ 35 และปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 โรงเรียนทุกโรงเรียนเข้าร่วมโครงการคุณธรรม สพฐ.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2560 : 2) ได้กล่าวไว้ว่า คุณธรรมอัตลักษณ์ 5 ประการ ของโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. มีดังนี้

1) ความพอเพียง เป็นการดำรงชีวิตพอเพียงตามพระราชดำรัสคำสอน ด้วยความมุ่งมั่น ตั้งใจ สร้างสรรค์ ตั้งแต่ระดับปัจเจกบุคคล ครอบครัว จนถึงระดับชาติด้วยความรวดเร็ว รอบคอบ

2) ความกตัญญู เป็นการดำรงตนเรียบง่าย ไม่หลงลืมเมื่อเกิดความสำเร็จ ความดีงามต้องยกย่องเชิดชูบูชา ครู อาจารย์ และทุกคนที่มีส่วนร่วม

3) ความซื่อสัตย์สุจริต เป็นการป้องกันไม่ให้เกิดการทุจริตคอร์รัปชันทุกระดับ โดยการปลูกฝังค่านิยมว่าการทุจริตคอร์รัปชัน คือ ความย่อหย่อนอับปาง และความน่าอับอาย

4) ความรับผิดชอบต่อ โรงเรียนคุณธรรม ผู้บริหาร ครู อาจารย์ มีภาระหน้าที่อันสำคัญ ต้องช่วยกันพร่ำสอน เพื่อให้ลูกหลานเยาวชนก้าวทันต่อยุคโลกาภิวัตน์ ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริต มีความรอบรู้ อดทน เสียสละ มีความเพียรด้วยปัญญา และความรอบคอบ

5) อุดมการณ์คุณธรรม ร่วมกันสร้างหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และปลูกฝังความคิดเชิงอุดมการณ์ เพื่อให้เกิดโรงเรียนคุณธรรมอย่างกว้างขวางและทั่วถึง อันเป็นความยั่งยืนแห่งความร่มเย็น และมั่นคงของระบบการศึกษาของชาติบ้านเมืองสืบไปในอนาคต

จากคุณธรรมอัตลักษณ์ทั้ง 5 ประการของโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. นั้นเป็นการดำเนินงานเพื่อสืบสานพระราชปณิธานเดินตามรอยเบื้องพระยุคลบาทของรัชกาลที่ 9 ตามพระราชประสงค์ของรัชกาลที่ 10 โดยโรงเรียนแต่ละโรงเรียนต้องวิเคราะห์คุณธรรมอัตลักษณ์ของตนเอง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของโรงเรียนต่อไป รวมไปถึงพัฒนาผู้บริหาร ครู และนักเรียนตามกรอบแนวคิดโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2560 : 1)

โรงเรียนอนุบาลบ้านบึง (อำนาจประเสริฐสุข) ได้กล่าวไว้ว่า คุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. 5 ประการ มีดังนี้

1) ความพอเพียง ได้แก่ การดำเนินชีวิตอย่างพอเพียง ประหยัด รู้จักประมาณตน และใช้ทรัพยากรอย่างมีคุณค่า

2) ความกตัญญู ได้แก่ การรู้คุณค่าของบุคคลและสิ่งต่าง ๆ ที่มีส่วนช่วยให้เราเติบโตและเจริญก้าวหน้า และแสดงออกถึงความขอบคุณและตอบแทน

3) ความซื่อสัตย์สุจริต ได้แก่ มีความซื่อตรงและจริงใจในคำพูดและการกระทำ ไม่โกหกหลอกลวง

4) ความรับผิดชอบ ได้แก่ ปฏิบัติตามกฎระเบียบและข้อบังคับอย่างเคร่งครัด มีความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น

5) อุดมการณ์คุณธรรม ได้แก่ ยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรมและดำเนินชีวิตตามหลักศีลธรรมอย่างสม่ำเสมอ

สำนักพัฒนาคุณภาพการศึกษา (2563) ได้กล่าวไว้ว่า คุณธรรมอัตลักษณ์ทั้ง 5 ประการของโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. เป็นการดำเนินงานเพื่อสืบสานพระราชปณิธานเดินตามรอยเบื้องพระยุคลบาทของรัชกาลที่ 9 ตามพระราชประสงค์ของรัชกาลที่ 10 โดยโรงเรียนแต่ละโรงเรียนต้องวิเคราะห์คุณธรรมอัตลักษณ์ของตนเอง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของโรงเรียนต่อไป รวมไปถึงพัฒนาผู้บริหาร ครู และนักเรียนตามกรอบแนวคิดโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ดังนั้น จึงกำหนดคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. 5 ประการ ไว้ดังนี้

1) ความพอเพียง ได้แก่ การดำเนินชีวิตอย่างพอเพียง ประหยัด รู้จักประมาณตน และใช้ทรัพยากรอย่างมีคุณค่า

2) ความกตัญญู ได้แก่ รู้คุณค่าของบุคคลและสิ่งต่าง ๆ ที่มีส่วนช่วยให้เราเติบโต และเจริญก้าวหน้า และแสดงออกถึงความขอบคุณและตอบแทน

3) ความซื่อสัตย์สุจริต ได้แก่ มีความซื่อตรงและจริงใจในคำพูดและการกระทำ ไม่โกหกหลอกลวง

4) ความรับผิดชอบ ได้แก่ การปฏิบัติตามกฎระเบียบและข้อบังคับอย่างเคร่งครัด มีความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น

5) อุดมการณ์คุณธรรม ได้แก่ การยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรมและดำเนินชีวิตตามหลักศีลธรรมอย่างสม่ำเสมอ

ศูนย์โรงเรียนคุณธรรม มุทนิธิยุวสถิรคุณ (2563) ได้กล่าวไว้ว่า คุณธรรมอัตลักษณ์ทั้ง 5 ประการของโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ดังนี้

1) ความพอเพียง ได้แก่ การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสม ส่งเสริมความรับผิดชอบต่อในการอนุรักษ์ทรัพยากรต่างๆ ในสังคมและธรรมชาติ

2) ความกตัญญู ได้แก่ การสร้างมุมมองที่ดีให้กับความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น ส่งเสริมความเคารพต่อผู้มีพระคุณและความเสมอภาค

3) ความซื่อสัตย์สุจริต ได้แก่ การสร้างความซื่อสัตย์และเรียนรู้จากการประพฤติปฏิบัติของตนเอง และสร้างมารยาทในการพูดจาและการกระทำอย่างมีความซื่อสัตย์

4) ความรับผิดชอบ ได้แก่ การสร้างความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมการเป็นผู้นำและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ในสังคม

5) อุดมการณ์คุณธรรม ได้แก่ ส่งเสริมคุณค่าและความสำคัญของคุณธรรมในชีวิตประจำวัน และสร้างความเข้าใจในความเป็นมนุษย์ของผู้อื่นและการเคารพคุณค่าของชีวิต

กล่าวโดยสรุป คุณธรรมอัตลักษณ์ 5 ประการของโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ได้แก่

1. ความพอเพียง

2. ความกตัญญู
3. ความซื่อสัตย์สุจริต
4. ความรับผิดชอบ
5. อุทิศการณคุณธรรม

4. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และสมรรถนะสำคัญของนักเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551) ได้กล่าวว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ หมายถึง คุณภาพของผู้เรียนด้านคุณธรรม จริยธรรมค่านิยม ที่กำหนดขึ้น โดยพิจารณาจากสภาพของสังคม และการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคปัจจุบันซึ่งทำให้มีความจำเป็นต่องานหนักและ ปลูกฝังลักษณะดังกล่าวให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียนทุกคนเพื่อช่วยให้ผู้เรียน เกิดการพัฒนา ในองค์รวมทั้งด้านสติปัญญาและคุณธรรม อันจะนำไปสู่ความเจริญก้าวหน้าและ ความมั่นคง สงบสุข ในสังคม หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ มีดังนี้

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ประกอบด้วยตัวชี้วัด 4 ข้อ ได้แก่

- 1.1 เป็นพลเมืองดีของชาติ พุทธศักราช ๒๕๕๑ เช่น ยืนตรงเคารพธงชาติ ร้องเพลงชาติ และอธิบาย ความหมายของเพลงชาติได้ถูกต้อง
- 1.2 อารงไว้ซึ่งความเป็นไทย พุทธศักราช ๒๕๕๑ เช่น เข้าร่วม ส่งเสริม สนับสนุน กิจกรรมที่สร้างความสามัคคี ประองตองที่เป็นประโยชน์ต่อ โรงเรียน ชุมชนและสังคม
- 1.3 ศรัทธา ยึดมั่น ปฏิบัติตนตามหลักของศาสนา พุทธศักราช ๒๕๕๑ เช่น เข้าร่วม กิจกรรมทางศาสนาที่ ตนเองนับถือ (ศาสนาพุทธ) และปฏิบัติตนตามหลักของศาสนา ที่ตนนับถือ
- 1.4 เคารพเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ พุทธศักราช ๒๕๕๑ เช่น มีส่วนร่วมหรือจัด กิจกรรมที่เกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์

2. ซื่อสัตย์สุจริต ประกอบด้วยตัวชี้วัด 2 ข้อ ได้แก่

- 2.1 ประพฤติตรงตามความเป็นจริงต่อตนเองทั้งท่ายกาย วาจา ใจ พุทธศักราช ๒๕๕๑ เช่น ให้ข้อมูลที่ถูกต้อง และเป็นจริงปราศจากความลำเอียง และปฏิบัติตนโดยคำนึงถึงความถูกต้อง ละอายและเกรงกลัวต่อการกระทำผิด และปฏิบัติตามคำมั่นสัญญา
- 2.2 ประพฤติตรงตามความเป็นจริงต่อผู้อื่นทั้งท่ายกาย วาจา ใจ พุทธศักราช ๒๕๕๑ เช่น ไม่ถือเอาสิ่งของหรือผลงาน ของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง ปฏิบัติตนต่อผู้อื่นด้วยความซื่อตรง และไม่หาประโยชน์ในทางที่ไม่ถูกต้อง

3. มีวินัย ประกอบด้วยตัวชี้วัด 1 ข้อ ได้แก่

- 3.1 ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน และสังคม พุทธศักราช ๒๕๕๑ เช่น ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน และสังคม ไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น และตรงต่อเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวัน และรับผิดชอบในการทำงาน

4. ใฝ่เรียนรู้ ประกอบด้วยตัวชี้วัด 3 ข้อ ได้แก่

- 4.1 ตั้งใจเพียรพยายามในการเรียน และเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ พุทธศักราช ๒๕๕๑ เช่น ตั้งใจเรียน เอาใจใส่และ มีความเพียรพยายามในการเรียนรู้ และสนใจเข้าร่วมกิจกรรม

การเรียนรู้ต่างๆ

4.2 แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ด้วยการเลือกใช้สื่ออย่างเหมาะสม บันทึกความรู้ วิเคราะห์สรุปเป็นองค์ความรู้ และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ พฤติกรรมบ่งชี้ เช่น ศึกษาค้นคว้าหาความรู้จากหนังสือ เอกสาร สิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยีต่างๆ แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน และเลือกใช้สื่อได้อย่างเหมาะสม บันทึกความรู้ วิเคราะห์ ตรวจสอบจากสิ่งที่เรียนรู้ สรุปเป็นองค์ความรู้ และแลกเปลี่ยน ความรู้ด้วยวิธีการต่างๆเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

5. อยู่อย่างพอเพียง ประกอบด้วยตัวชี้วัด 2 ข้อ ได้แก่

5.1 ดำเนินชีวิตอย่างพอประมาณ มีเหตุผล รอบคอบ มีคุณธรรม พฤติกรรมบ่งชี้ เช่น ใช้ทรัพย์สินของตนเอง เช่น เงิน สิ่งของ เครื่องใช้ ฯลฯ อย่างประหยัด คู้มค่า และเก็บรักษา ดูแลอย่างดี รวมทั้งการใช้เวลาอย่างเหมาะสม ใช้ทรัพยากรของส่วนรวม อย่างประหยัด คู้มค่า และเก็บรักษา ดูแลอย่างดี ปฏิบัติตนและตัดสินใจด้วยความรอบคอบ มีเหตุผลและไม่เอาเปรียบผู้อื่นและไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน พร้อมให้อภัยเมื่อผู้อื่นกระทำผิด

5.2 มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข พฤติกรรมบ่งชี้ เช่น วางแผนการเรียนรู้ การทำงานและการใช้ชีวิตประจำวันบนพื้นฐานของความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และ รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคม และสภาพแวดล้อม ยอมรับและปรับตัวเพื่ออยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

6. มุ่งมั่นในการทำงาน ประกอบด้วยตัวชี้วัด 2 ข้อ ได้แก่

6.1 ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่การทำงาน พฤติกรรมบ่งชี้ เช่น เอาใจใส่ต่อการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ตั้งใจและรับผิดชอบในการทำงานให้สำเร็จ และปรับปรุงและพัฒนาการทำงานด้วยตนเอง

6.2 ทำงานด้วยความเพียรพยายามและอดทนเพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย พฤติกรรมบ่งชี้ เช่น ทุ่มเททำงาน อดทน ไม่ย่อท้อต่อปัญหาและอุปสรรคในการทำงาน พยายามแก้ปัญหาและ อุปสรรคในการทำงานให้สำเร็จ และชื่นชมผลงาน ด้วยความภาคภูมิใจ

7. รักความเป็นไทย ประกอบด้วยตัวชี้วัด 3 ข้อ ได้แก่

7.1 ภาคภูมิใจในขนบธรรมเนียม ประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรมไทยและมีความกตัญญู กตเวทิต์พฤติกรรมบ่งชี้ เช่น แต่งกายและมีมารยาทงดงามแบบไทย มีสัมมาคารวะ กตัญญูกตเวทิต์ต่อผู้มีพระคุณ ร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับประเพณี ศิลปะ และวัฒนธรรมไทย และชักชวน แนะนำให้ผู้อื่นตามขนบธรรมเนียม ประเพณี ศิลปะ และวัฒนธรรมไทย

7.2 เห็นคุณค่าและใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องเหมาะสม พฤติกรรมบ่งชี้ เช่น ใช้ภาษาไทย และ เลขไทยในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องเหมาะสมและชักชวน แนะนำให้ผู้อื่นเห็นคุณค่า ของการใช้ภาษาไทยที่ถูกต้อง

7.3 อนุรักษ์และสืบทอดภูมิปัญญาไทย พฤติกรรมบ่งชี้ พฤติกรรมบ่งชี้ เช่น นำภูมิปัญญาไทยมาใช้ให้เหมาะสม ในวิถีชีวิต ร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับภูมิปัญญาไทยและแนะนำ มีส่วนร่วมในการสืบทอดภูมิปัญญาไทย

8. มีจิตสาธารณะ ประกอบด้วยตัวชี้วัด 2 ข้อ ได้แก่

8.1 ช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจและพึงพอใจโดยไม่หวังผลตอบแทน พฤติกรรม บ่งชี้ เช่น ช่วยพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูทำงานด้วยความเต็มใจ อาสาทำงานให้ผู้อื่นด้วยกำลังกาย กำลังใจ และกำลังสติปัญญาโดยไม่หวังผลตอบแทนและ แบ่งปันสิ่งของ ทรัพย์สิน และอื่นๆ และ ช่วยแก้ปัญหาหรือสร้างความสุขให้กับผู้อื่น

8.2 เข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชนและสังคม พฤติกรรมที่บ่งชี้ เช่น ดูแลรักษาสาธารณสมบัติ และสิ่งแวดล้อมด้วยความเต็มใจ เข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อ โรงเรียน ชุมชนและสังคม และเข้าร่วมกิจกรรม เพื่อแก้ปัญหาหรือร่วมสร้างสิ่งที่ดีงามของส่วนรวม ตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นด้วยความกระตือรือร้น

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551) ได้กล่าวว่า สมรรถนะสำคัญของ นักเรียนมี 5 ประการ ดังนี้

1. ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถรับและส่งสารอย่างมีประสิทธิภาพ ใช้ ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนคติส่วนตัว รวมถึงการเจรจาต่อรอง เพื่อแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง โดยเลือกใช้ข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผลและถูกต้อง

2. ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ สร้างสรรค์ มี วิจารณ์ญาณ และคิดเป็นระบบ เพื่อสร้างความรู้หรือสารสนเทศในการตัดสินใจที่เหมาะสมต่อสังคม และตนเอง

3. ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถแก้ปัญหาและอุปสรรคต่างๆ อย่างมี เหตุผลและมีคุณธรรม ใช้ข้อมูลสารสนเทศในการตัดสินใจและแก้ไขปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพ โดย คำนึงถึงผลกระทบต่อตนเอง สังคม และสิ่งแวดล้อม

4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถนำกระบวนการต่างๆ มาใช้ในการ ดำเนินชีวิต เรียนรู้ด้วยตนเอง เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ทำงานและอยู่ร่วมกับสังคม ปรับตัวให้ทันกับ การเปลี่ยนแปลง และหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์

5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นสามารถเลือกใช้เทคโนโลยีด้านต่างๆ มีทักษะ การใช้กระบวนการทางเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาตนเองและสังคม ในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน และการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้อง และมีคุณธรรม

กล่าวโดยสรุป คุณลักษณะอันพึงประสงค์ หมายถึงคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ กำหนดขึ้นเพื่อพัฒนาผู้เรียนในด้านสติปัญญาและคุณธรรม มี 8 ประการ ได้แก่ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย, และมีจิตสาธารณะ ส่วนสมรรถนะสำคัญของนักเรียน ประกอบด้วย 5 ประการ คือ ความสามารถ ในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะ ชีวิต และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

กล่าวโดยสรุป โรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม คือ โครงการที่ส่งเสริมด้านคุณธรรม จริยธรรมผู้เรียน เป็นโครงการที่เตรียมผู้เรียนให้มีความพร้อมในโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างพลวัต โครงการได้ส่งเสริมและพัฒนา ให้ผู้เรียนมีทักษะในศตวรรษที่ 21 ทักษะการทำงาน ทักษะ การดำรงชีวิต และที่สำคัญจะต้องเป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรม และมีสุขภาพ และจากพระราช กระแสรับสั่งของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช พระราชทานให้กับองคมนตรีใน

การจัดตั้ง “กองทุนการศึกษา” เมื่อปี พ.ศ. 2555 ทำให้ผู้ประเมินเกิดความมุ่งมั่นที่จะสนองพระราชประสงค์ที่ว่า “ให้โรงเรียนสร้างคนดีให้บ้านเมือง” โดยพระราชทานหลัก 3 ประการ ในเรื่องครูและนักเรียน ดังนี้ “ให้ครูรักเด็ก และเด็กรักครู ให้ครูสอนให้เด็กมีน้ำใจต่อเพื่อน ไม่แข่งขันกัน แต่ให้แข่งกับตัวเอง และให้เด็กที่เรียนเก่งช่วยสอนเพื่อนที่เรียนช้ากว่า ให้ครูจัดกิจกรรมให้นักเรียนทำร่วมกันเพื่อให้เห็นคุณค่าของความสามัคคี” ในปี พ.ศ.2557 สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์จัดตั้ง “มูลนิธิยุวสถิรคุณ” ขึ้นประกอบด้วย ศูนย์สถานศึกษาพอเพียง ศูนย์จิตวิทยาการศึกษา และศูนย์โรงเรียนคุณธรรม เพื่อสนองพระราชประสงค์ในการขยายผลโรงเรียนคุณธรรม และการสร้างคนดีให้บ้านเมือง และเนื่องจากรัฐบาลได้กำหนดนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ให้เป็นแนวทางการปฏิรูปการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อเตรียมผู้เรียนให้มีคุณสมบัติดังกล่าว โดยกำหนดเป้าหมายการพัฒนา 4H ได้แก่ Head (พัฒนาสมอง) Heart (พัฒนาจิตใจ) Hand (พัฒนาทักษะการปฏิบัติ) และHealth (พัฒนาสุขภาพ) ให้เชื่อมโยงกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ทั้งนี้โรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศได้ดำเนินการตามนโยบายโรงเรียนคุณธรรม สพฐ.มาอย่างต่อเนื่อง และมีความมุ่งหวังจะส่งเสริมการสร้างคุณงามความดีให้เกิดขึ้นในโรงเรียน ตามพระราชประสงค์ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช โดยมุ่งส่งเสริมคุณธรรมอัตลักษณ์ 5 ประการ ให้เกิดกับนักเรียนและบุคลากรในโรงเรียน ได้แก่ 1) ความพอเพียง 2) ความกตัญญู 3) ความซื่อสัตย์สุจริต 4) ความรับผิดชอบ และ 5) อุดมการณ์คุณธรรม ผ่าน 2 กิจกรรม คือ 1) กิจกรรมโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. (บูรณาการคุณธรรมอัตลักษณ์ 5 ประการร่วมกับการจัดการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ/โครงการคุณธรรม) และ(2) กิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ (บูรณาการคุณธรรมอัตลักษณ์ 5 ประการ ร่วมกับการจัดการเรียนการสอนฐานสมรรถนะทักษะอาชีพและการเป็นผู้ประกอบการ 6 หลักสูตร) จัดทำเป็นโครงการใหม่ ชื่อว่า “โครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ” โครงการนี้มุ่งหวังให้มีการเปลี่ยนแปลงการเรียนการสอนทั้งในและนอกห้องเรียน โดยครูปรับบทบาทการสอนเพื่อเอื้อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสมากขึ้นในการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติ เชื่อมโยงกับสิ่งแวดล้อมรอบตัว มีปฏิสัมพันธ์และรู้จักการทำงานเป็นทีม ได้ฝึกคิดวิเคราะห์ วางแผน แก้ปัญหา และสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ รวมทั้งมีโอกาสได้พัฒนาจิตใจให้เห็นคุณค่าของการเป็นคนดี ทำความดี ทำประโยชน์เพื่อผู้อื่นและสังคมส่วนรวม ทั้งนี้เกี่ยวข้องกันเป็นโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม สร้างผู้เรียนให้เป็นคนดีมีคุณธรรมเพื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีพัฒนาประเทศชาติให้เจริญต่อไป

ศาสตร์พระราชา

1. ศาสตร์พระราชาและการศึกษาในยุคปัจจุบัน

การสืบสานศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน เป็นกระบวนการนำศาสตร์พระราชามาไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผล หรือเรียกง่าย ๆ ว่าการนำความรู้ในศาสตร์ทั้ง 3 ด้าน หรือ 3 มิติ ทั้งด้าน เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม สู่การพัฒนาประเทศให้มั่นคง ยั่งยืน ไปสู่ การปฏิบัติจริง หรือเดินตามรอยเท้าพ่อในการปฏิบัติตน ปฏิบัติงาน เพื่อการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ประกอบด้วย การนำองค์ความรู้ ด้านการกำหนดเป้าหมายของการเรียนรู้หรือการพัฒนางาน องค์ความรู้ด้านเนื้อหา ความรู้จากโครงการพระราชดำริ และอื่นๆ รวมทั้งการนำองค์ความรู้ในวิธี ทรงงานมาใช้ในการดำเนินชีวิต การทำงานของบุคคล ครอบครัว ชุมชน หรือขององค์กร มูลนิธิ หน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชนต่างๆ เพื่อการพัฒนาตนเอง พัฒนางานดำเนินชีวิต ดำเนินงาน ในหน้าที่ความรับผิดชอบด้วยองค์ความรู้ตามศาสตร์พระราชา หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า “เดินตาม รอยเท้าพ่อ สานต่องานที่พ่อทำ” นับตั้งแต่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เสด็จขึ้นครองราชย์สมบัติเป็นประมุขแห่งประเทศไทยเป็นต้นมา พระองค์ได้ทรงประกอบพระราช ภารกิจในด้านต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์แก่ชาวไทยตลอดพระชนมายุของพระองค์ โดยพระราช ภารกิจที่สำคัญของพระองค์ คือ การเสด็จพระราชดำเนินเยือนประชาชนในท้องถิ่นต่างๆ ของ ประเทศ ดังในปฐมพระบรมราชโองการในระหว่างพระราชพิธีบรมราชาภิเษก เมื่อวันที่ 5 พฤษภาคม พุทธศักราช 2463 ว่า “เราจะครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแก่มหาชนชาว สยาม” ซึ่งในขณะนั้นสภาพเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ยังคงบอบช้ำจากสงครามโลกครั้งที่ 2 ประชาชนเดือดร้อน ชีวิตความเป็นอยู่แออัด ฐานะยากจน ดังนั้น เมื่อเสด็จฯ กลับจากการไปศึกษาที่ ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ ในปี พ.ศ. 2493 จึงได้พระราชทานพระราชดำริในการช่วยเหลือพสกนิกร ให้มีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ทั้งนี้เป้าหมายในการพัฒนาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาล ที่ 9 คือ การพัฒนาที่ยั่งยืนเพื่อปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ของคน โดยไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม ให้คนมี ความสุข โดยต้องคำนึงเรื่องสภาพภูมิศาสตร์ ความเชื่อทางศาสนา เชื้อชาติ และภูมิหลัง ทางเศรษฐกิจ สังคม แม้ว่าวิธีการพัฒนามีหลากหลาย แต่ที่สำคัญคือการพัฒนาจะต้องมีความรัก ความห่วงใยความรับผิดชอบ และการเคารพในเพื่อนมนุษย์จะเห็นได้ว่าการพัฒนาเกี่ยวข้องกับ มนุษยชาติ และเป็นเรื่องของจิตใจ (รัฐสภาไทย, 2564)

ศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน ศาสตร์พระราชาคือว่าเป็นตำราแห่งชีวิต ศาสตร์พระราชแห่งองค์พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชรัชกาลที่ 9 ทรงให้ ความสำคัญด้านการพัฒนาคนด้วยการศึกษาอย่างมากทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2560 : 2) รัฐบาลในสมัยพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ได้น้อมนำศาสตร์พระราชามีหลักการครอบคลุม จากนภา ผ่านภูผา สู่มหานครที่ ไปประยุกต์ใช้อย่างจริงจัง เพื่อรักษาสมดุลและสร้างความยั่งยืน (คณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน, 2560 : 3) ด้วยจุดเน้นเชิงนโยบายรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ นายแพทย์ ธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์ น้อมนำแนวพระราชดำริสืบสานพระราชปณิธานและพระบรม ราชโบายด้านการศึกษาของในหลวงรัชกาลที่ 9 และในหลวงรัชกาลที่ 10 พระบรมราชโบาย ด้านการศึกษาของในหลวงรัชกาลที่ 10 คือ มุ่งสร้างพื้นฐานให้ผู้เรียนใน 2 ด้าน ได้แก่ (1) ส่งเสริม

ให้นักเรียนมีทัศนคติที่ถูกต้องและ (2) มุ่งสร้างพื้นฐานชีวิตหรือการสร้างบุคลิกและอุปนิสัยที่ดีงาม พระบรมราชโองบายด้านการศึกษาของในหลวงรัชกาลที่ 9 ท่านทรงมีแนวพระราชกระแสฯ ทรงพระราชทานในวโรกาสต่างๆ เกี่ยวกับนักเรียน ครูและการศึกษา เช่น การปลูกจิตสำนึกโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจ ปลูกฝังความดีให้นักเรียน อบรมบ่มนิสัยให้เป็นคนดี นักเรียนรักครู ครูรักนักเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2560 : 4) การขับเคลื่อนหลักปรัชญาพอเพียง ด้านการศึกษา หนึ่งในผลงานอันเป็นรูปธรรมของรัฐบาลที่มีต่อการส่งเสริมการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา และผลผลิตคือ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งมีการยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตลอดจนการพัฒนาโรงเรียนให้ประเมินผ่านเป็น สถานศึกษาพอเพียง กรอบเนื้อหาในการจัดกิจกรรมเรียนรู้ ประกอบไปด้วย หลักความพอประมาณ มีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีบนพื้นฐาน 2 เงื่อนไข ได้แก่ การใช้ความรู้อย่างรอบรู้ รอบคอบ ระมัดระวัง และมีคุณธรรม เพื่อเตรียมความพร้อมที่จะรับการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2560 : 5)

1.1 ความหมาย

เดชา ปุณฺณบาล (2564) ให้ความหมาย ศาสตร์พระราชา หมายถึง การน้อม ศาสตร์พระราชา คือ การน้อมนำพระบรมราชโองบายของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 ที่พระราชทาน แก่ปวงชนชาวไทย มากำหนดเป็นหลักในการปฏิบัติ เป็น “ศาสตร์ของแผ่นดิน” สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ มีพระราชดำรัส เมื่อปี 2554 ว่า “เป้าหมายในการพัฒนาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 คือ “การพัฒนาที่ยั่งยืน” เพื่อปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ของคน โดยไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม ให้คนมีความสุข โดยต้องคำนึง เรื่องสภาพภูมิศาสตร์ ความเชื่อทางศาสนา เชื่อชาติ และภูมิหลังทางเศรษฐกิจ สังคม แม้ว่าวิธีการพัฒนามีหลากหลาย แต่ที่สำคัญ คือ นักพัฒนาจะต้องมีความรัก ความห่วงใย ความรับผิดชอบ และการเคารพในเพื่อนมนุษย์จะเห็นได้ว่าการพัฒนาเกี่ยวข้องกับมนุษยชาติและเป็นเรื่องของจิตใจ”

สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 1 (2564) ได้ให้ความหมาย ศาสตร์พระราชา หมายถึง แนวทางการพัฒนาของในหลวง รัชกาลที่ 9 ที่มีความลุ่มลึก รอบด้าน มองการณ์ไกลและเน้นความยั่งยืนยาวนาน ก่อนที่ประชาคมโลกจะตื่นตัวในเรื่องนี้ เป็นแนวทางการพัฒนาที่มุ่งยกระดับคุณภาพชีวิตของคนไทยทุกหมู่เหล่า องค์ประกอบของศาสตร์พระราชา คือ การศึกษาและสุขภาพ การเพิ่มผลผลิตการผลิต การค้นคว้าวิจัยการบริหารความเสี่ยง การอนุรักษ์ธรรมชาติ และปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง แต่ละองค์ประกอบล้วนมีส่วนช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตของทุกคน โดยเฉพาะ คนจนผู้ยากไร้

รัฐสภาไทย (2564) ได้ให้ความหมาย ศาสตร์พระราชา หมายถึงการลงไปศึกษาเรียนรู้จากชุมชน ให้ชุมชนบอกว่าปัญหาคืออะไร ความต้องการของประชาชนคืออะไร โดยต้องคำนึงถึงความต่อเนื่องและยั่งยืน”

อโนชา สินธุนาคิน (2564) ได้ให้ความหมาย ศาสตร์พระราชา หมายถึง องค์ความรู้ของพระราชา (พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช) ที่ทรงช่วยเหลือปวงชนชาวไทย เป็นการวางแนวทางแนวคิด ทฤษฎี หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หลักการขั้นตอน

การทรงงาน และโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริซึ่งมีมากกว่า 4,000 โครงการ เพื่อแก้ไข ปัญหาของประชาชนของพระองค์ท่าน ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้รับการนำไปประยุกต์ใช้ อย่างแพร่หลาย ทั้งในภาคเกษตรกรรม ธุรกิจ การจัดการทางเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม และ สถานศึกษา จนประสบความสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรม รัฐบาลได้นำ “ศาสตร์พระราชาสู่การปฏิบัติ อย่างยั่งยืน” ในการพัฒนาเศรษฐกิจสู่ยุคไทยแลนด์ 4.0 รวมทั้งการพัฒนาประเทศเพื่อก้าวเข้าสู่ สังคมโลกทั้งในระดับภูมิภาค และในระดับโลก โดยน้อมนำพระราชดำรัสที่ให้ “ประชาชนเป็น ศูนย์กลาง” ของการพัฒนามาเป็นแนวทางในการดำเนินงาน และได้เชื่อมโยง “ศาสตร์พระราชา” ในเรื่องหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs- sustainable development goals) จนประสบความสำเร็จในการสร้างความตระหนักและการยอมรับในเวที ระหว่างประเทศ

สมชัย จิตสุชน (2564) ได้ให้ความหมาย ศาสตร์พระราชา หมายถึง แนวทางการพัฒนาของในหลวงรัชกาลที่ 9 ที่มีความกลมกลืนรอบด้านมองการณ์ไกล และเน้นความ ยั่งยืนมายาวนานก่อนที่ประชาคมโลกจะตื่นตัวในเรื่องนี้เป็นแนวทางการพัฒนาที่มุ่งยกระดับ คุณภาพชีวิตของคนไทยทุกหมู่เหล่า องค์ประกอบของศาสตร์พระราชา คือ การศึกษาและสุขภาพ การเพิ่มผลผลิตการผลิต การค้นคว้าวิจัย การบริหารความเสี่ยง การอนุรักษ์ธรรมชาติ และปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง แต่ละองค์ประกอบล้วนมีส่วนช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตของทุกคนโดยเฉพาะ คนจนและผู้ยากไร้ ความโดดเด่นของศาสตร์พระราชา คือ แนวปฏิบัติที่มีกระบวนการที่มีเอกลักษณ์ คำนึงถึงบริบททางภูมิศาสตร์เศรษฐกิจ และสังคมของแต่ละพื้นที่ แก้ปัญหาแบบองค์รวม ให้ความสำคัญกับความรู้สึกเป็นเจ้าของโครงการของคนในพื้นที่ ตามหลักการทรงงานข้อที่ว่า การพัฒนาต้อง ‘ระเบิดจากภายใน’ อีกความโดดเด่นของศาสตร์พระราชา คือ เน้นการค้นคว้า วิจัยการเพื่อเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจ ไม่ว่าจะเป็้นวิทยาการด้านน้ำ ด้านดิน การเพาะพันธุ์ ใหม่ ๆ การแปรรูป เป็นต้น เป็นสิ่งที่นักพัฒนาในยุคหลังเห็นตรงกันว่า คือองค์ประกอบที่สำคัญของ การพัฒนาอย่างยั่งยืน ซึ่งย่อหมายถึงการแก้ปัญหาความยากจนอย่างยั่งยืนด้วยเช่นกัน

กล่าวโดยสรุป ศาสตร์พระราชา หมายถึง องค์ความรู้ของพระราชา (พระบาทสมเด็จพระ เจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9) ที่ทรงช่วยเหลือปวงชนชาวไทยเป็นการวางแนวทางแนวคิด ทฤษฎี หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้หลักการ เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา เป็นวิธีการแห่งศาสตร์ พระราชาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

1.2 หลักในการทรงงานของรัชกาลที่ 9 (ศาสตร์พระราชา) 23 ข้อ (สำนักงาน พัฒนาที่ดินเขต 1, 2563) ดังนี้

1) จะทำอะไรต้องศึกษาข้อมูลให้เป็นระบบ ทรงศึกษาข้อมูลรายละเอียด อย่างเป็นระบบจากข้อมูลเบื้องต้น ทั้งเอกสาร แผนที่ สอบถามจากเจ้าหน้าที่ นักวิชาการ และ ราษฎรในพื้นที่ให้ได้รายละเอียดที่ถูกต้อง เพื่อนำข้อมูลเหล่านั้นไปใช้ประโยชน์ได้จริงอย่างถูกต้อง รวดเร็ว และตรงตามเป้าหมาย

2) ระเบิดจากภายใน จะทำการใดๆ ต้องเริ่มจากคนที่เกี่ยวข้องเสียก่อน ต้องสร้างความเข้มแข็งจากภายในให้เกิดความเข้าใจและอยากทำ ไม่ใช่การสั่งให้ทำ คนไม่เข้าใจก็

อาจจะไม่ทำก็เป็นได้ ในการทำงานนั้นอาจจะต้องคุยหรือประชุมกับลูกน้อง เพื่อนร่วมงาน หรือคนในทีมเสียก่อน เพื่อให้ทราบถึงเป้าหมายและวิธีการต่อไป

3) แก้ปัญหาจากจุดเล็กควรมองปัญหาภาพรวมก่อนเสมอ แต่เมื่อจะลงมือแก้ปัญหานั้น ควรมองในสิ่งที่คนมักจะมีมองข้าม แล้วเริ่มแก้ปัญหากจากจุดเล็ก ๆ เสียก่อน เมื่อสำเร็จแล้วจึงค่อยๆ ขยับขยายแก้ไปเรื่อยๆ ทีละจุด เราสามารถเอามาประยุกต์ใช้กับการทำงานได้ โดยมองไปที่เป้าหมายใหญ่ของงานแต่ละชิ้น แล้วเริ่มลงมือทำจากจุดเล็กๆ ก่อนค่อยๆ ทำค่อยๆ แก้ไปที่ละจุด งานแต่ละชิ้นก็จะลุล่วงไปได้ตามเป้าหมายที่วางไว้ “ถ้าปวดหัวคิดอะไรไม่ออก ก็ต้องแก้ไขการปวดหัวนี้ก่อน มันไม่ได้แก้อาการจริง แต่ต้องแก้ปัญหากที่ทำให้เราปวดหัวให้ได้เสียก่อน เพื่อจะให้อยู่ในสภาพที่ดีได้”

4) ทำตามลำดับขั้น เริ่มต้นจากการลงมือทำในสิ่งที่จำเป็นก่อน เมื่อสำเร็จแล้วก็เริ่มลงมือสิ่งที่จำเป็นลำดับต่อไป ด้วยความรอบคอบและระมัดระวัง ถ้าทำตามหลักนี้ได้ งานทุกสิ่งก็จะสำเร็จได้โดยง่าย ในหลวงรัชกาลที่ 9 ทรงเริ่มต้นจากสิ่งที่จำเป็นที่สุดของประชาชนเสียก่อน ได้แก่ สุขภาพสาธารณสุข จากนั้นจึงเป็นเรื่องสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน และสิ่งจำเป็นในการประกอบอาชีพต่างๆ อาทิ ถนน แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร การอุปโภคบริโภค เน้นการปรับใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ราษฎรสามารถนำไปปฏิบัติได้และเกิดประโยชน์สูงสุด “การพัฒนาประเทศจำเป็นต้องทำตามลำดับขั้นต้องสร้างพื้นฐาน คือความพอมี พอกิน พอใช้ของประชาชนส่วนใหญ่เป็นเบื้องต้นก่อน ใช้วิธีการและอุปกรณ์ที่ประหยัด แต่ถูกต้องตามหลักวิชา เมื่อได้พื้นฐานที่มั่นคงพร้อมพอสมควร สามารถปฏิบัติได้แล้วจึงค่อยสร้างเสริมความเจริญและฐานะเศรษฐกิจขั้นที่สูงขึ้นโดยลำดับต่อไป” พระบรมราโชวาทของในหลวงรัชกาลที่ 9 เมื่อวันที่ 18 กรกฎาคม 2517

5) ภูมิสังคม ภูมิศาสตร์ สังคมศาสตร์ การพัฒนาใดๆ ต้องคำนึงถึงสภาพภูมิประเทศของบริเวณนั้นว่าเป็นอย่างไร และสังคมวิทยาเกี่ยวกับลักษณะนิสัยใจคอคน ตลอดจนวัฒนธรรมประเพณีในแต่ละท้องถิ่นที่มีความแตกต่างกัน “การพัฒนาจะต้องเป็นไปตามภูมิประเทศทางภูมิศาสตร์และภูมิประเทศทางสังคมศาสตร์ ในสังคมวิทยา คือนิสัยใจคอของคนเรา จะไปบังคับให้คนอื่นคิดอย่างอื่นไม่ได้ เราต้องแนะนำ เข้าไปดูว่าเขาต้องการอะไรจริงๆ แล้วก็อธิบายให้เขาเข้าใจหลักการของการพัฒนานี้ก็จะเกิดประโยชน์อย่างยิ่ง”

6) ทำงานแบบองค์รวมใช้วิธีคิดเพื่อการทำงาน โดยวิธีคิดอย่างองค์รวม คือการมองสิ่งต่างๆ ที่เกิดอย่างเป็นระบบครบวงจร ทุกสิ่งทุกอย่างมีมิติเชื่อมต่อกัน มองสิ่งที่เกิดขึ้นและแนวทางแก้ไขอย่างเชื่อมโยง

7) ไม่ติดตำรา เมื่อเราจะทำการใดนั้น ควรทำงานอย่างยืดหยุ่นกับสภาพและสถานการณ์นั้นๆ ไม่ใช่การยึดติดอยู่กับแค่นิยามวิชาการ เพราะบางทีความรู้ท่วมหัว เอาตัวไม่รอด บางครั้งเรายึดติดทฤษฎีมากจนเกินไปจนทำอะไรไม่ได้เลย สิ่งที่เราทำบางครั้งต้องโอบอ้อมต่อสภาพธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม สังคม และจิตวิทยาด้วย

8) รู้จักประหยัด เรียบง่าย ได้ประโยชน์สูงสุด ในการพัฒนาและช่วยเหลือราษฎร ในหลวงรัชกาลที่ 9 ทรงใช้หลักในการแก้ปัญหาด้วยความเรียบง่ายและประหยัด ราษฎรสามารถทำได้เอง หาได้ในท้องถิ่นและประยุกต์ใช้สิ่งที่มีอยู่ในภูมิภาคนั้นมาแก้ไข ปรับปรุง โดยไม่

ต้องลงทุนสูงหรือใช้เทคโนโลยีที่ยุ่ยากมากนัก ดังพระราชดำรัสตอนหนึ่งว่า “ให้ปลูกป่าโดยไม่ต้องปลูกโดยปล่อยให้ขึ้นเองตามธรรมชาติจะได้ประหยัดงบประมาณ”

9) ทำให้ง่าย ทรงคิดค้น ดัดแปลง ปรับปรุงและแก้ไขงาน การพัฒนาประเทศตามแนวพระราชดำริไปได้โดยง่าย ไม่ยุ่งยากซับซ้อนและที่สำคัญอย่างยิ่งคือ สอดคล้องกับสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนและระบบนิเวศโดยรวม “ทำให้ง่าย”

10) การมีส่วนร่วม

11) ต้องยึดประโยชน์ส่วนรวม

12) บริการที่จุดเดียว

13) ใช้ธรรมชาติช่วยธรรมชาติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 ทรงเข้าใจถึงธรรมชาติและต้องการให้ประชาชนใกล้ชิดกับทรัพยากรธรรมชาติ ทรงมองปัญหาธรรมชาติอย่างละเอียด โดยหากเราต้องการแก้ไขธรรมชาติจะต้องใช้ธรรมชาติเข้าช่วยเหลือเราด้วย

14) ใช้ธรรมปราบอธรรม ทรงนำความจริงในเรื่องธรรมชาติและกฎเกณฑ์ของธรรมชาติมาเป็นหลักการแนวทางปฏิบัติในการแก้ไขปัญหาและปรับปรุงสภาพที่ไม่ปกติเข้าสู่ระบบที่ปกติ

15) ปลูกป่าในใจคนการจะทำการใดสำเร็จต้องปลูกจิตสำนึกของคนเสียก่อน ต้องให้เห็นคุณค่า

16) ขาดทุนคือกำไร หลักการในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 ที่มีต่อพสกนิกรไทย “การให้” และ “การเสียสละ” เป็นการกระทำอันมีผลเป็นกำไร คือความอยู่ดีมีสุขของราษฎร

17) การพึ่งพาตนเอง

18) พออยู่พอกิน

19) เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาที่ในหลวงรัชกาลที่ 9 พระราชทานพระราชดำรัสชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิต ให้ดำเนินไปบน “ทางสายกลาง” เพื่อให้รอดพ้นและสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และการเปลี่ยนแปลงต่างๆ

20) ความซื่อสัตย์สุจริต จริใจต่อกัน ผู้ที่มีความสุจริตและบริสุทธิ์ใจ

21) ทำงานอย่างมีความสุข

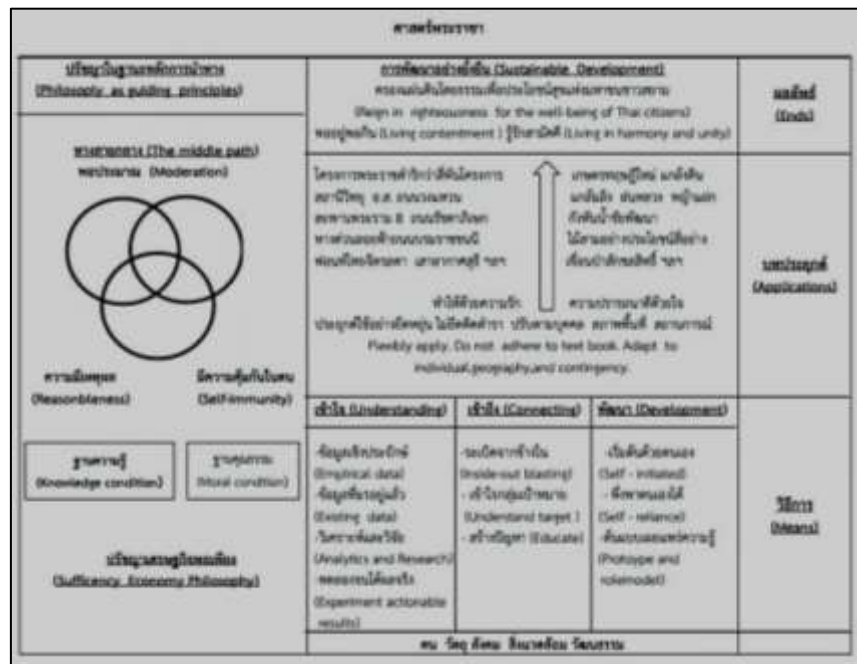
22) ความเพียร

23) รู้ รัก สามัคคี

1.3 เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา : วิธีการแห่งศาสตร์พระราชสำหรับการพัฒนาที่ยั่งยืน

“เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” เป็นหลักการทรงงาน ตามแนวพระราชดำริ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ในหลวงรัชกาลที่ 9 กษัตริย์นักพัฒนาสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนและมั่นคง ทรงใช้หลัก “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” นั้น คือก่อนจะทำอะไร ต้องมีความเข้าใจ เสียก่อน เข้าใจภูมิประเทศ เข้าใจผู้คนในหลากหลายปัญหา ทั้งทางด้านกายภาพ ด้านจารีตประเพณี และวัฒนธรรม เป็นต้น และระหว่างการทำดำเนินการนั้น จะต้องทำให้ผู้ที่เราจะไปทำงานกับเขา หรือทำงานให้ “เข้าใจ” เราด้วย เพราะถ้าเราเข้าใจเขาแต่ฝ่ายเดียว โดยที่ไม่เข้าใจเรา ประโยชน์คงจะไม่เกิดตามที่เรามุ่งหวังไว้ “เข้าถึง” ก็เช่นกัน เมื่อรู้ปัญหาแล้ว เข้าใจแล้ว จะต้องทำอย่างไรก็ตาม ให้เขา

อยากเข้าถึงเราด้วย ดังนั้น จะเห็นว่า เป็นการสื่อสารทั้งทางไปและกลับ ถ้าสามารถทำทั้งสองประการได้สำเร็จ เรื่อง “การพัฒนา” จะลงเอยได้อย่างดี เพราะเมื่อต่างฝ่ายต่างเข้าใจกัน ต่างฝ่ายอยากจะเข้าถึงกันแล้ว การพัฒนาจะเป็นการตกลงร่วมกันทั้งสองฝ่าย ทั้งผู้ให้และผู้รับ หลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ที่ทรงยึดหลักผลประโยชน์ของปวงชน และการพัฒนาคนเป็นสำคัญ นับเป็นกระบวนการทำงานแบบบูรณาการและกระบวนการคิดบนรากฐานของ “การเข้าใจมนุษย์” ในการสร้างสรรค์นวัตกรรมจากความเข้าใจ ศึกษาผู้คนด้วยการสังเกตและใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหา เพื่อเป็นการสืบสานพระราชปณิธาน และน้อมเกล้าฯน้อมกระหม่อมรำลึกในพระมหากรุณาธิคุณพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ตามหลักการ “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” ที่ใช้ทรงงานผ่านโครงการพระราชดำริ หลากๆโครงการ อาทิ เช่น โครงการฝนหลวง โครงการทฤษฎีใหม่ โครงการแก้มลิงดิน และโครงการกักน้ำ น้ำช่วยพัฒนา ให้กลายมาเป็นบทเรียน เพื่อให้ได้เรียนรู้กระบวนการคิดบนรากฐานของการเข้าใจมนุษย์ การเข้าถึงข้อมูลเพื่อให้การสร้างสรรค์นั้นตอบสนองความต้องการ การพัฒนาด้วยความรู้และภูมิปัญญาที่ไม่จำกัดอยู่แค่มิติใดมิติหนึ่ง ตลอดจนการทดลองและปรับปรุงจนได้ผลลัพธ์ที่ยั่งยืน และสามารถประยุกต์ใช้ได้ (อานนท์ ศักดิ์วรวิชญ์, 2563) ตามแผนภาพที่ 4

แผนภาพที่ 4 เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา : วิธีการแห่งศาสตร์พระราชาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (อานนท์ ศักดิ์วรวิชญ์, 2564)

1.4 ขั้นตอนการทรงงานตามศาสตร์พระราชา

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 ทรงศึกษาข้อมูลต่างๆ เป็นขั้นตอนอย่างละเอียดก่อนทุกครั้งในการจัดวางแผนโครงการใดโครงการหนึ่ง ก่อนจะมีพระราชดำรินั้น ขั้นตอนต่างๆ พอลงกล่าวได้ (อานนท์ ศักดิ์วรวิชญ์, 2564) ดังต่อไปนี้

1) การศึกษาข้อมูลก่อนจะเสด็จพระราชดำเนินยังพื้นที่ใดๆ นั้น จะทรงศึกษาข้อมูลจากเอกสารและแผนที่ต่างๆ ที่มีอยู่เพื่อให้ทราบถึงสภาพในท้องถิ่นนั้นๆ อย่างละเอียดก่อนเสมอ

2) การหาข้อมูลในพื้นที่ เมื่อเสด็จฯ ถึงพื้นที่นั้นๆ จะทรงหาข้อมูลรายละเอียดเพิ่มเติมอีกครั้งหนึ่ง เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงและข้อมูลล่าสุด อาทิเช่น ทรงสำรวจพื้นที่เสด็จพระราชดำเนินทอดพระเนตรพื้นที่จริงที่คาดว่าจะดำเนินการพัฒนาได้ และทรงสอบถามเจ้าหน้าที่ เมื่อทรงศึกษาจากข้อมูลเอกสาร และทรงได้ข้อมูลจากพื้นที่จริงแล้วจะทรงปรึกษากับเจ้าหน้าที่ฝ่ายต่างๆ ถึงความเหมาะสม ความเป็นไปได้อีกครั้งหนึ่ง พร้อมทั้งคำนวณวิเคราะห์พื้นที่ด้วยว่าเมื่อดำเนินการแล้วจะได้ประโยชน์อย่างไร และคุ้มค่ากับการลงทุน หรือไม่เพียงใด ใดๆ แล้ว จึงพระราชทานพระราชดำริให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องไปพิจารณาในชั้นรายละเอียดตามขั้นตอนต่อไป

3) การศึกษาข้อมูลและการจัดทำโครงการ เมื่อเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องได้รับพระราชทานพระราชดำริแล้วจะไปศึกษาข้อมูลรายละเอียดต่างๆ อีกครั้งหนึ่ง เพื่อประกอบการจัดทำโครงการให้เป็นไปตามแนวทางพระราชดำริที่ได้พระราชทานไว้ ใดๆก็ตาม พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 ได้มีพระราชดำริอยู่เสมอว่า พระราชดำริของพระองค์เป็นเพียงข้อเสนอแนะเท่านั้น เมื่อรัฐบาลได้ทราบแล้ว ควรไปพิจารณาวิเคราะห์ถ่วงถอยตามหลักวิชาการก่อน เมื่อมีความเป็นไปได้และมีประโยชน์คุ้มค่า และเห็นควรทำ เป็นเรื่องที่จะต้องพิจารณาตัดสินใจเอง และในกรณีที่มีวิเคราะห์พิจารณาแล้วเห็นว่าไม่เหมาะสมสามารถล้มเลิกได้

4) การดำเนินงานตามโครงการ เมื่อจัดทำโครงการเสร็จเรียบร้อย และผ่านการพิจารณาจากหน่วยเหนือตามลำดับขั้นตอน จนถึงการอนุมัติโครงการและงบประมาณแล้ว หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะดำเนินการปฏิบัติงานในทันที โดยมีสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.) เป็นหน่วยงานกลางในการประสานงานและประสานแผนต่างๆ ให้แต่ละหน่วยงานได้ดำเนินการสนับสนุนสอดคล้องกัน และ/หรืออาจจัดตั้งองค์กรกลางที่ประกอบด้วยแต่ละฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เป็นผู้ควบคุมดูแลให้การดำเนินการต่างเป็นไปด้วยความเรียบร้อยมีประสิทธิภาพ

5) การติดตามผลงานในการติดตามผลงานการดำเนินงานนั้น แต่ละหน่วยงานรวมทั้งสำนักงานคณะกรรมการพิเศษ เพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริจะมีการติดตามประเมินผลเป็นระยะๆ แต่ที่สำคัญคือ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 จะเสด็จฯ กลับไปยังโครงการนั้นด้วยทุกครั้งเมื่อมีโอกาส เพื่อทอดพระเนตรความก้าวหน้าและติดตามผลงานต่างๆ ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ในกรณีที่เกิดมีปัญหาอุปสรรคต่างๆ จะทรงชี้แนะแนวทางการแก้ไขปัญหานั้น ให้สำเร็จลุล่วงไป

1.5 พระบรมราโชบายด้านการจัดการศึกษาของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 10

พระบรมราโชบายด้านการศึกษาของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัววชิราลงกรณบดินทรเทพยวรางกูร ที่ควรทราบและน้อมนำมาปฏิบัติ การศึกษาต้องมุ่งสร้างพื้นฐานให้แก่ผู้เรียน 4 ด้าน (อานนท์ ศักดิ์วรวิชญ์, 2564) ดังนี้

- 1) มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง ขอนี้มีคำขยายว่า ต้องมีความรู้ความเข้าใจที่มีต่อชาติบ้านเมืองยึดมั่นในศาสนา มั่นคงในสถาบันพระมหากษัตริย์ และมีความเอื้ออาทรต่อครอบครัวและชุมชนของตน
  - 2) มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง มีคุณธรรม ขอนี้มีคำขยายว่า ให้รู้จักแยกแยะสิ่งที่ผิด-ที่ถูกต้อง สิ่งชั่ว-สิ่งดี เพื่อปฏิบัติแต่สิ่งที่ชอบที่ดีงาม ปฏิเสธสิ่งที่ผิดที่ชั่ว เพื่อสร้างคนดีให้แก่บ้านเมือง
  - 3) มีงานทำ มีอาชีพ ขอนี้มีคำขยายว่า ต้องให้เด็กฝึกงาน สู้งาน ทำงานจนสำเร็จ อบรมให้เรียนรู้การทำงาน ให้สามารถเลี้ยงตัวและเลี้ยงครอบครัวได้
  - 4) เป็นพลเมืองดี ขอนี้มีคำขยายว่า การเป็นพลเมืองดีเป็นหน้าที่ของทุกคน สถานศึกษาและสถานประกอบการต้องส่งเสริมให้ทุกคนมีโอกาสทำหน้าที่ พลเมืองดี การเป็นพลเมืองดีหมายถึงการมีน้ำใจ มีความเอื้ออาทรต้องทำงานอาสาสมัครงานบำเพ็ญประโยชน์ “เห็นอะไรที่จะทำเพื่อบ้านเมืองได้ก็ต้องทำ (ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.กาญจนา นาคสกุล, 2560)
- สรุป ศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนกับการศึกษาไทย อธิบายได้ดังแผนภาพที่ 5

แผนภาพที่ 5 สรุปศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนกับการศึกษาไทย (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2, 2564)

กล่าวโดยสรุป ศาสตร์พระราชากับการศึกษาในยุคปัจจุบัน เป็นการจัดการเรียนรู้มิติของการพัฒนาคน เพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน ใช้ชุมชนเป็นฐานในการจัดกิจกรรมจัด

กระบวนการเรียนรู้ตามความต้องการของชุมชนตามบริบทและวิถีการดำเนินชีวิตของคนในชุมชน ร่วมกับหน่วยงานภาคีเครือข่ายแบบบูรณาการการทำงานร่วมกันตามวิธีทรงงานของพระราชามุ่งให้ความสำคัญกับศาสตร์พระราชาทอดทุกด้านของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชบรมนาถบพิตร และพระราชโอรสสายตรงด้านการศึกษาของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณบดินทรเทพยวรางกูร รัชกาลที่ 10 เพื่อเตรียมคนให้พร้อมรับมือและก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม ส่งเสริมเรื่องทักษะชีวิตและความเป็นพลเมืองดี ทันทต่อความก้าวหน้าของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี พัฒนาคุณภาพคนไทยให้มีอาชีพมีคุณธรรม เรียนรู้ตลอดชีวิต มีทักษะและการดำรงชีวิตอย่างเหมาะสมในแต่ละช่วงวัยด้วยกระบวนการขัดเกลาและสร้างเสริมการเรียนรู้ของสถาบันทางสังคม ใช้ศูนย์เรียนรู้ แหล่งเรียนรู้หรือภูมิปัญญาของชุมชน บูรณาการการทำงานร่วมกับภาคีเครือข่ายโดยเฉพาะสถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา สถาบันศาสนาและชุมชนท้องถิ่น องค์กรธุรกิจเอกชนดำเนินกิจการด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมทำงานเชื่อมโยงกับภาครัฐมาร่วมจัดกระบวนการเรียนรู้ให้มีบทบาทในการบ่มเพาะและหล่อหลอมเด็ก เยาวชน และคนไทยให้เป็นคนดี มีคุณธรรมและจริยธรรมอย่างเข้มแข็งมากยิ่งขึ้น สอดแทรกการพัฒนาคนตามศาสตร์พระราชาก็ให้คนมีการเรียนรู้ต่อเนื่องตลอดชีวิต ต่อยอดสู่การสร้างนวัตกรรมที่เกิดจากการฝึกฝนเป็นความคิดสร้างสรรค์ ปลูกฝังการรับฟังความคิดเห็นจากผู้อื่น เรียนรู้ในศาสตร์วิทยาการให้สามารถประกอบอาชีพได้อย่างหลากหลาย สอดคล้องกับแนวโน้มการจ้างงานและสร้างจิตสำนึกให้คนไทยสร้างความรู้ เรียนรู้ได้ด้วยตนเองตลอดชีวิต มีความรับผิดชอบต่อสังคม เคารพกฎหมาย หลักสิทธิมนุษยชน สร้างค่านิยมการผลิตและการบริโภคที่รับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม มีแนวโน้มไปสู่การจัดการตนเองและพึ่งตนเองได้อย่างชัดเจน เป็นศูนย์เรียนรู้ชุมชนที่สามารถรองรับกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกได้

2.2 ความหมายของเศรษฐกิจพอเพียง

(สำนักงานหอสมุดแห่งชาติ, 2561 : 19-20) ได้ให้ความหมายเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง “เศรษฐกิจพอเพียง” เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 ได้พระราชทานพระราชดำริชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอดยาวนานกว่า 30 ปี ตั้งแต่ก่อนเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ และเมื่อภายหลังได้ทรงเน้นย้ำแนวทางการแก้ไขเพื่อให้รอดพ้น และสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เรียกว่า “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” นั้นเพราะแนวคิดที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 พระราชทานไว้ให้ นั้น เป็นความรู้อันประเสริฐที่มีได้มีนัยเพียงด้านเศรษฐศาสตร์เท่านั้น แต่องค์ประกอบทั้งหมดของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนั้น สามารถประยุกต์ได้กับศาสตร์อื่นๆ ด้วยเศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจ เพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผลรวมถึงความจำเป็นที่จะต้อง มีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในภายนอก ทั้งนี้ จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกัน จะต้อง

เสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติโดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับ ให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทนความเพียรมีสติปัญญา และความรอบคอบเพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุสังคมสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี ความหมายของเศรษฐกิจพอเพียงประกอบด้วยคุณสมบัติ 3 ประการ ได้แก่ 1) ความพอประมาณ หมายถึงความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไปโดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่น การผลิตและการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ 2) ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับความพอเพียงนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้นๆ อย่างรอบคอบ และ 3) ภูมิคุ้มกัน หมายถึงการเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่างๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต โดยมีเงื่อนไข ของการตัดสินใจและดำเนินกิจกรรมต่างๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียง 2 ประการ ได้แก่ 1) เงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วย ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผนและความระมัดระวังในการปฏิบัติ 2) เงื่อนไขคุณธรรม ที่จะต้องเสริมสร้างประกอบด้วย มีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความอดทน มีความเพียรและใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

สำนักประสานและพัฒนากิจการศึกษาท้องถิ่น (2550 : 149) ได้ให้ความหมายเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแนวทางการดำเนินชีวิตและวิถีปฏิบัติที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำรัสชี้แนะแก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอดนานกว่า 30 ปี และได้ทรงเน้นย้ำแนวทางพัฒนาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลางและความไม่ประมาท โดยคำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันในตัวเองจนใช้ความรู้และคุณธรรม เป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิต การป้องกันให้รอดพ้นจากวิกฤต และให้สามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ และความเปลี่ยนแปลงต่างๆ เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่ชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน ถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบความคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่ง ในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับ ให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบคอบที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติ ปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวางทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม จากโลกภายนอกได้

เป็นอย่างดี ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหลักคิด และการปฏิบัติในการดำเนินชีวิตเพื่อนำไปสู่ความพอเพียง

สุเมธ ตันติเวชกุล (2550 : 78) ได้ให้ความหมายเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง พระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว คำว่า ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกัน ในตัวดีพอสมควรต่อผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้จะต้อง อาศัยความรู้รอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาต่างๆ มาใช้ในการวางแผน และดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริตและให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติปัญญาและความรอบคอบ เพื่อให้สมดุล และต้องพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวางทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี สุเมธ ตันติเวชกุล (2550 : 83) ได้อธิบายถึง การนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ให้ประสบความสำเร็จได้นั้น สิ่งที่ต้องคำนึงถึง คือ การมีสติพิจารณาตัวเองรู้จักใช้ทรัพยากรให้เพียงพอ และเหมาะสมอย่าให้มากเกินไปหรือน้อยเกินไปซึ่งทุกจังหวัดต้องสำรวจจำนวนข้าราชการพร้อม ศักยภาพข้าราชการ และวางแผนการทำงานให้เกิดการพัฒนา ในแต่ละจังหวัดไม่จำเป็นต้องดำเนินงาน ในลักษณะที่เหมือนกันก็ได้ รู้จักใช้เหตุและผล พร้อมกับสติปัญญา ด้วยความระมัดระวังและรอบคอบ รู้จักปรับปรุงพัฒนาตัวเองให้รอบรู้อยู่เสมอและที่สำคัญ คือ ต้องมีความซื่อสัตย์สุจริต เพราะหากข้าราชการไม่ซื่อสัตย์สุจริตแล้ว จะเกิดความเดือดร้อนต่อประชาชนและประเทศชาติ

กล่าวโดยสรุป เศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง กรอบแนวคิด ซึ่งมุ่งให้ทุกคนสามารถพึ่งพาตนเองได้ รวมถึงการพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น จนเกิดความยั่งยืน คำว่า พอเพียง คือ การดำเนินชีวิตแบบทางสายกลาง โดยตั้งอยู่บนหลักสำคัญสามประการ คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันที่ดี โดยมีเงื่อนไขของการตัดสินใจและดำเนินกิจกรรมต่างๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียง 2 ประการ ได้แก่ เงื่อนไขความรู้ และเงื่อนไขคุณธรรม

4.2.3 การขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา

ในการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในภาคการศึกษานั้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551 : 126-127) จะต้องมุ่งพัฒนาที่ตัวครูก่อนเป็นอันดับแรก เพราะครูถือว่าเป็นทรัพยากรที่สำคัญในการถ่ายทอดความรู้ และปลูกฝังสิ่งต่างๆ ให้แก่เด็ก ดังนั้นจึงควรส่งเสริมครูให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงอย่างถ่องแท้ก่อน เพราะเมื่อครูเข้าใจ ครูก็จะได้เป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่เด็กได้ ครูจะสอนให้เด็กรู้จักพอ ครูจะต้องรู้จักพอก่อน โดยอยู่อย่างพอเพียงและเรียนรู้ไปพร้อมๆ กับเด็ก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ต้องมีสติในการเลือกรับข้อมูลต่างๆ ที่เข้ามา รู้จักเลือกรับและรู้จักต่อยอดองค์ความรู้ที่มีอยู่ หมั่นศึกษาเพิ่มพูนความรู้ อย่างเป็นขั้นเป็นตอน ไม่ก้าวกระโดด ในการเลือกรับข้อมูลนั้น ต้องรู้จักพิจารณารับอย่างเป็นขั้นเป็นตอน รู้จักแก้ไขปัญหาย่างเป็นขั้นเป็นตอน ประเมินความรู้และสถานการณ์อยู่ตลอดเวลา จะได้รู้จักและเตรียมพร้อมที่จะรับมือกับสภาพ และผลจากการเปลี่ยนแปลงในมิติต่าง ๆ ได้อย่างรอบคอบและระมัดระวัง และการจัดการศึกษาตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง การจัดการ

ศึกษาตามแนวทางของเศรษฐกิจพอเพียง สามารถดำเนินการได้ใน 2 ส่วนคือ ส่วนที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษา และส่วนที่เป็นการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งส่วนที่ 2 นี้ ประกอบด้วย การสอดแทรกสาระเศรษฐกิจพอเพียง ในหลักสูตรและสาระเรียนรู้ในห้องเรียนและประยุกต์หลักเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาในระยะแรก ได้เริ่มจากการไปค้นหากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มีคุณลักษณะ และการจัดการที่สอดคล้องกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง คือพอประมาณกับศักยภาพของนักเรียน พอประมาณกับภูมิสังคมของโรงเรียนและชุมชนที่ตั้ง เช่น เด็กช่วงชั้นที่ 2 ทำสหกรณ์ได้ เด็กช่วงชั้นที่ 4 ดูแลสิ่งแวดล้อมมีการส่งเสริมให้ใช้ความรู้รอบคอบระมัดระวัง ฝึกให้เด็กคิดเป็นทำเป็น อย่างมีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกันส่งเสริมให้เด็กทำงานร่วมกับผู้อื่น มีความซื่อสัตย์ สุจริต รับผิดชอบ ไม่เอาเปรียบผู้อื่น มีวินัย มีสัมมาคารวะ ปลูกฝังจิตสำนึกรักษ์สิ่งแวดล้อม สืบสานวัฒนธรรมไทย กล่าวคือ สอนให้ผู้เรียน ยึดมั่นในหลักศีลธรรม พัฒนาคนให้เขารู้จักทำประโยชน์ให้กับสังคม และช่วยดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม และตัวกิจกรรมเองก็ต้องยั่งยืน โดยมีภูมิคุ้มกันในด้านต่างๆ ถึงจะเปลี่ยนผู้อำนวยการแต่กิจกรรมก็ยังดำเนินอยู่อย่างนี้เรียกว่ามีภูมิคุ้มกัน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551 : 128)

การค้นหาตัวอย่างกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อให้มีตัวอย่างรูปธรรมในการสร้างความเข้าใจภายในวงการศึกษาว่าหลักเศรษฐกิจพอเพียงหมายความว่าอย่างไร และสามารถนำไปใช้ในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนได้อย่างไรบ้าง หลังจากนั้นก็ส่งเสริมให้บูรณาการการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมเหล่านี้ เข้าไปในการเรียนรู้สาระต่างๆ บูรณาการเข้ากับทุกสาระเรียนรู้ เช่น วิทยาศาสตร์เพื่อทำให้เกิดสมดุลทางสิ่งแวดล้อม บูรณาการเข้ากับวิชาคณิตศาสตร์ ในการสอนการคำนวณที่มีความหมายในการดำรงชีวิตอย่างพอเพียง หรือบูรณาการเข้ากับสาระภาษาไทย ภาษาอังกฤษ สุขศึกษา พลศึกษา การงานอาชีพ เทคโนโลยีต่างๆ ได้หมด นอกเหนือจากการสอนในสาระหลักคือในกลุ่มสาระสังคมศึกษาศาสนาวัฒนธรรมเท่านั้น

สำหรับมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดให้ทุกช่วงชั้นเข้าใจหลักเศรษฐกิจพอเพียงและสามารถประยุกต์ใช้ได้ มีการกำหนดขอบเขตที่ชัดเจนในการเรียนการสอนของแต่ละช่วงชั้นและแต่ละชั้นปีอย่างนี้ ช่วงชั้น 1 เน้นให้เด็กพึ่งตนเองได้ หรือใช้ชีวิตพอเพียงระดับบุคคลและครอบครัว เช่น ในประถมศึกษปีที่ 1 เด็กถูกสอนให้ช่วยเหลือครอบครัวในบ้าน ซึ่งช่วยส่งเสริมให้เด็กเรียนรู้การรับผิดชอบและนิสัยในการประหยัด ช่วงชั้น 2 ฝึกให้เด็กรู้จักประยุกต์ใช้หลักความพอเพียงในโรงเรียน และสามารถวิเคราะห์วางแผนและจัดทำบันทึกรายรับ-รายจ่ายของตนเอง และครอบครัวอย่างมีประสิทธิภาพ ช่วงชั้น 3 ประยุกต์ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงกับชุมชน และมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน เพื่อสร้างความเข้าใจในการใช้ชีวิตอย่างมีคุณค่าและมีประโยชน์ต่อตนเองและสังคม ช่วงชั้น 4 เตรียมคนให้เป็นคนที่ดีต่อประเทศชาติ โดยการเข้าใจหลักเศรษฐกิจพอเพียงระดับประเทศ และการนำหลักการพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของแต่ละคน การกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ในแต่ละช่วงชั้นโดยให้ความสำคัญกับการเรียนรู้และการพัฒนาตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง เป็นการสร้างพื้นฐานที่ดีให้แก่นักเรียนในการเตรียมความพร้อมในการใช้ชีวิตอย่างมีคุณค่าและมีความสุขในอนาคต(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551 : 129)

ในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะตามปรัชญาแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ผู้สอนต้องมีความเข้าใจในความสัมพันธ์ของคุณลักษณะที่ต้องการปลูกฝังให้เกิดกับตัวเด็กตามหลัก 3 ห่วง 2 เงื่อนไขดังแผนภาพที่ 6

แผนภาพที่ 6 สรุปหลักปรัชญาแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง
(สำนักงานหอสมุดแห่งชาติ, 2561 : 19-20)

จากแผนภาพที่ 6 สรุปหลักปรัชญาแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง (สำนักงานหอสมุดแห่งชาติ, 2561 : 19-20) อธิบายได้ว่า

- 1) ความพอประมาณ หมายถึงความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไปโดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่น การผลิตและการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ
- 2) ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับความพอเพียงนั้นจะต้องเป็นไป อย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้นๆ อย่างรอบคอบ
- 3) ภูมิคุ้มกัน หมายถึง การเตรียมตัวเตรียมใจให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต

เงื่อนไข การตัดสินใจและการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียงนั้น ต้องอาศัยทั้งความรู้และคุณธรรมเป็นพื้นฐาน กล่าวคือ

- 1) เงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วย ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผนและความระมัดระวังในการปฏิบัติ
- 2) เงื่อนไขคุณธรรม ที่จะต้องเสริมสร้าง ประกอบด้วย มีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความอดทน มีความเพียร และใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

กล่าวโดยสรุป ศาสตร์ของพระราชาวาด้วยปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นศาสตร์ที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ในหลวงรัชกาลที่ 9 ทรงพระราชดำริขึ้น นับว่าเป็นศาสตร์ที่ยิ่งใหญ่ของมวลมนุษยชาติเป็นศาสตร์ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ในทุกเรื่อง โดยอาศัยหลักการของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ประกอบด้วยองค์ความรู้ ที่เรียกว่า 3 ห่วงคือความพอประมาณ ความมีเหตุผล ภูมิคุ้มกันที่ดีในตนและ 2 เงื่อนไข คือเงื่อนไขความรู้ควบคู่กับคุณธรรมมาใช้ประกอบในการวางแผน ในการกระทำสิ่งใดๆ ก็ตามหากนำองค์ความรู้ดังกล่าวมาประยุกต์ใช้ย่อมส่งเสริมให้แผนงานต่างๆ ที่ดำเนินการไว้นั้นสำเร็จและบรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดได้อย่างมีประสิทธิภาพอย่างยิ่ง แนวความคิดเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงที่ในหลวง รัชกาลที่ 9 พระราชทานให้กับประชาชนคนไทยนั้น สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้กับคนทุกระดับชั้น ทั้งระดับครอบครัว ชุมชน จนถึงประเทศชาติ โดยเฉพาะเรื่องทางสายกลาง ไม่ตั้ง หรือหย่อนจนเกินไป ปรับใช้ได้ทุกยุคทุกสมัย แม้กระทั่งเรื่องการออมก็เช่นกัน ยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การออมเงินที่ดี หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของในหลวง รัชกาลที่ 9 นั้น นอกจากจะสามารถนำมาปรับใช้เพื่อเป็นแนวทางในการดำรงชีวิต หรือการจัดสรรที่ดินในการประกอบอาชีพเกษตรกรรมแล้ว ยังสามารถนำมาปรับใช้ในการออมเงินสู่การออมเงินอย่างยั่งยืนได้อีกด้วยการออมเงินและการออมเงินเป็นวิธีที่ในหลวง รัชกาลที่ 9 ทรงริเริ่มใช้ตั้งแต่ทรงพระเยาว์ ทำให้พระองค์ท่านมีเงินสะสมส่วนพระองค์จนสามารถซื้อรถจักรยานและกล้องถ่ายรูปได้ด้วยพระองค์เองซึ่งการออมเงินให้เกิดผลสำเร็จนั้น นักออมเงินต้องมีวินัยและความตั้งใจอย่างแท้จริงในการออมเงิน นอกจากนี้ นักออมเงินควรยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในขณะออมเงินด้วย คือการออมเงินแบบพอดีโดยไม่ส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิต เช่น หากมีรายรับน้อยก็ควรเริ่มการอดออมด้วยจำนวนเงินที่ไม่มาก และไม่กระทบต่อการใช้จ่าย รวมถึงการนำเงินที่ได้จากการอดออมไปใช้จ่ายอย่างมีประโยชน์ ใช้จ่ายในสิ่งของที่จำเป็น และใช้จ่ายให้คุ้มค่ากับเงินที่เสียไปให้มากที่สุด การใช้จ่ายบนทางสายกลาง การใช้จ่ายอย่างคุ้มค่า โดยเลือกจากความจำเป็นและคุณภาพของสิ่งของ เช่น การเลือกซื้อสินค้าที่มีคุณภาพและมีอายุการใช้งานที่ยาวนาน แม้สินค้าจะมีราคาสูงกว่าสินค้านำราคาประหยัด นับเป็นการใช้จ่ายบนเส้นทางสายกลางอย่างชาญฉลาด เพราะคุ้มค่ากว่าเมื่อเทียบกับการซื้อสินค้านำราคาประหยัดที่ไม่มีคุณภาพ และไม่ทนทานต่อการใช้งาน ซึ่งอาจจะทำให้คุณต้องเสียทั้งเงิน และเวลาในการกลับไปซื้อสินค้าเดิมอยู่เป็นประจำ การเลือกใช้งานอย่างคุ้มค่าพระองค์ทรงเป็นต้นแบบของการเลือกใช้งาน สิ่งของ ด้วยความพอเพียงให้คุ้มค่าและเกิดประโยชน์มากที่สุด ตัวอย่างเช่น การไม่โปรดการใช้ปากการราคาแพง หรือการใช้ดินสอของพระองค์ ที่ทรงใช้จนกว่าดินสอจะสั้นกุดและทรงเปิดดินสอใช้เพียงปีละ 12 แท่งเท่านั้น แสดงให้เห็นถึงการไม่ยึดติดกับค่านิยมและวัตถุของพระองค์อีกด้วย ซึ่งสามารถนำหลักการและแนวคิดของพระองค์ท่านไปปรับใช้ให้เหมาะสมในการดำรงชีวิตของได้ การออมเงินโดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของในหลวง รัชกาลที่ 9 นั้น เป็นสิ่งที่นักเรียนรวมถึงผู้ปกครองนักเรียนควรนำไปปรับใช้ในการออมเงินเป็นอย่างมาก เพราะถือเป็นวิธีที่ดีที่จะช่วยให้การออมเงินของประสบความสำเร็จได้รวดเร็วยิ่งขึ้น พร้อมทั้งยังช่วยให้การใช้จ่ายด้วยเงินออมเกิดความคุ้มค่าและประโยชน์มากที่สุด

ความพึงพอใจ

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจที่จะกล่าวต่อไปนี้ได้แก่ ความหมาย ทฤษฎี หลักการ และแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจและองค์ประกอบที่ทำให้เกิดความพึงพอใจ โดยมีรายละเอียดดังนี้ ความหมายของความพึงพอใจ

1. ความหมายของความพึงพอใจ

นักการศึกษากล่าวถึงความหมายของความพึงพอใจไว้ดังนี้

พิสุทธา อารีราษฎร์ (2550 : 176) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึงความรู้สึกของบุคคล ที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดโดยเฉพาะ ความรู้สึกนั้นทำให้บุคคลเอาใจใส่และบรรลุถึงความมุ่งหมาย ที่บุคคลมีต่อสิ่งนั้น

ราชบัณฑิตยสถาน (2556 : 840) กล่าวว่า พึงพอใจ หมายถึง รัก ชอบใจ

มนต์ชัย เทียนทอง (2548 : 318 - 319) ความพึงพอใจ หมายถึง สภาพความรู้สึก ของบุคคลที่มีความสุข ความอิ่มเอมใจ ความยินดีเมื่อความต้องการหรือแรงจูงใจของตนได้รับการตอบสนอง ในความหมายทางด้านจิตวิทยา หมายถึงความรู้สึกในขั้นแรกเมื่อบรรลุวัตถุประสงค์ และความรู้สึกขั้นสุดท้าย เมื่อบรรลุถึงจุดมุ่งหมายโดยมีแรงกระตุ้น และความหมายทั่วไป หมายถึง ความชื่นชม ความนิยม หรือความรู้สึกยอมรับในสิ่งที่เห็นหรือได้สัมผัส

เอนก สุวรรณบัณฑิต และคณะ (2548 : 145) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง กระบวนการที่ กระตุ้น ให้บุคคลเคลื่อนไหวหรือแสดงพฤติกรรมไปยังจุดหมายหรือเป้าหมายที่กำหนดไว้โดยมีแรงจูงใจเป็นตัวผลักดัน ซึ่งมีความต้องการสิ่งจูงใจและแรงขับเข้ามาเกี่ยวข้องโดยมี กระบวนการ ในการจูงใจอย่างเป็นลำดับขั้นตอน

ประสาธ อิศรปรีดา (2547 : 321) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึงความรู้สึกชอบหรือพอใจที่มีต่อองค์ประกอบหรือสิ่งจูงใจในด้านต่างๆ ของงาน และเขาได้รับการตอบสนอง ความต้องการของเขาได้

กล่าวโดยสรุป ความพึงพอใจ หมายถึงความรู้สึกภายในจิตใจของมนุษย์ซึ่งไม่เหมือนกัน ขึ้นอยู่กับแต่ละบุคคลว่าจะคาดหวังกับสิ่งหนึ่งสิ่งใดอย่างไร ถ้าคาดหวังมากเมื่อได้รับการตอบสนองดีจะเกิดความพึงพอใจมาก ในทางตรงกันข้าม ถ้าได้รับการตอบสนองน้อยกว่าที่คาดหวังก็จะเกิดความผิดหวังหรือไม่พึงพอใจ

2. ทฤษฎีหลักการและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ

นักการศึกษากล่าวถึงแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจไว้ดังนี้

ทิตินา แคมมณี (2554 : 69) กล่าวถึง ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ มีดังนี้

1) ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ (Maslow's hierarchical theory of motivation) มนุษย์มีความต้องการอยู่เสมอ เมื่อได้รับการตอบสนองหรือพึงพอใจต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ความต้องการด้านอื่นก็จะเกิดขึ้นอีก ความต้องการอาจจะซ้ำซ้อนหรือเกิดความต้องการอีกอย่างหนึ่ง ถ้าหากได้รับการตอบสนองอย่างเพียงพอก็จะเกิดแรงจูงใจที่สำคัญต่อการเกิดพฤติกรรมให้สังคมยอมรับ และสามารถพัฒนาตนไปสู่ขั้นสูงขึ้น จึงนำแนวคิดทฤษฎีนี้มาใช้ในการจัดการเรียนรู้ดังนี้

1.1) การเข้าใจถึงความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ สามารถเข้าใจ พฤติกรรมของบุคคลได้ เนื่องจากพฤติกรรมเป็นการแสดงออกถึงความต้องการของบุคคล

1.2) การช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี จำเป็นต้องตอบสนองความต้องการพื้นฐาน ที่เขาต้องการแสดงเสียก่อน

1.3) การจัดการเรียนรู้ หากครูค้นหาได้ว่านักเรียนมีความต้องการอยู่ในระดับใด จะสามารถใช้ความต้องการพื้นฐานของนักเรียนมาเป็นแรงจูงใจ ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ได้ดี

1.4) การช่วยให้นักเรียนได้รับการตอบสนองตามความต้องการขั้นพื้นฐานอย่างเพียงพอ การให้อิสระภาพและเสรีภาพแก่นักเรียน การจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้จะช่วยส่งเสริมให้เกิดประสบการณ์ในการรู้จักตนเองตามสภาพความเป็นจริง

2) ทฤษฎีสัมพันธ์เชื่อมโยงของธอร์นไดค์ (Thorndike's connectionism theory) การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ด้วยการที่มนุษย์หรือสัตว์ได้เลือกเอาปฏิกิริยาตอบสนองเชื่อมต่อกับสิ่งเร้าอย่างเหมาะสมหรือการเรียนรู้จะเกิดขึ้นด้วยการเชื่อมโยงหรือพันธะระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนอง เมื่อสถานการณ์หรือสิ่งที่เป็นปัญหาเกิดขึ้น ร่างกายความพยายามที่จะแก้ปัญหานั้น โดยแสดงพฤติกรรมตอบสนองออกมาหลายๆ รูปแบบ ซึ่งร่างกายจะเลือกพฤติกรรมตอบสนองที่พอใจที่สุดไปเชื่อมโยงสิ่งเร้าหรือปัญหานั้นทำให้เกิดการเรียนรู้ขึ้นมาได้แก่

2.1) กฎแห่งความพร้อม (Law of readiness) การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ถ้านักเรียนมีความพร้อมทั้งทางร่างกายและจิตใจ

2.2) กฎแห่งการฝึกหัด (Law of exercise) การฝึกหัดหรือกระทำบ่อยๆ ด้วยความเข้าใจ จะทำให้เกิดความคงทนในการเรียนรู้ถ้าไม่ได้กระทำซ้ำบ่อยๆ ในที่สุดอาจลืมได้

2.3) กฎแห่งของการใช้ (Law of use and disuse) การเรียนรู้เกิดจากการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนองถ้านำมาใช้บ่อยๆ จะเกิดความมั่นคงในการเรียนรู้

2.4) กฎแห่งผลที่พึงพอใจ (Law of effect) เมื่อบุคคลได้รับผลที่พึงพอใจย่อมอยากจะทำต่อไป ดังนั้นการได้รับผลที่พึงพอใจจึงเป็นปัจจัยสำคัญในการเรียน กล่าวโดยสรุปความต้องการและความอยากได้เป็นพื้นฐานของมนุษย์แต่แต่ละบุคคลจะมีความอยากมากหรือน้อยแตกต่างกันเมื่อความต้องการได้รับการตอบสนองก็จะเกิดความพึงพอใจ ดังนั้นการนำทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจมาใช้ในการจัดการเรียนรู้จึงเป็นปัจจัยส่งเสริม ให้บรรลุผลสำเร็จดังที่คาดหวัง

ประสาธ อิศรปริดา (2547 : 11) กล่าวถึง ทฤษฎีและแรงจูงใจที่ทำให้เกิดความพึงพอใจ ในการทำงานของเฮร์เบิร์ต (Herzberg) มีดังนี้

1) ปัจจัยกระตุ้น เป็นปัจจัยที่เกี่ยวกับการงาน ซึ่งมีผลก่อให้เกิดความพึงพอใจ เช่น ความสำเร็จการได้รับการยอมรับนับถือความก้าวหน้าในตำแหน่งการงาน

2) ปัจจัยค้ำจุน เป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับ สิ่งแวดล้อมในการทำงาน และมีหน้าที่ให้บุคคล เกิดความพึงพอใจในการทำงาน เช่น เงินเดือน โอกาสที่จะก้าวหน้าในอนาคต สถานะของอาชีพ สภาพการทำงาน เป็นต้น

3. องค์ประกอบที่ทำให้เกิดความพึงพอใจ

นักการศึกษากล่าวถึงองค์ประกอบที่ทำให้เกิดความพึงพอใจไว้ดังนี้

ระพีพันธ์ โปธิ์ศรี (2549 : 39 - 43) กล่าวถึง การสร้างแบบวัดความพึงพอใจ

การแปลความหมายการวัดความพอใจ มีดังนี้

ขั้นที่ 1 การกำหนดเนื้อหาความพึงพอใจคือให้เขียนนิยามซึ่งสามารถกระทำโดย

- 1) การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องและกำหนดนิยาม
- 2) สัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องอย่างน้อย 5 คน

ขั้นที่ 2 เลือกประเด็นที่วัดความพอใจและกำหนดวิธีการวัด

- 1) ประเด็นที่ใช้วัดความพอใจให้เลือกมาจากกรอบเนื้อหาที่กำหนดไว้ใน

ขั้นที่ 1

2) วิธีวัดความพอใจ โดยทั่วไปนิยมใช้วิธีจัดลำดับคุณภาพ 5 ระดับ และ ประเด็นวัด ความพอใจเป็นทางบวกคือ พอใจอย่างยิ่ง พอใจมาก พอใจสมควร พอใจน้อย หรือ ค่อนข้างไม่พอใจ พอใจน้อยเป็นอย่างยิ่งหรือไม่พอใจค่อนข้างมาก ถ้าความพอใจทางลบคะแนน ระดับความพอใจจะเป็นตรงข้ามกับที่กำหนดไว้

ขั้นที่ 3 จัดทำความพอใจฉบับร่าง

ขั้นที่ 4 ทดลองกลุ่มย่อยประมาณ 3 - 5 คน เพื่อตรวจสอบความมั่นคงเฉพาะหน้า

ขั้นที่ 5 ให้ผู้เชี่ยวชาญประมาณ 3 - 5 ท่าน ตรวจสอบความแม่นยำเฉพาะหน้า

และความแม่นยำเชิงเนื้อหา

ขั้นที่ 6 ทดลองภาคสนาม เพื่อการวิเคราะห์ปรับปรุงคุณภาพแบบวัดความพอใจ โดยการหาค่าอำนาจจำแนก (rx) และความเชื่อมั่น (Rtt) ด้วยวิธีการของคอนบราต (Cronbach)

ขั้นที่ 7 นำไปใช้จริง การแปลความหมายการวัดความพอใจ กรณีความพอใจ ด้วยการจัดลำดับคุณภาพ 7 อันดับ สามารถแปลความหมายได้ดังนี้

- 1-1.50 หมายถึง พอใจน้อยที่สุด
- 1.51-2.25 หมายถึง พอใจน้อย
- 2.26 - 2.50 หมายถึง ค่อนข้างพอใจ
- 2.51 - 3.50 หมายถึง พอใจพอสมควร
- 3.51-3.75 หมายถึง พอใจค่อนข้างมาก
- 3.76 - 4.50 หมายถึง พอใจมาก
- 4.51 - 5.00 หมายถึง พอใจ เป็นอย่างยิ่ง /มากที่สุด

ประสาธ อิศรปริดา (2547 : 177) กล่าวถึงองค์ประกอบที่ทำให้เกิดความพึงพอใจ มีดังนี้ 1) องค์ประกอบด้านความรู้ได้แก่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ เนื้อหา ข้อเท็จจริงหรือ สังเขป เกี่ยวกับสิ่งนั้น 2) องค์ประกอบด้านอารมณ์ได้แก่ความรู้สึกพอใจไม่พอใจ รู้สึกชอบ ไม่ชอบ 3) องค์ประกอบด้านแนวโน้มการกระทำ เป็นความพร้อมที่จะตอบสนองต่อสิ่งนั้นในทางใดทางหนึ่งคือ พร้อมที่จะช่วยเหลือหรือทำลายขัดขวาง เป็นต้น

4. การสร้างแบบวัดความพึงพอใจ

สมนึก ภัททิยธนี (2553 : 37 -43) กล่าวถึงการสร้างแบบวัดความพึงพอใจมีดังนี้

- 1) คำชี้แจงระบุถึงจุดประสงค์และวิธีการตอบแบบสอบถามพร้อมตัวอย่าง
- 2) ข้อคำถามส่วนตัวผู้ตอบแบบสอบถาม เช่น ชื่อ-สกุล เพศ ระดับการศึกษา อาชีพ ฯลฯ

3) ข้อคำถามเกี่ยวกับข้อเท็จจริงและความคิดเห็นเป็นส่วนสำคัญที่สุดที่จะช่วยให้รายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องที่ต้องการศึกษาเพื่อให้แบบสอบถามมีคุณภาพสูง

กล่าวโดยสรุป ความพึงพอใจเป็นทัศนคติหรือระดับความรู้สึกชอบหรือพอใจของบุคคลที่มีต่อการทำงานและองค์ประกอบหรือสิ่งจูงใจอื่นๆ ถ้างานที่ทำหรือองค์ประกอบเหล่านั้นตอบสนองความต้องการของบุคคลได้บุคคลนั้น จะเกิดความพึงพอใจในงานขึ้นจะอุทิศเวลา แรงกาย แรงใจ รวมทั้งสติปัญญาให้แก่งานของตนให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้โดยธรรมชาติของมนุษย์มีความต้องการความพึงพอใจตามลำดับคือ 1) ความต้องการทางกายเป็นความต้องการเบื้องต้นเพื่อความอยู่รอดของชีวิต 2) ความต้องการความปลอดภัยและมั่นคง เมื่อความต้องการทางด้านร่างกายได้รับการตอบสนอง ลำดับความต้องการในขั้นต่อไปก็คือมีความปลอดภัยและมั่นคง 3) ความต้องการทางด้านสังคม คือต้องการที่จะเข้าร่วมหรือมีส่วนร่วมและได้รับการยอมรับจากสังคม 4) ความต้องการที่จะได้รับการยกย่องนับถือ เป็นความต้องการให้คนอื่นยกย่องให้เกียรติ และเห็นความสำคัญของตน และ5) ความต้องการความสำเร็จในชีวิต คือความต้องการอยากจะได้และอยากจะเป็นตามความต้องการของตนเอง เป็นความต้องการขั้นสูงสุดของมนุษย์ในการทำงาน ผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรรู้พื้นฐานความต้องการของมนุษย์เพื่อจัดทำให้มีปัจจัยเกื้อหนุนให้เพื่อนร่วมงาน ผู้ปกครองนักเรียน ชุมชน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย หรือผู้ได้บังคับบัญชา เกิดความพึงพอใจในบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย หรือเกิดความพึงพอใจในการจัดการศึกษาที่ก่อให้เกิดประโยชน์ร่วมกันทุกฝ่าย และในการสร้างแบบวัดความพึงพอใจมีขั้นตอนดังนี้ 1) กำหนดเนื้อหาในการสร้างแบบวัดความพึงพอใจ 2) เลือกประเด็นในการวัดและกำหนดวิธีที่จะใช้ในการวัด 3) สร้างแบบวัดความพึงพอใจ 4) นำแบบสอบถามวัดความพึงพอใจไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา 5) นำแบบสอบถามความพึงพอใจมาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ 6) นำแบบสอบถามวัดความพึงพอใจไปใช้จริงและแปลผล ดังนั้นความพึงพอใจของบุคคลในองค์การ มีผลต่อความสำเร็จของงานและองค์การรวมทั้งความสุขของผู้ทำงานด้วย องค์การใดก็ตามหากบุคคลในองค์การไม่มีความพึงพอใจในการทำงาน ก็จะเป็นมูลเหตุหนึ่งที่ทำให้ผลงานและการปฏิบัติงานต่ำ คุณภาพของงานลดลง บุคคลย้ายงานหรืออาจก่อให้เกิดปัญหาอาชญากรรม และปัญหาทางวินัยได้อีกด้วย แต่ในทางตรงกันข้าม หากองค์การมีบุคคลที่มีความพึงพอใจในการทำงานสูงมีผลทางบวกต่อการปฏิบัติงาน นอกจากนี้ความพึงพอใจในการงานยังเป็นเครื่องมือ หมายถึงแสดงถึงประสิทธิภาพของการปฏิบัติงาน และภาวะผู้นำของผู้บริหารองค์การ ดังนั้น ถ้าหากหน่วยงานใดเห็นความสำคัญของการสร้างความพึงพอใจให้เกิดขึ้นกับคนในหน่วยงานของตน และมีความเข้าใจในปัจจัยหรือองค์ประกอบที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการทำงาน อีกทั้งตระหนักอยู่เสมอว่า ความรู้สึกพึงพอใจนั้นสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา สภาพการณ์หรือตามเวลา

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

พระมหาอุทัย พลเทโว (พลเทพ) (2561) ได้ศึกษา บัณฑิตการพุทธธรรมและศาสตร์พระราชาเพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพการบริหารจัดการศูนย์ปฏิบัติธรรมมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มีวัตถุประสงค์ คือ (1) เพื่อศึกษาสภาพปัญหาศูนย์ปฏิบัติธรรมมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (2) เพื่อศึกษาหลักพุทธธรรมและศาสตร์พระราชาเพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพการบริหารจัดการศูนย์ปฏิบัติธรรมมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (3) เพื่อเสนอองค์ความรู้การบูรณาการพุทธธรรมและศาสตร์พระราชาเพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพการบริหารจัดการศูนย์ปฏิบัติธรรมมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการศึกษาทั้งเอกสาร และสัมภาษณ์ ผู้บริหาร บุคลากร เจ้าหน้าที่ ปฏิบัติงานในศูนย์ปฏิบัติธรรมทั้ง 2 แห่ง ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และบุคคลภายนอกจำนวน 25 รูป/คน ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัญหาศูนย์ปฏิบัติธรรม มี 4 ด้าน คือ (1) บุคลากรขาดความมั่นคงและอัตรากำลัง บุคลากรไม่เพียงพอกับภาระงาน (2) นโยบายและแผนกลยุทธ์ในการบริหารงบประมาณ ไม่ชัดเจน และขาดความคล่องตัวในการบริหารจัดการ (3) การจัดการด้านวัสดุ อุปกรณ์ ไม่เพียงพอกับปริมาณการใช้งาน และการจัดเก็บยังไม่เป็นระบบระเบียบ ขาดมาตรฐาน (4) ขาดนโยบายและแผนพัฒนาระดับมหาวิทยาลัยในการบริหารจัดการศูนย์ปฏิบัติธรรมมหาวิทยาลัยที่เป็นระบบ 2) หลักพุทธธรรมและศาสตร์พระราชาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 3 ท่วง 2 เงื่อนไข สำหรับเสริมสร้างประสิทธิภาพการบริหารจัดการศูนย์ปฏิบัติธรรมมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ประกอบด้วย (1) หลักธรรมสำหรับส่งเสริมการบริหารจัดการด้านบุคคลให้มีประสิทธิภาพ ได้แก่ ไตรสิกขา คือ ศีล สมาธิ ปัญญา และสัปปายะ 3 คือ บุคคลสัปปายะ อาวาสสัปปายะ ภัตตสัปปายะ (2) หลักธรรมสำหรับส่งเสริมการบริหารจัดการด้านงบประมาณให้มีประสิทธิภาพ ได้แก่ หลักทิวฐธัมมิกัตถสังวัตตนิก (3) หลักธรรมสำหรับส่งเสริมการบริหารจัดการด้านการบริหารวัสดุ อุปกรณ์ สถานที่ ให้มีประสิทธิภาพ ได้แก่ หลักกุลจักรฐิติธรรม หลักในการดำรงความมั่งคั่งยั่งยืนขององค์กร (4) หลักธรรมสำหรับส่งเสริมด้านการบริหารให้มีประสิทธิภาพ ได้แก่ หลักสัปปุริสธรรม 7 3) องค์ความรู้การบูรณาการพุทธธรรมและศาสตร์พระราชาเพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพการบริหารจัดการศูนย์ปฏิบัติธรรมมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ด้วยกระบวนการ “PDCA” ของ ดร.เดมมิ่ง ด้วยการสังเคราะห์ใน 4 ด้าน ดังนี้ (1) ด้านบุคลากร Plan มีแผนนโยบายที่จะบรรจุเป็นบุคลากรประจำและอัตราจ้างโดยกำหนดคุณสมบัติให้ชัดเจน Do กิจกรรมที่ทำมีการพัฒนาบุคลากร โดยให้โอกาสบุคลากรได้รับการยกระดับความรู้ทักษะใหม่ๆ อย่างทั่วถึง Check การตรวจสอบความเหมาะสมถูกต้อง/ประเมินผล การธำรงรักษาบุคลากร ควรสร้างบรรยากาศในสถานที่ทำงานให้มีความเป็นกันเองคือบุคคลสัปปายะ Act การนำผลมาปรับปรุง/แก้ไข แนวนร่วมจากชุมชน มีนโยบายจิตอาสาประจำศูนย์ (2) ด้านงบประมาณ Plan การวางแผนการใช้งบประมาณให้มีความพอดี สมเหตุผล ให้เหมาะสมกับการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ Do การนำไปดำเนินการ ลงมือทำการปฏิบัติงานตามแผนงาน Check ตรวจสอบ การตรวจสอบการใช้งบประมาณให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์การใช้งบประมาณ Act การติดตาม ปรับปรุง แก้ไข การวางแผนให้มีความเหมาะสมในครั้งต่อไป (3) ด้านวัสดุ อุปกรณ์ สถานที่ Plan การวางแผน

การใช้วัสดุ อุปกรณ์ สถานที่ รู้จักสรรหาวัสดุอุปกรณ์ที่มีประสิทธิภาพเพื่อใช้งานในองค์กรให้มีความพอเพียงพอประมาณกับจำนวนบุคลากร Do การนำวัสดุ อุปกรณ์ ไปดำเนินการ ลงมือทำ และการใช้สถานที่ มีวิธีป้องกันไม่ให้เกิดอันตรายขณะที่ใช้เครื่องมือเครื่องใช้ Check ตรวจสอบ การตรวจสอบการใช้วัสดุ อุปกรณ์ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์การใช้งาน และการใช้สถานที่ ให้มีประสิทธิภาพ Act การติดตาม ปรับปรุง แก้ไข การมี ระบบระเบียบ ที่ได้มาตรฐานในการดูแลรักษา ควบคุม จะทำให้วัสดุ อุปกรณ์ สถานที่ อยู่ในสภาพที่ และพร้อมใช้(4) ด้านการบริหารจัดการ Plan การวางแผนการ รู้หลักการ หลักเกณฑ์ที่จะทำให้เกิดผล ในการบริหารจัดการศูนย์ปฏิบัติการของมหาวิทยาลัย ในการทำแผนปฏิบัติการให้ครอบคลุมในแนวทางของการพัฒนาด้านวิปัสสนากรรมฐาน และอื่นๆ Do การนำแผนงานไปลงมือปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุตามความมุ่งหมาย มีความเข้าใจประสงค์ Check ตรวจสอบ มีระยะเวลาประเมินผลการปฏิบัติงานในเวลาที่เหมาะสม Act การติดตาม ปรับปรุง แก้ไข มีกระบวนการในการพัฒนาปรับปรุงแผนงาน ให้มีความเหมาะสม และรู้วิธีการที่จะแก้ไขปรับปรุงต่อไป

พิมลรัตน์ ธิษะพร (2561 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา การประเมินโครงการโรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (Eco-school) โรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดบ้านนาบอน จังหวัดภูเก็ต มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อประเมินโครงการโรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (Eco-school) โรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดบ้านนาบอน จังหวัดภูเก็ต โดยใช้รูปแบบการประเมิน CIPPIEST Model 2) เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานโครงการโรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (Eco-school) โรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดบ้านนาบอน จังหวัดภูเก็ต ตลอดจนข้อเสนอแนะต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานโครงการโรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (Eco-school) โรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดบ้านนาบอน จังหวัดภูเก็ต การประเมินครั้งนี้แบ่งเป็น 2 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การศึกษาข้อมูลเชิงปริมาณ ประชากรที่ใช้ในการประเมิน คือ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ ประกอบด้วย ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครองนักเรียน และนักเรียน จำนวน 379 คน โดยแบ่งเป็น ผู้บริหาร จำนวน 1 คน ครูผู้รับผิดชอบโครงการ จำนวน 38 คน ผู้ปกครองนักเรียนชั้น ป.1-6 จำนวน 158 คน นักเรียนชั้น ป.1-6 จำนวน 158 คน 2) การศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการสนทนากลุ่ม ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informants) ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) ประกอบด้วย ผู้บริหาร จำนวน 1 คน ครูผู้รับผิดชอบโครงการ จำนวน 3 คน นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการจำนวน 2 คน และผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 2 คน รวมผู้ให้ข้อมูล จำนวน 8 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามและแบบคำถามในการสนทนากลุ่ม มาตราส่วนประมาณค่า การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติวิเคราะห์คานวนหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการประเมินพบว่า 1. ผลการประเมินโครงการโรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (Eco-school) โรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดบ้านนาบอน จังหวัดภูเก็ต ทั้ง 8 ด้าน ประกอบด้วย ด้านบริบท ด้านปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการ ด้านการผลิต ด้านผลกระทบ ด้านประสิทธิภาพ ด้านความยั่งยืน และด้านการถ่ายโยงความรู้ โดยภาพรวมในการประเมินทั้ง 8 ด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านบริบท อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านการถ่ายโยงการเรียนรู้ 2. ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินงานโครงการพบว่าปัญหาและอุปสรรคในการทำโครงการ คือนักเรียนในระดับอนุบาล

และชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2 ยังทิ้งขยะไม่เป็นที่ต้องให้รุ่นพี่ช่วยกระตุ้น ตักเตือน ในส่วนข้อเสนอแนะในการดำเนินโครงการ ควรให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกคนมีส่วนร่วม และขอความร่วมมือกับผู้ปกครองนักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาในการร่วมกิจกรรมกับ โครงการดังกล่าว ข้อเสนอแนะ

1. ควรสนับสนุนให้ทุกโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต เข้าร่วมเครือข่ายโรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (Eco-school)
2. ก่อนจะเริ่มโครงการโรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (Eco-school) ควรไปศึกษาดูงานในโรงเรียนที่ดำเนินการแล้ว เพื่อเป็นการปูพื้นฐานและปลูกจิตสำนึก ตลอดจนแนวทางในการดำเนินงานต่อไป
3. ควรมีการจัดอบรมให้ครูและบุคลากรทุกคนที่เข้าร่วมโครงการเข้าใจแนวทางการดำเนินงานโรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (Eco-school) เพื่อการดำเนินงานจะได้ไปในทิศทางเดียวกัน

ศุภิสรา ก้องเกียรติศักดิ์ดา (2561 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา การศึกษาและประเมินระบบสนับสนุนการบริหารจัดการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 และสถานศึกษามีวัตถุประสงค์คือ

- 1) ศึกษาการพัฒนาระบบสนับสนุนการบริหารจัดการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 และสถานศึกษา
- 2) ประเมินระบบสนับสนุนการบริหารจัดการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 และสถานศึกษา และ
- 3) ศึกษาแนวทางการส่งเสริมความสำเร็จของระบบสนับสนุนการบริหารจัดการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 และสถานศึกษา

เป็นการประเมินระบบสนับสนุนการบริหารจัดการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31 และสถานศึกษา โดยใช้การประเมินแบบ CIPPIEST Model มีแบ่งการวิจัยออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 การศึกษาการพัฒนาระบบสนับสนุนการบริหารจัดการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31 และสถานศึกษา มี 2 ขั้นตอน ขั้นตอนที่ 1 ศึกษา วิเคราะห์กฎหมาย ทฤษฎี แนวคิดและหลักการที่เกี่ยวข้อง ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาการพัฒนาระบบสนับสนุนการบริหารจัดการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31 และสถานศึกษา ตอนที่ 2 การประเมินระบบสนับสนุนการบริหารจัดการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31 และสถานศึกษา โดยใช้การประเมินแบบ CIPPIEST Model มี 8 ขั้นตอน ขั้นตอนที่ 1 การประเมินบริบท (Context Evaluation : C) ได้แก่ ความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของระบบสนับสนุนการบริหารจัดการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31 และสถานศึกษา ขั้นตอนที่ 2 การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation : I) ได้แก่ บุคลากร แผนการดำเนินงาน งบประมาณ วัสดุ และอุปกรณ์ ขั้นตอนที่ 3 การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation : P) ได้แก่ กิจกรรมการดำเนินงานตามแผน การเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศต่างๆ ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลผลิต (Product Evaluation : P) ได้แก่ ความรู้ ความเข้าใจของผู้ใช้ระบบสนับสนุนการบริหารจัดการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31 และสถานศึกษา ขั้นตอนที่ 5 การประเมินผลกระทบ (Impact Evaluation : I) ได้แก่ การนำความรู้ที่ได้รับไปต่อยอดด้วยการปฏิบัติจริง สร้างผลิตภัณฑ์ การยอมรับของชุมชน ขั้นตอนที่ 6 การประเมินประสิทธิผล (Effectiveness Evaluation : E) ได้แก่ การประเมินผลที่เกิดกับตัวผู้เข้าร่วมใช้ระบบสนับสนุนการบริหารจัดการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 และสถานศึกษาโดยตรงหลังจากการเข้าร่วมโครงการ ขั้นตอนที่ 7 การประเมินความยั่งยืน (Sustainability Evaluation : S) ได้แก่ ผู้ใช้งานระบบสนับสนุนการบริหารจัดการของสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31 และสถานศึกษา นำความรู้ที่ได้รับไปพัฒนาองค์กร และ
 ขั้นตอนที่ 8 การประเมินการถ่ายโยงความรู้ (Transportability Evaluation :T) ได้แก่ ผู้ใช้งาน
 ระบบสนับสนุนการบริหารจัดการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต31 และนำ
 ความรู้ที่ได้รับไปถ่ายทอด ขยายผลได้อย่างถูกต้อง ตอนที่ 3 การศึกษาแนวทางการส่งเสริม
 ความสำเร็จของระบบสนับสนุนการบริหารจัดการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต
 31 และสถานศึกษา ผลจากการวิจัย พบว่า การศึกษาการพัฒนากระบวนการบริหารจัดการ
 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31 และสถานศึกษา ปัจจุบัน ระบบสนับสนุน
 การบริหารจัดการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต31 ได้พัฒนาโมดูลเพื่อใช้ในการ
 บริหารจัดการ 17 โมดูล ได้แก่ 1) ข้อมูลพื้นฐานครูและบุคลากร 2) การวางแผน 3) การเงินและ
 บัญชี 4) ไปรษณีย์ 5) จอห้องประชุม 6) การปฏิบัติราชการ 7) การลา 8) การขออนุญาตไป
 ราชการ 9) ตั๋วเอกสาร 10) รายงานข่าว 11) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 12) ระบบทดสอบทาง
 การศึกษา 13) ยานพาหนะ 14) ข้อมูลนักเรียน 15) รับส่งหนังสือราชการ 16) นักเรียนพิเศษ และ
 17) ระบบรับส่งหนังสือราชการ สพฐ. และระบบสนับสนุนการบริหารจัดการของสถานศึกษา 20
 โมดูล ได้แก่ 1) ข้อมูลพื้นฐานครูและบุคลากร 2) การวางแผน 3) การเงินและบัญชี 4) ไปรษณีย์ 5)
 จอห้องประชุม 6) การปฏิบัติราชการ 7) การลา 8) การขออนุญาตไปราชการ 9) ตั๋วเอกสาร 10)
 รายงานข่าว 11) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 12) ระบบทดสอบทางการศึกษา 13) มาตรฐานการศึกษา
 14) ข้อมูลพื้นฐานนักเรียน 15) การมาเรียน 16) ออมทรัพย์นักเรียน 17) ตรวจสุขภาพนักเรียน 18)
 ทะเบียนหนังสือราชการ 19) การเข้าชั้นเรียน และ 20) ระบบรักษาราชการแทน ผลการวิเคราะห์
 แบบสอบถามความคิดเห็นการประเมินระบบสนับสนุนการบริหารจัดการของสำนักงานเขตพื้นที่
 การศึกษามัธยมศึกษาเขต31 และสถานศึกษาในภาพรวม พบว่า ผู้รับบริการมีความคิดเห็นในระดับ
 มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้าน
 ผลกระทบ (Impact) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านผลผลิต(Product) และ ด้านการถ่ายโยง
 ความรู้ (Transportability) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

สุพรรณนิการ์ ศรีสุวรรณ (2560 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา การออกแบบงานวิจัยตามศาสตร์
 พระราชาเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยในศตวรรษที่ 21 มีวัตถุประสงค์ คือการศึกษาผลของการจัดกิจกรรม
 การออกแบบงานวิจัยตามศาสตร์พระราชาเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยในศตวรรษที่ 21 กลุ่มเป้าหมาย
 คือ นักศึกษาปริญญาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย ชั้นปีที่ 4 ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชา
 1024111 การจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย และรายวิชา 1074905 การวิจัยทาง
 การศึกษาปฐมวัย ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 26 คน ระยะเวลาที่ใช้ในการจัด
 กิจกรรม คือ 14 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 วัน วันละ 3 ชั่วโมง เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบประเมินการ
 เรียนรู้ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย แบบบันทึกการเรียนรู้ของนักศึกษา และแบบบันทึกหลัง
 การจัดกิจกรรมของอาจารย์ผู้สอน วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการวิเคราะห์เนื้อหา
 ผลศึกษาพบว่านักศึกษามีกระบวนการออกแบบงานวิจัยที่มีเนื้อหาสอดคล้องตามศาสตร์พระราชา

มนิดา เจริญภูมิ (2559) ได้ศึกษา การประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของ
 นักเรียนโรงเรียนแวงน้อยศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 โดยประยุกต์ใช้
 รูปแบบ CIPPIEST มีวัตถุประสงค์ คือ ประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน

โรงเรียนวางนัยศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 โดยประยุกต์ใช้รูปแบบ CIPPIEST ประเมินในด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต ผลกระทบ ประสิทธิภาพ ความยั่งยืนและการถ่ายทอดความสำเร็จ กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยผู้บริหารและครู จำนวน 43 คน นักเรียน จำนวน 240 คน และผู้ปกครอง จำนวน 240 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 523 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลศึกษาพบว่า 1) ผลการประเมินในภาพรวมต่อโครงการโดยประยุกต์ใช้รูปแบบ CIPPIEST สำหรับผู้บริหารและครู ในภาพรวมทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิตมีการประเมินโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีผลการประเมินสูงสุดคือ ด้านกระบวนการ ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านผลผลิต ตามลำดับ 2) ผลการประเมินในภาพรวมต่อโครงการโดยประยุกต์ใช้รูปแบบ CIPPIEST สำหรับนักเรียนในภาพรวมทั้ง 3 ด้าน คือด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต มีผลการประเมินโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีผลการประเมินสูงสุด คือด้านกระบวนการ ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านผลผลิต ตามลำดับ 3) ผลการประเมินในภาพรวมต่อโครงการโดยประยุกต์ใช้รูปแบบ CIPPIEST สำหรับผู้ปกครอง ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสรุปผลการศึกษาของมณีดา เจริญภูมิ (2559 : 85-86) พบว่า ด้านบริบท ผู้บริหารและครู ภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยประเด็นที่ผลประเมินสูงสุด คือ วัตถุประสงค์ของโครงการมีความชัดเจน เข้าใจง่าย สอดคล้องกับกิจกรรม 2) ด้านปัจจัยนำเข้า พบว่าผู้บริหารและครู ภาพรวมอยู่ในระดับมากโดยประเด็นที่มีผลการประเมินสูงสุดคือ เอกสารในการอบรมมีความเหมาะสม บรรยากาศสถานที่อบรมเอื้อต่อการพัฒนา สำหรับนักเรียน ด้านปัจจัยนำเข้า ประเด็นการประเมินที่มีผลการประเมินสูงสุดคือ มีสถานที่ทำกิจกรรมเพียงพอ บรรยากาศเหมาะสมกับการแต่ละกิจกรรม 3) ด้านกระบวนการ ผู้บริหารและครูภาพรวมอยู่ในระดับมาก ประเด็นผลการประเมินสูงสุด คือ การแต่งตั้งบุคลากรรับผิดชอบโครงการได้อย่างเหมาะสม รองลงมาคือ มีการประเมินโครงการปีที่ผ่านมาเพื่อนำมาพัฒนาโครงการให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น สำหรับนักเรียนประเด็นการประเมินด้านกระบวนการ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก คือครูติดตามช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาอย่างสม่ำเสมอ รองลงมาคือ ครูมีการประชาสัมพันธ์ในแต่ละห้องเรียนเกี่ยวกับการจัดกิจกรรม

นิศากร ยมหา (2559) ได้ศึกษา รายงานการประเมินผลโครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน โรงเรียนมกุฎเมืองราชวิทยาลัย โดยประยุกต์ใช้รูปแบบ CIPP มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการประเมินผลโครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน จำนวน 4 ด้าน คือ ความเหมาะสมของบริบท ความเหมาะสมของปัจจัยนำเข้า ความเหมาะสมของกระบวนการดำเนินงาน และผลผลิตของโครงการเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน จำนวน 10 ด้าน ได้แก่ความมีวินัย ความรับผิดชอบ ความขยัน ความซื่อสัตย์ ความมีสติและละเอียดรอบคอบ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละ ความสุขภาพ ความยุติธรรม ความมีจิตสำนึกต่อส่วนรวม ความสามัคคีและประเมินคุณค่า และประโยชน์ ที่ได้รับจากการดำเนินโครงการ กลุ่มตัวอย่าง เป็นครูนักเรียน และผู้ปกครอง นักเรียน โรงเรียนมกุฎเมืองราชวิทยาลัย ปการศึกษา 2559 จำนวน 567 คน จำแนกเป็น ครูผู้สอน จำนวน 19 คน ใช้กลุ่มประชากรเป็นกลุ่มตัวอย่าง นักเรียน จำนวน 274 คน ใช้ตารางการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน และการสุ่มอย่างง่าย ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 274

คน ใช้ตารางการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ของเครจซี่และมอร์แกน และการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา เป็นแบบสอบถาม ที่ผู้รายงานได้สร้างขึ้น แบ่งเป็น 4 ชุด ข้อคำถาม เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ รวมทั้งสิ้น จำนวน 54 ข้อ ค่าดัชนีความสอดคล้อง 0.6 ถึง 1.0 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ 0.20 ถึง 0.90 ค่าความ เชื่อมั่น เท่ากับ 0.95 - 0.98 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษา พบว่า 1. บริบทของโครงการมีความเหมาะสม ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 8 ข้อและระดับมาก 4 ข้อ ข้อที่มี ค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ โครงการมีความเหมาะสมและมีความจำเป็นในการแก้ปัญหา ส่วนข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ หลักการและเหตุผลของโครงการมีความสอดคล้องกับนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด 2. ปัจจัยนำเข้าของโครงการมีความเหมาะสม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 2 ข้อ และระดับมาก 12 ข้อ ข้อที่มีค่าคะแนน เฉลี่ยสูงสุดคือ มีแผนการดำเนินงานตามโครงการอย่างชัดเจน ส่วนข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ งบประมาณในการดำเนินโครงการมีเพียงพอ 3. กระบวนการดำเนินงานตามโครงการมีความเหมาะสม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 4 ข้อ และระดับมาก 8 ข้อ ข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ขณะดำเนินงานตามโครงการมีการแก้ไข ปรับปรุงวิธีการดำเนินโครงการเมื่อพบว่บกพร่อง ส่วนข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีการกำหนด ขั้นตอน รายละเอียดและวิธีดำเนินโครงการอย่างชัดเจนและเหมาะสม 4. ผลผลิตของโครงการ เกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน และด้านที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ ความมีสติและละเอียดรอบคอบ ส่วนด้าน ที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ ความรับผิดชอบ ส่วนคุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการใน ภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 2 ข้อ และอยู่ในระดับมาก จำนวน 8 ข้อ ข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ สามารถนำความรู้ที่ได้จากโครงการ ไปใช้กับการปฏิบัติงานที่รับผิดชอบ ส่วนข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ สามารถนำหลักการพัฒนา คุณธรรมจริยธรรมไปประยุกต์ใช้ในการทำงาน เมื่อเรียงลำดับคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน ด้านที่มี ค่าคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย สามารถเรียงลำดับ ได้ดังนี้คือ ความมีสติและละเอียดรอบคอบ ความสุภาพ ความมีวินัย ความสามัคคีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละ ความมีจิตสำนึกต่อส่วนรวม ความซื่อสัตย์ ความยุติธรรม ความขยันและความรับผิดชอบ

รุ่งทิพย์ พรหมศิริ (2559) ได้ศึกษา รายงานการประเมินโครงการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมโรงเรียนต้นแบบคุณธรรม ของโรงเรียนชลบุรี “สุขบท” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 18 โดยประยุกต์ใช้รูปแบบ CIPP มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ 1) เพื่อประเมินโครงการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมโรงเรียนต้นแบบคุณธรรมของโรงเรียนชลบุรี “สุขบท” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 โดยใช้รูปแบบซิปปโมเดล (CIPP Model) ของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam) ประกอบด้วย การประเมินในด้านบริบท (Context) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ด้านกระบวนการ (Process) และด้านผลผลิต (Product) และ 2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อโครงการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมโรงเรียนต้นแบบคุณธรรมของโรงเรียนชลบุรี “สุขบท” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 18 ในด้านคุณธรรมของนักเรียนตาม

คุณธรรม อัตลักษณ์ของโรงเรียน และด้านความสำเร็จของโครงการ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เป็นบุคคลที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนชลบุรี “สุขบท” ปีการศึกษา 2559 ได้แก่ ผู้บริหารและครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้แทนบุคคลในชุมชน ผู้ปกครองนักเรียน และผู้แทนจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาพบว่าอัตลักษณ์ให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ โดยทั่วกัน 2) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการดำเนินงานระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้อง และ 3) การขยายแนวคิดของการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรมไปยังโรงเรียนอื่นๆ หรือชุมชนโดยรอบ ด้านผลผลิต ในภาพรวมมีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด สูงกว่าเกณฑ์การประเมินโดยผู้ให้ข้อมูลมีความคิดเห็นสอดคล้องกันในประเด็น 1) ด้านครูได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ความเข้าใจ ความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมโรงเรียนคุณธรรม อยู่ในระดับมากที่สุด สูงกว่าเกณฑ์การประเมิน 2) ด้านผลงานรางวัลที่โรงเรียน ครูและนักเรียนได้รับด้านคุณธรรม จริยธรรม อยู่ในระดับมากสูงกว่าเกณฑ์การประเมิน และ 3) ด้านคุณภาพผู้เรียนตามคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียน อยู่ในระดับมาก สูงกว่าเกณฑ์การประเมิน ผลการประเมินความพึงพอใจ โดยภาพรวม พบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีความพึงพอใจต่อผลการดำเนินงานโครงการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมโรงเรียนต้นแบบคุณธรรมของโรงเรียนชลบุรี “สุขบท” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ในระดับมาก และเมื่อจำแนกรายด้าน พบว่าด้านคุณธรรมอัตลักษณ์ของนักเรียน มีผลความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก โดยผู้ให้ข้อมูลมีความพึงพอใจในประเด็น 1) การมีจิตอาสาและถือประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ 2) การบันทึกการใช้จ่ายและออมทรัพย์กับธนาคารโรงเรียน และ 3) การรักโรงเรียนและสามัคคีในหมู่คณะ ด้านความสำเร็จของโครงการ มีผลความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก โดยผู้ให้ข้อมูลมีความพึงพอใจในประเด็น 1) โรงเรียนมีสภาพแวดล้อมที่สะอาด ร่มรื่น สวยงาม น่าเรียน 2) ครูและนักเรียนมีความสุข ยิ้มแย้ม แจ่มใส ทักทายกันอย่างมีสัมมาคารวะตามวัฒนธรรมไทย และ 3) การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์การดำเนินงานคุณธรรมของโรงเรียนให้แก่ผู้ปกครอง ชุมชน ทราบอย่างต่อเนื่อง

อนันต์ศักดิ์ ภูพลผัน (2559) ได้ศึกษา รายงานการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยเบญจภาคีของโรงเรียนไชยวานวิทยา โดยประยุกต์ใช้รูปแบบ CIPP มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยเบญจภาคีของโรงเรียนไชยวานวิทยา ซึ่งมีวัตถุประสงค์ย่อย ดังนี้ 1.1) เพื่อประเมินด้านบริบทของโครงการฯ 1.2) เพื่อประเมินด้านปัจจัยนำเข้าของโครงการฯ 1.3) เพื่อประเมินด้านกระบวนการของโครงการฯ 1.4) เพื่อประเมินด้านผลผลิตของโครงการฯ และ 2) เพื่อประเมินความพึงพอใจของนักเรียน ในการเข้าร่วมโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยเบญจภาคีของโรงเรียนไชยวานวิทยา กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษา โรงเรียน ไชยวานวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ในปีการศึกษา 2559 จำนวน 514 คน ที่กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ด้วยตารางสำเร็จรูปของKrejcie and Morgan โดยใช้วิธีการสุ่ม แบบแบ่งชั้น และวิธี

เลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ประเมินได้สร้างแบบสอบถาม สำหรับ ประเมิน โครงการ แบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง และแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยเบญจภาคีของโรงเรียนไชยวานวิทยา การวิเคราะห์ ข้อมูล ใช้สถิติเชิงพรรณนา ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการประเมิน พบว่า โครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยเบญจภาคีของ โรงเรียนไชยวานวิทยา ทั้ง 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็น เพราะว่าการดำเนินการตามโครงการ ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม น้อมนำหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง โดยเบญจภาคีของโรงเรียน ไชยวานวิทยา มีความพร้อมในด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้าและด้านกระบวนการ มีรูปแบบขั้นตอน ที่ชัดเจนและเป็นระบบ ส่งผลให้ด้านผลผลิต ประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย ผลการประเมิน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูงมาก เมื่อพิจารณา เป็นรายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มี ค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ ด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รองลงมาด้านรักความเป็นไทย ตามลำดับ ผลการทดสอบความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยเบญจภาคีของ โรงเรียนไชยวานวิทยา พบว่า หลัง เข้าร่วมโครงการนักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงสูงกว่าก่อนเข้าร่วมโครงการ โดยเปรียบเทียบผลต่างของค่าเฉลี่ย ของคะแนนทดสอบหลัง เข้าร่วมโครงการสูงกว่าคะแนนทดสอบก่อนเข้าร่วมโครงการ อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม น้อมนำ หลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยเบญจภาคีของโรงเรียนไชยวานวิทยา มีระดับความพึงพอใจ ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้รองลงมาคือ ด้านวัดผลและ ประเมิน และด้านเอกสารโครงการ

2. งานวิจัยต่างประเทศ

Khalil Allahviridiyani (2011 : 2996-2998) ได้ทำการประเมินที่ปรึกษาทางวิชาการ แก่นักเรียนราชวงศ์ของมหาวิทยาลัยในรัฐเตหะราน โดยใช้ CIPP Model เป็นวิจัยเชิงสำรวจและ การวิจัยเชิงประเมิน ประชากรประกอบด้วยนักเรียนราชวงศ์ และผู้เชี่ยวชาญที่มีส่วนร่วม ในโครงการที่ปรึกษาทางวิชาการแก่นักเรียนราชวงศ์ พบว่า ด้านปัจจัยนำเข้าตัวบ่งชี้ทั้งหมดอยู่ใน ระดับน่าพอใจด้านกระบวนการโดยทั่วไปสถานการณ์ที่เป็นตัวบ่งชี้ที่อยู่ในระดับน่าพอใจ เนื่องจากใน 20 ตัวบ่งชี้ทั้งหมด มีอยู่ 8 ตัวบ่งชี้ที่สถานการณ์อยู่ในระดับไม่น่าพอใจ มี 3 สถานการณ์อยู่ในระดับ พอใช้ และมี 9 สถานการณ์อยู่ในระดับน่าพอใจ ด้านผลผลิตโดยทั่วไปอยู่ในระดับไม่น่าพอใจ เนื่องจากมี 3 ใน 5 สถานการณ์ ที่อยู่ในระดับไม่น่าพอใจ และมี 2 สถานการณ์อยู่ในระดับพอใช้ และด้านบริบทมีนัยสำคัญทางสถิติที่แสดงว่าโครงการอยู่ในระดับน่าพอใจ

Nooshin Mohebbi and others (2011 : 3286-3290) ได้ศึกษาระดับการยอมรับด้าน บริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิตของหลักสูตรการศึกษาประวัติ ทางการแพทย์ ระดับปริญญาโททางวิทยาศาสตร์ของมหาวิทยาลัยด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์ใน

ประเทศอิหร่าน จำนวน 4 แห่ง เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม ซึ่งพัฒนาขึ้นจากกรอบแนวคิดด้านการประเมิน CIPP Model พบว่า ทั้งด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต อยู่ในลำดับของประเภทกลุ่มที่ได้รับการยอมรับผลของการศึกษาชี้ให้เห็นว่า การประเมินด้านการวางแผนอย่างต่อเนื่องของกลุ่มประวัติทางการแพทย์ให้ผลดีกว่าการวิเคราะห์จุดแข็งจุดอ่อนของแผนและการปรับปรุงระดับคุณภาพ

จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศพบว่า ทุกหน่วยงานให้ความสำคัญด้านการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมให้กับนักเรียน ผลการศึกษาส่วนใหญ่ พบว่า ผลการดำเนินงานของโรงเรียนส่งเสริมคุณธรรมของแต่ละโรงเรียน โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก แตกต่างกันในส่วนของบริบทสภาพพื้นที่ของแต่ละโรงเรียนทำให้กำหนดนโยบายที่แตกต่างกัน โรงเรียนแต่ละโรงเรียนส่วนมากเลือกใช้รูปแบบการประเมินแบบซิปป (CIPP Model) และในการประเมินโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศครั้งนี้ ผู้ประเมินใช้รูปแบบการประเมินแบบซิปปโมเดล (CIPP Model) ของดาเนียล แอล สตฟเฟิลบีม (Daniel L. Stufflebeam, 2007 : 159) ซึ่งประเมิน 4 ด้าน ได้แก่ การประเมินด้านบริบท (Context Evaluation) การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) การด้านกระบวนการ (Process Evaluation) การประเมินด้านผลผลิต (Product Evaluation) ดังนี้

การประเมินโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนโดยภาคีเครือข่าย หมายถึง กระบวนการสรุปผลการดำเนินงาน ที่ทำให้ทราบถึงสัมฤทธิ์ผลของโครงการ เพื่อใช้พิจารณาปรับปรุงและพัฒนาโครงการและนำผลจากการประเมินไปใช้เป็นแนวทางการดำเนินโครงการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เป็นข้อมูลให้ผู้บริหารตัดสินใจในการเลือกหนทางปฏิบัติ ในการแก้ไขปัญหาผลของการประเมินควรที่จะสามารถนำไปช่วยปรับปรุงโครงการให้ดีขึ้น โดยประเมินด้วยรูปแบบซิปป (CIPP Model) ซึ่งประเมิน 4 ด้าน ดังนี้

1. การประเมินด้านบริบทของโครงการวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนโดยภาคีเครือข่าย หมายถึง การประเมินความเหมาะสมด้านความต้องการและความจำเป็นของโครงการ ความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ ความสอดคล้องกับนโยบายหน่วยงานต้นสังกัด ความเป็นไปได้ของโครงการและสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นการประเมินด้านบริบทก่อนเริ่มดำเนินโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ มีการประเมินด้านบริบท ในส่วนของโครงการส่งเสริมนักเรียนให้ดำเนินรอยตามศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน ช่วยปลูกฝังคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียนคุณธรรม พึ่งพาตนเองมีการดำเนินชีวิตให้อยู่อย่างพอเพียง เหมาะกับสภาพความต้องการของบุคคลที่เกี่ยวข้องวัตถุประสงค์และกิจกรรม มีความชัดเจนสอดคล้องกับหน่วยงานต้นสังกัด นโยบายของสพฐ. กระทรวงศึกษาธิการ เน้นการมีส่วนร่วม ความเป็นไปได้ สภาพแวดล้อมของโรงเรียนมีความเหมาะสมและเอื้อต่อการดำเนินโครงการ มีประโยชน์และสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้เรียนและชุมชน

2. การประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้นที่ใช้ในการดำเนินโครงการวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนโดยภาคีเครือข่าย หมายถึง การประเมินความเหมาะสมของ

ความพร้อมในการดำเนินโครงการด้านบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์และสถานที่ และการบริหารจัดการ ซึ่งเป็นการประเมินปัจจัยนำเข้าก่อนเริ่มดำเนินโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ มีการประเมินปัจจัยนำเข้าในส่วนของบุคลากรที่ร่วมดำเนินการโครงการ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการและคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. มีการให้ความสนับสนุนการดำเนินโครงการของภาคีเครือข่ายและมีความสัมพันธ์อันดีต่อโรงเรียน มีวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ในการดำเนินโครงการอย่างเพียงพอและมีความเหมาะสม ส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณลักษณะตามศาสตร์พระราชา การบริหารโครงการมีความเหมาะสม งบประมาณมีความเพียงพอและเหมาะสม

3. การประเมินด้านกระบวนการในการดำเนินโครงการวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนโดยภาคีเครือข่าย หมายถึง การประเมินความเหมาะสม การดำเนินโครงการด้านการวางแผน (Plan) การลงมือปฏิบัติ (Do) การตรวจสอบ (Check) การปรับปรุง (Action) ซึ่งเป็นการประเมินกระบวนการระหว่าง การดำเนินโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ มีการประเมินกระบวนการในส่วนของสื่อสารความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งด้านเป้าหมายและคุณธรรมอัตลักษณ์ 5 ประการของ สพฐ. โดยการประชุมภาคีเครือข่ายในการวางแผน กำหนดบทบาทความรับผิดชอบในการดำเนินกิจกรรมอย่างเป็นระบบ แต่งตั้งคณะกรรมการทำให้สามารถปฏิบัติตามแผนที่วางไว้อย่างชัดเจน มีการประสานงานและขอความร่วมมือจากบุคคลที่เกี่ยวข้องเช่น ภาคีเครือข่าย การให้การสนับสนุนและจูงใจบุคลากรในโรงเรียนให้เกิดความมุ่งมั่นเหมาะสมกับสถานการณ์ มีการประเมินผลอย่างเป็นระยะ สรุปผลและรายงานผล และนำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

4. การประเมินด้านผลผลิตโครงการวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนโดยภาคีเครือข่าย หมายถึงการประเมินเกี่ยวกับผลที่เกิดขึ้นเมื่อเสร็จสิ้นโครงการเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ดังนี้

4.1 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนตามคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. หมายถึง ผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียน ในเรื่องเกี่ยวกับ (1) คุณธรรมด้านความพอเพียง (2) คุณธรรมด้านความกตัญญู (3) คุณธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริต (4) คุณธรรมด้านความรับผิดชอบ และ (5) คุณธรรมด้านอุดมการณ์คุณธรรม มีรายละเอียดดังนี้

คุณธรรมด้านความพอเพียง หมายถึง การดำเนินชีวิตอย่างพอเพียง ประหยัด รู้จักประมาณตน และใช้ทรัพยากรอย่างมีคุณค่า ตามกรอบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ได้แก่ 1) อยู่อย่างพอเพียง ดำเนินชีวิตอย่างพอประมาณ มีเหตุผล รอบคอบ มีคุณธรรม 2) มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข 3) มีความพอประมาณพอดี ไม่เบียดเบียนตนเอง รู้จักเก็บออม 4) ไม่ประมาท สามารถสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีให้ตนเอง และรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง และ 5) ประหยัดน้ำ ประหยัดไฟ ใช้สิ่งของอย่างประหยัดและคุ้มค่า

คุณธรรมด้านความกตัญญู หมายถึง การรู้คุณค่าของบุคคลและสิ่งต่างๆ ที่มีส่วนช่วยให้เราเติบโตและเจริญก้าวหน้า และแสดงออกถึงความขอบคุณและตอบแทน ตามกรอบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ได้แก่ 1) ตอบแทนผู้มีพระคุณ เช่น พ่อแม่ 2) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ 3) ช่วยเหลืองานผู้ปกครอง ครู หรือผู้มีพระคุณ 4) ไม่หลงลืมตัวเมื่อเกิดความสำเร็จ ยกย่องเชิดชูบุพการี ครู และทุกคนที่มีส่วนร่วม และรักความเป็นไทย ภาควิชาในขนบธรรมเนียม ประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรมไทย

คุณธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริต หมายถึง การมีความซื่อตรงและจริงใจในคำพูดและการกระทำ ไม่โกหกหลอกลวง ตามกรอบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ได้แก่ 1) ตรงต่อเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวันและรับผิดชอบในการทำงาน 2) ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบข้อบังคับของครู 3) ประพฤติตรงตามความเป็นจริงต่อตนเองทั้งท่ายกาย วาจา ใจ 4) ประพฤติตรงตามความเป็นจริงต่อผู้อื่นทั้งท่ายกาย วาจา ใจ และ 5) ไม่ถือเอาสิ่งของหรือผลงาน ของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง

คุณธรรมด้านความรับผิดชอบ หมายถึง การปฏิบัติตามกฎระเบียบและข้อบังคับอย่างเคร่งครัด มีความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น ตามกรอบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้แก่ 1) มีความตรงต่อเวลา ใฝ่เรียนรู้ ตั้งใจเพียรพยายามในการเรียน 2) มีมุ่งมั่นในการทำงาน 3) ทำงานด้วยความเพียรพยายาม และอดทนเพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย 4) ตั้งใจและรับผิดชอบต่อหน้าที่การงาน และ 5) มีจิตสาธารณะ เข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง และโรงเรียน

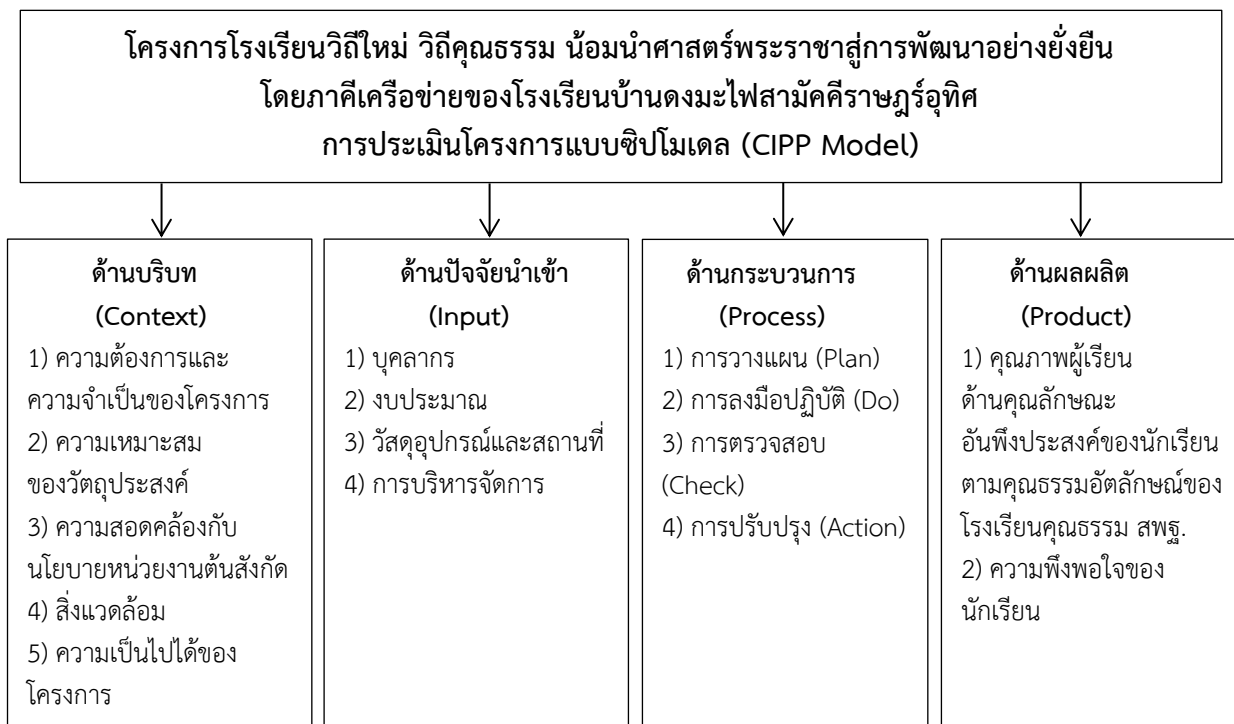
คุณธรรมด้านอุดมการณ์คุณธรรม หมายถึง การยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรมและดำเนินชีวิตตามหลักศีลธรรมอย่างสม่ำเสมอ ตามกรอบสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน 5 ประการ ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้แก่ 1) มีความสามารถในการสื่อสาร ตอบคำถามได้ 2) มีความสามารถในการคิด วิเคราะห์ปรับประยุกต์จากการเรียนรู้ ทักษะอาชีพไปใช้ที่บ้าน 3) มีความสามารถในการแก้ ปัญหา ในการเรียนรู้ต่างๆ 4) มีความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตและทักษะอาชีพ และมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

4.2 ผลงานเชิงประจักษ์ หมายถึง ผลผลิตจากการดำเนินโครงการโรงเรียนวิถีใหม่วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ

4.3 ความพึงพอใจของนักเรียน หมายถึง การประเมินความรู้สึกรักของนักเรียนที่มีต่อโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ

กรอบแนวคิดการประเมินโครงการ

การประเมินโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ ผู้ประเมินมีกรอบแนวคิด ดังแผนภาพที่ 7

แผนภาพที่ 7 กรอบแนวคิดการประเมินโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรมน้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการ

การประเมินในครั้งนี้เป็นการประเมินโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ ซึ่งผู้ประเมินได้กำหนดวิธีการดำเนินการประเมิน ดังนี้

1. รูปแบบการประเมินโครงการและกรอบการประเมิน
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

รูปแบบการประเมินโครงการและกรอบการประเมิน

การประเมินโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ ผู้ประเมินได้กำหนดรูปแบบการประเมินโครงการและกรอบการประเมิน ดังนี้

1. รูปแบบการประเมิน

รูปแบบการประเมินโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ ในครั้งนี้ ผู้ประเมินใช้รูปแบบการประเมินแบบชิปโมเดล (CIPP Model) ของดาเนียล แอล สตัฟเฟิลบีม (Daniel L. Stufflebeam, 2007: 159) ซึ่งประเมิน 4 ด้าน ได้แก่ การประเมินด้านบริบท (Context Evaluation) การประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation) การประเมินด้านกระบวนการ (Process Evaluation) และการประเมินด้านผลผลิต (Product Evaluation)

2. กรอบการประเมิน

กรอบการประเมินโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ สรุปได้ตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงกรอบการประเมินโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ

วัตถุประสงค์ของการประเมิน	ประเด็นการประเมิน	แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการประเมิน	เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน	วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล	เกณฑ์การประเมิน
1. เพื่อประเมินด้านบริบทของโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ	ความเหมาะสมด้านบริบทของโครงการ	- ครู - คณะกรรมการสถานศึกษา - ผู้แทนหน่วยงานรัฐและเอกชน - ผู้แทนจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1	แบบสอบถาม	- ค่าเฉลี่ย - ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	เกณฑ์การตัดสินพิจารณาจากข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไปและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน มีค่าไม่เกิน 1 แสดงว่ามีความเหมาะสม
2 เพื่อประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้นที่ใช้ในการดำเนินโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ	ความเหมาะสมด้านปัจจัยเบื้องต้นที่ใช้ในการดำเนินโครงการ	- ครู - คณะกรรมการสถานศึกษา - ผู้แทนหน่วยงานรัฐและเอกชน - ผู้แทนจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1	แบบสอบถาม	- ค่าเฉลี่ย - ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	เกณฑ์การตัดสินพิจารณาจากข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไปและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน มีค่าไม่เกิน 1 แสดงว่ามีความเหมาะสม

ตารางที่ 1 (ต่อ)

วัตถุประสงค์ ของ การประเมิน	ประเด็น การประเมิน	แหล่งข้อมูล ที่ใช้ใน การประเมิน	เครื่องมือ ที่ใช้ใน การประเมิน	วิธีการ วิเคราะห์ข้อมูล	เกณฑ์ การประเมิน
3. เพื่อประเมิน ด้าน กระบวนการ การดำเนิน โครงการ โรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์ พระราชาสู่ การพัฒนา อย่างยั่งยืน โดยภาคี เครือข่ายของ โรงเรียนบ้าน ดงมะไฟสามัคคี ราษฎร์อุทิศ	ความเหมาะสมด้าน กระบวนการ การ ดำเนินโครงการ	- ครู	แบบสอบถาม	- ค่าเฉลี่ย - ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	เกณฑ์ การตัดสิน พิจารณาจากข้อ คำถามที่มี ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไปและ ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน มีค่า ไม่เกิน 1 แสดงว่ามี ความเหมาะสม
4. เพื่อประเมิน ด้านผลผลิตของ โครงการ โรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์ พระราชาสู่ การพัฒนา อย่างยั่งยืน โดยภาคี เครือข่ายของ โรงเรียนบ้าน ดงมะไฟสามัคคี ราษฎร์อุทิศ	4.1 คุณลักษณะ อันพึงประสงค์ของ นักเรียนตามคุณธรรม อัตลักษณ์ของ โรงเรียนคุณธรรม สพฐ. 4.2 ผลงานเชิง ประจักษ์ ผลิตจาก การดำเนินโครงการ โรงเรียนวิถีใหม่ วิถี คุณธรรม น้อมนำ ศาสตร์พระราชาสู่ การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของ โรงเรียนบ้านดงมะไฟ สามัคคีราษฎร์อุทิศ	- ครู - ผู้ปกครอง นักเรียน - หัวหน้า กลุ่มบริหาร วิชาการ	แบบสอบถาม แบบบันทึก	- ค่าเฉลี่ย - ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน วิเคราะห์ข้อมูล เชิงเนื้อหา	เกณฑ์ การตัดสิน พิจารณาจาก ข้อคำถามที่มี ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไปและ ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน มีค่า ไม่เกิน 1 แสดงว่ามี ความเหมาะสม

ตารางที่ 1 (ต่อ)

วัตถุประสงค์ ของ การประเมิน	ประเด็น การประเมิน	แหล่งข้อมูล ที่ใช้ใน การประเมิน	เครื่องมือ ที่ใช้ใน การประเมิน	วิธีการ วิเคราะห์ข้อมูล	เกณฑ์ การประเมิน
	4.3 ความพึงพอใจ ของนักเรียนที่มีต่อ ผลการดำเนินงาน โครงการโรงเรียน วิถีใหม่ วิถี คุณธรรม น้อมนำ ศาสตร์พระราชาสู่ การพัฒนาอย่าง ยั่งยืน โดยภาคี เครือข่ายของ โรงเรียนบ้านดง มะไฟสามัคคี ราษฎร์อุทิศ	นักเรียนชั้น ประถมศึกษา ปีที่ 4 ถึงชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3	แบบสอบถาม	- ค่าเฉลี่ย - ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	เกณฑ์ การตัดสิน พิจารณาจาก ข้อคำถามที่มี ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป และส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน มีค่า ไม่เกิน 1 แสดงว่ามี ความเหมาะสม

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ที่ใช้ในการประเมินในครั้งนี้ ประกอบด้วย ครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้แทนหน่วยงานรัฐและเอกชน ผู้แทนจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ผู้ปกครองนักเรียน และนักเรียนในปีการศึกษา 2563 จำนวน ดังนี้

2.1.1 ครูโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ จำนวน 15 คน

2.1.2 คณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ จำนวน 7 คน

2.1.3 ผู้แทนหน่วยงานรัฐ จำนวน 7 คน ได้แก่

(1) ผู้แทนภาครัฐ จำนวน 6 คน (ครูวิทยาลัยสารพัดช่างสกลนคร)

(2) ผู้แทนภาคเอกชน จำนวน 1 คน (เจ้าหน้าที่ Uso net โรงเรียน บ้านดงมะไฟ

สามัคคีราษฎร์อุทิศ)

2.1.4 ผู้แทนจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

จำนวน 1 คน

2.1.5 นักเรียนโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชา สู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ ได้แก่ นักเรียนชั้นอนุบาล 2 ถึง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 181 คน

2.1.6 ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ จำนวน 97 คน

ดังแสดงจำนวนประชากรครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้แทนหน่วยงานรัฐ ผู้ปกครองนักเรียน และนักเรียนโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนประชากรครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้แทนหน่วยงานรัฐ และนักเรียน
โรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ

ระดับชั้น	จำนวน	รวม
ครู	15	15
คณะกรรมการสถานศึกษา	7	7
ผู้แทนหน่วยงานรัฐ	7	7
ผู้ปกครองนักเรียน	97	97
นักเรียน		
อนุบาล 2	18	18
อนุบาล 3	15	15
ประถมศึกษาปีที่ 1	16	16
ประถมศึกษาปีที่ 2	19	19
ประถมศึกษาปีที่ 3	18	18
ประถมศึกษาปีที่ 4	14	14
ประถมศึกษาปีที่ 5	8	8
ประถมศึกษาปีที่ 6	18	18
มัธยมศึกษาปีที่ 1	19	19
มัธยมศึกษาปีที่ 2	23	23
มัธยมศึกษาปีที่ 3	13	13
รวมนักเรียน	181	181
รวม	307	307

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 54 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Sampling) ตามชั้นปี และการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ในแต่ละชั้นปี เนื่องจากนักเรียนมีคุณภาพเพียงพอที่จะตอบแบบสอบถามได้ ดังแสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างนักเรียนในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ตอบแบบสอบถามความพึงพอใจ โครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ

ระดับชั้น	จำนวน	กลุ่มตัวอย่าง
ประถมศึกษาปีที่ 4	14	8
ประถมศึกษาปีที่ 5	8	5
ประถมศึกษาปีที่ 6	18	10
มัธยมศึกษาปีที่ 1	19	11
มัธยมศึกษาปีที่ 2	23	13
มัธยมศึกษาปีที่ 3	13	7
รวมนักเรียน	95	54

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้ประเมินสร้างขึ้นโดยอาศัยกรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีที่ได้จากการศึกษาวิเคราะห์วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยนำเสนอเป็น 2 ประเด็น ดังนี้

1. ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการประเมินโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ มี 5 ฉบับ ดังนี้

ฉบับที่ 1 สำหรับครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้แทนหน่วยงานรัฐและเอกชน และผู้แทนจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ถ้ามเกี่ยวกับการประเมินด้านบริบทของโครงการ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ระดับน้อยที่สุด

ฉบับที่ 2 สำหรับครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้แทนหน่วยงานรัฐและเอกชน และผู้แทนจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ถ้ามุ่งเกี่ยวกับการประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้น ลักษณะของแบบสอบถามเป็นมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ระดับน้อยที่สุด

ฉบับที่ 3 สำหรับครู ถ้ามุ่งเกี่ยวกับการประเมินด้านกระบวนการ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ระดับน้อยที่สุด

ฉบับที่ 4 สำหรับ ครู ผู้ปกครองนักเรียน ถ้ามุ่งเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนตามคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียนคุณธรรม ลักษณะของแบบสอบถามเป็นมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง มีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีคุณภาพอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีคุณภาพอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีคุณภาพอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีคุณภาพอยู่ระดับน้อยที่สุด

ฉบับที่ 5 สำหรับนักเรียน ถ้ามุ่งเกี่ยวกับการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง มีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานในระดับน้อย

1 หมายถึง มีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานในระดับน้อยที่สุด

ฉบับที่ 6 สำหรับหัวหน้ากลุ่มบริหารวิชาการ ถามเกี่ยวกับผลงานเชิงประจักษ์ ที่ผลิตจากการดำเนินโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนา อย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ ลักษณะเป็นตารางแบบ บันทึกลง

2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการ ดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศแล้วสร้างแบบสอบถามฉบับร่าง ตามกรอบการประเมินโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ

2.2 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และการใช้ภาษา ซึ่งผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คนประกอบด้วย

2.2.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สมประสงค์ เสนารัตน์ สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาวิทยาลัทธิราชภัฏร้อยเอ็ด

2.2.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คันธทรัพย์ ชมพูพาทย์ สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

2.2.3 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นฤมล แสงพรหม สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

2.2.4 ดร.สมพร หลิมเจริญ ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

2.2.5 นางสาวกัญญาทรัพย์ ดอกคำ วิทัญญู ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านนาแก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 (รายละเอียดผู้เชี่ยวชาญอยู่ในภาคผนวก ก หน้า 161)

2.3 ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญและหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ถือว่าข้อนั้นใช้ได้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556 : 82) ผลการหาค่า IOC ได้ผลดังนี้

ฉบับที่ 1 สำหรับครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้แทนหน่วยงานรัฐและเอกชน และผู้แทนจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ถามเกี่ยวกับการประเมินด้านบริบทของโครงการ ได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.80-1.00

ฉบับที่ 2 สำหรับครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้แทนหน่วยงานรัฐและเอกชน และผู้แทนจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ถามเกี่ยวกับการประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้น ได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.80-1.00

ฉบับที่ 3 สำหรับครู ถามเกี่ยวกับการประเมินด้านกระบวนการ ได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.80-1.00

ฉบับที่ 4 สำหรับ ครู ผู้ปกครองนักเรียน ถ้ามเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนตามคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียนคุณธรรม ได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.80-1.00

ฉบับที่ 5 สำหรับนักเรียน ถ้ามเกี่ยวกับการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนต่อผลการดำเนินงานโครงการ ได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.80-1.00

ฉบับที่ 6 สำหรับหัวหน้ากลุ่มบริหารวิชาการ ถ้ามเกี่ยวกับผลงานเชิงประจักษ์ผลผลิตจากการดำเนินโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศได้ค่า IOC เท่ากับ 1.00

(รายละเอียดค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC อยู่ในภาคผนวก ค หน้า 177-188)

2.4 ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำแบบสอบถามโครงการไปหาประสิทธิภาพ โดยนำไปทดลองใช้ (Try out) กับประชากร ครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้แทนหน่วยงานรัฐและเอกชน ผู้แทนจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 และนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ประเมิน จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach,s Alfa Coefficient) (บุญชม ศรีสะอาด, 2556 : 99) ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ ดังนี้

ฉบับที่ 1 สำหรับครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้แทนหน่วยงานรัฐและเอกชน และผู้แทนจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ถ้ามเกี่ยวกับการประเมินด้านบริบทของโครงการ มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.36- 0.81 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.84

ฉบับที่ 2 สำหรับครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้แทนหน่วยงานรัฐและเอกชน และผู้แทนจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ถ้ามเกี่ยวกับการประเมินปัจจัยเบื้องต้น มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.93

ฉบับที่ 3 สำหรับครู ด้านกระบวนการ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.90

ฉบับที่ 4 แบบสอบถามการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนตามคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.89

ฉบับที่ 5 แบบสอบถามการประเมินความพึงพอใจ ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.94 (รายละเอียดค่าความเชื่อมั่น อยู่ในภาคผนวก ค หน้า 177-188)

2.5 จัดทำเครื่องมือฉบับสมบูรณ์สำหรับใช้ประเมินโครงการ เพื่อนำผลมาวิเคราะห์และรายงานผลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ประเมินเก็บรวบรวมข้อมูล การประเมินโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ แบ่งออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การเก็บรวบรวมข้อมูลก่อนเริ่มดำเนินโครงการ เป็นการเก็บข้อมูลเพื่อประเมินความเหมาะสมด้านบริบทของโครงการและด้านปัจจัยเบื้องต้นที่ใช้ในการดำเนินโครงการวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนโดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ ผู้ประเมินได้ประชุมครูในช่วงก่อนเปิดภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 เพื่อชี้แจงการดำเนินโครงการนี้ในปีการศึกษา 2563 จากนั้นผู้ประเมินได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจำนวน 30 ฉบับ จาก ครู จำนวน 15 คน คณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 7 คน ผู้แทนหน่วยงานรัฐและเอกชน จำนวน 7 คน และ ผู้แทนจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 จำนวน 1 คน ผลการเก็บรวบรวมได้ข้อมูลครบ 30 ฉบับ และตอบสมบูรณ์ทุกฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

ระยะที่ 2 การเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างดำเนินโครงการ เป็นการเก็บข้อมูลเพื่อประเมินความเหมาะสมด้านกระบวนการ การดำเนินโครงการวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนโดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ ผู้ประเมินได้มีการประชุมครูกลางภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 จากนั้นผู้ประเมินได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจำนวน 30 ฉบับ จาก ครู จำนวน 15 คน คณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 7 คน ผู้แทนหน่วยงานรัฐและเอกชน จำนวน 7 คน และ ผู้แทนจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 จำนวน 1 คน ผลการเก็บรวบรวมได้ข้อมูลครบ 30 ฉบับ และตอบสมบูรณ์ทุกฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

ระยะที่ 3 การเก็บรวบรวมข้อมูลหลังเสร็จสิ้นโครงการ เป็นการเก็บข้อมูลเพื่อประเมินด้านผลผลิตของโครงการวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนโดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ ผู้ประเมินได้ประชุมครูเพื่อขอความร่วมมือให้ช่วยเก็บรวบรวมข้อมูลก่อนปิดภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 ผู้ประเมินและครูช่วยเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้เวลาเก็บรวบรวมข้อมูล 2 สัปดาห์ ผลการเก็บรวบรวมข้อมูล ทั้ง 2 ส่วน โดยดำเนินการ ดังนี้

3.1 เก็บรวบรวมข้อมูลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนตามคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียนคุณธรรม ก่อนปิดภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 ผู้ประเมินได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลร่วมกับครู จำนวน 112 ฉบับ จาก ครู จำนวน 15 คน ผู้ปกครองนักเรียน 97 คน ผลการเก็บรวบรวมได้ข้อมูลครบ 112 ฉบับ และตอบสมบูรณ์ทุกฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

3.2 เก็บรวบรวมข้อมูลผลงานเชิงประจักษ์ ผลผลิตจากการดำเนินโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ ก่อนปิดภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 ผู้ประเมินได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลร่วมกับ จำนวน 1 ฉบับ จาก หัวหน้ากลุ่มบริหารวิชาการของโรงเรียนบ้านดงมะไฟ

สามัคคีราษฎร์อุทิศ จำนวน 1 คน ผลการเก็บรวบรวมได้ข้อมูลครบ 1 ฉบับ และตอบสมบูรณ์ทุกฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

3.3 เก็บรวบรวมข้อมูลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อผลโครงการวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนโดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ ผู้ประเมินและครู ช่วยกันรวบรวมแบบสอบถามของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 54 คน ผู้ประเมินได้จัดประชุมนักเรียน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่ออธิบายให้เข้าใจเกี่ยวกับข้อคำถามต่างๆ ของแบบสอบถาม โดยอ่านข้อคำถามให้นักเรียนฟังทีละข้อและให้นักเรียนตอบคำถามทีละข้อจนครบทุกข้อ ผลการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้รับข้อมูลครบทั้ง 54 ฉบับ และตอบสมบูรณ์ทุกฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ประเมินได้มีการวิเคราะห์ข้อมูล ตามลำดับดังนี้

1. ข้อมูลการประเมินด้านบริบทของโครงการ ด้านปัจจัยเบื้องต้นที่ใช้ในการดำเนินโครงการ และด้านกระบวนการการดำเนินโครงการ

โดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย กำหนดเกณฑ์ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560 : 121)

ค่าเฉลี่ย 4.51 ถึง 5.00 หมายถึง มีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 ถึง 4.50 หมายถึง มีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 ถึง 3.50 หมายถึง มีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 ถึง 2.50 หมายถึง มีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 ถึง 1.50 หมายถึง มีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

เกณฑ์ในการตัดสินผลการประเมินค่าเฉลี่ยระดับมาก (3.51) ขึ้นไป และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานไม่เกิน 1 แสดงว่า ผ่านเกณฑ์

2. ข้อมูลการประเมินประเมินด้านผลผลิตของโครงการ แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

2.1 ข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพผู้เรียนด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนตามคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. โดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยกำหนดเกณฑ์ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560 : 121)

ค่าเฉลี่ย 4.51 ถึง 5.00 หมายถึง มีความคิดเห็นว่ามีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 ถึง 4.50 หมายถึง มีความคิดเห็นว่ามีคุณภาพอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 ถึง 3.50 หมายถึง มีความคิดเห็นว่ามีคุณภาพอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 ถึง 2.50 หมายถึง มีความคิดเห็นว่ามีคุณภาพอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 ถึง 1.50 หมายถึง มีความคิดเห็นว่ามีคุณภาพอยู่ในระดับน้อยที่สุด

เกณฑ์ในการตัดสินผลการประเมินค่าเฉลี่ยระดับมาก (3.51) ขึ้นไป และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ไม่เกิน 1 แสดงว่า ผ่านเกณฑ์

2.2 ข้อมูลเกี่ยวกับผลงานเชิงประจักษ์ ผลผลิตจากการดำเนินโครงการโรงเรียนวิถีใหม่
 วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดง
 มะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ โดยการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content analysis)

2.3 ข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อโครงการโรงเรียน
 วิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียน
 บ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ โดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในการแปล
 ความหมายของค่าเฉลี่ยกำหนดเกณฑ์ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560 :121)

ค่าเฉลี่ย 4.51 ถึง 5.00 หมายถึง นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 ถึง 4.50 หมายถึง นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 ถึง 3.50 หมายถึง นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 ถึง 2.50 หมายถึง นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 ถึง 1.50 หมายถึง นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

เกณฑ์ในการตัดสินผลการประเมินค่าเฉลี่ยระดับมาก (3.51) ขึ้นไป และส่วนเบี่ยงเบน
 มาตรฐานไม่เกิน 1 แสดงว่า ผ่านเกณฑ์

บทที่ 4

ผลการประเมินโครงการ

การประเมินโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ ผู้ประเมินได้นำเสนอผลการประเมินโครงการ โดยแบ่งออกเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการประเมินด้านบริบทของโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ

ตอนที่ 3 ผลการประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้นที่ใช้ในการดำเนินโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ

ตอนที่ 4 ผลการประเมินด้านกระบวนการดำเนินโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ

ตอนที่ 5 ผลการประเมินด้านผลผลิตของโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ

5.1 ผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนตามคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียนคุณธรรม

5.2 ผลงานเชิงประจักษ์ ผลผลิตจากการดำเนินโครงการโรงเรียนวิถีใหม่วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ

5.3 ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อโครงการโรงเรียนวิถีใหม่วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ

ตอนที่ 1 สภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4 แสดงจำนวน ครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้แทนหน่วยงานรัฐและเอกชน ผู้แทนจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 และนักเรียนที่ตอบแบบสอบถามโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563

(n=181)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	79	43.65
หญิง	102	56.35
การปฏิบัติหน้าที่		
ครู	15	8.29
คณะกรรมการสถานศึกษา	7	3.87
ผู้แทนหน่วยงานรัฐและเอกชน	7	3.87
ผู้แทนจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1	1	0.55
ผู้ปกครองนักเรียน	97	53.59
นักเรียน	54	29.83

จากตารางที่ 4 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามการประเมินโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ เป็นเพศชาย จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 43.65 เพศหญิง จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 56.35 รวมทั้งหมด 181 คน สำหรับการปฏิบัติหน้าที่ มีครู จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 8.29 คณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 3.87 ผู้แทนหน่วยงานรัฐและเอกชน จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 3.87 ผู้แทนจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.55 ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 53.59 นักเรียน จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 29.83 รวมทั้งหมด 181 คน

ตอนที่ 2 ผลการประเมินด้านบริบทของโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟ สยามคคีราษฎร์อุทิศ

ตารางที่ 5 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเหมาะสมของการประเมินโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟ สยามคคีราษฎร์อุทิศ ด้านบริบทตามความคิดเห็นของครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้แทนหน่วยงานรัฐและเอกชน และผู้แทนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

(n=30)

ด้านบริบท ของโครงการ	ภาคีเครือข่าย										ระดับความเหมาะสม	เกณฑ์การประเมิน	ผลการประเมิน
	ครู (N=15)		คณะกรรมการ สถานศึกษา (N=7)		ผู้แทนหน่วยงานรัฐ และเอกชน (N=7)		ผู้แทน จาก สพป.ส.น.1 (N=1)		รวม				
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.			
ความต้องการและความจำเป็นของโครงการ									4.74	0.06	มากที่สุด	3.51	ผ่าน
1. โครงการต้องการส่งเสริมให้นักเรียนดำเนิน รอยตามศาสตร์พระราชาค่อยปลูกฝังคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียนคุณธรรม	4.55	0.33	4.65	0.58	4.50	0.82	5.00	0.00	4.68	0.23	มากที่สุด	3.51	ผ่าน
2. โครงการต้องการให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และพึ่งพาตนเองได้	4.93	0.26	4.86	0.44	4.79	0.56	5.00	0.00	4.78	0.22	มากที่สุด	3.51	ผ่าน
3. มีการดำเนินชีวิตให้อยู่อย่างพอเพียงและสามารถปรับประยุกต์	4.83	0.47	4.72	0.53	4.50	0.82	5.00	0.00	4.76	0.21	มากที่สุด	3.51	ผ่าน

ตารางที่ 5 (ต่อ)

(n=30)

ด้านบริบท ของโครงการ	ภาคีเครือข่าย										ระดับความเหมาะสม	เกณฑ์การประเมิน	ผลการประเมิน
	ครู (N=15)		คณะกรรมการ สถานศึกษา (N=7)		ผู้แทนหน่วยงานรัฐ และเอกชน (N=7)		ผู้แทนจาก สพป.สน.1 (N=1)		รวม				
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.			
ความเหมาะสมของวัตถุประสงค์									4.68	0.05	มากที่สุด	3.51	ผ่าน
4. วัตถุประสงค์ ของโครงการมี ความเหมาะสมกับ สภาพความต้องการของ บุคคลที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ครู ผู้ปกครอง นักเรียน ชุมชน	4.62	0.35	4.71	0.64	4.52	0.75	5.00	0.00	4.71	0.21	มากที่สุด	3.51	ผ่าน
5. เหมาะสมกับ วัตถุประสงค์ เป้าหมาย สามารถ นำไปปฏิบัติได้จริง	4.57	0.32	4.67	0.66	4.57	0.75	5.00	0.00	4.70	0.20	มากที่สุด	3.51	ผ่าน
6. กิจกรรมมี ความชัดเจน เหมาะสมกับ วัตถุประสงค์	4.55	0.17	4.57	0.32	4.38	0.97	5.00	0.00	4.63	0.26	มากที่สุด	3.51	ผ่าน
ความสอดคล้องกับนโยบายหน่วยงานต้นสังกัด									4.76	0.07	มากที่สุด	3.51	ผ่าน
7. โครงการสอดคล้อง กับหน่วยงานต้นสังกัด ตามจุดเน้นนโยบาย ของสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 1	4.60	0.91	4.63	0.77	4.57	0.81	5.00	0.00	4.70	0.20	มากที่สุด	3.51	ผ่าน
8. โครงการสอดคล้อง กับนโยบายของ สพฐ.	4.80	0.56	4.71	0.48	4.83	0.40	5.00	0.00	4.84	0.12	มากที่สุด	3.51	ผ่าน
9. โครงการสอดคล้อง กับนโยบายของ กระทรวงศึกษาธิการ	4.86	0.51	4.50	0.54	4.57	0.56	5.00	0.00	4.73	0.24	มากที่สุด	3.51	ผ่าน

ตารางที่ 5 (ต่อ)

(n=30)

ด้านบริบท ของโครงการ	ภาคีเครือข่าย										ระดับความเหมาะสม	เกณฑ์การประเมิน	ผลการประเมิน
	ครู (N=15)		คณะกรรมการ สถานศึกษา (N=7)		ผู้แทนหน่วยงานรัฐ และเอกชน (N=7)		ผู้แทน จาก สพป.สน.1 (N=1)		รวม				
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.			
ความเป็นไปได้ของโครงการ									4.75	0.03	มากที่สุด	3.51	ผ่าน
10. โครงการเน้น การมีส่วนร่วม	4.63	0.75	4.79	0.41	4.50	0.74	5.00	0.00	4.73	0.22	มากที่สุด	3.51	ผ่าน
11. โครงการมี ความเป็นไปได้	4.80	0.40	4.60	0.49	4.71	0.45	5.00	0.00	4.78	0.17	มากที่สุด	3.51	ผ่าน
สิ่งแวดล้อม									4.69	0.01	มากที่สุด	3.51	ผ่าน
12. สภาพแวดล้อม ของโรงเรียนมี ความเหมาะสมและ เอื้อต่อการดำเนิน โครงการ	4.60	0.74	4.71	0.80	4.43	0.97	5.00	0.00	4.69	0.24	มากที่สุด	3.51	ผ่าน
13. โครงการมี ประโยชน์และสามารถ พัฒนาคุณภาพชีวิต ของผู้เรียนและชุมชน	4.57	0.76	4.62	0.79	4.59	0.77	5.00	0.00	4.70	0.20	มากที่สุด	3.51	ผ่าน
ค่าเฉลี่ยรวม	4.69	0.50	4.65	0.57	4.56	0.72	5.00	0.00	4.72	0.21	มากที่สุด	3.51	ผ่าน

จากตารางที่ 5 พบว่า ผลการประเมินด้านบริบทของโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคี ราษฎร์อุทิศ ในภาพรวม ครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้แทนหน่วยงานรัฐและเอกชน และผู้แทน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 มีความเห็นว่ามีเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาผลการประเมินในแต่ละเรื่อง เรื่องที่มีความเหมาะสมสูงสุดมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ เรื่องความสอดคล้องกับนโยบายหน่วยงานต้นสังกัด รองลงมาอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ เรื่องความเป็นไปได้ของโครงการ ส่วนเรื่องที่มีความเหมาะสมต่ำสุดอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ เรื่องความเหมาะสมของวัตถุประสงค์

กล่าวโดยสรุป ผลการประเมินด้านบริบทของโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ ครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้แทนหน่วยงานรัฐและเอกชน และผู้แทนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 มีความเห็นว่ามีเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และผ่านเกณฑ์การประเมินทุกเรื่อง

ตอนที่ 3 ผลการประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้นที่ใช้ในการดำเนินโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ

ตารางที่ 6 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเหมาะสมของการประเมินโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ ด้านปัจจัยเบื้องต้น ตามความคิดเห็นของครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้แทนหน่วยงานรัฐและเอกชน และผู้แทนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

(n=30)

ด้านปัจจัยเบื้องต้น ของโครงการ	ภาคีเครือข่าย										ระดับความเหมาะสม	เกณฑ์การประเมิน	ผลการประเมิน
	ครู (N=15)		คณะกรรมการ สถานศึกษา (N=7)		ผู้แทนหน่วยงานรัฐ และเอกชน (N=7)		ผู้แทน จาก สพป.สน.1 (N=4)		รวม				
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.			
บุคลากร									4.40	0.11	มาก	3.51	ผ่าน
1. บุคลากรที่ร่วม ดำเนินการโครงการ มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับโครงการ	4.53	0.52	4.11	0.82	4.14	0.38	5.00	0.00	4.45	0.42	มาก	3.51	ผ่าน
2. บุคลากรที่ร่วม ดำเนินการโครงการ มีความรู้	4.67	0.49	3.67	0.52	3.71	0.49	5.00	0.00	4.26	0.67	มาก	3.51	ผ่าน
3. มีการให้ ความสนับสนุน	4.73	0.59	4.17	0.41	3.71	0.49	5.00	0.00	4.40	0.58	มาก	3.51	ผ่าน

ตารางที่ 6 (ต่อ)

(n=30)

ด้านปัจจัยเบื้องต้น ของโครงการ	ภาคีเครือข่าย										ระดับความเหมาะสม	เกณฑ์การประเมิน	ผลการประเมิน
	ครู (N=15)		คณะกรรมการ สถานศึกษา (N=7)		ผู้แทนหน่วยงานรัฐ และเอกชน (N=7)		ผู้แทน จาก สพป.สน.1 (N=1)		รวม				
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.			
4. การดำเนิน โครงการของภาคี เครือข่าย ได้แก่ ครู คณะกรรมการ สถานศึกษา ผู้แทนหน่วยงานรัฐ และเอกชน ผู้แทนจากสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา สกลนคร เขต 1 ผู้ปกครองนักเรียน	4.93	0.26	4.32	0.55	3.71	0.49	5.00	0.00	4.49	0.60	มาก	3.51	ผ่าน
งบประมาณ									4.36	0.02	มาก	3.51	ผ่าน
5.งบประมาณของ โรงเรียนที่ได้รับมี ความเพียงพอ ต่อการจัดกิจกรรม ตามโครงการ	3.87	0.83	4.17	0.41	4.43	0.53	5.00	0.00	4.37	0.48	มาก	3.51	ผ่าน
6. งบประมาณ มีความเหมาะสม ต่อการดำเนิน โครงการ	4.07	0.70	4.00	0.63	4.29	0.49	5.00	0.00	4.34	0.46	มาก	3.51	ผ่าน
วัสดุ อุปกรณ์ และสถานที่									4.39	0.15	มาก	3.51	ผ่าน
7. มีวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ใน การดำเนินโครงการ อย่างเพียงพอ	4.67	0.72	4.17	0.41	4.57	0.53	5.00	0.00	4.60	0.34	มากที่สุด	3.51	ผ่าน
8. วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ มีความเหมาะสม	4.40	0.63	3.50	0.55	4.57	0.53	5.00	0.00	4.37	0.62	มาก	3.51	ผ่าน

ตารางที่ 6 (ต่อ)

(n=30)

ด้านปัจจัยเบื้องต้น ของโครงการ	ภาคีเครือข่าย										ระดับความเหมาะสม	เกณฑ์การประเมิน	ผลการประเมิน
	ครู (N=15)		คณะกรรมการ สถานศึกษา (N=7)		ผู้แทนหน่วยงานรัฐ และเอกชน (N=7)		ผู้แทน จาก สพป.สน.1 (N=1)		รวม				
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.			
9. สถานที่ดำเนิน โครงการมีความ เหมาะสม ส่งเสริมให้ นักเรียนมีคุณลักษณะ ตามศาสตร์พระราชา	4.27	0.59	3.83	0.41	3.71	0.49	5.00	0.00	4.20	0.58	มาก	3.51	ผ่าน
การบริหารจัดการ									4.46	0.37	มาก	3.51	ผ่าน
10. การบริหาร โครงการ มีความเหมาะสม	4.33	0.82	4.17	0.41	4.35	0.53	5.00	0.00	4.46	0.37	มาก	3.51	ผ่าน
ค่าเฉลี่ยรวม	4.42	0.32	4.05	0.26	4.16	0.37	5.00	0.00	4.40	0.04	มาก	3.51	ผ่าน

จากตารางที่ 6 พบว่า ผลการประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้นของโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียน บ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ ในภาพรวม ครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้แทนหน่วยงานรัฐและเอกชน และผู้แทนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 มีความเห็นว่ามี ความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาผลการประเมินในแต่ละเรื่อง เรื่องที่มีความเหมาะสมสูงสุดมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ เรื่องการบริหารจัดการ รองลงมาอยู่ในระดับมาก ได้แก่ เรื่องบุคลากร ส่วนเรื่องที่มีความเหมาะสมต่ำสุดอยู่ในระดับมาก ได้แก่ เรื่องงบประมาณ

กล่าวโดยสรุป ผลการประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้นของโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ ครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้แทนหน่วยงานรัฐและเอกชน และผู้แทนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 มีความเห็นว่ามี ความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และผ่านเกณฑ์การประเมินทุกเรื่อง

**ตอนที่ 4 ผลการประเมินด้านกระบวนการดำเนินโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม
น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดง
มะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ**

ตารางที่ 7 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเหมาะสมของการประเมิน
โครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน
โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ ด้านกระบวนการ
ตามความคิดเห็นของครู

(n=15)

ด้านกระบวนการ ของโครงการ	ครู (N=15)		ระดับความเหมาะสม	เกณฑ์การประเมิน	ผลการประเมิน
	$\bar{X}$	S.D.			
การวางแผน (Plan)	4.55	0.34	มากที่สุด	3.51	ผ่าน
1. มีการประชุมปรึกษาหารือร่วมกันเกี่ยวกับ แนวทางการดำเนินการโครงการฯ	4.87	0.35	มากที่สุด	3.51	ผ่าน
2. มีการวางแผนเตรียมความพร้อมด้านต่างๆ ในการดำเนินงานตามโครงการฯ	4.80	0.41	มากที่สุด	3.51	ผ่าน
3. มีการกำหนดปฏิทินการดำเนินการตาม โครงการฯ	4.42	0.77	มาก	3.51	ผ่าน
4. ได้แจ้งความต้องการ เป้าหมายในพัฒนา คุณธรรมอัตลักษณ์ 5 ประการ ของ สพฐ. ให้ผู้เกี่ยวข้องทราบเพื่อสร้างความเข้าใจ เข้าถึงและพัฒนาโครงการฯตามแนวทาง ของศาสตร์พระราชา	4.93	0.26	มากที่สุด	3.51	ผ่าน

ตารางที่ 7 (ต่อ)

(n=15)

ด้านกระบวนการ ของโครงการ	ครู (N=15)		ระดับความเหมาะสม	เกณฑ์การประเมิน	ผลการประเมิน
	$\bar{X}$	S.D.			
5. มีการแต่งตั้งคณะกรรมการ และกำหนด บทบาทหน้าที่ของผู้รับผิดชอบและผู้ที่เกี่ยวข้อง	4.20	0.77	มาก	3.51	ผ่าน
6. มีการประชุมภาคีเครือข่าย เพื่อวางแผนการดำเนินงาน	4.20	0.77	มาก	3.51	ผ่าน
7. มีการจัดทำแผนการดำเนินงานใน กิจกรรมต่างๆ อย่างเป็นระบบ	4.67	0.49	มากที่สุด	3.51	ผ่าน
การลงมือปฏิบัติ (Do)	4.56	0.20	มากที่สุด	3.51	ผ่าน
8. มีการปฏิบัติงานหรือกิจกรรมเป็นไปตาม แผนปฏิบัติการที่วางไว้	4.20	0.77	มาก	3.51	ผ่าน
9. มีการประสานงานและ ขอความร่วมมือจากผู้รับ ผิด ชอบและภาคีเครือข่าย	4.67	0.49	มากที่สุด	3.51	ผ่าน
10. ได้ดำเนินการขับเคลื่อนโครงการ โรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรมฯ โดยอาศัย ความร่วมมือจากภาคีเครือข่าย	4.60	0.74	มากที่สุด	3.51	ผ่าน
11. การดำเนินการมีผู้บริหารสถานศึกษา สนับสนุนและจูงใจบุคลากร ในโรงเรียนให้เกิด ความมุ่งมั่นในการดำเนินงานตามกิจกรรม ของโครงการ	4.67	0.49	มากที่สุด	3.51	ผ่าน

ตารางที่ 7 (ต่อ)

(n=15)

ด้านกระบวนการ ของโครงการ	ครู (N=15)		ระดับความเหมาะสม	เกณฑ์การประเมิน	ผลการประเมิน
	$\bar{X}$	S.D.			
12. มีการดำเนินการจัดสภาพแวดล้อม ในโรงเรียน หรือที่บ้าน เหมาะสมกับ สถานการณ์แพร่ระบาดของโรค ไวรัสโคโรนา 2019 ให้เอื้อต่อ การดำเนินงานของโครงการ	4.67	0.49	มากที่สุด	3.51	ผ่าน
การตรวจสอบ (Check)	4.57	0.05	มากที่สุด	3.51	ผ่าน
13. ติดตามและประเมินผลของโครงการ	4.53	0.83	มากที่สุด	3.51	ผ่าน
14. มีการประเมินก่อนการดำเนินโครงการ ประเมินระหว่างดำเนินการและประเมินผล หลังการดำเนินโครงการ	4.60	0.74	มากที่สุด	3.51	ผ่าน
การปรับปรุง (Action)	4.90	0.04	มากที่สุด	3.51	ผ่าน
15. มีการสรุปผลและรายงานผล การดำเนินงานของโครงการ	4.87	0.35	มากที่สุด	3.51	ผ่าน
16. มีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาอย่างต่อเนื่องสู่ความยั่งยืน	4.93	0.26	มากที่สุด	3.51	ผ่าน
ค่าเฉลี่ยรวม	4.65	0.17	มากที่สุด	3.51	ผ่าน

จากตารางที่ 7 พบว่า ผลการประเมินด้านกระบวนการดำเนินโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถี
คุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟ
สามัคคีราษฎร์อุทิศ ในภาพรวม ครูมีความเห็นว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด
เมื่อพิจารณาผลการประเมินในแต่ละเรื่อง เรื่องที่มีความเหมาะสมสูงสุดมีความเหมาะสมอยู่ในระดับ
มากที่สุด ได้แก่ เรื่องการปรับปรุง (Action) รองลงมาอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ เรื่องการตรวจสอบ
(Check) ส่วนเรื่องที่มีความเหมาะสมต่ำสุดอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ เรื่องการวางแผน (Plan)

กล่าวโดยสรุป ผลการประเมินด้านกระบวนการดำเนินโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิธีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ ครู มีความเห็นว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และผ่านเกณฑ์การประเมินทุกเรื่อง

ตอนที่ 5 ผลการประเมินด้านผลผลิตของโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิธีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ

5.1 ผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนตามคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียนคุณธรรม

ตารางที่ 8 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเหมาะสมของการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนตามคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียนคุณธรรมตามความคิดเห็นของครู

(n=112)

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนตามคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียนคุณธรรม	ครู (N=15)		ผู้ปกครองนักเรียน (N=97)		รวม		แปลผล	เกณฑ์การประเมิน	ผลการประเมิน
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.			
คุณธรรมอัตลักษณ์ด้านความพอเพียง					4.53	0.05	มากที่สุด	3.51	ผ่าน
1.นักเรียนอยู่อย่างพอเพียง ดำเนินชีวิตอย่างพอประมาณ มีเหตุผล รอบคอบ มีคุณธรรม	4.6	0.51	4.29	0.46	4.45	0.22	มาก	3.51	ผ่าน
2. นักเรียนมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข	4.8	0.41	4.31	0.46	4.56	0.35	มากที่สุด	3.51	ผ่าน

ตารางที่ 8 (ต่อ)

(n=112)

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของนักเรียนตามคุณธรรม อัตลักษณ์ของโรงเรียน คุณธรรม	ครู (N=15)		ผู้ปกครอง นักเรียน (N=97)		รวม		แปลผล	เกณฑ์การประเมิน	ผลการประเมิน	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.				
3. นักเรียนมีความพอประมาณพอดี ไม่เบียดเบียนตนเอง รู้จักเก็บออม	4.87	0.35	4.29	0.46	4.58	0.41	มากที่สุด	3.51	ผ่าน	
4. นักเรียนไม่ประมาท สามารถสร้างภูมิคุ้มกันที่ดี ให้ตนเอง	4.80	0.41	4.33	0.47	4.57	0.33	มากที่สุด	3.51	ผ่าน	
5. นักเรียนประหยัดน้ำ ประหยัดไฟ ใช้สิ่งของ อย่างประหยัดและคุ้มค่า	4.73	0.46	4.31	0.46	4.52	0.30	มากที่สุด	3.51	ผ่าน	
คุณธรรมอัตลักษณ์ด้านความกตัญญู						4.66	0.05	มากที่สุด	3.51	ผ่าน
6. นักเรียนตอบแทนผู้มี พระคุณ เช่น พ่อแม่	4.87	0.35	4.54	0.78	4.71	0.23	มากที่สุด	3.51	ผ่าน	
7. นักเรียนรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	4.87	0.35	4.54	0.78	4.71	0.23	มากที่สุด	3.51	ผ่าน	
8. นักเรียนช่วยเหลือ งานผู้ปกครอง ครู หรือผู้มีพระคุณ	4.8	0.41	4.54	0.78	4.67	0.18	มากที่สุด	3.51	ผ่าน	
9. นักเรียนไม่หลงลืมตัว เมื่อเกิดความสำเร็จ ยกย่องเชิดชูบุพการี ครู และ ทุกคนที่มีส่วนร่วม	4.8	0.41	4.37	0.53	4.59	0.30	มากที่สุด	3.51	ผ่าน	

ตารางที่ 8 (ต่อ)

(n=112)

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของนักเรียนตามคุณธรรม อัตลักษณ์ของโรงเรียน คุณธรรม	ครู (N=15)		ผู้ปกครอง นักเรียน (N=97)		รวม		แปลผล	เกณฑ์การประเมิน	ผลการประเมิน
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.			
10. นักเรียนรัก ความเป็นไทย ภาคภูมิใจ ในขนบธรรมเนียม ประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรมไทย	4.87	0.35	4.39	0.49	4.63	0.34	มากที่สุด	3.51	ผ่าน
คุณธรรมอัตลักษณ์ด้านความซื่อสัตย์					4.54	0.13	มากที่สุด	3.51	ผ่าน
11. นักเรียนตรงต่อเวลา ในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวันและ รับผิดชอบในการทำงาน	4.67	0.72	4.54	0.78	4.61	0.09	มากที่สุด	3.51	ผ่าน
12. นักเรียนปฏิบัติตาม ข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบ ข้อบังคับของครู	4.8	0.41	4.37	0.53	4.59	0.30	มากที่สุด	3.51	ผ่าน
13. นักเรียนประพฤติตรง ตามความเป็นจริงต่อตนเอง ทั้งท่ายกาย วาจา ใจ	4.27	0.88	4.35	0.52	4.31	0.06	มาก	3.51	ผ่าน
14. นักเรียนประพฤติตรง ตามความเป็นจริงต่อผู้อื่น ทั้งท่ายกาย วาจา ใจ	4.87	0.35	4.41	0.55	4.64	0.33	มากที่สุด	3.51	ผ่าน
15. นักเรียนไม่ถือเอาสิ่งของ หรือผลงาน ของผู้อื่นมาเป็น ของตนเอง	4.8	0.41	4.34	0.52	4.57	0.33	มากที่สุด	3.51	ผ่าน

ตารางที่ 8 (ต่อ)

(n=112)

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของนักเรียนตามคุณธรรม อัตลักษณ์ของโรงเรียน คุณธรรม	ครู (N=15)		ผู้ปกครอง นักเรียน (N=97)		รวม		แปลผล	เกณฑ์การประเมิน	ผลการประเมิน	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.				
คุณธรรมอัตลักษณ์ด้านความรับผิดชอบ						4.56	0.26	มากที่สุด	3.51	ผ่าน
16. นักเรียนมีความตรงต่อเวลา ใฝ่เรียนรู้ ตั้งใจเพียรพยายามในการเรียน	4.8	0.41	4.31	0.62	4.56	0.35	มากที่สุด	3.51	ผ่าน	
17. นักเรียนมุ่งมั่นในการทำงาน	4.87	0.35	4.41	0.49	4.64	0.33	มากที่สุด	3.51	ผ่าน	
18. นักเรียนทำงานด้วยความเพียรพยายามและอดทนเพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย	4.67	0.72	3.55	0.78	4.11	0.79	มาก	3.51	ผ่าน	
19. นักเรียนตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่การทำงาน	4.8	0.41	4.54	0.78	4.67	0.18	มากที่สุด	3.51	ผ่าน	
20. มีจิตสาธารณะ เข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง และโรงเรียน	4.8	0.41	4.8	0.40	4.80	0.40	มากที่สุด	3.51	ผ่าน	
คุณธรรมอัตลักษณ์ด้านอุดมการณ์คุณธรรม						4.28	0.21	มาก	3.51	ผ่าน
21. นักเรียนมีความสามารถในการสื่อสาร ตอบคำถามได้	4.8	0.41	3.55	0.78	4.18	0.88	มาก	3.51	ผ่าน	
22. นักเรียนมีความสามารถในการคิด วิเคราะห์ปรับประยุกต์จากการเรียนรู้ทักษะอาชีพไปใช้ที่บ้าน	4.4	0.63	3.64	0.84	4.02	0.54	มาก	3.51	ผ่าน	

ตารางที่ 8 (ต่อ)

(n=112)

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของนักเรียนตามคุณธรรม อัตลักษณ์ของโรงเรียน คุณธรรม	ครู (N=15)		ผู้ปกครอง นักเรียน (N=97)		รวม		แปลผล	เกณฑ์การประเมิน	ผลการประเมิน
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.			
23. นักเรียนมีความสามารถ ในการแก้ ปัญหา ในการ เรียนรู้ต่างๆ	4.27	0.88	4.16	0.75	4.22	0.08	มาก	3.51	ผ่าน
24. นักเรียนมีความสามารถ ในการใช้ทักษะชีวิตและ ทักษะอาชีพ	4.8	0.41	4.23	0.71	4.52	0.40	มากที่สุด	3.51	ผ่าน
25. นักเรียนมีความสามารถ ในการใช้เทคโนโลยี ไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน	4.6	0.63	4.39	0.57	4.50	0.15	มาก	3.51	ผ่าน
ค่าเฉลี่ยรวม	4.73	0.18	4.30	0.30	4.51	0.17	มากที่สุด	3.51	ผ่าน

จากตารางที่ 8 พบว่า ผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนตามคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียนคุณธรรม โครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ ในภาพรวม ครู ผู้ปกครองนักเรียน มีความเห็นว่า นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาผลการประเมินในแต่ละเรื่อง เรื่องที่มีความเหมาะสมสูงสุด มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ เรื่องคุณธรรมอัตลักษณ์ด้านความกตัญญู รองลงมาอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ เรื่องคุณธรรมอัตลักษณ์ด้านความรับผิดชอบ ส่วนเรื่องที่มีความเหมาะสมต่ำสุดอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ เรื่องคุณธรรมอัตลักษณ์ด้านอุดมการณ์คุณธรรม

กล่าวโดยสรุป ผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนตามคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียนคุณธรรม โครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ ครู ผู้ปกครองนักเรียน มีความเห็นว่า นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด และผ่านเกณฑ์การประเมินทุกเรื่อง

2. ผลงานเชิงประจักษ์ ผลผลิตจากการดำเนินโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ

ตารางที่ 9 แสดงผลงานเชิงประจักษ์ ผลผลิตจากการดำเนินงานโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ

(n=1)

ประเภท	ชื่อผลงานเชิงประจักษ์	หน่วยงานที่มอบรางวัล	ปี พ.ศ.ที่ได้รับ
ผู้บริหารสถานศึกษา	รางวัลระดับชาติ รองชนะเลิศระดับเหรียญทอง รางวัลทรงคุณค่า สพฐ. (obec awards) ครั้งที่ 10 และรางวัลระดับภาค ชนะเลิศระดับเหรียญทอง ด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน รางวัลทรงคุณค่า สพฐ. (obec awards) ครั้งที่ 10	สพฐ.	ประจำปีการศึกษา 2563
ครู	รางวัลระดับประเทศ รางวัลครูชนคนคุณธรรม โครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ระดับประเทศ ประจำปี พ.ศ. 2564	สพฐ.	ปี 2564
นักเรียน	รางวัลชมเชย “ระดับประเทศ” โครงการงานคุณธรรมเฉลิมพระเกียรติฯ	สพฐ.	ปีการศึกษา 2564
โรงเรียน	นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ยรวมจากการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2563 สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ	สทศ.	ปีการศึกษา 2563

จากตารางที่ 9 พบว่า ผลการดำเนินโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ ได้มีผลผลิตที่เป็นผลงานเชิงประจักษ์ ได้แก่ (1) ผู้บริหารสถานศึกษา ได้รับรางวัลระดับชาติ รองชนะเลิศระดับเหรียญทอง รางวัลทรงคุณค่า สพฐ. (OBEC Awards) ครั้งที่ 10 และ ได้รับรางวัลระดับภาค

ชนะเลิศระดับเหรียญทอง ด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน รางวัลทรงคุณค่า สพฐ. (OBEC Awards) ครั้งที่ 10 ประจำปีการศึกษา 2563 (2) ครู ได้รับรางวัลครูชนคนคุณธรรม โครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ระดับประเทศ ประจำปี พ.ศ. 2564 (3) นักเรียน ได้รับรางวัล ชมเชย ระดับประเทศ โครงการคุณธรรมเฉลิมพระเกียรติฯ ปีการศึกษา 2564 (4) โรงเรียน มีผลการทดสอบระดับชาติ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ยรวมจากการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2563 สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ และได้รับการรับรองคุณภาพโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ระดับ 3 ดาว ประจำปี พ.ศ. 2564

3. ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อผลการดำเนินงานโครงการโรงเรียนวิถีใหม่วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ

ตารางที่ 10 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อผลการดำเนินงานโครงการโรงเรียน วิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ

(n=54)

ข้อ	รายการ	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	แปลผล	เกณฑ์ การประเมิน	ผล การประเมิน
1	การประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน	4.75	0.44	มากที่สุด	3.51	ผ่าน
2	การจัดอบรมกิจกรรมโรงเรียนคุณธรรมและกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้	4.73	0.06	มากที่สุด	3.51	ผ่าน
3	การสร้างความเข้าใจในการเลือกฐานสมรรถนะทักษะอาชีพและการเป็นผู้ประกอบการ 6 หลักสูตร	4.67	0.47	มากที่สุด	3.51	ผ่าน

ตารางที่ 10 (ต่อ)

(n=54)

ข้อ	รายการ	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	แปลผล	เกณฑ์ การประเมิน	ผล การประเมิน
4	การสร้างความเข้าใจด้าน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของนักเรียนตามคุณธรรม อัตลักษณ์ของโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. 5 ประการ	4.86	0.38	มากที่สุด	3.51	ผ่าน
5	การจัดสภาพแวดล้อมห้องเรียน ถูกสุขลักษณะ น่าอยู่น่าเรียน	4.40	0.63	มาก	3.51	ผ่าน
6	การส่งเสริมคุณธรรมอัตลักษณ์ ของโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. คุณครูผู้สอนมีความเชี่ยวชาญ ในเนื้อหา	4.85	0.56	มากที่สุด	3.51	ผ่าน
7	การส่งเสริมทักษะอาชีพ คุณครูผู้สอนมีความเชี่ยวชาญ ในการจัดกิจกรรม	4.62	0.51	มากที่สุด	3.51	ผ่าน
8	การจัดสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ สื่อและแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัย น่าสนใจ	4.44	0.61	มาก	3.51	ผ่าน
9	การเปิดโอกาสให้เรียนรู้ จากการปฏิบัติ	4.69	0.67	มากที่สุด	3.51	ผ่าน
10	การให้อิสระในการแสดง ความคิดเห็นและเลือกเรียน ฐานสมรรถนะทักษะอาชีพ 6 หลักสูตร	4.79	0.46	มากที่สุด	3.51	ผ่าน
ค่าเฉลี่ยรวม		4.68	0.16	มากที่สุด	3.51	ผ่าน

จากตารางที่ 10 พบว่า ในภาพรวม นักเรียนมีความพึงพอใจ ต่อผลการดำเนินงานโครงการ
โรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของ
โรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาผลการประเมินในแต่ละ
เรื่อง เรื่องที่มีความเหมาะสมสูงสุด มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ เรื่องการสร้าง
ความเข้าใจด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนตามคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียนคุณธรรม

สพฐ. 5 ประการ ร่องลงมาอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ เรื่องการส่งเสริมคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. คุณครูผู้สอนมีความเชี่ยวชาญในเนื้อหา ส่วนเรื่องที่มีความเหมาะสมต่ำสุดอยู่ในระดับมาก ได้แก่ เรื่องการจัดสภาพแวดล้อมห้องเรียนถูกสุขลักษณะน่าอยู่น่าเรียน

กล่าวโดยสรุป นักเรียนมีความพึงพอใจ ต่อผลการดำเนินงานโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียน บ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ อยู่ในระดับมากที่สุด และผ่านเกณฑ์การประเมินทุกเรื่อง

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การประเมินโครงการโรงเรียนโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศในครั้งนี้ ผู้ประเมินใช้รูปแบบการประเมินแบบชิปโมเดล (CIPP Model) ของดาเนียล แอล สตัฟเฟิลบีม (Daniel L. Stufflebeam, 2007 : 159) ซึ่งประเมิน 4 ด้าน ได้แก่ การประเมินด้านบริบท (Context Evaluation) การประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation) การประเมินด้านกระบวนการ (Process Evaluation) การประเมินด้านผลผลิต (Product Evaluation) ผู้ประเมินสรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการประเมิน

การประเมินโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อประเมินด้านบริบทของโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ
2. เพื่อประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้นที่ใช้ในการดำเนินโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ
3. เพื่อประเมินด้านกระบวนการ การดำเนินโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ
4. เพื่อประเมินด้านผลผลิตของโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ

วิธีดำเนินการประเมิน

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ที่ใช้ในการประเมินในครั้งนี้ ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้แทนหน่วยงานรัฐและเอกชน ผู้แทนจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ผู้ปกครองนักเรียน และนักเรียนในปีการศึกษา 2563 จำนวน ดังนี้

- 1) ครูโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ จำนวน 15 คน
- 2) คณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ จำนวน 7 คน
- 3) ผู้แทนหน่วยงานรัฐ จำนวน 7 คน ได้แก่
  - (1) ผู้แทนภาครัฐ จำนวน 6 คน (ครูวิทยาลัยสารพัดช่างสกลนคร)
  - (2) ผู้แทนภาคเอกชน จำนวน 1 คน (เจ้าหน้าที่ Uso net โรงเรียน

บ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ)

4) ผู้แทนจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 จำนวน 1 คน

5) นักเรียนโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชา สู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ ได้แก่ นักเรียนชั้นอนุบาล 2 ถึง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 181 คน

6) ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ จำนวน 97 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 54 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Sampling) ตามชั้นปี และการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ในแต่ละชั้นปี เนื่องจากนักเรียนมีวุฒิภาวะเพียงพอที่จะตอบแบบสอบถามได้

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การประเมินโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ มี 5 ฉบับ ดังนี้

ฉบับที่ 1 สำหรับ ครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้แทนหน่วยงานรัฐและเอกชน ผู้แทนจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ถามเกี่ยวกับการประเมินการดำเนินงานโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ ด้านบริบท ลักษณะของแบบสอบถามเป็นมาตราประมาณค่า 5 ระดับ

ฉบับที่ 2 สำหรับครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้แทนหน่วยงานรัฐและเอกชน ผู้แทนจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ถามเกี่ยวกับการประเมินการดำเนินงานโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนโดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ ด้านปัจจัยเบื้องต้น ลักษณะของแบบสอบถามเป็นมาตราประมาณค่า 5 ระดับ

ฉบับที่ 3 สำหรับครู ถามเกี่ยวกับการประเมินการดำเนินงานโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ ด้านกระบวนการ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นมาตราประมาณค่า 5 ระดับ

ฉบับที่ 4 สำหรับ ครู ผู้ปกครองนักเรียน ถามเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนตามคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียนคุณธรรม ลักษณะของแบบสอบถามเป็นมาตราประมาณค่า 5 ระดับ

ฉบับที่ 5 สำหรับนักเรียน ถามเกี่ยวกับการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อผลการดำเนินงานโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นมาตราประมาณค่า 5 ระดับ

ฉบับที่ 6 สำหรับ หัวหน้ากลุ่มบริหารวิชาการ ตามเกี่ยวกับ ผลงานเชิงประจักษ์ ผลผลิตจากการดำเนินโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ ลักษณะเป็นตารางแบบบันทึก

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ประเมินเก็บรวบรวมข้อมูล การประเมินโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ แบ่งออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การเก็บรวบรวมข้อมูลก่อนเริ่มดำเนินโครงการ เป็นการเก็บข้อมูลเพื่อประเมินความเหมาะสมด้านบริบทของโครงการและด้านปัจจัยเบื้องต้นที่ใช้ในการดำเนินโครงการวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนโดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ ผู้ประเมินได้ประชุมครูในช่วงก่อนเปิดภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 เพื่อชี้แจงการดำเนินโครงการนี้ในปีการศึกษา 2563 จากนั้นผู้ประเมินได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจำนวน 30 ฉบับ จาก ครู จำนวน 15 คน คณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 7 คน ผู้แทนหน่วยงานรัฐและเอกชน จำนวน 7 คน และ ผู้แทนจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 จำนวน 1 คน ผลการเก็บรวบรวมได้ข้อมูลครบ 30 ฉบับ และตอบสมบูรณ์ทุกฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

ระยะที่ 2 การเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างดำเนินโครงการ เป็นการเก็บข้อมูลเพื่อประเมินความเหมาะสมด้านกระบวนการ การดำเนินโครงการวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนโดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ ผู้ประเมินได้มีการประชุมครูกลางภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 จากนั้นผู้ประเมินได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจำนวน 30 ฉบับ จาก ครู จำนวน 15 คน คณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 7 คน ผู้แทนหน่วยงานรัฐและเอกชน จำนวน 7 คน และ ผู้แทนจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 จำนวน 1 คน ผลการเก็บรวบรวมได้ข้อมูลครบ 30 ฉบับ และตอบสมบูรณ์ทุกฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

ระยะที่ 3 การเก็บรวบรวมข้อมูลหลังเสร็จสิ้นโครงการ เป็นการเก็บข้อมูลเพื่อประเมินด้านผลผลิตของโครงการวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนโดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ ผู้ประเมินได้ประชุมครูเพื่อขอความร่วมมือให้ช่วยเก็บรวบรวมข้อมูลก่อนปิดภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 ผู้ประเมินและครูช่วยเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้เวลาเก็บรวบรวมข้อมูล 2 สัปดาห์ ผลการเก็บรวบรวมข้อมูล ทั้ง 2 ส่วน โดยดำเนินการดังนี้

3.1 เก็บรวบรวมข้อมูลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนตามคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียนคุณธรรม ก่อนปิดภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 ผู้ประเมินได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลร่วมกับครู จำนวน 112 ฉบับ จาก ครู จำนวน 15 คน ผู้ปกครองนักเรียน 97 คน ผลการเก็บรวบรวมได้ข้อมูลครบ 112 ฉบับ และตอบสมบูรณ์ทุกฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

3.2 เก็บรวบรวมข้อมูลผลงานเชิงประจักษ์ ผลผลิตจากการดำเนินโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ ก่อนปิดภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 ผู้ประเมินได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลรวม จำนวน 1 ฉบับ จากหัวหน้ากลุ่มบริหารวิชาการของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ จำนวน 1 คน ผลการเก็บรวบรวมได้ข้อมูลครบ 1 ฉบับ และตอบสมบูรณ์ทุกฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

3.3 เก็บรวบรวมข้อมูลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อผลโครงการวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนโดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ ผู้ประเมินและครู ช่วยกันรวบรวมแบบสอบถามของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 54 คน ผู้ประเมินได้จัดประชุมนักเรียน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่ออธิบายให้เข้าใจเกี่ยวกับข้อคำถามต่างๆ ของแบบสอบถาม โดยอ่านข้อคำถามให้นักเรียนฟังทีละข้อและให้นักเรียนตอบคำถามทีละข้อจนครบทุกข้อ ผลการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้รับข้อมูลครบทั้ง 54 ฉบับ และตอบสมบูรณ์ทุกฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินโครงการวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนโดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ ดำเนินการดังนี้ ข้อมูลการประเมินด้านบริบทของโครงการ ด้านปัจจัยเบื้องต้นที่ใช้ในการดำเนินโครงการ และด้านกระบวนการการดำเนินโครงการ วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับข้อมูลการประเมินประเมินด้านผลผลิตของโครงการ แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ (1) ข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนตามคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียนคุณธรรม โดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (2) ข้อมูลเกี่ยวกับผลงานเชิงประจักษ์ผลผลิตจากการดำเนินโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ โดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (3) ข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อผลการดำเนินการโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ โดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการประเมิน

การประเมินโครงการโรงเรียนโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ สรุปผล ดังนี้

1. ผลการประเมินด้านบริบทของโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ พบว่า ในภาพรวม ครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้แทนหน่วยงานรัฐและเอกชน และผู้แทนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 มีความเห็นว่ามีเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาผลการประเมินในแต่ละเรื่อง เรื่องที่มีความเหมาะสมสูงสุดมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ เรื่องความสอดคล้องกับนโยบายหน่วยงานต้นสังกัด รองลงมาอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ เรื่องความเป็นไปได้ของโครงการ ส่วนเรื่องที่มีความเหมาะสมต่ำสุดอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ เรื่องความเหมาะสมของวัตถุประสงค์

สรุป ผลการประเมินด้านบริบทของโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ ครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้แทนหน่วยงานรัฐและเอกชน และผู้แทนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 มีความเห็นว่ามีเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และผ่านเกณฑ์การประเมินทุกเรื่อง

2. ผลการประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้นที่ใช้ในการดำเนินโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ พบว่า ในภาพรวม ครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้แทนหน่วยงานรัฐและเอกชน และผู้แทนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 มีความเห็นว่ามีเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาผลการประเมินในแต่ละเรื่อง เรื่องที่มีความเหมาะสมสูงสุดมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ เรื่องการบริหารจัดการ รองลงมาอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ เรื่องบุคลากร ส่วนเรื่องที่มีความเหมาะสมต่ำสุดอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ เรื่องงบประมาณ

สรุป ผลการประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้นของโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ ครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้แทนหน่วยงานรัฐและเอกชน และผู้แทนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 มีความเห็นว่ามีเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และผ่านเกณฑ์การประเมินทุกเรื่อง

3. ผลการประเมินด้านกระบวนการ การดำเนินโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ พบว่า ในภาพรวม ครูมีความเห็นว่ามีเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาผลการประเมินในแต่ละเรื่อง เรื่องที่มีความเหมาะสมสูงสุดมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ เรื่องการปรับปรุง (Action) รองลงมาอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ เรื่องการตรวจสอบ (Check) ส่วนเรื่องที่มีความเหมาะสมต่ำสุดอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ เรื่องการวางแผน (Plan)

สรุป ผลการประเมินด้านกระบวนการดำเนินโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคี

ราชภัฏอุทิศ ครู มีความเห็นว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และผ่านเกณฑ์การประเมินทุกเรื่อง

4. ผลประเมินด้านผลผลิตของโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราชภัฏอุทิศ

4.1 ผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนตามคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียนคุณธรรม พบว่า ในภาพรวม ครู ผู้ปกครองนักเรียน มีความเห็นว่า นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาผลการประเมินในแต่ละเรื่อง เรื่องที่มีความเหมาะสมสูงสุด มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ เรื่องคุณธรรมอัตลักษณ์ด้านความกตัญญู รองลงมาอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ เรื่องคุณธรรมอัตลักษณ์ด้านความรับผิดชอบ ส่วนเรื่องที่มีความเหมาะสมต่ำสุดอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ เรื่องคุณธรรมอัตลักษณ์ด้านอุดมการณ์คุณธรรม

สรุป ผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนตามคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียนคุณธรรม โครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราชภัฏอุทิศ ครู ผู้ปกครองนักเรียน มีความเห็นว่า นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด และผ่านเกณฑ์การประเมินทุกเรื่อง

4.2 ผลงานเชิงประจักษ์ ผลผลิตจากการดำเนินโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราชภัฏอุทิศ พบว่า (1) ผู้บริหารสถานศึกษา ได้รับรางวัลระดับชาติ รองชนะเลิศระดับเหรียญทอง รางวัลทรงคุณค่า สพฐ. (OBEC Awards) ครั้งที่ 10 และ ได้รับรางวัลระดับภาค ชนะเลิศระดับเหรียญทอง ด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน รางวัลทรงคุณค่า สพฐ. (OBEC Awards) ครั้งที่ 10 ประจำปีการศึกษา 2563 (2) ครู ได้รับรางวัลครูชนคนคุณธรรม โครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ระดับประเทศ ประจำปี พ.ศ. 2564 (3) นักเรียน ได้รับรางวัลชมเชย ระดับประเทศ โครงการคุณธรรมเฉลิมพระเกียรติฯ ปีการศึกษา 2564 (4) โรงเรียน มีผลการทดสอบระดับชาติ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ยรวมจากการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2563 สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ และได้รับการรับรองคุณภาพโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ระดับ 3 ดาว ประจำปี พ.ศ. 2564

4.3 ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราชภัฏอุทิศ พบว่า ในภาพรวม นักเรียนมีความพึงพอใจ ต่อการดำเนินงานโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราชภัฏอุทิศ อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาผลการประเมินในแต่ละเรื่อง เรื่องที่มีความเหมาะสมสูงสุด มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ เรื่องการสร้างความสำเร็จด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนตามคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. 5 ประการ รองลงมาอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ เรื่องการส่งเสริมคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. คุณครูผู้สอนมีความเชี่ยวชาญในเนื้อหา ส่วนเรื่องที่มี

ความเหมาะสมต่ำสุดอยู่ในระดับมาก ได้แก่ เรื่องการจัดสภาพแวดล้อมห้องเรียนถูกสุขลักษณะน่าอยู่น่าเรียน

สรุป นักเรียนมีความพึงพอใจ ต่อผลการดำเนินงานโครงการโรงเรียน วิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ อยู่ในระดับมากที่สุด และผ่านเกณฑ์การประเมินทุกเรื่อง

อภิปรายผล

ผู้ประเมินมีประเด็นที่น่าสนใจจากผลการศึกษานำมาอภิปรายผลดังนี้

การประเมินโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และผ่านเกณฑ์การประเมินทุกรายการ ทั้งนี้เป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้รับผิดชอบโครงการ ตลอดจนภาคีเครือข่ายผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ ทุกคนร่วมกันวางแผน ร่วมกันกำหนดวิธีการ ดำเนินโครงการร่วมกัน ลงมือปฏิบัติร่วมกันตรวจสอบและร่วมกันปรับปรุงแก้ไข ทำให้การดำเนินโครงการดำเนินการไปอย่างเป็นระบบ มีความต่อเนื่องเกิดผลผลิตหรือผลลัพธ์ที่มีประสิทธิภาพ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด เป็นไปตามที่สตีฟเฟิลบีมที่ระบุว่า คุณประโยชน์ของการประเมินโครงการที่จะช่วยทำให้การกำหนดวัตถุประสงค์และมาตรฐานของการดำเนินงานมีความชัดเจนขึ้น ช่วยให้การใช้ทรัพยากรเป็นไปอย่างคุ้มค่าหรือเกิดประโยชน์เต็มที่ ทำให้แผนงานบรรลุวัตถุประสงค์ ช่วยในการแก้ปัญหาอันเกิดจากผลกระทบของโครงการและควบคุมคุณภาพของงาน สร้างขวัญและกำลังใจให้ผู้ปฏิบัติตามโครงการ และเป็นการประเมินที่เป็นกระบวนการต่อเนื่อง โดยมีจุดเน้นสำคัญเพื่อหาข้อมูลประกอบการตัดสินใจบริหารโครงการอย่างต่อเนื่อง (Stufflebeam, 1996) สอดคล้องกับผลการศึกษาของมณีดา เจริญภูมิ (2559 : 86) ได้ประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนเวียงน้อยศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 โดยประยุกต์ใช้แบบ CIPPIEST พบว่า ด้านกระบวนการ ผู้บริหารและครูภาพรวมอยู่ในระดับมาก ประเด็นผลการประเมินสูงสุด คือ การแต่งตั้งบุคลากรรับผิดชอบโครงการได้อย่างเหมาะสม รองลงมาคือ มีการประเมินโครงการปีที่ผ่านมาเพื่อนำมาพัฒนาโครงการให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และสอดคล้องกับผลศึกษาของอนันต์ศักดิ์ ภูพลผัน (2559) ที่ได้ประเมิน โครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยเบญจภาคีของโรงเรียนไชยวานวิทยา พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านบริบท รองลงมาได้แก่ด้านกระบวนการและด้านปัจจัยเบื้องต้น ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือด้านผลผลิต ผู้ประเมินขออภิปรายผลแต่ละด้าน ดังนี้

4.1 จากผลการประเมินด้านบริบทของโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ พบว่าในภาพรวม ครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้แทนหน่วยงานรัฐและเอกชน และผู้แทนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 มีความเห็นว่ามีเหมาะสม

อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาผลการประเมินในแต่ละเรื่อง เรื่องที่มีความเหมาะสมสูงสุด มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ เรื่องความสอดคล้องกับนโยบายหน่วยงานต้นสังกัด รองลงมาอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ เรื่องความเป็นไปได้ของโครงการ ส่วนเรื่องที่มีความเหมาะสมต่ำสุดอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ เรื่องความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ ซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมินทุกเรื่อง ทั้งนี้เป็นเพราะ ผู้ประเมินทำการศึกษาข้อมูลสภาพแวดล้อมทั่วไปของโรงเรียน บ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ ข้อมูลความต้องการจำเป็นจากผู้เกี่ยวข้องก่อนดำเนินงานตามโครงการ นำข้อมูลที่ได้มากำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการ วิเคราะห์หาความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ของโครงการเพื่อให้มีความสอดคล้องและเหมาะสมตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 นโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน นโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 และตรงกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชน ตลอดจนเพื่อให้ครูผู้รับผิดชอบในการดำเนินโครงการสามารถปฏิบัติงานตามวัตถุประสงค์ของโครงการให้สำเร็จตามกำหนดในทุกกิจกรรมต่อไป สอดคล้องกับนิศากร ยมหา (2559) ที่ได้ทำการประเมินผลโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนมงกุฎเมืองราชวิทยาลัย พบว่า บริบทโครงการมีความเหมาะสมในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 8 ข้อ และระดับดีมาก 4 ข้อ และสอดคล้องกับงานวิจัยของอนันต์ศักดิ์ ภูพลผัน (2559) ได้ศึกษา รายงานการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยเบญจภาคีของโรงเรียนไชยวานวิทยา พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็น เพราะว่าการดำเนินการตามโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม น้อมนำหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง โดยเบญจภาคีของโรงเรียนไชยวานวิทยา มีความพร้อมในด้านบริบท ด้านปัจจัยเบื้องต้นและด้านกระบวนการ มีรูปแบบขั้นตอนที่ชัดเจน และเป็นระบบ ส่งผลให้ด้านผลผลิตประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย ผลการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูงมาก

4.2 จากผลการประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้นที่ใช้ในการดำเนินโครงการโรงเรียนวิถีใหม่
วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียน
บ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ พบว่า ในภาพรวม ครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้แทนหน่วยงานรัฐและเอกชน และผู้แทนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 มีความเห็นว่ามี ความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาผลการประเมินในแต่ละเรื่อง เรื่องที่มีความเหมาะสม สูงสุดมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ เรื่องการบริหารจัดการ รองลงมาอยู่ในระดับมาก ได้แก่ เรื่องบุคลากร ส่วนเรื่องที่มีความเหมาะสมต่ำสุดอยู่ในระดับมาก ได้แก่ เรื่องงบประมาณ ซึ่งผ่านเกณฑ์ การประเมินทุกเรื่อง ทั้งนี้เป็นเพราะการดำเนินโครงการครั้งนี้มีการเตรียมความพร้อมในเรื่องของ ปัจจัยเบื้องต้นเป็นอย่างดี โดยเฉพาะความพร้อมของบุคลากร ได้แก่ ผู้เรียน ผู้ปกครอง คณะกรรมการ สถานศึกษา ครู รวมทั้งภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งก่อนดำเนินโครงการได้จัดให้มีการระดม ความคิดเห็น จัดประชุมปรึกษาหารือวางแผนร่วมกัน สร้างความเข้าใจให้ตรงกัน เพราะถือว่าบุคลากร ทุกคนเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยขับเคลื่อนให้การดำเนินการต่างๆ ของโครงการบรรลุความสำเร็จตาม วัตถุประสงค์ของโครงการ และส่งผลต่อบริหารจัดการเรื่องอื่นๆ ด้วย ด้านความพร้อมของงบประมาณ ที่ได้รับการสนับสนุนแม้มีอยู่อย่างจำกัด หากแต่ครูผู้รับผิดชอบประยุกต์ปรับใช้สิ่งที่มีอยู่ในท้องถิ่นให้ เอื้อต่อการจัดกิจกรรมอย่างเพียงพอ ความพร้อมของวัสดุ อุปกรณ์ และสถานที่ สะดวกต่อ

การดำเนินโครงการเพื่อให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์สูงสุดในการใช้มากขึ้น สอดคล้องกับนิศากร ยมหา (2559) ที่ได้ทำการประเมินผลโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนมงกุฎเมืองราชวิทยาลัย พบว่า ปัจจัยเบื้องต้นของโครงการมีความเหมาะสมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของมนิดา เจริญภูมิ (2559) ได้ศึกษา การประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนแวงน้อยศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 พบว่า ด้านปัจจัยเบื้องต้น ผู้บริหารและครู ภาพรวมอยู่ในระดับมากโดยประเด็นที่มีผลการประเมินสูงสุดคือ เอกสารในการอบรมมีความเหมาะสม บรรยากาศสถานที่อบรมเอื้อต่อการพัฒนา สำหรับนักเรียน ด้านปัจจัยเบื้องต้น ประเด็นการประเมินที่มีผลการประเมินสูงสุดคือ มีสถานที่ทำกิจกรรมเพียงพอ บรรยากาศเหมาะสมกับการแต่ละกิจกรรม

4.3 จากผลการประเมินด้านกระบวนการ การดำเนินโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ พบว่า ในภาพรวม ครูมีความเห็นว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาผลการประเมินในแต่ละเรื่อง เรื่องที่มีความเหมาะสมสูงสุดมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ เรื่องการปรับปรุง (Action) รองลงมาอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ เรื่องการตรวจสอบ (Check) ส่วนเรื่องที่มีความเหมาะสมต่ำสุดอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ เรื่องการวางแผน (Plan) ซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมินทุกเรื่อง ทั้งนี้เป็นเพราะ โรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ มีโครงการหลายโครงการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณธรรม จึงทำให้ครูทุกคนที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีความเข้าใจและตระหนักในการเสริมสร้างคุณธรรมให้แก่ผู้เรียน ร่วมกันปฏิบัติเพื่อให้เกิดการดำเนินโครงการเป็นไปด้วยความเรียบร้อย และในส่วนของผู้บริหารสถานศึกษามีการสื่อสารความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ทั้งด้านเป้าหมายและคุณธรรมอัตลักษณ์ 5 ประการ ของ สพฐ. โดยการประชุมภาคีเครือข่ายในการวางแผน กำหนดบทบาทความรับผิดชอบในการดำเนินกิจกรรมอย่างเป็นระบบ แต่งตั้งคณะกรรมการ ทำให้สามารถปฏิบัติตามแผนที่วางไว้อย่างชัดเจน มีการประสานงานและขอความร่วมมือจากบุคคลที่เกี่ยวข้องเช่น ภาคีเครือข่าย การให้การสนับสนุนและจูงใจบุคลากรในโรงเรียนให้เกิดความมุ่งมั่น เหมาะสมกับสถานการณ์ มีการประเมินผลอย่างเป็นระยะ สรุปผลและรายงานผล และนำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับแนวคิดของกระบวนการทำงานที่มีคุณภาพตามวงจรของเดมมิง PDCA ซึ่งเป็นกระบวนการทำงานเชิงคุณภาพที่มีการควบคุม ติดตาม และตรวจสอบ คุณภาพการทำงานอย่างเป็นระบบ และมีการควบคุมคุณภาพของงานทุกขั้นตอนอย่างต่อเนื่อง หมุนเวียนกันไปเหมือนวงล้อ ซึ่งจะทำให้การดำเนินงานประสบผลสำเร็จอย่างมีคุณภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของมนิดา เจริญภูมิ (2559 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา การประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนแวงน้อยศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 พบว่า ด้านกระบวนการ ผู้บริหารและครูภาพรวมอยู่ในระดับมาก ประเด็นผลการประเมินสูงสุด คือ การแต่งตั้งบุคลากรรับผิดชอบโครงการได้อย่างเหมาะสม รองลงมาคือ มีการประเมินโครงการปีที่ผ่านมาเพื่อนำมาพัฒนาโครงการให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น สำหรับนักเรียนประเด็นการประเมินด้านกระบวนการ ภาพรวมอยู่ในระดับมากคือครูติดตามช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาอย่างสม่ำเสมอ รองลงมาคือ ครูมีการประชาสัมพันธ์ในแต่ละห้องเรียนเกี่ยวกับการจัดกิจกรรม และสอดคล้องกับงานวิจัยของพระมหาอุทัย พลเทโว (พลเทพ)

(2561) ได้ศึกษา บูรณาการพุทธธรรมและศาสตร์พระราชาศาสตร์เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพการบริหารจัดการศูนย์ปฏิบัติธรรมมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พบว่า องค์ความรู้การบูรณาการพุทธธรรมฯ ประกอบด้วยกระบวนการ “PDCA” ของ ดร.เดมมิ่ง ด้วยการสังเคราะห์ใน 4 ด้าน ได้แก่ Plan การวางแผนการ รู้หลักการ หลักเกณฑ์ที่จะทำให้เกิดผล ในการบริหารจัดการศูนย์ปฏิบัติธรรมของมหาวิทยาลัย ในการทำแผนปฏิบัติการให้ครอบคลุมในแนวทางของการพัฒนาด้าน วิปัสสนากรรมฐาน และอื่นๆ Do การนำแผนงานไปลงมือปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุตามความมุ่งหมาย มีความเข้าใจประสงค์ Check ตรวจสอบ มีระยะเวลาประเมินผลการปฏิบัติงานในเวลาที่เหมาะสม Act การติดตาม ปรับปรุง แก้ไข มีกระบวนการในการพัฒนาปรับปรุงแผนงาน ให้มีความเหมาะสม และรู้วิธีการที่จะแก้ไขปรับปรุงต่อไป

4. จากผลประเมินด้านผลผลิตของโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำ ศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ

4.1 จากผลการประเมินคุณภาพผู้เรียนด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนตามคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. พบว่า ในภาพรวม ครู ผู้ปกครอง นักเรียน มีความเห็นว่า นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาผลการประเมินในแต่ละเรื่อง เรื่องที่มีความเหมาะสมสูงสุด มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ เรื่องคุณธรรมอัตลักษณ์ด้านความกตัญญู รองลงมาอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ เรื่องคุณธรรมอัตลักษณ์ด้านความรับผิดชอบ ส่วนเรื่องที่มีความเหมาะสมต่ำสุดอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ เรื่องคุณธรรมอัตลักษณ์ด้านอุดมการณ์คุณธรรม ซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมินทุกเรื่อง ทั้งนี้เป็นเพราะการดำเนินการโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศได้มีการวางแผนการดำเนินการโครงการที่ดี มีการสำรวจสภาพแวดล้อมและความต้องการจำเป็นของโครงการ แล้วลงมือปฏิบัติตามที่วางแผนไว้อย่างมีระบบ มีขั้นตอนชัดเจน มีการตรวจสอบระหว่างดำเนินโครงการทุกระยะ หากมีปัญหาและอุปสรรคจะรีบปรับปรุงแก้ไขก่อนเสร็จสิ้นโครงการ จึงทำให้ผลการดำเนินโครงการ ประสบผลสำเร็จ คุณภาพผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. 5 ประการ ได้แก่ 1) ความพอเพียง 2) ความกตัญญู 3) ความซื่อสัตย์สุจริต 4) ความรับผิดชอบต่อและ 5) อุดมการณ์คุณธรรมบนหลักการ “คิดได้ ทำเป็น เห็นคุณค่า” คือนักเรียนมีความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้ทักษะชีวิตและเทคโนโลยีบนฐานของคุณธรรมในจิตใจ สอดคล้องกับแนวคิดของ เพรสซี่ โรบินสันและเฮอร์ริอค (Pressey, S.L.& Robinson, F.P.& Horrocks, J.E., 1959) กล่าวว่า การเรียนรู้เป็นเรื่องของบุคคลที่พยายามปรับพฤติกรรมของตนเองให้เข้ากับสภาพแวดล้อมต่างๆ เพื่อให้ตนเองสามารถแสดงพฤติกรรมไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ เช่นเดียวกับครอนบาช (Cronbach, L.J.,1970) กล่าวว่า การเรียนรู้เป็นการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมที่ได้รับผลจากประสบการณ์ต่างๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของศุภิสรา ก้องเกียรติศักดิ์ดา (2561) ได้ศึกษา การศึกษาและประเมินระบบสนับสนุนการบริหารจัดการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 พบว่า การประเมินผลผลิต ได้แก่ ความรู้ ความเข้าใจของผู้ใช้ระบบสนับสนุนการบริหารจัดการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

เขต 31 และสถานศึกษา และสอดคล้องกับงานวิจัยของรุ่งทิพย์ พรหมศิริ (2559) ได้ศึกษา รายงาน การประเมินโครงการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมโรงเรียนต้นแบบคุณธรรม ของโรงเรียนชลบุรี “สุขบท” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 พบว่า ด้านผลผลิต ในภาพรวมมี ผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด สูงกว่าเกณฑ์การประเมินโดยผู้ให้ข้อมูลมีความคิดเห็น สอดคล้องกันในประเด็น 1) ด้านครูได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ความเข้าใจ ความสามารถในการจัด กิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมโรงเรียนคุณธรรม อยู่ในระดับมากที่สุด สูงกว่าเกณฑ์ การประเมิน 2) ด้านผลงานรางวัลที่โรงเรียน ครูและนักเรียนได้รับด้านคุณธรรม จริยธรรม อยู่ใน ระดับมากที่สุดสูงกว่าเกณฑ์การประเมิน และ 3) ด้านคุณภาพผู้เรียนตามคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด สูงกว่าเกณฑ์การประเมิน

4.2 จากผลงานเชิงประจักษ์ ผลผลิตจากการดำเนินโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคี ราษฎร์อุทิศ พบว่า (1) ผู้บริหารสถานศึกษา ได้รับรางวัลระดับชาติ รองชนะเลิศระดับเหรียญทอง รางวัลทรงคุณค่า สพฐ. (OBEC Awards) ครั้งที่ 10 และ ได้รับรางวัลระดับภาค ชนะเลิศระดับเหรียญทอง ด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน รางวัลทรงคุณค่า สพฐ. (OBEC Awards) ครั้งที่ 10 ประจำปีการศึกษา 2563 (2) ครู ได้รับรางวัลครูชนคนคุณธรรม โครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ระดับประเทศ ประจำปี พ.ศ. 2564 (3) นักเรียน ได้รับรางวัลชมเชย ระดับประเทศ โครงการคุณธรรมเฉลิมพระเกียรติฯ ปีการศึกษา 2564 (4) โรงเรียน มีผลการทดสอบระดับชาติ ระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ยรวมจากการทดสอบทางการศึกษา ระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2563 สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ และได้รับการรับรองคุณภาพโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ระดับ 3 ดาว ประจำปี พ.ศ. 2564 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ในการดำเนินโครงการนี้ มีการสื่อสารและเชื่อมโยงวัตถุประสงค์ของโครงการไว้อย่างชัดเจน อีกทั้งยัง มีการบริหารจัดการโครงการอย่างมีประสิทธิภาพ ผ่านการวางแผนและการดำเนินกิจกรรมที่เหมาะสม ครูและนักเรียนให้ความสนใจและมุ่งมั่นในการเรียนรู้และการพัฒนา และที่สำคัญคือโครงการนี้เป็น ความร่วมมือจากภาคีเครือข่ายวิทยาลัยอาชีวศึกษาสกลนคร ซึ่งเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลและส่งผลให้ โครงการดำเนินไปอย่างประสบความสำเร็จส่งผลให้โรงเรียน ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และนักเรียนมี ผลงานเชิงประจักษ์อย่างน่าพอใจ สอดคล้องงานวิจัยของนิศากร ยมหา (2559) ได้ศึกษาเรื่อง รายงานการประเมินผลโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน โรงเรียนมกุฎเมืองราชวิทยาลัย ผ่านรูปแบบ CIPP ผลการศึกษาพบว่า มีปัจจัยหลักที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของโครงการอย่างมี นัยสำคัญ คือการสื่อสารและเชื่อมโยงวัตถุประสงค์ของโครงการอย่างชัดเจน ทำให้ผู้เกี่ยวข้อง ทุกฝ่ายเข้าใจและร่วมมือกันในการสนับสนุนและดำเนินโครงการอย่างมีประสิทธิภาพ

4.3 ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการดำเนินงานตาม โครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคี เครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ พบว่า ในภาพรวม นักเรียนมีความพึงพอใจ ต่อผลการดำเนินงานโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนา อย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาผลการประเมินในแต่ละเรื่อง เรื่องที่มีความเหมาะสมสูงสุด มีความพึงพอใจอยู่ในระดับ

มากที่สุด ได้แก่ เรื่องการสร้างความเข้าใจด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนตามคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. 5 ประการ รองลงมาอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ เรื่องการส่งเสริมคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. คุณครูผู้สอนมีความเชี่ยวชาญในเนื้อหา ส่วนเรื่องที่มีความเหมาะสมต่ำสุดอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ เรื่องการจัดสภาพแวดล้อมห้องเรียนถูกสุขลักษณะน่าอยู่น่าเรียน ซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมินทุกเรื่อง ทั้งนี้เป็นเพราะการดำเนินโครงการมีความชัดเจน คู่มือที่ครูและผู้เรียนได้รับมีความชัดเจนและน่าสนใจ จัดเรียงเนื้อหาจากง่ายไปหายาก ครูมีความเชี่ยวชาญในเนื้อหากิจกรรมหรือการจัดประสบการณ์ต่างๆ ตามโครงการ ครูจัดกิจกรรมได้น่าสนใจเปิดโอกาสให้เรียนรู้จากการปฏิบัติ ให้อิสระในการแสดงความคิดเห็น มีสิ่งอำนวยความสะดวก ในการเรียนรู้ อย่างเพียงพอ มีกระบวนการกลุ่ม ผู้เรียนได้แสดงออกในทางที่เหมาะสม และมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีสื่อและแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัย น่าสนใจและมีความสะดวกต่อการเรียนรู้ ครูสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์สอดคล้องงานวิจัยของรุ่งทิพย์ พรหมศิริ (2559) ที่ได้ประเมินโครงการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมโรงเรียนต้นแบบคุณธรรมของโรงเรียน “สุขบท” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 พบว่า โดยภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ผลการประเมินโครงการในภาพรวมทุกด้าน มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด สูงกว่าเกณฑ์การประเมิน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านบริบท ในภาพรวมมีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด สูงกว่าเกณฑ์การประเมิน โดยผู้ให้ข้อมูลมีความคิดเห็นสอดคล้องกันในประเด็น 1) กิจกรรมของโครงการช่วยให้นักเรียนมีการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมได้ดีขึ้น 2) สภาพแวดล้อมของโรงเรียนมีความเหมาะสมและเอื้อต่อการดำเนินโครงการ และ 3) โครงการมีความเหมาะสมและมีความจำเป็นในการแก้ปัญหา ด้านปัจจัยเบื้องต้น ในภาพรวมมีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด สูงกว่าเกณฑ์การประเมิน โดยผู้ให้ข้อมูลมีความคิดเห็นสอดคล้องกันในประเด็น 1) โรงเรียนมีเครือข่ายร่วมพัฒนาสถานศึกษาที่พร้อมให้การสนับสนุนการดำเนินโครงการ 2) โรงเรียนมีอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมเพียงพอกับการดำเนินโครงการ และ 3) โรงเรียนมีความสัมพันธ์ที่ดีกับท้องถิ่นและชุมชน ด้านกระบวนการ ในภาพรวมมีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด สูงกว่าเกณฑ์การประเมินโดยผู้ให้ข้อมูลมีความคิดเห็นสอดคล้องกันในประเด็น 1) การแจ้งคุณธรรมเป้าหมายและคุณธรรม

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการประเมินไปใช้

1.1 ด้านบริบท เนื่องจากพบว่าความเหมาะสมของวัตถุประสงค์มีค่าต่ำที่สุด สถานศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

1.1.1 ควรกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการให้ชัดเจนและตรงกับความต้องการของทุกฝ่าย

1.1.2 เน้นการวัดและประเมินผลที่ชัดเจน และการจัดกิจกรรมที่เป็นรูปธรรม

1.2 ด้านปัจจัยเบื้องต้น ความเหมาะสมของงบประมาณมีค่าต่ำที่สุด สถานศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

- 1.2.1 ควรวางแผนจัดหาและใช้งบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ
- 1.2.2 ควรจัดทำแผนปฏิบัติการและระดมทุนจากหน่วยงานหรือภาคีเครือข่าย
- 1.2.3 ประชุมครูเพื่อวางแผนควบคุมค่าใช้จ่ายของโครงการ

1.3 ด้านกระบวนการ การปรับปรุง (Action) มีค่าต่ำที่สุด สถานศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

1.3.1 ควรสรุปและรายงานผลการประเมิน
1.3.2 ควรประชุมเพื่อสรุปผลการประเมิน และแต่งตั้งคณะกรรมการที่สอดคล้องกับผลการดำเนินงาน

- 1.3.3 ควรวัดและประเมินผลเพื่อให้เกิดการนำผลการประเมินไปใช้

1.4 ด้านผลผลิต คุณธรรมอัตลักษณ์ด้านอุดมการณ์คุณธรรมมีค่าต่ำที่สุด สถานศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

1.4.1 ควรส่งเสริมและพัฒนาด้านคุณธรรมอัตลักษณ์และผลการปฏิบัติงานตามวัตถุประสงค์

- 1.4.2 ควรสร้างความยั่งยืนและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ

2.2 ควรวิจัยและพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ

2.3 ควรมีการศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความสำเร็จของโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ

บรรณานุกรม

- กมลมาลย์ วิรัตน์เศรษฐสิน และธาดา วิมลวัตรเวที. (2553). การพัฒนารูปแบบการออมตาม
แนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงต่อการดำเนินชีวิตของนิสิตคณะพลศึกษา มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.
- กมลนันท์ บุญกล้า. (2559). การประเมินโครงการเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนบ้านหนอง
ปลาชิว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2.
(วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- กฤตภาส เลิศสงคราม. (2555). พฤติกรรมการออมและปัจจัยที่มีผลต่อการออมของพนักงาน
บริษัทอสังหาริมทรัพย์. (สารนิพนธ์ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- กิ่งแก้ว มนะระสิม. (2559). การประเมินโครงการการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร
กระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program) ของโรงเรียนปทุมเทพ
วิทยาคาร จังหวัดหนองคาย. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต).
มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ไกรฤกษ์ วงษ์สุรภินันท์. (2552). การประเมินโครงการสอนภาษาอาหรับในโรงเรียนสังกัด
กรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- คณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ. (2560). คู่มือการขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรม
แห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2559 - 2564). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตร
แห่งประเทศไทย จำกัด.
- จงใจ จงตระกูล. (2550). การประเมินโครงการโรงเรียนสุภาพสังกัดพื้นที่การศึกษา
นครศรีธรรมราช เขต 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต). นครราชสีมา :
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- จักรกฤษณ์ วิชนศรีสรสรรค์. (2550). การประเมินโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียน
โรงเรียนบ้านสวนอ้อย สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2. (ผลงานทาง
วิชาการ). ชัยภูมิ : โรงเรียนบ้านสวนอ้อย.
- จักรี วงศ์อักษร. (2562). ประสิทธิภาพการดำเนินงานโรงเรียนคุณธรรม สพฐ.
การบริหารจัดการของสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 23.
(วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต). สกลนคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ทศนา แคมมณี. (2554). ศาสตร์การสอนองค์ความรู้เพื่อการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ.
กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทูลใจ ศรีพรหม. (2561). การพัฒนารูปแบบความร่วมมือภาคีเครือข่าย เพื่อการบริหารจัดการ.
พิษณุโลก : โรงเรียนวัดโบสถ์.

- เดชา ปุณฺณบาล. (2564). **9 ตามรอยบาท ศาสด์พระราชา**. สืบค้นเมื่อ วันที่ 29 พฤศจิกายน 2564, จาก http://www.ar.or.th/ImageData/Magazine/10046/DL_10347.pdf?t=636732383126329489.
- นิตากร ยมหา. (2559). **รายงานการประเมินผลโครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนมกุฎเมืองราชวิทยาลัย**. (ผลงานทางวิชาการ). ระยอง : โรงเรียนมกุฎเมืองราชวิทยาลัย.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). **การวิจัยเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2543). เอกสารการสอนชุดวิชาการบัญชีต้นทุนและการบัญชีเพื่อการจัดการมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. พิมพ์ครั้งที่ 8. นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). **การวิจัยเบื้องต้น (ฉบับปรับปรุงใหม่)**. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). **การวิจัยเบื้องต้น**. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น , ประสาท อิศรปริดา. (2547). **สารัตถะจิตวิทยาการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่4. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พระมหารศศรี อินธิสิทธิ์ (ติ๊กขปญโญ) (2561). **การบริหารโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพลฐ.ต้นแบบ : กรณีศึกษาโรงเรียนในจังหวัดสกลนคร**. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต). สกลนคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- พระมหาอุทัย พลเทโว (พลเทพ). (2561). **บูรณาการพุทธธรรมและศาสตร์พระราชาเพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพการบริหารจัดการศูนย์ปฏิบัติธรรมมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย**. (วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระมหานันต์ องกุลศิริ. (2564). **คุณธรรมจริยธรรมกับการพัฒนาผู้เรียนในยุคไทยแลนด์ 4.0**. สืบค้นเมื่อ วันที่ 17 พฤศจิกายน 2564, จาก <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/jeir/article/download/247923/167016/>.
- พิชิต ฤทธิ์จรูญ. (2557). **เทคนิคการประเมินโครงการ**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: แฮ่สอ้อฟเคอร์มีส์.
- พิมลรัตน์ ธิชะพร. (2561). **รายงานการประเมินโครงการโรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (Eco-school) โรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดบ้านนาบอน จังหวัดภูเก็ต**. (ผลงานทางวิชาการ). ภูเก็ต : องค์การบริหารส่วนจังหวัดบ้านนาบอน.
- พิสุทธา อารีราษฎร์. (2550). **การพัฒนาซอฟต์แวร์ทางการศึกษา**. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- มินดา เจริญภูมิ. (2559). **การประเมินโครงการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนวางน้อยศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 โดยประยุกต์ใช้รูปแบบ CIPPIEST**. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

- มาเรียม นิลพันธุ์. (2554). การประเมินหลักสูตรที่เน้นการตัดสินใจโดยใช้ วิธีเชิงระบบโดยใช้
รูปแบบ CIPP Model. คู่มือการประเมินหลักสูตรระดับบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัย ศิลปากร, 30-35.
- มนต์ชัย เทียนทอง. (2548). การออกแบบและพัฒนาคอร์สแวร์สำหรับบทเรียนคอมพิวเตอร์.
กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- ศูนย์โรงเรียนคุณธรรม มูลนิธิยุวสถิรคุณ. (2563). แนวทางการพัฒนาคุณธรรมอัตลักษณ์
ในโรงเรียนคุณธรรม. กรุงเทพฯ: มูลนิธิยุวสถิรคุณ.
- ระพีพันธ์ โพธิ์ศรี. (2549). การสร้างและวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือรวบรวมข้อมูลสำหรับ
การวิจัย. อยุธยา: มหาวิทยาลัยราชภัฏอยุธยา.
- ระวีวรรณ สุขอุดม. (2551). การประเมินโครงการโรงเรียนสุภาพสังกตองค์การปกครอง
ส่วนท้องถิ่นจังหวัดชลบุรี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต). ชลบุรี :
มหาวิทยาลัยบูรพา.
- โรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ. (2563). แผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาโรงเรียน
บ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ. สกลนคร: กลุ่มบริหารงบประมาณ.
- โรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ. (2563). รายงานการประชุมประจำปีการศึกษา 2563.
สกลนคร: กลุ่มบริหารทั่วไป.
- โรงเรียนอนุบาลบ้านบึง (อำนาจประเสริฐสุข). (2564). รายงานผลการดำเนินงานการพัฒนา
คุณธรรมอัตลักษณ์ของนักเรียน. ชลบุรี: โรงเรียนอนุบาลบ้านบึง.
- รัฐสภาไทย. (2564). บทที่ 6 ศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน.
สืบค้นเมื่อ วันที่ 29 ธันวาคม 2564, จาก https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_parcy/ewt_dl_link.php?nid=55704&filename=dyouth.
- รัตนะ บัวสนธ์. (2556). รูปแบบการประเมิน CIPP และ CIPPIEST มโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อนและ
ถูกต้องในการใช้. วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย, ปีที่ 5 (ฉบับที่ 2), 21.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554. พิมพ์ครั้งที่ 2.
กรุงเทพฯ : บริษัทนานมีบุ๊คส์พับลิเคชันจำกัด.
- รุ่งทิพย์ พรหมศิริ. (2559). รายงานการประเมินโครงการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมโรงเรียน
ต้นแบบคุณธรรม ของโรงเรียนชลบุรี “สุขขบท” สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา. (ผลงานทางวิชาการ). ชลบุรี : โรงเรียนชลบุรี “สุขขบท”.
- วิไลพรรณ เสรีวัฒน์. (2555). การประเมินเชิงระบบโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล.
(วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต). ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ศมณพร สุทธิบาก. (2564). แนวทางการประยุกต์ใช้เทคนิคการประเมินโครงการด้วย CIPP-IEST
Model. สืบค้นเมื่อ วันที่ 28 พฤศจิกายน 2564, จาก [https:// plan.snru.ac.th > uploads > 2017/07 > ดร.ศมณพร-CIPP-Model.pdf](https://plan.snru.ac.th/uploads/2017/07/ดร.ศมณพร-CIPP-Model.pdf).
- ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.กาญจนา นาคสกุล. (2560). พระบรมราโชบายด้านการศึกษา
ของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล บดินทรเทพยวรางกูร รัชกาลที่ ๑๐.

- ศุภิสรา ก้องเกียรติศักดิ์ดา. (2561). รายงานการวิจัยการศึกษาและประเมินระบบสนับสนุนการบริหารจัดการของสำนักงานเขต พื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 และสถานศึกษา. นครราชสีมา.
- ศูนย์โรงเรียนคุณธรรม มูลนิธิยุวสถิรคุณ. (2560). คู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาโรงเรียนคุณธรรม. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : บริษัท สหมิตรพรินต์ติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด.
- ศูนย์ทดสอบและประเมินเพื่อพัฒนาการศึกษาและวิชาชีพ. (2564). เอกสารหมายเลข 4 รูปแบบการประเมินโครงการ. สืบค้นเมื่อ วันที่ 21 ธันวาคม 2564, จาก <http://www.yala3.go.th/download/files/20160516-140420-031155.pdf>.
- เสาวนีย์ ตรีพุทธรัตน์ กัญญา อภิपालกุล และวัลลภา อารีรัตน์. (2550). รูปแบบการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- สมคิด พรหมจ้อย. (2550). เทคนิคการประเมินโครงการ. พิมพ์ครั้งที่ 5. นนทบุรี: จตุพร ดีไซน์.
- สมชัย จิตสุชน. (2564). พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 กับเศรษฐศาสตร์. สืบค้นเมื่อ วันที่ 29 พฤศจิกายน 2564, จาก https://www.pier.or.th/?post_type=abridged&p=3580.
- สมนึก ภัททิยธนี. (2553). การวัดผลการศึกษา. มหาสารคาม : ภาควิชาวิจัยและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์.(2553). วิธีวิทยาการประเมิน: ศาสตร์แห่งคุณค่า. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. หน้า 21
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2. (2564). น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน. สืบค้นเมื่อ วันที่ 17 ธันวาคม 2564, จาก <http://chaisri-nites.hi-supervisory5.net/racha>.
- สำนักพัฒนาคุณภาพการศึกษา. (2563). คู่มือแนวทางการส่งเสริมคุณธรรมอัตลักษณ์ในโรงเรียนคุณธรรม สพฐ.. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานหอสมุดแห่งชาติ. (2561). การวางแผนการเงินด้วยศาสตร์ของพระราชา. กรุงเทพฯ : ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการจัดการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579. กรุงเทพฯ: บริษัทพริกหวานกราฟฟิค จำกัด
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2560). รายงานความคืบหน้าของคณะกรรมการขับเคลื่อนสืบสานศาสตร์พระราชาสถาภกับขับเคลื่อนปฏิรูปประเทศเรื่องการขับเคลื่อนสืบสานศาสตร์พระราชา. กรุงเทพฯ: สำนักกรรมาธิการ 1.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2560). สพฐ. สัญจรการขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : สพฐ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2551). ตัวอย่างหน่วยการเรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงช่วงชั้นที่ 4. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2560). **โรงเรียนคุณธรรม สพฐ. โรงเรียนดีต้องมีที่ยืน**. กรุงเทพฯ : สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2551). **คู่มือหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 1. **ศาสตร์พระราช จากนภา ผ่านภูผา สู่มหานคร**. สืบค้นเมื่อ วันที่ 18 พฤศจิกายน 2564, จาก <http://r01.ldd.go.th/spb/News61/ContinuetheworkthatFatherdid/KMRama9.pdf>.
- สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา. (2564). **ความเป็นมาของโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ.** สืบค้นเมื่อ วันที่ 29 ธันวาคม 2564, จาก <https://moral.obec.go.th/home/2022111033>.
- สำนักประสานและพัฒนากิจการศึกษาท้องถิ่น. (2550). **ตัวอย่างหน่วยการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อทดลองใช้สำหรับช่วงชั้นที่ 2 (ระดับประถมศึกษาปีที่ 4-6)**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2564). **20 บทเรียน ต้นแบบลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ Active Learning**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด โรงพิมพ์อักษรไทย (น.ส.พ. ฟ้าเมืองไทย).
- สุเมธ ตันติเวชกุล. (2550). **เศรษฐกิจพอเพียง: การขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง**. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สุดาทิพย์ เสนามนตรี. (2558). **การประเมินโครงการเพิ่มพูนสมรรถนะการพัฒนางานประจำสู่การวิจัยสำนักงานสาธารณสุขอำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ**. (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุพรรณิการ์ ศรีสุวรรณ. (2560). **รายงานการวิจัยการออกแบบงานวิจัยตามศาสตร์พระราช เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยในศตวรรษที่ 21**. นครราชสีมา : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- สุลาวัลย์ แซ่ด่าน. (2559). **การประเมินโครงการความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริการชุมชนของสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตกระบี่**. เอกสารการประชุมมหาดใหญ่วิชาการระดับชาติ และนานาชาติ ครั้งที่ 7, 23 มิถุนายน 2559 มหาวิทยาลัยมหาดใหญ่. สงขลา
- อนันต์ศักดิ์ ภูพลผัน. (2559). **รายงานการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยเบญจภาคีของโรงเรียนไชยวานวิทยา**. (ผลงานทางวิชาการ). อุตรธานี : โรงเรียนไชยวานวิทยา.
- เอนก สุวรรณบัณฑิต และคณะ. (2548). **จิตวิทยาบริการ**. กรุงเทพฯ : เพรสแอนด์ดีไซน์.
- อโนชา สินธุนาคิน. (2564). **20 เรื่องที่ครูต้องรู้ และควรรู้**. สืบค้นเมื่อ วันที่ 18 พฤศจิกายน 2564, จาก <http://www.bms.ac.th/bms/index.php/general-management/2-news/221-20>.

- อานนท์ ศักดิ์วรวิชญ์. (2564). **เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา : วิธีการแห่งศาสตร์พระราชาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน**. สืบค้นเมื่อ วันที่ 18 พฤศจิกายน 2564, จาก <http://as.nida.ac.th/gsas/article/เข้าใจ-เข้าถึง-พัฒนา-วิธ/>.
- Cronbach, L. J. (1970). **Essentials of Psychological Test (5 thed.)**. New York: Harper Collins.
- Kanjanawasee, S. (2015). **CIPP model for change: Meaning, importance, and development**. Social Science Research Association of Thailand Journal, 2(1), 3-10.
- Khalil, Allahviridiyani. **Evaluate Implemented Academic Advisor of Shahed Students in Tehran State University Through CIPP Evaluation Model**, Procedia Social and Behavioral Sciences. 15 (2011) : 2996-2998.
- Nooshin, Mohebbiand others. **Application on CIPP Model of Evaluating the Medical Records Education Course at Master of Science Level at Lramian Medical Sciences Universities**, Procedia Social and Behavioral Sciences. 15 : (2011) 3286-3290
- Stufflebeam, D.L. and Shinkfield, A.J. (1996). **Teacher evaluation: Guide to effective practice, Norwell . MA : Kluwer Academic Publishers**.
- Stufflebeam, D.L. (1990). **Systematic evaluation**. Boston : Kluwer-Nijhoff.
- Daniel L. Stufflebeam. (2007). **Evaluation Theory, Models and Applications**. John Wileyand Son, Ine.
- Pressey, S. L.; Robinson, F. P. & Horrocks, J. E. (1959). **Psychology in Education**. New York: Harper - Collins.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญและหนังสือราชการที่เกี่ยวข้อง

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สมประสงค์ เสนารัตน์
 สถานะ : ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัย วัดและประเมินผลการศึกษา และด้านการบริหารจัดการศึกษา
 ตำแหน่ง : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ /สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา
 สถานที่ทำงาน : คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
 การศึกษา : ปริญญาโท สาขาการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 : ปริญญาเอก สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คันทรทรัพย์ ชมพูพาทย์
 สถานะ : ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัย วัดและประเมินผลการศึกษา
 ตำแหน่ง : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ /สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา
 สถานที่ทำงาน : คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
 การศึกษา : ปริญญาโท สาขาการวิจัยการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 : ปริญญาเอก สาขาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นฤมล แสงพรหม
 สถานะ : ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัย วัดและประเมินผลการศึกษา
 ตำแหน่ง : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ /สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา
 สถานที่ทำงาน : คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
 การศึกษา : ปริญญาโท สาขาเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
 : ปริญญาเอก สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
4. นายสมพร หลิมเจริญ วิทยฐานะ ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
 สถานะ : ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลและประเมินผลและงานวิจัย และการบริหารสถานศึกษา
 ตำแหน่ง : ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา/ศึกษานิเทศก์
 สถานที่ทำงาน : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศกนคร เขต 1
 การศึกษา : ปริญญาโท สาขาการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร
 : ปริญญาเอก สาขาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
5. นางสาวฤทัยทรัพย์ ดอกคำ วิทยฐานะ ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ
 สถานะ : ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา การวัดผลและประเมินผลและงานวิจัย
 ตำแหน่ง : ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านนาแก
 สถานที่ทำงาน : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศกนคร เขต 1
 การศึกษา : ปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา สถาบันราชภัฏสกลนคร
 : ปริญญาเอก สาขาภาวะผู้นำทางการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบผลงานทางวิชาการ

1. รองศาสตราจารย์ ดร.วาโร เพ็งสวัสดิ์

ผู้ทรงคุณวุฒิและตรวจสอบผลงานทางวิชาการ

- เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา
- เชี่ยวชาญการวัดผลและประเมินผล
- เชี่ยวชาญงานวิจัย

ตำแหน่ง : อาจารย์มหาวิทยาลัย

สถานที่ทำงานปัจจุบัน : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คันทรทรัพย์ ชมพูพาทย์

ผู้ทรงคุณวุฒิและตรวจสอบผลงานทางวิชาการ

- เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา
- เชี่ยวชาญการวัดผลและประเมินผล
- เชี่ยวชาญงานวิจัย

ตำแหน่ง : อาจารย์มหาวิทยาลัย

สถานที่ทำงานปัจจุบัน : มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

หนังสือราชการที่เกี่ยวข้อง

ที่ ศธ ๐๔๑๔๒.๑๑๘/ว๑๖๐

โรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ
ตำบลดงมะไฟ อำเภอเมืองสกลนคร
จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๕ ตุลาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเครื่องมือผลงานทางวิชาการ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านนาแก

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑.แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญ
๒.เครื่องมือในการเก็บข้อมูล

จำนวน ๑ ฉบับ
จำนวน ๑ ชุด

ด้วยข้าพเจ้า นางสาวญาสุมินทร์ นนทมาตย์ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา วิทยฐานะ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต ๑ กำลังดำเนินการจัดทำผลงานทางวิชาการ เรื่อง รายงานการประเมินโครงการ โรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของ โรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ เพื่อขอมือหรือเลื่อนวิทยฐานะผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ ข้าพเจ้าเห็นว่า ท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ ความเชี่ยวชาญและมีประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นในการวิจัย ดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ให้ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเครื่องมือวิจัย ดังรายละเอียดตามเอกสารสิ่งที่ ส่งมาด้วย โรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

ขออภัยในความไม่สะดวก หมายเหตุ งานจริงให้เซ็นลายเซ็นให้เรียบร้อย

(นางสาวญาสุมินทร์ นนทมาตย์)

ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ

โรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ

โทร. ๐๘๔ ๔๔๙๒๒๖๖

ที่ ศธ ๐๔๑๔๒.๑๑๘/ว๑๖๐

โรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ
ตำบลดงมะไฟ อำเภอเมืองสกลนคร
จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๕ ตุลาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเครื่องมือผลงานทางวิชาการ

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมประสงค์ เสนารัตน์

สิ่งที่ส่งมาด้วย	๑.แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญ	จำนวน ๑ ฉบับ
	๒.เครื่องมือในการเก็บข้อมูล	จำนวน ๑ ชุด

ด้วยข้าพเจ้า นางสาวญาสุมินทร์ นนทมาตร ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา วิทยฐานะ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต ๑ กำลังดำเนินการจัดทำผลงานทางวิชาการ เรื่อง รายงานการประเมินโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ เพื่อขอมือหรือเลื่อนวิทยฐานะผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ ข้าพเจ้าเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ ความเชี่ยวชาญและมีประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นในการวิจัยดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ให้ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเครื่องมือวิจัย ดังรายละเอียดตามเอกสารสิ่งที่ส่งมาด้วย โรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความความอนุเคราะห์จากท่าน และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

ขออภัยในความไม่สะดวก หมายเหตุ งานจริงให้เซ็นลายเซ็นให้เรียบร้อย

(นางสาวญาสุมินทร์ นนทมาตร)

ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ

โรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ

โทร. ๐๘๔ ๔๔๙๒๒๖๖

ที่ ศธ ๐๔๑๔๒.๑๑๘/ว๑๖๐

โรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ
ตำบลดงมะไฟ อำเภอเมืองสกลนคร
จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๕ ตุลาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเครื่องมือผลงานทางวิชาการ

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คันทรีย์ ชมพูพาทย์

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑.แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญ

จำนวน ๑ ฉบับ

๒.เครื่องมือในการเก็บข้อมูล

จำนวน ๑ ชุด

ด้วยข้าพเจ้า นางสาวญาสุนทร นนทมาตย์ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา วิทยฐานะ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต ๑ กำลังดำเนินการจัดทำผลงานทางวิชาการ เรื่อง รายงานการประเมินโครงการ โรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของ โรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ เพื่อขอมือหรือเลื่อนวิทยฐานะผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ ข้าพเจ้าเห็นว่า ท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ ความเชี่ยวชาญและมีประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นในการวิจัย ดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ให้ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเครื่องมือวิจัย ดังรายละเอียดตามเอกสารสิ่งที่ส่งมาด้วย โรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความความอนุเคราะห์จากท่าน และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

ขออภัยในความไม่สะดวก หมายเหตุ งานจริงให้เซ็นลายเซ็นให้เรียบร้อย

(นางสาวญาสุนทร นนทมาตย์)

ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ

โรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ

โทร. ๐๘๔ ๔๔๙๒๒๖๖

ที่ ศธ ๐๔๑๔๒.๑๑๘/ว๑๖๐

โรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ
ตำบลดงมะไฟ อำเภอเมืองสกลนคร
จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๕ ตุลาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเครื่องมือผลงานทางวิชาการ

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นฤมล แสงพรหม

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑.แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญ
๒.เครื่องมือในการเก็บข้อมูล

จำนวน ๑ ฉบับ
จำนวน ๑ ชุด

ด้วยข้าพเจ้า นางสาวญาสุมินทร์ นนทมาตร์ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา วิทยฐานะ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต ๑ กำลังดำเนินการจัดทำผลงานทางวิชาการ เรื่อง รายงานการประเมินโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ เพื่อขอมือหรือเลื่อนวิทยฐานะผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ ข้าพเจ้าเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ ความเชี่ยวชาญและมีประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นในการวิจัยดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ให้ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเครื่องมือวิจัย ดังรายละเอียดตามเอกสารสิ่งที่ส่งมาด้วย โรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความความอนุเคราะห์จากท่าน และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

ขออภัยในความไม่สะดวก **หมายเหตุ งานจริงให้เซ็นลายเซ็นให้เรียบร้อย**

(นางสาวญาสุมินทร์ นนทมาตร์)

ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ

โรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ

โทร. ๐๘๔ ๔๔๙๒๒๖๖

ที่ ศธ ๐๔๑๔๒.๑๑๘/ว๑๖๐

โรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ
ตำบลดงมะไฟ อำเภอเมืองสกลนคร
จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๕ ตุลาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเครื่องมือผลงานทางวิชาการ

เรียน ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑.แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญ

จำนวน ๑ ฉบับ

๒.เครื่องมือในการเก็บข้อมูล

จำนวน ๑ ชุด

ด้วยข้าพเจ้า นางสาวญาสุมินทร์ นนทมาตย์ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา วิทยฐานะ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต ๑ กำลังดำเนินการจัดทำผลงานทางวิชาการ เรื่อง รายงานการประเมินโครงการ โรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของ โรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ เพื่อขอมือหรือเลื่อนวิทยฐานะผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ ข้าพเจ้าเห็นว่า ท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ ความเชี่ยวชาญและมีประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นในการวิจัย ดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์ให้ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเครื่องมือวิจัย ดังรายละเอียดตามเอกสารสิ่งที่ ส่งมาด้วย โรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความความอนุเคราะห์จากท่าน และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

ขออภัยในความไม่สะดวก หมายเหตุ งานจริงให้เซ็นลายเซ็นให้เรียบร้อย

(นางสาวญาสุมินทร์ นนทมาตย์)

ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ

โรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ

โทร. ๐๘๔ ๔๔๙๒๒๖๖

ที่ ศธ ๐๔๑๔๒.๑๑๘/ว๑๑๗

โรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ
ตำบลดงมะไฟ อำเภอเมืองสกลนคร
จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้บุคลากรในสังกัดของท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบผลงานทางวิชาการ
และผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ด้วยโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ มีข้าราชการ ราย นางสาวญาสุนทร นนทมาตร
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการศึกษา วิทยฐานะผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต ๑ กำลังดำเนินการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบ
การบริหารการนิเทศภายในด้วยเครือข่ายความร่วมมือเพื่อส่งเสริมประสิทธิผลการจัดการศึกษาในศตวรรษ
ที่ ๒๑ ของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ และ ผลงานทางวิชาการ เรื่อง รายงานการประเมิน
โครงการวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่าย
ของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ เพื่อขอมือหรือเลื่อนวิทยฐานะผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ

ในการนี้ โรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า รองศาสตราจารย์
ดร.วโร เฟื่องสวัสดิ์ ซึ่งเป็นบุคลากรในสังกัดของท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ ความเชี่ยวชาญและมี
ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นในการวิจัยและการรายงานผลงานทางวิชาการดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์
ให้บุคลากรของท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบผลงานทางวิชาการและผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้งนี้ได้ประสานโดยตรงกับ
รองศาสตราจารย์ ดร.วโร เฟื่องสวัสดิ์ เรียบร้อยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและ
ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

-----๙.๙-----

ขอภัยในความไม่สะดวก หมายเหตุ งานจริงให้เซ็นลายเซ็นให้เรียบร้อย

(นางสาวญาสุนทร นนทมาตร)

ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ

โรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ

โทร. ๐๘๔ ๔๔๙ ๒๒๖๖

ที่ ศธ ๐๔๑๔๒.๑๑๘/ว๑๑๗

โรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ
ตำบลดงมะไฟ อำเภอเมืองสกลนคร
จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้บุคลากรในสังกัดของท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบผลงานทางวิชาการ
และผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

ด้วยโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ มีข้าราชการ ราย นางสาวณัฐมินทร์ นนทมาตร
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการศึกษา วิทยฐานะผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต ๑ กำลังดำเนินการวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบ
การบริหารการนิเทศภายในด้วยเครือข่ายความร่วมมือเพื่อส่งเสริมประสิทธิผลการจัดการศึกษาในศตวรรษ
ที่ ๒๑ ของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ และ ผลงานทางวิชาการ เรื่อง รายงานการประเมิน
โครงการวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่าย
ของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ เพื่อขอมีหรือเลื่อนวิทยฐานะผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ

ในการนี้ โรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ช่วยศาสตราจารย์
ดร. คันธทรัพย์ ชมพูพาทย์ ซึ่งเป็นบุคลากรในสังกัดของท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ ความเชี่ยวชาญและมี
ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นในการวิจัยและการรายงานผลงานทางวิชาการดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์
ให้บุคลากรของท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบผลงานทางวิชาการและผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้งนี้ได้ประสานโดยตรงกับ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คันธทรัพย์ ชมพูพาทย์ เรียบร้อยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและ
ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

ขอภัยในความไม่สะดวก หมายเหตุ งานจริงให้เซ็นลายเซ็นให้เรียบร้อย

ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ

โรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ

โทร. ๐๘๔ ๔๔๙ ๒๒๖๖

หนังสือราชการแบบตอบรับของผู้เชี่ยวชาญ

แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบเครื่องมือผลงานทางวิชาการ

ข้าพเจ้า ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมประสงค์ เสนารัตน์ คณบดีคณะครุศาสตร์

- มีความยินดีเป็นผู้เชี่ยวชาญ
 ไม่สามารถเป็นผู้เชี่ยวชาญได้เนื่องจาก.....

ให้นางสาวญาสุมินทร์ นนทมาตร์ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา วิทยฐานะ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
 เรื่อง รายงานการประเมินโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่พัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ

ขออภัยในความไม่สะดวก

หมายเหตุ งานจริงให้เซ็นลายเซ็น

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมประสงค์ เสนารัตน์)
 คณบดีคณะครุศาสตร์

แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบเครื่องมือผลงานทางวิชาการ

ข้าพเจ้า นายคันททรัพย์ ชมพูพาทย์ ตำแหน่ง ผู้ช่วยคณบดี อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด -
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คันททรัพย์ ชมพูพาทย์ อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

- มีความยินดีเป็นผู้เชี่ยวชาญ
 ไม่สามารถเป็นผู้เชี่ยวชาญได้จาก.....

ใ้นางสาวญาสุมินทร์ นนทมาตย์ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา วิทยฐานะ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
เรื่อง รายงานการประเมินโครงการโรงเรียนคุณธรรมน้อมนำศาสตร์พระราชาสู่พัฒนาอย่างยั่งยืน
ในยุคไทยแลนด์ ๔.๐ โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ

ลงชื่อ

ขอภัยในความไม่สะดวก

หมายเหตุ งานจริงให้เซ็นลายเซ็นให้เรียบร้อย
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คันททรัพย์ ชมพูพาทย์)

แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบเครื่องมือผลงานทางวิชาการ

ข้าพเจ้า ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นฤมล แสงพรหม อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

- มีความยินดีเป็นผู้เชี่ยวชาญ
 ไม่สามารถเป็นผู้เชี่ยวชาญได้เนื่องจาก.....

ให้นางสาวญาสุมินทร์ นนทมาตร ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา วิทยฐานะ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
 เรื่อง รายงานการประเมินโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราช
 สู่พัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ

ลงชื่อ

ขอภัยในความไม่สะดวก

หมายเหตุ งามจริงให้เซ็นลายเซ็นให้เรียก วัลค์ย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นฤมล แสงพรหม)

แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบเครื่องมือผลงานทางวิชาการ

ข้าพเจ้า นายสมพร หลิมเจริญ ศึกษาพิเศษ วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

- มีความยินดีเป็นผู้เชี่ยวชาญ
 ไม่สามารถเป็นผู้เชี่ยวชาญได้เนื่องจาก.....

ให้นางสาวสุมินทร์ นนทมาตร ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา วิทยฐานะ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ เรื่อง รายงานการประเมินโครงการโรงเรียนคุณธรรมน้อมนำศาสตร์พระราชาสู่พัฒนาอย่างยั่งยืน ในยุคไทยแลนด์ ๔.๐ โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ

ขออภัยในความไม่สะดวก

ลงชื่อ

หมายเหตุ งานจริงให้เซ็นลายเซ็นให้เรียบร้อย

(ดร. สมพร หลิมเจริญ)

ศึกษาพิเศษ วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ

ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา
 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบเครื่องมือผลงานทางวิชาการ

ข้าพเจ้า นางสาวอุทัยทรัพย์ ดอกคำ วิทยฐานะ ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านนาแก สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

- มีความยินดีเป็นผู้เชี่ยวชาญ
 ไม่สามารถเป็นผู้เชี่ยวชาญได้เนื่องจาก.....

ให้นางสาวสุมินทร์ นนทมาตร ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา วิทยฐานะ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
เรื่อง รายงานการประเมินโครงการโรงเรียนคุณธรรมน้อมนำศาสตร์พระราชาสู่พัฒนาอย่างยั่งยืน
ในยุคไทยแลนด์ ๔.๐ โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ

ขอภัยในความไม่สะดวก หมายเหตุ งานจริงให้เซ็นลายเซ็นให้เรียบร้อย

ลงชื่อ

(นางสาวอุทัยทรัพย์ ดอกคำ)

ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านนาแก วิทยฐานะผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

ภาคผนวก ข

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินมี 6 ฉบับ ได้แก่

ฉบับที่ 1 แบบสอบถามการประเมินด้านบริบทของโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ

ฉบับที่ 2 แบบสอบถามการประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้นของโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ

ฉบับที่ 3 แบบสอบถามการประเมินด้านกระบวนการของโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ

ฉบับที่ 4 แบบสอบถามการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนตามคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียนคุณธรรม

ฉบับที่ 5 แบบสอบถามการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ

ฉบับที่ 6 แบบบันทึกผลงานเชิงประจักษ์ ผลผลิตจากการดำเนินโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ

ฉบับที่ 1 สำหรับครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้แทนหน่วยงานรัฐและเอกชน และผู้แทน สพป.สกลนครเขต 1

แบบสอบถามการประเมินด้านบริบทของโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์
พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินด้านบริบทของโครงการโรงเรียนวิถีใหม่
วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดง
มะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ
  2. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้
    - ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพทั่วไป
    - ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามการประเมินโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม
น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคี
ราษฎร์อุทิศ
    - ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ
  3. ผู้ตอบแบบสอบถามฉบับนี้ ได้แก่ ครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้แทนหน่วยงานรัฐและ
เอกชน ผู้แทนจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1
  4. ในการตอบคำถามการประเมินได้โปรดตอบตามความเป็นจริง ตอบทุกตอน ทุกข้อ
เพื่อความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม ข้อมูลที่ได้จะเก็บไว้เพื่อการประเมินโครงการโรงเรียนวิถีใหม่
วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียน
บ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ ไม่มีผลกระทบหรือก่อความเสียหายใด ๆ ต่อท่าน ผลการประเมิน
จะเสนอในภาพรวม
- ขอขอบพระคุณยิ่งที่ท่านได้เสียสละเวลาอันมีค่า ตอบแบบประเมินเพื่อเป็นข้อมูล
ในการประเมินครั้งนี้

นางสาวญาสุมินทร์ นนทมาตร
ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 1
โทร. 084-449-22-66

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. ปัจจุบันท่านปฏิบัติหน้าที่

ครู

คณะกรรมการสถานศึกษา

ผู้แทนหน่วยงานรัฐและเอกชน

ผู้แทนจาก สพป.สกลนคร เขต 1

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการประเมินด้านบริบทของโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องช่องระดับความเหมาะสมที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุด โดยมีเกณฑ์ระดับผลการประเมิน 5 ระดับ ดังนี้

5 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	ด้านบริบทของโครงการ	ระดับความเหมาะสม				
		5	4	3	2	1
ความต้องการและความจำเป็นของโครงการ						
1	โครงการต้องการส่งเสริมให้นักเรียนดำเนินรอยตามศาสตร์พระราชาช่วยปลูกฝังคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียนคุณธรรม					
2	โครงการต้องการให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และพึ่งพาตนเองได้ มีการดำเนินชีวิตให้ได้อย่างพอเพียงและสามารถปรับประยุกต์ไปสู่ยุคไทยแลนด์ 4.0 ได้					
3	นักเรียนมีการดำเนินชีวิตอยู่อย่างพอเพียง					

ข้อ	ด้านบริบทของโครงการ	ระดับความเหมาะสม				
		5	4	3	2	1
ความเหมาะสมของวัตถุประสงค์						
3	วัตถุประสงค์ของโครงการมีความเหมาะสมกับสภาพความต้องการของบุคคลที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ครู ผู้ปกครองนักเรียน ชุมชน					
4	เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ เป้าหมาย สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง					
5	กิจกรรมมีความชัดเจน เหมาะสมกับวัตถุประสงค์					
ความสอดคล้องกับนโยบายหน่วยงานต้นสังกัด						
7	โครงการสอดคล้องกับหน่วยงานต้นสังกัด ตามจุดเน้นนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาสกลนคร เขต 1					
8	โครงการสอดคล้องกับนโยบายของ สพฐ.					
9	โครงการสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ					
ความเป็นไปได้ของโครงการ						
10	โครงการเน้นการมีส่วนร่วม					
11	โครงการมีความเป็นไปได้					
สิ่งแวดล้อม						
12	สภาพแวดล้อมของโรงเรียนมีความเหมาะสมและเอื้อต่อการดำเนินโครงการ					
13	โครงการมีประโยชน์และสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้เรียนและชุมชน					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)

ฉบับที่ 2 สำหรับครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้แทนหน่วยงานรัฐและเอกชน และผู้แทน สพป.สกลนครเขต 1

**แบบสอบถามการประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้นของโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม
น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่าย
ของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ**

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้นของโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ

2. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพทั่วไป

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามการประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้นของโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

3. ผู้ตอบแบบสอบถามฉบับนี้ ได้แก่ ครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้แทนหน่วยงานรัฐและเอกชน ผู้แทนจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

4. ในการตอบคำถามการประเมินได้โปรดตอบตามความเป็นจริง ตอบทุกตอน ทุกข้อ เพื่อความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม ข้อมูลที่ได้จะเก็บไว้เพื่อการประเมินโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ ไม่มีผลกระทบหรือก่อความเสียหายใด ๆ ต่อท่าน ผลการประเมินจะเสนอในภาพรวม

ขอขอบพระคุณยิ่งที่ท่านได้เสียสละเวลาอันมีค่า ตอบแบบประเมินเพื่อเป็นข้อมูลในการประเมินครั้งนี้

นางสาวญาสุมินทร์ นนทมาตร

ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

โทร. 084-449-22-66

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. ปัจจุบันท่านปฏิบัติหน้าที่

ครู

คณะกรรมการสถานศึกษา

ผู้แทนหน่วยงานรัฐและเอกชน

ผู้แทนจาก สพป.สกลนคร เขต 1

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้นของโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม

น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟ
สามัคคีราษฎร์อุทิศ

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องช่องระดับความเหมาะสมที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุด โดยมีเกณฑ์ระดับผลการประเมิน 5 ระดับ ดังนี้

5 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ระดับน้อยที่สุด

ข้อ	ด้านปัจจัยเบื้องต้นของโครงการ	ระดับความเหมาะสม				
		5	4	3	2	1
บุคลากร						
1	บุคลากรที่ร่วมดำเนินการโครงการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการ					
2	บุคลากรที่ร่วมดำเนินการโครงการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับคุณธรรมอัตลักษณ์โรงเรียนคุณธรรม สพฐ.					
3	มีการให้ความสนับสนุนการดำเนินโครงการของภาคีเครือข่าย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้แทน					

ข้อ	ด้านปัจจัยเบื้องต้นของโครงการ	ระดับความเหมาะสม				
		5	4	3	2	1
	หน่วยงานรัฐและเอกชน ผู้แทนจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ผู้ปกครองนักเรียน					
4	ภาคีเครือข่ายมีความสัมพันธ์อันดีต่อโรงเรียน					
งบประมาณ						
5	งบประมาณของโรงเรียนที่ได้รับมีความเพียงพอต่อการจัดกิจกรรม ตามโครงการ					
6	งบประมาณมีความเหมาะสมต่อการดำเนินโครงการ					
วัสดุ อุปกรณ์ และสถานที่						
7	มีวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ในการดำเนินโครงการ อย่างเพียงพอ					
8	วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ มีความเหมาะสม					
9	สถานที่ดำเนินโครงการมีความเหมาะสม ส่งเสริมให้นักเรียน มีคุณลักษณะตามศาสตร์พระราชา					
การบริหารจัดการ						
10	การบริหารโครงการมีความเหมาะสม					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)

ฉบับที่ 3 สำหรับครู

**แบบสอบถามการประเมินด้านกระบวนการของโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม
น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่าย
ของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ**

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินด้านกระบวนการของโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ

2. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพทั่วไป

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามการประเมินด้านกระบวนการของโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

3. ผู้ตอบแบบสอบถามฉบับนี้ ได้แก่ ครู

4. ในการตอบคำถามการประเมินได้โปรดตอบตามความเป็นจริง ตอบทุกตอน ทุกข้อ เพื่อความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม ข้อมูลที่ได้จะเก็บไว้เพื่อการประเมินโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ ไม่มีผลกระทบหรือก่อความเสียหายใด ๆ ต่อท่าน ผลการประเมินจะเสนอในภาพรวม

ขอขอบพระคุณยิ่งที่ท่านได้เสียสละเวลาอันมีค่า ตอบแบบประเมินเพื่อเป็นข้อมูลในการประเมินครั้งนี้

นางสาวญาสุมินทร์ นนทมาตร

ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 1

โทร. 084-449-22-66

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. ปัจจุบันท่านปฏิบัติหน้าที่

ครู

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการประเมินด้านกระบวนการของโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคี ราษฎร์อุทิศ

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องช่องระดับความเหมาะสมที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุด โดยมีเกณฑ์ระดับผลการประเมิน 5 ระดับ ดังนี้

5 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม				
		5	4	3	2	1
ด้านกระบวนการ (Process)						
การวางแผน (Plan)						
1	มีการประชุมปรึกษาหารือร่วมกันเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินการโครงการฯ					
2	มีการวางแผนเตรียมความพร้อมด้านต่างๆในการดำเนินงานตามโครงการฯ					
3	มีการกำหนดปฏิทินการดำเนินการตามโครงการฯ					
4	ได้แจ้งความต้องการ เป้าหมายในพัฒนาคุณธรรมอัตลักษณ์ 5 ประการ ของ สพฐ. ให้ผู้เกี่ยวข้องทราบเพื่อสร้างความเข้าใจ เข้าถึง และพัฒนาโครงการฯตามแนวทางของศาสตร์พระราชา					
5	มีการแต่งตั้งคณะกรรมการ และกำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้รับผิดชอบและผู้ที่เกี่ยวข้อง					

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม				
		5	4	3	2	1
6	มีการประชุมภาคีเครือข่ายเพื่อวางแผนการดำเนินงาน					
7	มีการจัดทำแผนการดำเนินงานในกิจกรรมต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ					
การลงมือปฏิบัติ (Do)						
8	มีการปฏิบัติงานหรือกิจกรรมเป็นไปตามแผนปฏิบัติการที่วางไว้					
9	มีการประสานงานและขอความร่วมมือจากผู้รับผิดชอบและภาคีเครือข่าย					
10	ได้ดำเนินการขับเคลื่อนโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรมฯ โดยอาศัยความร่วมมือจากภาคีเครือข่าย					
11	การดำเนินการมีผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนและจูงใจบุคลากรในโรงเรียนให้เกิดความมุ่งมั่นในการดำเนินงานตามกิจกรรมของโครงการ					
12	มีการดำเนินการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน หรือที่บ้าน เหมาะสมกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 ให้เอื้อต่อการดำเนินงานของโครงการ					
การตรวจสอบ (Check)						
13	ติดตามและประเมินผลของโครงการ					
14	มีการประเมินก่อนการดำเนินโครงการ ประเมินระหว่างดำเนินการ และประเมินผลหลังการดำเนินโครงการ					
การปรับปรุง (Action)						
15	มีการสรุปผลและรายงานผลการดำเนินงานของโครงการ					
16	มีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาอย่างต่อเนื่องสู่ความยั่งยืน					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)

ฉบับที่ 4 ครู ผู้ปกครองนักเรียน

**แบบสอบถามการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน
ตามคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียนคุณธรรม**

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนตามคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียนคุณธรรม
  2. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้
    - ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพทั่วไป
    - ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนตามคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียน โครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรมน้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ
    - ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ
  3. ผู้ตอบแบบสอบถามฉบับนี้ ได้แก่ ครู และผู้ปกครองนักเรียน
  4. ในการตอบคำถามการประเมินได้โปรดตอบตามความเป็นจริง ตอบทุกตอน ทุกข้อ เพื่อความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม ข้อมูลที่ได้จะเก็บไว้เพื่อการประเมินโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรมน้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ ไม่มีผลกระทบหรือก่อความเสียหายใด ๆ ต่อท่าน ผลการประเมินจะเสนอในภาพรวม
- ขอขอบพระคุณยิ่งที่ท่านได้เสียสละเวลาอันมีค่า ตอบแบบประเมินเพื่อเป็นข้อมูลในการประเมินครั้งนี้

นางสาวญาสุมินทร์ นนทมาตร
ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 1
โทร. 084-449-22-66

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. ปัจจุบันท่านปฏิบัติหน้าที่

ครู

ผู้ปกครองนักเรียน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนตามคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียน โครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรมน้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องช่องระดับคุณภาพคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุด โดยมีระดับผลการประเมิน 5 ระดับ ดังนี้

5 หมายถึง มีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีคุณภาพอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง มีคุณภาพอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีคุณภาพอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง มีคุณภาพอยู่ระดับน้อยที่สุด

ข้อ	คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ตามคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียนคุณธรรม	ระดับคุณภาพ				
		5	4	3	2	1
คุณธรรมอัตลักษณ์ด้านความพอเพียง						
1	นักเรียนอยู่อย่างพอเพียง ดำเนินชีวิตอย่างพอประมาณ มีเหตุผล รอบคอบ มีคุณธรรม					
2	นักเรียนมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคม ได้อย่างมีความสุข					
3	นักเรียนมีความพอประมาณพอดี ไม่เบียดเบียนตนเอง รู้จักเก็บออม					
4	นักเรียนไม่ประมาท สามารถสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีให้ตนเอง และรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง					
5	นักเรียนประหยัดน้ำ ประหยัดไฟ ใช้สิ่งของอย่างประหยัดและคุ้มค่า					

ข้อ	คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ตามคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียนคุณธรรม	ระดับคุณภาพ				
		5	4	3	2	1
คุณธรรมอัตลักษณ์ด้านความกตัญญู						
6	นักเรียนตอบแทนผู้มีพระคุณ เช่น พ่อแม่					
7	นักเรียนรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์					
8	นักเรียนช่วยเหลืองานผู้ปกครอง ครู หรือผู้มีพระคุณ					
9	นักเรียนไม่หลงลืมตัวเมื่อเกิดความสำเร็จ ยกย่องเชิดชูบุพการี ครู และทุกคนที่มีส่วนร่วม					
10	นักเรียนรักความเป็นไทย ภาคภูมิใจในขนบธรรมเนียม ประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรมไทย					
คุณธรรมอัตลักษณ์ด้านความซื่อสัตย์						
11	นักเรียนตรงต่อเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวัน และรับผิดชอบในการทำงาน					
12	นักเรียนปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบข้อบังคับของครู					
13	นักเรียนประพฤติตรงตามความเป็นจริงต่อตนเองทั้งท่ายกาย วาจา ใจ					
14	นักเรียนประพฤติตรงตามความเป็นจริงต่อผู้อื่นทั้งท่ายกาย วาจา ใจ					
15	นักเรียนไม่ถือเอาสิ่งของหรือผลงาน ของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง					
คุณธรรมอัตลักษณ์ด้านความรับผิดชอบ						
16	นักเรียนมีความตรงต่อเวลา ใฝ่เรียนรู้ ตั้งใจเพียรพยายามในการเรียน					
17	นักเรียนมุ่งมั่นในการทำงาน					
18	นักเรียนทำงานด้วยความเพียรพยายามและอดทนเพื่อให้งานสำเร็จ ตามเป้าหมาย					
19	นักเรียนตั้งใจและรับผิดชอบต่อการปฏิบัติหน้าที่การงาน					
20	มีจิตสาธารณะ เข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง และโรงเรียน					
คุณธรรมอัตลักษณ์ด้านอุดมการณ์คุณธรรม						
21	นักเรียนมีความสามารถในการสื่อสาร ตอบคำถามได้					
22	นักเรียนมีความสามารถในการคิด วิเคราะห์ปรับประยุกต์ จากการเรียนรู้ทักษะอาชีพไปใช้ที่บ้าน					
23	นักเรียนมีความสามารถในการแก้ ปัญหา ในการเรียนรู้ต่างๆ					
24	นักเรียนมีความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตและทักษะอาชีพ					
25	นักเรียนมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ไปใช้ในชีวิตประจำวัน					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)

ฉบับที่ 5 สำหรับนักเรียน

แบบสอบถามเพื่อประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม
 น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน
 โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความพึงพอใจที่มีต่อโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ
  2. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้
    - ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพทั่วไป
    - ตอนที่ 2 แบบสอบถามประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ
    - ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ
  3. ผู้ตอบแบบสอบถามฉบับนี้ ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ
  4. ในการตอบคำถามการประเมินได้โปรดตอบตามความเป็นจริง ตอบทุกตอน ทุกข้อ เพื่อความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม ข้อมูลที่ได้จะเก็บไว้เพื่อการประเมินโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ ไม่มีผลกระทบหรือก่อความเสียหายใด ๆ ต่อท่าน ผลการประเมินจะเสนอในภาพรวม
- ขอขอบพระคุณยิ่งที่ท่านได้เสียสละเวลาอันมีค่า ตอบแบบประเมินเพื่อเป็นข้อมูลในการประเมินครั้งนี้

นางสาวญาสุมินทร์ นนทมาตร
 ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ
 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 1
 โทร. 084-449-22-66

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

เพศ

ชาย

หญิง

ตอนที่ 2 แบบสอบถามประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องช่องระดับความคิดเห็นที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุด โดยมีเกณฑ์ระดับผลการประเมิน 5 ระดับ ดังนี้

5 หมายถึง มีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานในระดับมาก

3 หมายถึง มีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานในระดับน้อย

1 หมายถึง มีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
1	การประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน					
2	การจัดอบรมกิจกรรมโรงเรียนคุณธรรมและกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้					
3	การสร้างความเข้าใจในการเลือกฐานสมรรถนะทักษะอาชีพและการเป็นผู้ประกอบการ 6 หลักสูตร					
4	การสร้างความเข้าใจด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนตามคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. 5 ประการ					
5	การจัดสภาพแวดล้อมห้องเรียนถูกสุขลักษณะ น่าน่าน่าเรียน					
6	การส่งเสริมคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. คุณครูผู้สอนมีความเชี่ยวชาญในเนื้อหา					
7	การส่งเสริมทักษะอาชีพ คุณครูผู้สอนมีความเชี่ยวชาญในการจัดกิจกรรม					
8	การจัดสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ สื่อและแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัย น่าสนใจ					

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
9	การเปิดโอกาสให้เรียนรู้จากการปฏิบัติ					
10	การให้อิสระในการแสดงความคิดเห็นและเลือกเรียนฐานสมรรถนะ ทักษะอาชีพและการเป็นผู้ประกอบการ 6 หลักสูตร					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)

ฉบับที่ 6 สำหรับหัวหน้ากลุ่มบริหารวิชาการ

แบบบันทึกผลงานเชิงประจักษ์ ผลผลิตจากการดำเนินโครงการโรงเรียนวิถีใหม่
 วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน
 โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ

คำชี้แจง

แบบบันทึกดังต่อไปนี้ เป็นแบบบันทึกผลงานเชิงประจักษ์ที่ ผู้บริหาร ครู นักเรียนได้รับ
 ที่เป็นผลผลิตจากการดำเนินโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่
 การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ

ประเภท	ชื่อผลงานเชิงประจักษ์	หน่วยงาน ที่มอบรางวัล	ปี พ.ศ. ที่ได้รับ
ผลงานผู้บริหารสถานศึกษา			
ผลงานครู			
ผลงานนักเรียน			
ผลงานโรงเรียน			

.....หัวหน้ากลุ่มบริหารวิชาการรายงาน

ภาคผนวก ค
ผลการวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือ

ตารางที่ 11 แสดงผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ค่าอำนาจจำแนก ค่าความเชื่อมั่น
ของแบบสอบถามการประเมินด้านบริบทของโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม
น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียน
บ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ

ฉบับที่ 1 สำหรับครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้แทนหน่วยงานรัฐและเอกชน
และผู้แทน สพป.สกลนครเขต 1

ข้อคำถาม	คุณภาพ		
	IOC	อำนาจ จำแนก	ความ เชื่อมั่น
1. โครงการต้องการส่งเสริมให้นักเรียนดำเนินรอยตามศาสตร์ พระราชา ช่วยปลูกฝังคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียนคุณธรรม	1.00	0.53	
2. โครงการต้องการให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และพึ่งพาตนเองได้ มีการดำเนินชีวิตให้อยู่อย่างพอเพียงและสามารถปรับประยุกต์ ไปสู่ยุคไทยแลนด์ 4.0 ได้	0.80	0.42	
3. นักเรียนมีการดำเนินชีวิตอยู่อย่างพอเพียง	1.00	0.36	
4. วัตถุประสงค์ของโครงการมีความเหมาะสมกับสภาพ ความต้องการของบุคคลที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ครู ผู้ปกครองนักเรียน ชุมชน	1.00	0.56	
5. เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ เป้าหมาย สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง	1.00	0.57	
6. กิจกรรมมีความชัดเจน เหมาะสมกับวัตถุประสงค์	0.80	0.57	
7. โครงการสอดคล้องกับหน่วยงานต้นสังกัด ตามจุดเน้นนโยบายของ สำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาสกลนคร เขต 1	1.00	0.68	

ข้อคำถาม	คุณภาพ		
	IOC	อำนาจ จำแนก	ความ เชื่อมั่น
8. โครงการสอดคล้องกับนโยบายของ สพฐ.	1.00	0.49	
9. โครงการสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ	0.80	0.81	
10. โครงการเน้นการมีส่วนร่วม	1.00	0.76	
11. โครงการมีความเป็นไปได้	1.00	0.45	
12. สภาพแวดล้อมของโรงเรียนมีความเหมาะสมและเอื้อต่อการดำเนินโครงการ	0.80	0.66	
13. โครงการมีประโยชน์และสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้เรียนและชุมชน	1.00	0.54	
รวม			0.84

โดยภาพรวม ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามการประเมิน ด้านบริบท (Context) มีค่าเท่ากับ 0.938 ค่าอำนาจจำแนก 0.36- 0.81ความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.84

ตารางที่ 12 แสดงผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ค่าอำนาจจำแนก ค่าความเชื่อมั่น
แบบสอบถามการประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้นของโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม
น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่าย
ของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ
ฉบับที่ 2 สำหรับครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้แทนหน่วยงานรัฐและเอกชน
และผู้แทน สพป.สกลนครเขต 1

ข้อคำถาม	คุณภาพ		
	IOC	อำนาจ จำแนก	ความ เชื่อมั่น
1. บุคลากรที่ร่วมดำเนินการโครงการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการ	1.00	0.53	
2. บุคลากรที่ร่วมดำเนินการโครงการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับคุณธรรมอัตลักษณ์โรงเรียนคุณธรรม สพฐ.	1.00	0.32	
3. มีการให้ความสนับสนุนการดำเนินโครงการของภาคีเครือข่าย ได้แก่ ผู้บริหารสถาน ศึกษา ครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้แทนหน่วยงานรัฐและเอกชน ผู้แทนจากสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาศกลนคร เขต 1 ผู้ปกครองนักเรียน	0.80	0.43	
4. ภาคีเครือข่ายมีความสัมพันธ์อันดีต่อโรงเรียน	1.00	0.39	
5. งบประมาณของโรงเรียนที่ได้รับมีความเพียงพอต่อการจัดกิจกรรมตามโครงการ	1.00	0.42	
6. งบประมาณมีความเหมาะสมต่อการดำเนินโครงการ	1.00	0.56	
7. มีวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ในการดำเนินโครงการอย่างเพียงพอ	0.80	0.75	
8. วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ มีความเหมาะสม	1.00	0.58	

ข้อคำถาม	คุณภาพ		
	IOC	อำนาจ จำแนก	ความ เชื่อมั่น
9. สถานที่ดำเนินโครงการมีความเหมาะสม ส่งเสริมให้นักเรียนมี คุณลักษณะตามศาสตร์พระราชา	1.00	0.45	
10. การบริหารโครงการมีความเหมาะสม	1.00	0.64	
รวม			0.93

โดยภาพรวม ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามการประเมินปัจจัยเบื้องต้น มีค่าเท่ากับ 0.96 ค่าอำนาจจำแนก 0.32- 0.75 ความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.93

ตารางที่ 13 แสดงผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ค่าอำนาจจำแนก ค่าความเชื่อมั่น
ของแบบสอบถามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน
ตามคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียนคุณธรรม

ฉบับที่ 3 สำหรับ ครู

ข้อคำถาม	คุณภาพ		
	IOC	อำนาจ จำแนก	ความ เชื่อมั่น
1.มีการประชุมปรึกษาหารือร่วมกันเกี่ยวกับแนวทางการ ดำเนินการโครงการฯ	1.00	0.54	
2.มีการวางแผนเตรียมความพร้อมด้านต่างๆในการดำเนินงานตาม โครงการฯ	1.00	0.35	
3.มีการกำหนดปฏิทินการดำเนินการตามโครงการฯ	1.00	0.53	
4.ได้แจ้งความต้องการ เป้าหมายในพัฒนาคุณธรรมอัตลักษณ์ 5 ประการ ของ สพฐ. ให้ผู้เกี่ยวข้องทราบเพื่อสร้างความเข้าใจ เข้าถึงและพัฒนา โครงการฯตามแนวทางของศาสตร์พระราชา	1.00	0.42	
5.มีการแต่งตั้งคณะกรรมการ และกำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้รับผิดชอบ และผู้ที่เกี่ยวข้อง	1.00	0.54	
6.มีการประชุมภาคีเครือข่ายเพื่อวางแผนการดำเนินงาน	0.80	0.35	
7.มีการจัดทำแผนการดำเนินงานในกิจกรรมต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ	1.00	0.42	
8. มีการปฏิบัติงานหรือกิจกรรมเป็นไปตามแผนปฏิบัติการ ที่วางไว้	1.00	0.32	
9. มีการประสานงานและขอความร่วมมือจากผู้รับผิดชอบและภาคี เครือข่าย	1.00	0.44	
10. ได้ดำเนินการขับเคลื่อนโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม ฯ โดยอาศัยความร่วมมือจากภาคีเครือข่าย	1.00	0.25	
11. การดำเนินการมีผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนและจูงใจบุคลากรใน โรงเรียนให้เกิดความมุ่งมั่นในการดำเนินงาน ตามกิจกรรมของโครงการ	1.00	0.35	

ข้อคำถาม	คุณภาพ		
	IOC	อำนาจ จำแนก	ความ เชื่อมั่น
12. มีการดำเนินการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน หรือที่บ้าน เหมาะสมกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 ให้เอื้อต่อการดำเนินงานของโครงการ	1.00	0.71	
13. ติดตามและประเมินผลของโครงการ	1.00	0.35	
14. มีการประเมินก่อนการดำเนินโครงการ ประเมินระหว่างดำเนินการ และประเมินผลหลังการดำเนินโครงการ	1.00	0.62	
15. มีการสรุปผลและรายงานผลการดำเนินงานของโครงการ	0.80	0.63	
16. มีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาอย่างต่อเนื่องสู่ความยั่งยืน	1.00	0.58	
รวม			0.90

โดยภาพรวม ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามการประเมินด้านกระบวนการ (Process) มีค่าเท่ากับ 0.97 ค่าอำนาจจำแนก 0.25- 0.71 ความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.90

ตารางที่ 14 แสดงผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ค่าอำนาจจำแนก ค่าความเชื่อมั่น
ของแบบสอบถามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน
ตามคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียนคุณธรรม สพฐ.

ฉบับที่ 4 สำหรับ ครู ผู้ปกครองนักเรียน

ข้อคำถาม	คุณภาพ		
	IOC	อำนาจ จำแนก	ความเชื่อมั่น
1.นักเรียนอยู่อย่างพอเพียง ดำเนินชีวิตอย่างพอประมาณ มีเหตุผล รอบคอบ มีคุณธรรม	1.00	0.65	
2. นักเรียนมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคม ได้อย่างมีความสุข	1.00	0.53	
3.นักเรียนมีความพอประมาณพอดี ไม่เบียดเบียนตนเอง รู้จักเก็บ ออม	1.00	0.35	
4.นักเรียนไม่ประมาท สามารถสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีให้ตนเอง และรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง	0.80	0.48	
5.นักเรียนประหยัดน้ำ ประหยัดไฟ ใช้สิ่งของอย่างประหยัดและ คุ้มค่า	1.00	0.49	
6.นักเรียนตอบแทนผู้มีพระคุณ เช่น พ่อแม่	1.00	0.35	
7.นักเรียนรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	0.80	0.63	
8.นักเรียนช่วยเหลืองานผู้ปกครอง ครู หรือผู้มีพระคุณ	1.00	0.52	
9.นักเรียนไม่หลงลืมตัวเมื่อเกิดความสำเร็จ ยกย่องเชิดชูบุพการี ครู และทุกคนที่มีส่วนร่วม	1.00	0.71	
10. นักเรียนรักความเป็นไทย ภาคภูมิใจในขนบธรรมเนียม ประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรมไทย	1.00	0.63	
11. นักเรียนตรงต่อเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ใน ชีวิตประจำวันและรับผิดชอบในการทำงาน	1.00	0.52	
12. นักเรียนปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบข้อบังคับ ของครู	0.80	0.48	

ข้อคำถาม	คุณภาพ		
	IOC	อำนาจ จำแนก	ความเชื่อมั่น
13. นักเรียนประพฤติตรงตามความเป็นจริงต่อตนเองทั้งท่ายกาย วาจา ใจ	1.00	0.61	
14. นักเรียนประพฤติตรงตามความเป็นจริงต่อผู้อื่นทั้งท่ายกาย วาจา ใจ	1.00	0.52	
15. นักเรียนไม่ถือเอาสิ่งของหรือผลงาน ของผู้อื่น มาเป็นของตนเอง	1.00	0.44	
16. นักเรียนมีความตรงต่อเวลา ใฝ่เรียนรู้ ตั้งใจเพียรพยายาม ในการเรียน	1.00	0.75	
17. นักเรียนมุ่งมั่นในการทำงาน	1.00	0.53	
18. นักเรียนทำงานด้วยความเพียรพยายามและอดทนเพื่อให้งาน สำเร็จตามเป้าหมาย	1.00	0.71	
19. นักเรียนตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่การงาน	0.80	0.46	
20. มีจิตสาธารณะ เข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง และ โรงเรียน	1.00	0.35	
21. นักเรียนมีความสามารถในการสื่อสาร ตอบคำถามได้	1.00	0.54	
22. นักเรียนมีความสามารถในการคิด วิเคราะห์ปรับประยุกต์จาก การเรียนรู้ที่ทักษะอาชีพไปใช้ที่บ้าน	1.00	0.53	
23. นักเรียนมีความสามารถในการแก้ ปัญหา ในการเรียนรู้ต่างๆ	1.00	0.45	
24. นักเรียนมีความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตและทักษะอาชีพ	1.00	0.58	
25. นักเรียนมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน	1.00	0.85	
รวม			0.89

โดยภาพรวม ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามการประเมินคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ของนักเรียนตามคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียนคุณธรรม มีค่าเท่ากับ 0.96 ค่าอำนาจ จำแนก 0.35- 0.85 ความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.89

ตารางที่ 15 แสดงผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ค่าอำนาจจำแนก ค่าความเชื่อมั่น
ของแบบสอบถามเพื่อประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อ
โครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน
โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ

ฉบับที่ 5 สำหรับนักเรียน

ข้อคำถาม	คุณภาพ		
	IOC	อำนาจ จำแนก	ความเชื่อมั่น
1.การประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโครงการ โรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนา อย่างยั่งยืน	1.00	0.53	
2.การจัดอบรมกิจกรรมโรงเรียนคุณธรรมและกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้	1.00	0.32	
3.การสร้างความเข้าใจในการเลือกฐานสมรรถนะทักษะอาชีพและ การเป็นผู้ประกอบการ 6 หลักสูตร	1.00	0.43	
4.การสร้างความเข้าใจด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ตามคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. 5 ประการ	0.80	0.39	
5.การจัดสภาพแวดล้อมห้องเรียนถูกสุขลักษณะ น่าอยู่น่าเรียน	1.00	0.71	
6.การส่งเสริมคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. คุณครูผู้สอนมีความเชี่ยวชาญในเนื้อหา	0.80	0.35	
7.การส่งเสริมทักษะอาชีพ คุณครูผู้สอนมีความเชี่ยวชาญ ในการจัดกิจกรรม	0.80	0.62	
8.การจัดสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ สื่อและแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัย น่าสนใจ	1.00	0.63	
9.การเปิดโอกาสให้เรียนรู้จากการปฏิบัติ	1.00	0.58	
10.การให้อิสระในการแสดงความคิดเห็นและเลือกเรียนฐาน สมรรถนะทักษะอาชีพและการเป็นผู้ประกอบการ 6 หลักสูตร	1.00	0.42	
รวม			0.94

โดยภาพรวม ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามเพื่อประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ มีค่าเท่ากับ 1.00 มีค่าเท่ากับ 0.96 ค่าอำนาจจำแนก 0.32- 0.71 ความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.94

ตารางที่ 16 แสดงผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ค่าอำนาจจำแนก ค่าความเชื่อมั่น
 ของแบบบันทึกผลงานเชิงประจักษ์ ผลผลิตจากการดำเนิน
 โครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน
 โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ

ฉบับที่ 6 สำหรับหัวหน้ากลุ่มบริหารวิชาการ

ข้อคำถาม	ค่า IOC
1.ผลงานผู้บริหารสถานศึกษา	1.00
2.ผลงานครู	1.00
3.ผลงานนักเรียน	1.00
4. ผลงานโรงเรียน	1.00

โดยภาพรวม ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบบันทึกผลงานเชิงประจักษ์ ผลผลิตจากการดำเนิน
 โครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่าย
 ของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ มีค่าเท่ากับ 1.00

ภาคผนวก ง

โครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน
โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ

ชื่องาน : โครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ

กลยุทธ์ที่ 4 : ส่งเสริมอัตลักษณ์ของสถานศึกษาให้โดดเด่น

แผนงานฝ่าย/งาน/กลุ่มสาระ : กลุ่มบริหารวิชาการ

ผู้รับผิดชอบโครงการ : นางสาวญาสุมินทร์ นนทมาต

ระยะเวลา : ปีการศึกษา 2563

สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน

เป้าหมายความสำเร็จข้อที่

1.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

1.2.1 การมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด

1. หลักการและเหตุผล

โครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ เป็นโครงการที่ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมโดยบูรณาการกิจกรรม (1) โรงเรียนคุณธรรม สพฐ. มีความมุ่งหวังจะส่งเสริมการสร้างคุณงามความดี ให้เกิดขึ้นในโรงเรียน และตามพระราชประสงค์ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช โดยมุ่งส่งเสริมคุณธรรมเป้าหมาย 5 ประการ ให้เกิดกับนักเรียนและบุคลากรในโรงเรียน คือ 1) ความพอเพียง 2) ความกตัญญู 3) ความซื่อสัตย์สุจริต 4) ความรับผิดชอบ และ 5) อุดมการณ์คุณธรรม ผ่านกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ การจัดการเรียนรู้บูรณาการร่วมกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ และเพื่อให้การขับเคลื่อนโครงการเป็นไปอย่างต่อเนื่องและเป็นรูปธรรม ดังนั้นทางโรงเรียนจึงจัดทำ “โครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ” และ (2) “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้: Active Learning” เป็นนโยบายหนึ่งของรัฐบาลที่ใช้เป็นแนวทางการปฏิรูปการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อเตรียมผู้เรียนให้พร้อมเข้าสู่การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งครูต้องออกแบบการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม มีทักษะในการคิดวิเคราะห์การแก้ปัญหา รู้จักการทำงานเป็นทีม รู้จักการปรับตัวมีปฏิสัมพันธ์กับคนอื่น มีความรู้ความสามารถตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และที่สำคัญต้องพัฒนาผู้เรียนให้ค้นพบศักยภาพและความชอบของตนเอง โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ดำเนินการตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียน ซึ่งเป็น

อนาคตของชาติให้มีความสมดุลทั้งทางด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทย และพลโลก ยึดมั่นในการปกครอง ตามระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้ และทักษะพื้นฐานร่วมเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพ และการศึกษาตลอดชีวิต สถานศึกษาที่ดำเนินงานตามนโยบายต้องวางแผนในการดำเนินงาน เพื่อพัฒนาผู้เรียน

ศาสตราจารย์ ดร. อองค์ความรู้ในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน จากปฐมบรมราชโองการของ พระบาทสมเด็จพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ที่ทรงมีพระราชดำรัสว่า “เราจะครองแผ่นดินโดยธรรมเพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม” ตลอดระยะเวลาที่ทรงครองสิริราชสมบัติ พระองค์ได้ทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจตามที่ได้พระราชดำรัสไว้อย่างจริงจัง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของการพัฒนาเพื่อปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนชาวไทยให้เกิดความมั่นคงและมีความสุขอย่างแท้จริงทั้งนี้สิ่งต่างๆที่พระองค์ทรงทดลอง ทรงริเริ่มแนะนำให้หน่วยงานหรือประชาชนในพื้นที่ต่างๆได้ก่อให้เกิดองค์ความรู้อย่างมากมายที่เรียกว่า “ ศาสตร์พระราชา ” ซึ่งเป็นสิ่งที่เมื่อนำมาปฏิบัติแล้วจะเกิดผลประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตจนเป็นที่ประจักษ์แก่ประชาชนชาวไทย ตลอดจนนานาประเทศได้ให้การยอมรับ โดยมีหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งถือเป็นกลไกสำคัญต่อการพัฒนา ในทุกๆด้านประกอบด้วยหลักสำคัญ 3 ประการ คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผลและมีภูมิคุ้มกันที่ดี และ 2 เงื่อนไข คือ การใช้ความรู้ควบคู่คุณธรรม หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง คือ “ หัวใจแห่งศาสตร์พระราชา ” พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระราชปณิธานที่จะสืบสาน รักษา และต่อยอด ในการบำบัดทุกข์บำรุงสุขให้แก่ประชาชน และพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า พระองค์จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้จัดทำ โครงการ จิตอาสา พระราชทานตามแนวพระราชดำริ ในการบำเพ็ญประโยชน์เป็นการทำดีด้วยหัวใจโดยมุ่งให้เกิดจิตสำนึกเพื่อส่วนรวม

โรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ ได้น้อมนำศาสตร์พระราชา ของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราชบรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9 มาเป็นแนวทาง ในการกำหนดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบลงมือปฏิบัติ ถ่ายทอดความรู้ ของศาสตร์พระราชาสู่แก่นักเรียน นักเรียนได้นำไปปรับใช้ ในการดำเนินชีวิต ให้มีความพอเพียง รมเย็นและยั่งยืน โรงเรียนจึงได้จัดทำ โครงการคุณธรรม ชื่อเรื่อง “โครงการวิถีใหม่วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน” ซึ่งเป็นโครงการที่ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม โดยมีความมุ่งหวังที่จะส่งเสริมการสร้างคุณงามความดี ให้เกิดขึ้นในนักเรียน และตามพระราชประสงค์ ของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราชบรมนาถบพิตร รัชกาลที่ 9 โดยมุ่งส่งเสริมคุณธรรมเป้าหมาย ๕ ประการ ให้เกิดกับนักเรียน คือ 1) ความพอเพียง 2) ความกตัญญู 3) ความซื่อสัตย์สุจริต 4) ความรับผิดชอบ และ 5) อุดมการณ์คุณธรรม และ มุ่งสร้างคนดีให้แก่บ้านเมือง โดยมุ่งให้การศึกษาต้องสร้างพื้นฐานแก่นักเรียน 4

ด้าน ประกอบด้วย (1) การมีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง (2) การมีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง มีคุณธรรม (3) การมีงานทำ - มีอาชีพ และ (4) การเป็นพลเมืองดี ผ่านกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม บูรณาการกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ที่จัดเป็นฐานสมรรถนะทักษะอาชีพและการเป็นผู้ประกอบการ 6 หลักสูตร

2. วัตถุประสงค์ของโครงการ

- 1) เพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนตามคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียนคุณธรรม
- 2) เพื่อศึกษาผลงานเชิงประจักษ์ ผลผลิตจากการดำเนินโครงการ
- 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อโครงการ

3. เป้าหมายของโครงการ

เชิงปริมาณ

- 1) นักเรียน จำนวน 181 คน ตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล 2 ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เข้าร่วมโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ
- 2) ผู้บริหารสถานศึกษา ครู นักเรียนและโรงเรียน มีผลงานเชิงประจักษ์ จำนวน 4 ประเภท
- 3) นักเรียน จำนวน 54 คน ตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นกลุ่มที่ใช้ในการประเมินโครงการเนื่องจากนักเรียนมีวุฒิภาวะเพียงพอ

เชิงคุณภาพ

- 1) นักเรียนได้รับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนตามคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียนคุณธรรม
- 2) ผู้บริหารสถานศึกษา ครู นักเรียนและโรงเรียน มีผลงานเชิงประจักษ์
- 3) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อผลการดำเนินงานโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ

4. วิธีการดำเนินโครงการ

ขั้นตอนที่ 1 การวางแผน

ในการวางแผนดำเนินโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ ผู้ประเมินได้ดำเนินการ ดังนี้

1.1 ประชุมครู ชี้แจงข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนบ้านดงมะไฟ สามัคคีราษฎร์อุทิศ เพื่อกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมายในการดำเนินโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ

1.2 กำหนด วิธีการและขั้นตอนที่จำเป็นเพื่อให้การดำเนินโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ บรรลุวัตถุประสงค์เป้าหมาย สอดคล้องนโยบาย กลยุทธ์ของโรงเรียนเพื่อก่อให้เกิดผลลัพธ์การพัฒนาที่เป็นไปในแนวทางเดียวกัน

1.3 จัดสรรงบประมาณในการดำเนินโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ

1.4 กำหนดกิจกรรมในโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ โดยร่วมมือกับภาคีเครือข่าย

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการตามแผน

ในการดำเนินการตามแผนดำเนินโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ ผู้ประเมินได้ดำเนินการดังนี้

2.1 ปฏิบัติให้เป็นไปตามแผนที่ได้กำหนดไว้ 2 กิจกรรม ได้แก่

2.1.1 กิจกรรมโรงเรียนคุณธรรม ตามแนวทางของโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ฉบับที่ 1) ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561

2.1.2 กิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ โดยจัดการเรียนการสอนร่วมกับวิทยาลัยสารพัดช่างสกลนคร ซึ่งเป็นฐานสมรรถนะทักษะอาชีพและการเป็นผู้ประกอบการ 6 หลักสูตร ได้แก่ 1) หลักสูตรจักรยานยนต์ไฟฟ้า 2) หลักสูตรการประดิษฐ์ของช่วยของที่ระลึก 3) หลักสูตรงานซ่อมเครื่องใช้ ไฟฟ้าภายในบ้าน 4) หลักสูตรโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปงานกราฟิก Photoshop 5) หลักสูตรอาหารว่างยอดนิยม และ 6) หลักสูตรสระผม-เช้ผม

2.2 เก็บรวบรวมและบันทึกข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานไว้เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการดำเนินงานในขั้นตอนต่อไป

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินโครงการ

ในการประเมินโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ ผู้ประเมินได้กำหนดระยะเวลาดำเนินการประเมินโครงการปีการศึกษา 2563 แบ่งเป็น 3 ระยะ ดังนี้

3.1 การประเมินโครงการก่อนดำเนินงาน เป็นการประเมินด้านบริบท และด้านปัจจัยเบื้องต้น ระยะเวลาก่อนเปิดภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563

3.1.1 การประเมินความเหมาะสมด้านบริบทของโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ

3.1.2 การประเมินความเหมาะสมด้านปัจจัยเบื้องต้นที่ใช้ในการดำเนินโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ

3.2 การประเมินระหว่างดำเนินโครงการ เป็นการประเมินด้านกระบวนการ การดำเนินโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ ระยะเวลากลางภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563

3.3 ประเมินผลโครงการเมื่อสิ้นสุดการดำเนินงาน (Post-Evaluation) เป็นการประเมินด้านผลผลิตของโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ ระยะเวลาประเมินก่อนปิดภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 ประกอบด้วย การประเมินคุณภาพผู้เรียนด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนตามคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. และการประเมินความพึงพอใจของนักเรียน

ขั้นตอนที่ 4 การนำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไข

ในการนำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไขโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ ผู้ประเมินได้ดำเนินการ ดังนี้

4.1 นำผลการประเมินโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ จากขั้นตอนที่ 3 มาประชุมครูและภาคีเครือข่าย เพื่อดูผลการดำเนินกิจกรรมโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม

น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคี
ราษฎร์อุทิศ

4.2 วางแผนปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม
น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคี
ราษฎร์อุทิศ ในปีต่อไปตามผลการประเมิน

5. งบประมาณในการดำเนินโครงการ

- 20,000 บาท

6. การประเมินโครงการ

ในการประเมินโครงการแบ่งเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การประเมินก่อนเริ่มดำเนินโครงการ เป็นการประเมินด้านบริบท และ
ด้านปัจจัยเบื้องต้น ระยะเวลาก่อนเปิดภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563

ระยะที่ 2 การประเมินระหว่างดำเนินโครงการ คือ ประเมินด้านกระบวนการดำเนิน
โครงการ ระยะเวลากลางภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563

ระยะที่ 3 การประเมินหลังเสร็จสิ้นโครงการ เป็นการประเมินด้านผลผลิตของโครงการ
ระยะเวลาประเมินก่อนปิดภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1) นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนตามคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียนคุณธรรม
- 2) ผู้บริหารสถานศึกษา ครู นักเรียนและโรงเรียน มีผลงานเชิงประจักษ์
- 3) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อผลการดำเนินงานโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำ
ศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ

ภาคผนวก ช
ผลงานที่ได้จากการดำเนินการตามโครงการ

ภาพแสดง โรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ ได้รับการรับรองคุณภาพโรงเรียนคุณธรรม
 สพฐ. ระดับ 3 ดาว

ภาพแสดง นักเรียนในโรงเรียนให้ได้รับรางวัล “ระดับประเทศ โครงการคุณธรรมเฉลิมพระเกียรติ

ภาพแสดง นักเรียนในโรงเรียนให้ได้รับรางวัล “ระดับประเทศ โครงการคุณธรรมเฉลิมพระเกียรติ

ภาพแสดง โรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ มีคะแนนเฉลี่ย O Net ม.3
 คะแนนสูงกว่าระดับประเทศ

ภาพแสดง โรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ มีคะแนนเฉลี่ย O Net ป.6
 คะแนนสูงกว่าระดับประเทศ

ภาพแสดง ผู้อำนวยการสถานศึกษายอดเยี่ยมระดับประถมศึกษาขนาดใหญ่
 รางวัลทรงคุณค่า สพฐ. (OBEC AWARDS) ครั้งที่ 10 รองชนะเลิศเหรียญทอง รางวัล

ภาพแสดง ผู้บริหารสถานศึกษาได้รับรางวัลทรงคุณค่า สพฐ. (OBEC AWARDS) ครั้งที่ 10
 รางวัลชนะเลิศเหรียญทอง รางวัลระดับภาค

ภาพแสดง ครูได้รับรางวัลครูชนคนคุณธรรม โครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ระดับประเทศ

ภาคผนวก ซ
รูปภาพกิจกรรมการดำเนินการโครงการ

**โครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน โดยภาคีเครือข่าย
ของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ**

โครงการนี้เป็นโครงการที่ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมโดยบูรณาการกิจกรรม ได้แก่ (1) กิจกรรมโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. มีความมุ่งหวังจะส่งเสริมการสร้างคุณงามความดี ให้เกิดขึ้นในโรงเรียน และตามพระราชประสงค์ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช โดยมุ่งส่งเสริมคุณธรรมเป้าหมาย 5 ประการ ให้เกิดกับนักเรียนและบุคลากรในโรงเรียน คือ 1) ความพอเพียง 2) ความกตัญญู 3) ความซื่อสัตย์สุจริต 4) ความรับผิดชอบ และ 5) อุทิศตนคุณธรรม ผ่านกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ การจัดการเรียนรู้บูรณาการร่วมกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ และเพื่อให้การขับเคลื่อนโครงการเป็นไปอย่างต่อเนื่องและเป็นรูปธรรม และ (2) กิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้: Active Learning” เพื่อเตรียมผู้เรียนให้พร้อมเข้าสู่การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งครูต้องออกแบบการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม มีทักษะในการคิดวิเคราะห์การแก้ปัญหา รู้จักการทำงานเป็นทีม รู้จักการปรับตัว มีปฏิสัมพันธ์กับคนอื่น มีความรู้ความสามารถตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และที่สำคัญต้องพัฒนาผู้เรียนให้ค้นพบศักยภาพและความชอบของตนเอง มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนซึ่งเป็นอนาคตของชาติ ให้มีความสมดุลทั้งทางด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทย และพลโลก ยึดมั่นในการปกครอง ตามระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้ และทักษะพื้นฐานร่วมเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพ และการศึกษาตลอดชีวิต จาก 2 กิจกรรมข้างบน มีภาพตัวอย่างการดำเนินงานดังนี้

1. กิจกรรมโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. บูรณาการคุณธรรมอัตลักษณ์ 5 ประการ ร่วมกับการจัดการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้/โครงการคุณธรรม

ภาพแสดง การดำเนินงานกิจกรรมโรงเรียนคุณธรรม สพฐ (การบูรณาการอัตลักษณ์ของโรงเรียนคุณธรรม สพฐ 5 ประการ คือ ความพอเพียง กตัญญู ซื่อสัตย์ สุจริต ความรับผิดชอบ และอุดมการณ์คุณธรรม ใน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้)

ภาพแสดง การดำเนินงานกิจกรรมโรงเรียนคุณธรรม สพฐ (บูรณาการอัตลักษณ์ของโรงเรียน คุณธรรม สพฐ 5 ประการ คือ ความพอเพียง กตัญญู ซื่อสัตย์ สุจริต ความรับผิดชอบ และอุดมการณ์คุณธรรมในทุกกิจกรรม)

ภาพแสดง การดำเนินงานกิจกรรมโรงเรียนคุณธรรม สพฐ (บูรณาการอัตลักษณ์ของโรงเรียน คุณธรรม สพฐ 5 ประการ คือ ความพอเพียง กตัญญู ซื่อสัตย์ สุจริต ความรับผิดชอบ และอุดมการณ์คุณธรรมในทุกกิจกรรม)

ภาพแสดง การดำเนินงานกิจกรรมโรงเรียนคุณธรรม สพฐ (บูรณาการอัตลักษณ์ของโรงเรียน คุณธรรม สพฐ 5 ประการ คือ ความพอเพียง กตัญญู ซื่อสัตย์ สุจริต ความรับผิดชอบ และอุดมการณ์คุณธรรมในทุกกิจกรรม)

คุณธรรมเป้าหมาย	คุณธรรมอัตลักษณ์ โรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ		
	ผู้บริหาร	ครู	นักเรียน
ความมีระเบียบวินัย	ปฏิบัติตามระเบียบวินัยของโรงเรียน	ปฏิบัติตามระเบียบวินัยของโรงเรียน	ปฏิบัติตามระเบียบวินัยของโรงเรียน
ความรับผิดชอบ	รับผิดชอบหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย	รับผิดชอบหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย	รับผิดชอบหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย
ความซื่อสัตย์	ซื่อสัตย์สุจริต	ซื่อสัตย์สุจริต	ซื่อสัตย์สุจริต
ความพอเพียง	พอเพียงในความรู้ ความสามารถ	พอเพียงในความรู้ ความสามารถ	พอเพียงในความรู้ ความสามารถ

ภาพแสดง โรงเรียนจัดทำแผนประจำปี โครงการ/กิจกรรมด้านคุณธรรมที่เป็นระบบ
โรงเรียนมีตารางคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียนอย่างชัดเจน

ภาพแสดง การดำเนินงานกิจกรรมโรงเรียนคุณธรรม สพฐ ร่วมกับผู้ปกครองนักเรียนและพระในชุมชน
โรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ (บูรณาการอัตลักษณ์ของโรงเรียน คุณธรรม สพฐ 5
ประการ คือ ความพอเพียง กตัญญู ซื่อสัตย์ สุจริต ความรับผิดชอบ และอุดมการณ์คุณธรรม
ในทุกกิจกรรม)

ภาพแสดง การดำเนินงานกิจกรรมโรงเรียนคุณธรรม สพฐ (บูรณาการอัตลักษณ์ของโรงเรียน คุณธรรม สพฐ 5 ประการ คือ ความพอเพียง กตัญญู ซื่อสัตย์ สุจริต ความรับผิดชอบ และ อุทิศตนคุณธรรมในทุกกิจกรรม)

ภาพแสดง โครงการคุณธรรมที่เป็นระบบในแต่ละชั้นเรียน (บูรณาการอัตลักษณ์ของโรงเรียน คุณธรรม สพฐ 5 ประการ คือ ความพอเพียง กตัญญู ซื่อสัตย์ สุจริต ความรับผิดชอบ และอุทิศตนคุณธรรมในทุกกิจกรรม)

ภาพแสดง โครงการงานคุณธรรมที่เป็นระบบในแต่ละชั้นเรียน (บูรณาการอัตลักษณ์ของโรงเรียน คุณธรรม สพฐ 5 ประการ คือ ความพอเพียง กตัญญู ซื่อสัตย์ สุจริต ความรับผิดชอบ และอุดมการณ์ คุณธรรมในทุกกิจกรรม)

ภาพแสดง โครงการงานคุณธรรมที่เป็นระบบในแต่ละชั้นเรียน (บูรณาการอัตลักษณ์ของโรงเรียน คุณธรรม สพฐ 5 ประการ คือ ความพอเพียง กตัญญู ซื่อสัตย์ สุจริต ความรับผิดชอบ และ อุดมการณ์คุณธรรมในทุกกิจกรรม)

ภาพแสดง การทำ MOU กับโรงเรียนภาคีเครือข่าย

2. กิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ ดำเนินการสอนฐานสมรรถนะทักษะอาชีพและการเป็นผู้ประกอบการ 6 หลักสูตร

หลักสูตรที่ 1 หลักสูตรจักรยานยนต์ไฟฟ้า

ภาพแสดง การจัดการเรียนการสอนด้วยฐานสมรรถนะทักษะอาชีพและการเป็นผู้ประกอบการ หลักสูตรจักรยานยนต์ไฟฟ้า สอนโดย ครูวิทยาลัยสารพัดช่างสกลนคร

ภาพแสดง การจัดการเรียนการสอนด้วยฐานสมรรถนะทักษะอาชีพและการเป็น
ผู้ประกอบการ หลักสูตรจักรยานยนต์ไฟฟ้า สอนโดย ครูวิทยาลัยสารพัดช่าง
สกลนคร

หลักสูตรที่ 2 หลักสูตรการประดิษฐ์ของชำร่วยของที่ระลึก

ภาพแสดง การจัดการเรียนการสอนด้วยฐานสมรรถนะทักษะอาชีพและการเป็น
ผู้ประกอบการ หลักสูตรการประดิษฐ์ของชำร่วยของที่ระลึก สอนโดย ครูวิทยาลัย
สารพัดช่างสกลนคร

ภาพแสดง การจัดการเรียนการสอนด้วยฐานสมรรถนะทักษะอาชีพและการเป็นผู้ประกอบการ หลักสูตรการประดิษฐ์ของชำร่วยของที่ระลึก สอนโดย ครูวิทยาลัยสารพัดช่างสกลนคร

หลักสูตรที่ 3 หลักสูตรงานซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้าภายในบ้าน

ภาพแสดง หลักสูตรงานซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้าภายในบ้าน การจัดการเรียนการสอนด้วยฐานสมรรถนะทักษะอาชีพและการเป็นผู้ประกอบการ หลักสูตรงานซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้าภายในบ้าน สอนโดย ครูวิทยาลัยสารพัดช่างสกลนคร

ภาพแสดง การจัดการเรียนการสอนด้วยฐานสมรรถนะทักษะอาชีพและการเป็นผู้ประกอบการ
หลักสูตรงานซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้าภายในบ้าน สอนโดย ครูวิทยาลัยสารพัดช่างสกลนคร

หลักสูตรที่ 4 หลักสูตรโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปงานกราฟิก Photoshop

ภาพแสดง การจัดการเรียนการสอนด้วยฐานสมรรถนะทักษะอาชีพและการเป็นผู้ประกอบการ
หลักสูตรโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปงานกราฟิก Photoshop สอนโดย ครูวิทยาลัยสารพัด
ช่างสกลนคร

ภาพแสดง การจัดการเรียนการสอนด้วยฐานสมรรถนะทักษะอาชีพและการเป็นผู้ประกอบการ
หลักสูตรโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปงานกราฟฟิก สอนโดย ครูวิทยาลัยสารพัดช่างสกลนคร

หลักสูตรที่ 5 หลักสูตรอาหารว่างยอดนิยม

ภาพแสดง การจัดการเรียนการสอนด้วยฐานสมรรถนะทักษะอาชีพและการเป็นผู้ประกอบการ
หลักสูตรอาหารว่างยอดนิยม สอนโดย ครูวิทยาลัยสารพัดช่างสกลนคร

ภาพแสดง การจัดการเรียนการสอนด้วยฐานสมรรถนะทักษะอาชีพและการเป็นผู้ประกอบการ
หลักสูตรอาหารว่างยอดนิยม สอนโดย ครูวิทยาลัยสารพัดช่างสกลนคร

หลักสูตรที่ 6 หลักสูตรสระผม-เช็ดผม

ภาพแสดง การจัดการเรียนการสอนด้วยฐานสมรรถนะทักษะอาชีพและการเป็นผู้ประกอบการ
หลักสูตรสระผม-เช็ดผม สอนโดย ครูวิทยาลัยสารพัดช่างสกลนคร

ภาพแสดง การจัดการเรียนการสอนด้วยฐานสมรรถนะทักษะอาชีพและการเป็นผู้ประกอบการ
หลักสูตรสระम्म-เซ็ทम्म สอนโดย ครูวิทยาลัยสารพัดช่างสกลนคร

ภาคผนวก ฅ

การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

- 1) คณะที่มาศึกษาดูงาน/การขยายผล/การถ่ายทอดส่งต่อ/การจัดนิทรรศการ
- 2) การเผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา
- 3) หนังสือเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ 100 โรงเรียนทั่วประเทศ
(หนังสือราชการส่งทางไปรษณีย์ไทย)
- 4) เผยแพร่ผลงานทางวิชาการ 117 โรงเรียนทั่วประเทศ
(ขอรับผลงานทางวิชาการผ่าน google From)
- 5) เผยแพร่ผลงานทางวิชาการ ในที่ประชุมศูนย์เครือข่ายศูนย์ถิ่นภูไท
- 6) การตีพิมพ์บทความในการประชุมวิชาการระดับชาติ
คณะกรรมการร่วมกับ บัณฑิตวิทยาลัย และสถาบันวิจัยและพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏ
สกลนคร ประจำปี พ.ศ. 2565 THE 3RD NATIONAL AND 2ND INTERNATIONAL
CONFERENCE 2022

1) คณะที่มาศึกษาดูงาน/การขยายผล/การถ่ายทอดส่งต่อ/การจัดนิทรรศการ

ภาพแสดง การจัดนิทรรศการ เพื่อเตรียมไว้สำหรับการศึกษาดูงานของบุคลากรทางการศึกษา ระหว่างเดือนธันวาคม 2564 – 31 มีนาคม 2565

ภาพแสดง คณะศึกษาดูงานจาก โรงเรียนบ้านหนองใหญ่ สพป. นครราชสีมา

ภาพแสดง การศึกษาดูงาน จากบุคลากรทางการศึกษา สพป. สกลนคร เขต 1
ระหว่างช่วง ธันวาคม 2564 -มกราคม 2565

ภาพแสดง การจัดนิทรรศการ เพื่อเตรียมไว้สำหรับการศึกษาดูงานของบุคลากรทางการศึกษา
จัดระหว่างเดือนธันวาคม 2564 – 31 มีนาคม 2565

หนังสือราชการ การขอศึกษาดูงาน
โรงเรียนบ้านหนองใหญ่ สพป.นครราชสีมา

เพื่อความปลอดภัย
ขอภัยในความไม่สะดวก
ในหน้านี้

เพื่อความปลอดภัย
ขอภัยในความไม่สะดวก
ในหน้านี้

ภาพแสดง การศึกษาดูงาน จากบุคลากรทางการศึกษา สพป. สกลนคร เขต 1 และจังหวัดอื่น
ระหว่างช่วง ธันวาคม 2564 -มกราคม 2565

เพื่อความปลอดภัย
ขอภัยในความไม่สะดวก
ในหน้านี้

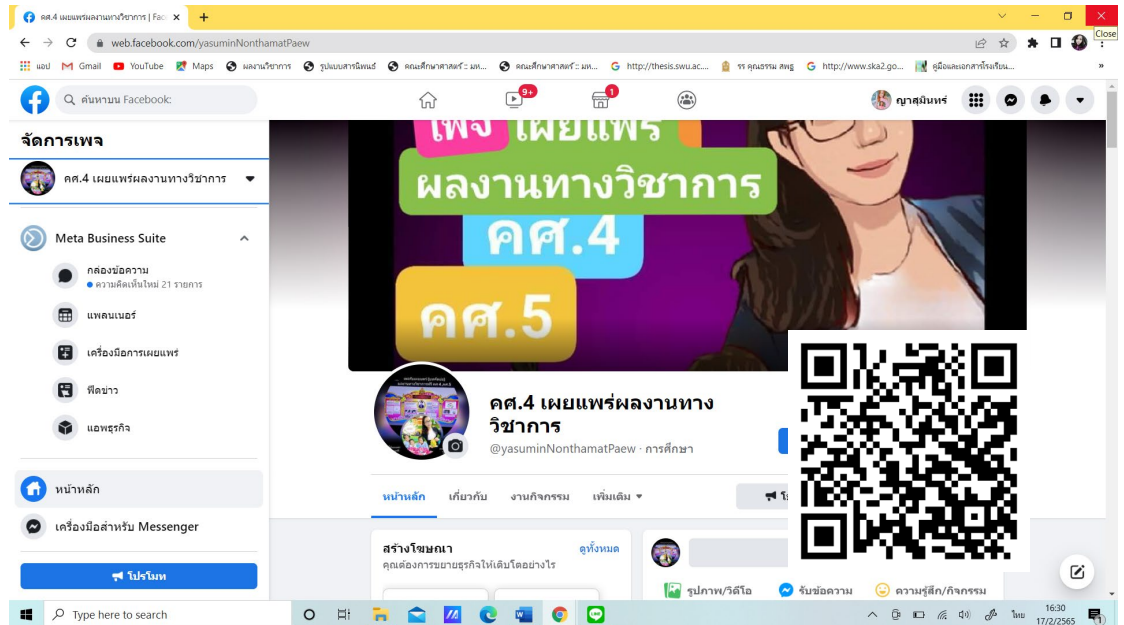
ภาพแสดง การศึกษาดูงาน จากบุคลากรทางการศึกษา สพป. สกลนคร เขต 1 และจังหวัดอื่น
ระหว่างช่วง ธันวาคม 2564 -มกราคม 2565

เพื่อความปลอดภัย
ขอภัยในความไม่สะดวก
ในหน้านี้

ภาพแสดง การศึกษาดูงาน จากบุคลากรทางการศึกษา จาก โรงเรียนบ้านหนองใหญ่
สพป.นครราชสีมา ระหว่างช่วง ธันวาคม 2564

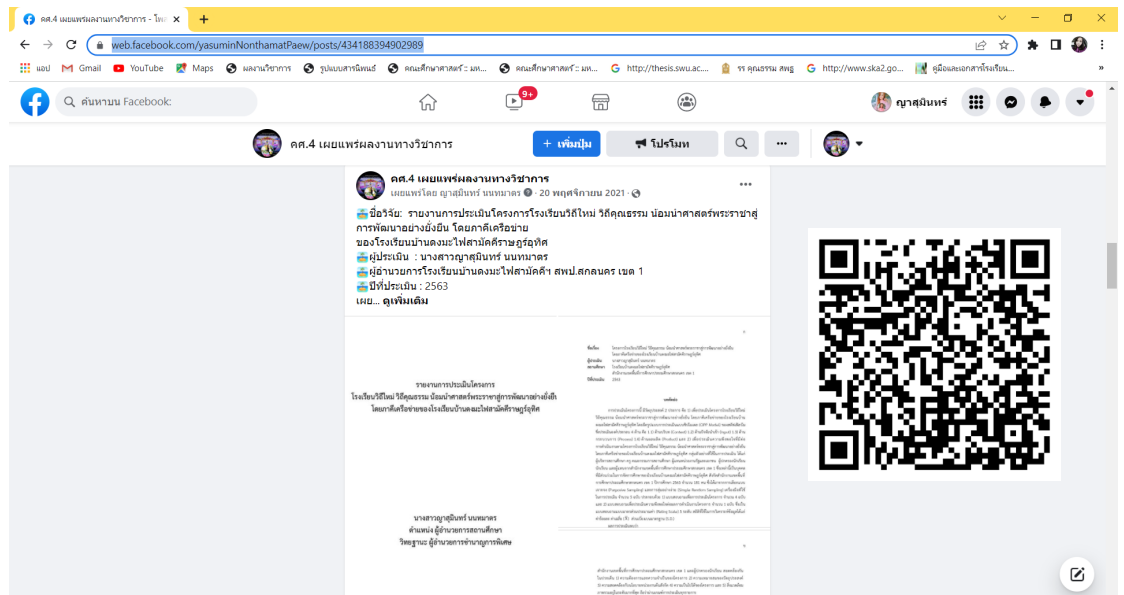
2) การเผยแพร่ผ่านเว็บไซต์

2.1) เผยแพร่ผ่านทาง เพจชื่อ **คศ.4 เผยแพร่ผลงานทางวิชาการ** ซึ่งเป็นเพจของผู้วิจัยเอง มีสมาชิกเพจ ณ วันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2565 จำนวน 7,855 คน และผู้ติดตามเพจ จำนวน 8,256 คน มีผู้เข้าถึงเฉลี่ยแต่ละเดือน เดือนละ 10,000 -50,000 คน อ้างอิงจากสถิติของเพจอัตโนมัติ ตามภาพประกอบ ดังนี้

ภาพแสดง การเผยแพร่ผ่านเว็บไซต์

<https://www.facebook.com/yasuminNonthamatPaew/>

ภาพแสดง การเผยแพร่ผ่านเว็บไซต์

<https://web.facebook.com/yasuminNonthamatPaew/posts/434188394902989>

น 5,586 คน

งานแชร์ออกไป จำนวน 68 ครั้ง
ทั่วประเทศ

ภาพแสดง การเผยแพร่ ผลงานทาง เพจ คศ.4 เผยแพร่ผลงานทางวิชาการ
เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารการนิเทศภายในด้วยเครือข่ายความร่วมมือเพื่อส่งเสริม
ประสิทธิผลการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ข้อมูล ณ วันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2564

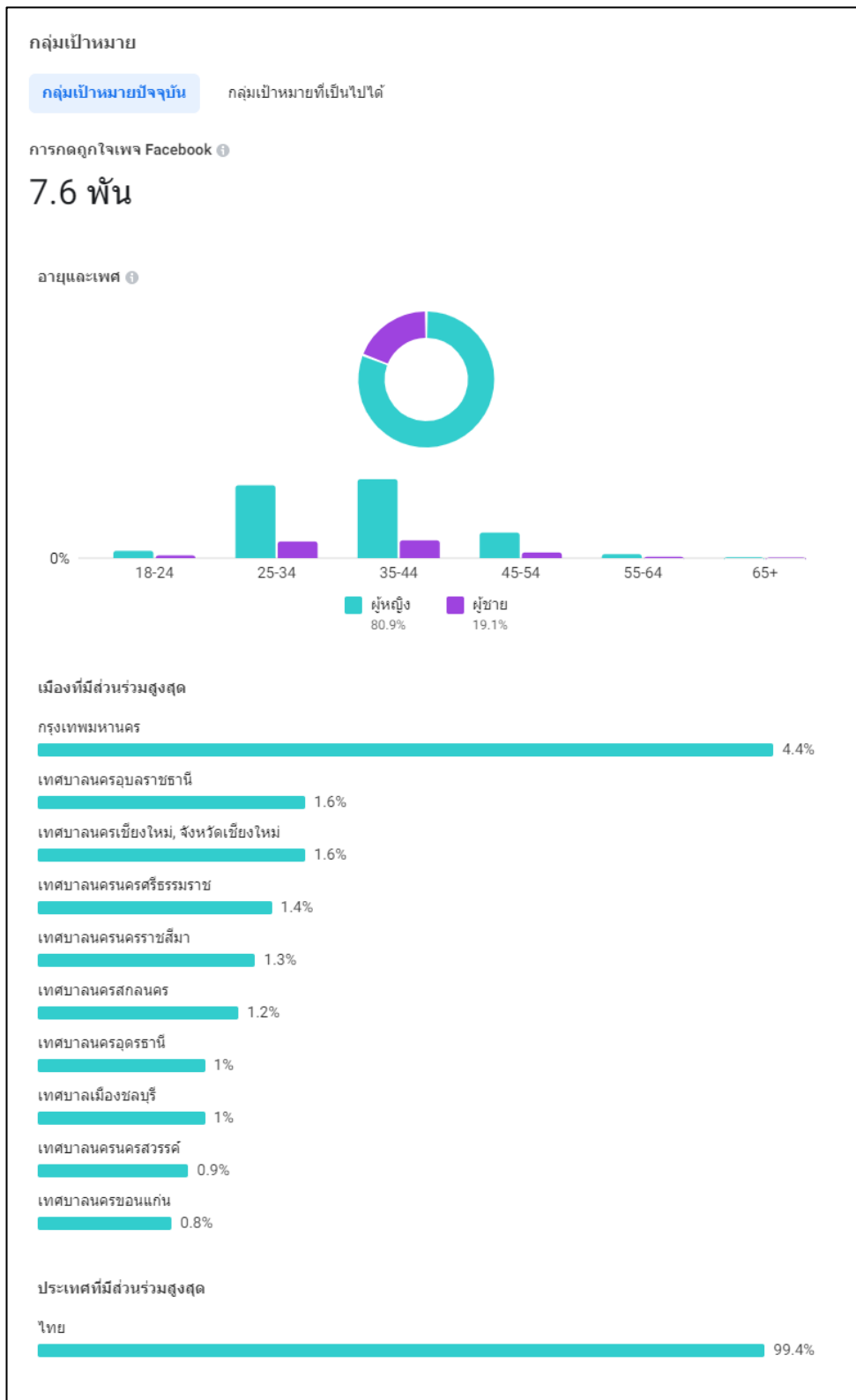
ผลลัพธ์

การเข้าถึงของเพจ Facebook

251,481 ↑ 335.5%

ภาพประกอบ การเข้าถึงเพจ คศ.4 เผยแพร่ผลงานทางวิชาการ
<https://www.facebook.com/yasuminNonthamatPaew/>

ภาพแสดง สมาชิกเพจ <https://www.facebook.com/yasuminNonthamatPaew/>

คศ.4 เผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

2.2) เผยแพร่ผ่านทาง เว็บไซต์ ครูบ้านนอก.คอม

เพื่อความปลอดภัย
ขอภัยในความไม่สะดวก
ในหน้านี้

3) หนังสือขอความอนุเคราะห์เผยแพร่ผลงานทางวิชาการ 100 โรงเรียนทั่วประเทศ
(หนังสือราชการส่งทางไปรษณีย์ไทย)

เพื่อความปลอดภัย
ขอภัยในความไม่สะดวก
ในหน้านี้

ภาพแสดง ตัวอย่างของหนังสือราชการ

รายชื่อโรงเรียน 100 โรงเรียนทั่วประเทศ (หนังสือราชการส่งทางไปรษณีย์ไทย)
ที่รับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการและส่งแบบตอบรับกลับมา

เพื่อความปลอดภัย
ขอภัยในความไม่สะดวก
ในหน้านี้

ภาพแสดง รายชื่อโรงเรียน 100 โรงเรียนทั่วประเทศ (หนังสือราชการส่งทางไปรษณีย์ไทย)
ที่รับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการและส่งแบบตอบรับกลับมา

เพื่อความปลอดภัย
ขอภัยในความไม่สะดวก
ในหน้านี้

ภาพแสดง รายชื่อโรงเรียน 100 โรงเรียนทั่วประเทศ (หนังสือราชการส่งทางไปรษณีย์ไทย)
ที่รับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการและส่งแบบตอบรับกลับมา

เพื่อความปลอดภัย
ขอภัยในความไม่สะดวก
ในหน้านี้

ภาพแสดง รายชื่อโรงเรียน 100 โรงเรียนทั่วประเทศ (หนังสือราชการส่งทางไปรษณีย์ไทย)
ที่รับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการและส่งแบบตอบรับกลับมา

เพื่อความปลอดภัย
ขอภัยในความไม่สะดวก
ในหน้านี้

ภาพแสดง รายชื่อโรงเรียน 100 โรงเรียนทั่วประเทศ (หนังสือราชการส่งทางไปรษณีย์ไทย)
ที่รับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการและส่งแบบตอบรับกลับมา

เพื่อความปลอดภัย
ขอภัยในความไม่สะดวก
ในหน้านี้

ภาพแสดง รายชื่อโรงเรียน 100 โรงเรียนทั่วประเทศ (หนังสือราชการส่งทางไปรษณีย์ไทย)
ที่รับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการและส่งแบบตอบรับกลับมา

เพื่อความปลอดภัย
ขอภัยในความไม่สะดวก
ในหน้านี้

ภาพแสดง หนังสือราชการที่ตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ
โรงเรียนหนองแสงวิทยา จังหวัดกาฬสินธุ์

เพื่อความปลอดภัย
ขอภัยในความไม่สะดวก
ในหน้านี้

ภาพแสดง แบบการตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการจาก

โรงเรียนบ้านหนองไทรวิทยา(เมืองบุรีรัมย์) จังหวัดบุรีรัมย์

เพื่อความปลอดภัย
ขอภัยในความไม่สะดวก
ในหน้านี้

ภาพแสดง ตัวอย่างการตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

โรงเรียนอนุบาลบ้านด่าน จังหวัดระนอง

เพื่อความปลอดภัย
ขอภัยในความไม่สะดวก
ในหน้านี้

ภาพแสดง แบบตอบริการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ โรงเรียนแม่หลวงอุปถัมภ์ไทยคีรี
จังหวัดเชียงราย

เพื่อความปลอดภัย
ขอภัยในความไม่สะดวก
ในหน้านี้

เพื่อความปลอดภัย
ขอภัยในความไม่สะดวก
ในหน้านี้

ภาพแสดง แบบตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ โรงเรียนเม็่งรายมหาราชวิทยาคม
จังหวัดเชียงราย

เพื่อความปลอดภัย
ขอภัยในความไม่สะดวก
ในหน้านี้

ภาพแสดง การส่งแบบตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการส่งกลับทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์

เพื่อความปลอดภัย
ขอภัยในความไม่สะดวก
ในหน้านี้

ภาพแสดง การส่งแบบตอบรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการส่งกลับทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์

- 4) เผยแพร่ผลงานทางวิชาการ 117 โรงเรียนทั่วประเทศ
(แบบบันทึกการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการผ่าน google Form)

เพื่อความปลอดภัย
ขอภัยในความไม่สะดวก
ในหน้านี้

ภาพแสดง รายชื่อ การรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการผ่าน google From

เพื่อความปลอดภัย
ขอภัยในความไม่สะดวก
ในหน้านี้

ภาพแสดง รายชื่อ การรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการผ่าน google From

เพื่อความปลอดภัย
ขอภัยในความไม่สะดวก
ในหน้านี้

ภาพแสดง รายชื่อ การรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการผ่าน google From

เพื่อความปลอดภัย
ขอภัยในความไม่สะดวก
ในหน้านี้

ภาพแสดง รายชื่อ การรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการผ่าน google From

เพื่อความปลอดภัย
ขอภัยในความไม่สะดวก
ในหน้านี้

ภาพแสดง รายชื่อ การรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการผ่าน google From

เพื่อความปลอดภัย
ขอภัยในความไม่สะดวก
ในหน้านี้

เพื่อความปลอดภัย
ขอภัยในความไม่สะดวก
ในหน้านี้

ภาพแสดง รายชื่อ การรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการผ่าน google From

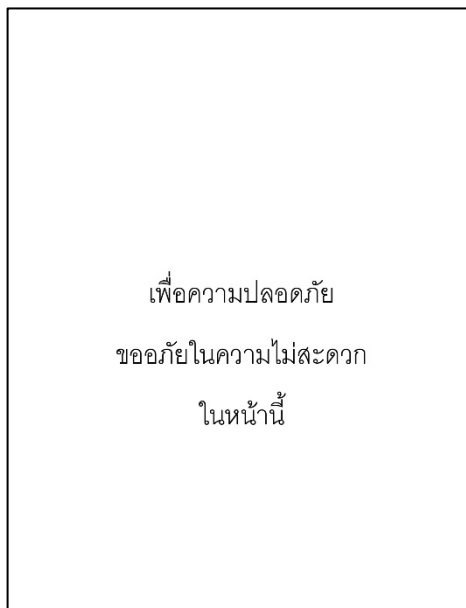
เพื่อความปลอดภัย
ขอภัยในความไม่สะดวก
ในหน้านี้

ภาพแสดง รายชื่อ การรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการผ่าน google From

5) เผยแพร่ผลงานทางวิชาการ ในที่ประชุมศูนย์เครือข่ายศูนย์ถิ่นภูไท

เพื่อความปลอดภัย
ขอภัยในความไม่สะดวก
ในหน้านี้

ภาพแสดง การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการผ่านประชุมศูนย์เครือข่ายศูนย์ถิ่นภูไท

ภาพแสดง การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการผ่านประชุมศูนย์เครือข่ายศูนย์ถิ่นภูไท

6) การตีพิมพ์บทความในการประชุมวิชาการระดับชาติ

คณะครุศาสตร์ร่วมกับบัณฑิตวิทยาลัยและสถาบันวิจัยและพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ประจำปี พ.ศ. 2565 (THE 3RD NATIONAL AND 2ND INTERNATIONAL CONFERENCE 2022)

เพื่อความปลอดภัย
ขอภัยในความไม่สะดวก
ในหน้านี้

ภาพแสดง วารสารประเภท E-Proceedings ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
ที่มา : [https:// edu.snru.ac.th/wp-content/uploads
/2022/03/เล่ม-5-ภาคโปสเตอร์-update.pdf](https://edu.snru.ac.th/wp-content/uploads/2022/03/เล่ม-5-ภาคโปสเตอร์-update.pdf) สืบค้นเมื่อวันที่ 1 มีนาคม 2565 หน้า 83-96

เพื่อความปลอดภัย
ขอภัยในความไม่สะดวก
ในหน้านี้

ภาพแสดง วารสารประเภท E-Proceedings ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
ที่มา : [https:// edu.snru.ac.th/wp-content/uploads
/2022/03/เล่ม-5-ภาคโปสเตอร์-update.pdf](https://edu.snru.ac.th/wp-content/uploads/2022/03/เล่ม-5-ภาคโปสเตอร์-update.pdf) สืบค้นเมื่อวันที่ 1 มีนาคม 2565 หน้า 83-96

เพื่อความปลอดภัย
ขอภัยในความไม่สะดวก
ในหน้านี้

ภาพแสดง เกียรติบัตรการนำเสนอและตีพิมพ์ในวารสารประเภท E-Proceedings
ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ประวัติผู้ประเมิน

ชื่อ	นางสาวญาสุมินทร์ นนทมาตร
วัน เดือน ปี เกิด	10
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้าน
โทรศัพท์มือถือ	47
ตำแหน่งปัจจุบัน	08
สถานที่ทำงาน	ผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ ต.ดงมะไฟ อ.เมือง จ.สกลนคร สพป.สกลนคร เขต 1
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2545	ปริญญาวิทยาศาสตรและเทคโนโลยี (วท.บ) สาขา วิทยาการคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
พ.ศ. 2550	ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (วท.ม.) สาขา วิทยาการคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
พ.ศ. 2555	ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) สาขา การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยอีสาน
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2547	อาจารย์ 1 ระดับ 3 โรงเรียนบ้านเกาะลอย บ้านเกาะลอย ต.หนองกรด อ.ด่านขุนทด จ.นครราชสีมา
พ.ศ. 2547	ครู คศ.1 โรงเรียนบ้านโพนแพง เขียวนวนอุทิศ 5 ต.โพธิ์ไพศาล อ.กุสุมาลย์ จ.สกลนคร
พ.ศ. 2555	ครู คศ.2 โรงเรียนบ้านค้อใหญ่ ต.กุดไห อ.กุดบาก จ.สกลนคร
พ.ศ. 2556	ครู คศ.3 โรงเรียนบ้านค้อใหญ่ ต.กุดไห อ.กุดบาก จ.สกลนคร
พ.ศ. 2557	ครู คศ.3 โรงเรียนบ้านหนองหอย ต.เซียงเครือ อ.เมือง จ.สกลนคร
พ.ศ. 2558	ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนอนุบาลโพนนาแก้ว ต.บ้านโพน อ.โพนนาแก้ว จ.สกลนคร
พ.ศ. 2563	ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ ต.ดงมะไฟ อ.เมือง จ.สกลนคร

รางวัลและเกียรติบัตรที่ได้รับ

1. ผู้บริหารได้รับรางวัลระดับชาติ รองชนะเลิศระดับเหรียญทอง ผู้อำนวยการสถานศึกษา ยอดเยี่ยมระดับประถมศึกษาขนาดใหญ่ ด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน รางวัลทรงคุณค่า สพฐ. (obec awards) ครั้งที่ 10 ประจำปีการศึกษา 2563
2. ผู้บริหารได้รับรางวัลระดับภาค ชนะเลิศระดับเหรียญทอง ผู้อำนวยการสถานศึกษายอดเยี่ยม ระดับประถมศึกษาขนาดใหญ่ ด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน รางวัลทรงคุณค่า สพฐ. (obec awards) ครั้งที่ 10 ประจำปีการศึกษา 2563 ประเภทผู้บริหารสถานศึกษา
3. ผู้บริหารได้รับรางวัล “ผู้บริหารสถานศึกษาดีของแผ่นดินชั้นพื้นฐาน โดยมูลนิธิครูดีของแผ่นดิน” ประเภทผู้บริหารสถานศึกษา ส่วนราชการ/หน่วยงานที่ให้รางวัล คือ มูลนิธิ ครูดีของแผ่นดิน
4. นักเรียนได้รับรางวัลผู้พัฒนาโครงการคุณธรรมเฉลิมพระเกียรติ “รางวัลชมเชย ระดับประเทศ” ลงนามโดย ดร.อัมพร พินะสา เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
5. ผู้บริหารได้รับ “รางวัลเสมา ป.ป.ส ประเภทผลงานดีเด่น ระดับเงิน โครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยสะอาดและอบายมุข ปีการศึกษา 2560” ประเภทผู้บริหารสถานศึกษา ส่วนราชการ/หน่วยงานที่ให้รางวัล คือ กระทรวงศึกษาธิการ
6. โล่รางวัล โรงเรียนวิถึพุทธชั้นนำ รุ่นที่ 11 ประจำปีการศึกษา 2563 “ระดับประเทศ” ประเภทสถานศึกษา ส่วนราชการ/หน่วยงานที่ให้รางวัล คือ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานร่วมมหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย
7. ผู้บริหารได้รับ “"คุรุสภา ระดับจังหวัด"” ประเภทผู้บริหารสถานศึกษาส่วนราชการ/หน่วยงานที่ให้รางวัล คือ คุรุสภา ร่วมกับสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสกลนคร
8. ผู้บริหารได้รับรางวัล “"บุคลากรทางการศึกษาดีเด่น"” ประเภทผู้บริหารสถานศึกษา ส่วนราชการ/หน่วยงานที่ให้รางวัล คือ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสกลนคร
9. ผู้บริหารได้รับแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ให้เป็น คณะกรรมการจัดงานมหกรรมความสามารถทางศิลปหัตถกรรมนักเรียน ระดับชาติ ครั้งที่ 70 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดร้อยเอ็ด
10. ผู้บริหารได้รับแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 ให้เป็น คณะกรรมการตัดสินการแข่งขันศิลปหัตถกรรมนักเรียน ระดับชาติ ครั้งที่ 69 ปีการศึกษา 2562 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดศรีสะเกษ
11. ผู้บริหารได้รับแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ให้เป็น คณะกรรมการตัดสินจัดงานมหกรรมความสามารถทางศิลปหัตถกรรมวิชาการและเทคโนโลยีของนักเรียนปีการศึกษา 2561 ระดับชาติ (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) จังหวัดบุรีรัมย์
12. นักเรียนมีผลการทดสอบระดับชาติ ได้แก่ RT ป.1 , O Net ป.6 และ O Net ม.3 มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าระดับประเทศทุกรายการต่อเนื่อง 3 ปี

เอกสารประกอบ
ให้แยกเล่ม ดังนี้

คู่มือการดำเนินโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม
น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน
โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ

นางสาวญาสุมินทร์ นนทมาตร
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา
วิทย์ฐานะ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ

โรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

การเตรียมผู้เรียนให้พร้อมในโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างพลวัต จะต้องส่งเสริมและพัฒนาให้มีทักษะ ในศตวรรษที่ ๒๑ ทักษะการทำงาน ทักษะการดำรงชีวิต และที่สำคัญจะต้องเป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรม และมีสุขภาพ และจากพระราชกระแสรับสั่งของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช พระราชทาน ให้กับองคมนตรีในการจัดตั้ง “กองทุนการศึกษา” เมื่อ ปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ทำให้เกิดความมุ่งมั่นที่จะสนอง พระราชประสงค์ที่ว่า “ให้โรงเรียนสร้างคนดีให้บ้านเมือง” โดยพระราชทานหลัก ๓ ประการ ในเรื่องครูและ นักเรียน ดังนี้ “ให้ครูรักเด็ก และเด็กรักครู ให้ครูสอนให้เด็กมีน้ำใจต่อเพื่อน ไม่แข่งขันกัน แต่ให้แข่งกับตัวเอง และให้เด็กที่เรียนเก่งช่วยสอนเพื่อนที่เรียนช้ากว่า ให้ครูจัดกิจกรรมให้นักเรียนทำร่วมกันเพื่อให้เห็นคุณค่า ของความสามัคคี” ในปี พ.ศ.๒๕๕๗ สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ จึงจัดตั้ง “มูลนิธิยุวสถิรคุณ” ขึ้นประกอบด้วย ศูนย์สถานศึกษาพอเพียง ศูนย์จิตวิทยาการศึกษา และ ศูนย์โรงเรียนคุณธรรม เพื่อสนอง พระราชประสงค์ในการขยายผลโรงเรียนคุณธรรม และการสร้างคนดีให้บ้านเมือง และเนื่องจากรัฐบาลได้ กำหนดนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ให้เป็นแนวทางการปฏิรูปการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อเตรียม ผู้เรียนให้มีคุณสมบัติดังกล่าว โดยกำหนดเป้าหมายการพัฒนา ๔H ได้แก่ Head (พัฒนาสมอง) Heart (พัฒนาจิตใจ) Hand (พัฒนาทักษะการปฏิบัติ) และHealth (พัฒนาสุขภาพ) ให้เชื่อมโยงกับหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

โรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศได้ดำเนินการตามนโยบายโรงเรียนคุณธรรม สพฐ.มา อย่างต่อเนื่อง และมีความมุ่งหวังจะส่งเสริมการสร้างคุณงามความดีให้เกิดขึ้นในโรงเรียน ตามพระราชประสงค์ ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช โดยมุ่งส่งเสริม คุณธรรมอัตลักษณ์ ๕ ประการ ให้เกิด กับนักเรียนและบุคลากรในโรงเรียน ได้แก่ ๑) ความพอเพียง ๒) ความกตัญญู ๓) ความซื่อสัตย์สุจริต ๔) ความรับผิดชอบ และ ๕) อุทิศตนคุณธรรม ผ่าน ๒ กิจกรรม คือ ๑) กิจกรรมโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. (บูรณาการคุณธรรมอัตลักษณ์ ๕ ประการร่วมกับการจัดการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ๘ กลุ่ม สาระ/โครงการคุณธรรม) และ (๒) กิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ (บูรณาการคุณธรรมอัตลักษณ์ ๕ ประการ ร่วมกับการจัดการเรียนการสอนฐานสมรรถนะทักษะอาชีพและการเป็นผู้ประกอบการ ๖ หลักสูตร) จัดทำเป็นโครงการใหม่ ชื่อว่า “โครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนา อย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ”

โครงการนี้ มุ่งหวังให้มีการเปลี่ยนแปลงการเรียนการสอนทั้งในและนอกห้องเรียน โดยครูปรับบทบาท การสอนเพื่อเอื้อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสมากขึ้นในการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติ เชื่อมโยงกับสิ่งแวดล้อมรอบตัว มีปฏิสัมพันธ์และรู้จักการทำงานเป็นทีม ได้ฝึกคิดวิเคราะห์ วางแผน แก้ปัญหา และสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ รวมทั้ง มีโอกาสได้พัฒนาจิตใจให้เห็นคุณค่าของการเป็นคนดี ทำความดี ทำประโยชน์เพื่อผู้อื่น และสังคมส่วนรวม โรงเรียนจำเป็นต้องปรับโครงสร้างเวลาเรียนให้สอดคล้องกับนโยบาย จัดตารางเรียนให้เหมาะสมและเอื้อ กับการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน สร้างความเข้าใจและเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรต่างๆ ซึ่งเป็น ภาคีเครือข่าย ได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ซึ่งหนังสือคู่มือการดำเนินงานตามโครงการฯ ฉบับนี้จะเป็น กรอบแนวทางให้โรงเรียนและครูผู้สอนได้นำไปใช้ดำเนินงานให้บรรลุความมุ่งหมายของโครงการ ตลอดจนผู้ที่ ทำหน้าที่ส่งเสริมสนับสนุน และผู้เกี่ยวข้องได้เข้าใจแนวปฏิบัติของโรงเรียน และดำเนินงานไปในทิศทาง เดียวกัน

ขอขอบคุณ ครูผู้สอน คีษานีเทศก์ นักวิชาการ และผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายที่ให้ความร่วมมือ
ในการระดมความคิด และจัดทำเอกสารฉบับนี้จนสำเร็จลุล่วงด้วยดี

ญาสุมินทร์ นนทมาตร
โรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ.....	ก
สารบัญ.....	ค
ส่วนที่ ๑ บทนำ.....	๑
ความเป็นมาและความสำคัญของโครงการ.....	๑
วัตถุประสงค์.....	๒
เป้าหมายของโครงการ	๓
ส่วนที่ ๒ การดำเนินงานโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์ พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟ สามัคคีราษฎร์อุทิศ.....	๔
วิธีการดำเนินโครงการ.....	๔
งบประมาณในการดำเนินโครงการ.....	๗
การประเมินโครงการ.....	๗
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	๘
ภาคผนวก.....	๙
ภาคผนวก ก คำสั่งคณะทำงานขับเคลื่อน.....	๑๐
ภาคผนวก ข แบบฟอร์ม/เครื่องมือที่ใช้สำหรับเก็บรวบรวมข้อมูล.....	๑๙

ส่วนที่ ๑

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของโครงการ

โครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศเป็นโครงการที่ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม โดยบูรณาการกิจกรรม (๑) โรงเรียนคุณธรรม สพฐ. มีความมุ่งหวังจะส่งเสริมการสร้างคุณงามความดีให้เกิดขึ้นในโรงเรียน และตามพระราชประสงค์ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช โดยมุ่งส่งเสริมคุณธรรมเป้าหมาย ๕ ประการ ให้เกิดกับนักเรียนและบุคลากรในโรงเรียน คือ ๑) ความพอเพียง ๒) ความกตัญญู ๓) ความซื่อสัตย์สุจริต ๔) ความรับผิดชอบ และ ๕) อุทิศตนคุณธรรม ผ่านกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ การจัดการเรียนรู้บูรณาการร่วมกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ ๘ กลุ่มสาระ และเพื่อให้การขับเคลื่อนโครงการเป็นไปอย่างต่อเนื่องและเป็นรูปธรรม ดังนั้นทางโรงเรียนจึงจัดทำ “โครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ” และ (๒) “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้: Active Learning” เป็นนโยบายหนึ่งของรัฐบาลที่ใช้เป็นแนวทางการปฏิรูปการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อเตรียมผู้เรียนให้พร้อมเข้าสู่การเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ ซึ่งครูต้องออกแบบการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม มีทักษะในการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา รู้จักการทำงานเป็นทีม รู้จักการปรับตัวมีปฏิสัมพันธ์กับคนอื่น มีความรู้ความสามารถตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ และที่สำคัญต้องพัฒนาผู้เรียนให้ค้นพบศักยภาพและความชอบของตนเอง โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ดำเนินการตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียน ซึ่งเป็นอนาคตของชาติให้มีความสมดุลทั้งทางด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทย และพลโลก ยึดมั่นในการปกครอง ตามระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้ และทักษะพื้นฐานร่วมเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อการประกอบอาชีพ และการศึกษาตลอดชีวิต สถานศึกษาที่ดำเนินงานตามนโยบายต้องวางแผนในการดำเนินงาน เพื่อพัฒนาผู้เรียน

ศาสตร์พระราชาน้อมนำความรู้ในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน จากปฐมพระบรมราชโองการของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ที่ทรงมีพระราชดำรัสว่า “เราจะครองแผ่นดินโดยธรรมเพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม” ตลอดระยะเวลาที่ทรงครองสิริราชสมบัติ พระองค์ได้ทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจตามที่ได้พระราชดำรัสไว้อย่างจริงจัง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของการพัฒนาเพื่อปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของ

ประชาชนชาวไทยให้เกิดความมั่นคงและมีความสุขอย่างแท้จริงทั้งนี้สิ่งต่างๆที่พระองค์ทรงทดลอง ทรงริเริ่มแนะนำให้หน่วยงานหรือประชาชนในพื้นที่ต่างๆได้ก่อให้เกิดองค์ความรู้อย่างมากมายที่ เรียกว่า “ ศาสตร์พระราชา ” ซึ่งเป็นสิ่งที่เมื่อนำมาปฏิบัติแล้วจะเกิดผลประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต จนเป็นที่ประจักษ์แก่ประชาชนชาวไทยตลอดจนนานาประเทศได้ให้การยอมรับ โดยมีหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งถือเป็นกลไกสำคัญต่อการพัฒนา ในทุกๆด้านประกอบด้วยหลักสำคัญ ๓ ประการ คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผลและมีภูมิคุ้มกันที่ดี และ ๒ เงื่อนไข คือ การใช้ความรู้ ควบคู่คุณธรรม หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง คือ “ หัวใจแห่งศาสตร์พระราชา ” พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระราชปณิธานที่จะสืบสาน รักษาและต่อยอด ในการบำบัดทุกข์ บำรุงสุขให้แก่ประชาชน และพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า พระองค์จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า โปรดกระหม่อมให้จัดทำ โครงการ จิตอาสา พระราชทานตามแนวพระราชดำริ ในการบำเพ็ญ ประโยชน์เป็นการทำดีด้วยหัวใจโดยมุ่งให้เกิดจิตสำนึกเพื่อส่วนรวม

โรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ ได้น้อมนำศาสตร์พระราชาของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราชบรมนาถบพิตร รัชกาลที่ ๙ มาเป็นแนวทางใน การกำหนดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบลงมือปฏิบัติ ถ่ายทอดความรู้ ของศาสตร์พระราชาสู่ นักเรียน นักเรียนได้นำไปปรับใช้ ในการดำเนินชีวิต ให้มีความพอเพียง ร่มเย็นและยั่งยืน โรงเรียน จึงได้จัดทำโครงการคุณธรรม ชื่อเรื่อง “โครงการวิถีใหม่วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่ การพัฒนาอย่างยั่งยืน” ซึ่งเป็นโครงการที่ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม โดยมีความมุ่งหวังที่จะส่งเสริม การสร้างคุณงามความดี ให้เกิดขึ้นในนักเรียน และตามพระราชประสงค์ ของพระบาทสมเด็จพระ บรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราชบรมนาถบพิตร รัชกาลที่ ๙ โดยมุ่งส่งเสริมคุณธรรม เป้าหมาย ๕ ประการ ให้เกิดกับนักเรียน คือ ๑) ความพอเพียง ๒) ความกตัญญู ๓) ความซื่อสัตย์ สุจริต ๔) ความรับผิดชอบ และ ๕) อุดมการณ์คุณธรรม และ มุ่งสร้างคนดีให้แก่บ้านเมือง โดยมุ่งให้ การศึกษาต้องสร้างพื้นฐานแก่นักเรียน ๔ ด้าน ประกอบด้วย (๑) การมีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง (๒) การมีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง มีคุณธรรม (๓) การมีงานทำ - มีอาชีพ และ (๔) การเป็นพลเมืองดี ผ่านกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม บูรณาการกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ที่จัดเป็นฐาน สมรรถนะทักษะอาชีพและการเป็นผู้ประกอบการ ๖ หลักสูตร

วัตถุประสงค์

- ๑) เพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนตามคุณธรรมอัตลักษณ์ ของโรงเรียนคุณธรรม
- ๒) เพื่อศึกษาผลงานเชิงประจักษ์ ผลผลิตจากการดำเนินโครงการ
- ๓) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อโครงการ

เป้าหมายของโครงการ

๑. เชิงปริมาณ

- ๑) นักเรียน จำนวน ๑๘๑ คน ตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล ๒ ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓
เข้าร่วมโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนา
อย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ
- ๒) ผู้บริหารสถานศึกษา ครู นักเรียนและโรงเรียน มีผลงานเชิงประจักษ์ จำนวน ๔ ประเภท
- ๓) นักเรียน จำนวน ๕๔ คน ตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ถึง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓
เป็นกลุ่มที่ใช้ในการประเมินโครงการเนื่องจากนักเรียนมีวุฒิภาวะเพียงพอ

๒. เชิงคุณภาพ

- ๑) นักเรียนได้รับการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนตามคุณธรรมอัตลักษณ์
ของโรงเรียนคุณธรรม
- ๒) ผู้บริหารสถานศึกษา ครู นักเรียนและโรงเรียน มีผลงานเชิงประจักษ์
- ๓) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อผลการดำเนินงานโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม
น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียน
บ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ

ส่วนที่ ๒

การดำเนินงานโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ

วิธีการดำเนินโครงการ

ขั้นตอนที่ ๑ การวางแผน

ในการวางแผนดำเนินโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ ผู้ประเมินได้ดำเนินการ ดังนี้

๑.๑ ประชุมครู ชี้แจงข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ เพื่อกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมายในการดำเนินโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ รายละเอียดดังนี้

๑.๒ กำหนด วิธีการและขั้นตอนที่จำเป็นเพื่อให้การดำเนินโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ บรรลุวัตถุประสงค์เป้าหมาย สอดคล้องนโยบาย กลยุทธ์ของโรงเรียนเพื่อก่อให้เกิดผลลัพธ์การพัฒนาที่เป็นไปในแนวทางเดียวกัน

๑.๓ จัดสรรงบประมาณในการดำเนินโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ

๑.๔ กำหนดกิจกรรมในโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ โดยร่วมมือกับภาคีเครือข่าย

ขั้นตอนที่ ๒ การดำเนินการตามแผน

ในการดำเนินการตามแผนดำเนินโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ ผู้ประเมินได้ดำเนินการดังนี้

๒.๑ ปฏิบัติให้เป็นไปตามแผนที่ได้กำหนดไว้ ๒ กิจกรรม ได้แก่

๒.๑.๑ กิจกรรมโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ตามแนวทางของโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ฉบับที่ ๑) ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ เป็นกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียนคุณธรรม สพฐ ๕ ประการ ได้แก่

๒.๑.๑.๑ คุณธรรมด้านความพอเพียง หมายถึง การดำเนินชีวิตอย่างพอเพียง ประหยัด รู้จักประมาณตน และใช้ทรัพยากรอย่างมีคุณค่า ตามกรอบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช ๒๕๕๑ ได้แก่

- ๑) อยู่อย่างพอเพียง ดำเนินชีวิตอย่างพอประมาณ มีเหตุผล รอบคอบ มีคุณธรรม
- ๒) มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข
- ๓) มีความพอประมาณพอดี ไม่เบียดเบียนตนเอง รู้จักเก็บออม
- ๔) ไม่ประมาท สามารถสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีให้ตนเอง และรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง
- ๕) ประหยัดน้ำ ประหยัดไฟ ใช้สิ่งของอย่างประหยัดและคุ้มค่า

๒.๑.๑.๒ คุณธรรมด้านความกตัญญู หมายถึง การรู้คุณค่าของบุคคลและสิ่งต่างๆ ที่มีส่วนช่วยให้เราเติบโตและเจริญก้าวหน้า และแสดงออกถึงความขอบคุณและตอบแทน ตามกรอบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช ๒๕๕๑ ได้แก่

- ๑) ตอบแทนผู้มีพระคุณ เช่น พ่อแม่
- ๒) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
- ๓) ช่วยเหลืองานผู้ปกครอง ครู หรือผู้มีพระคุณ
- ๔) ไม่หลงลืมตัวเมื่อเกิดความสำเร็จ ยกย่องเชิดชูบุพการี ครู และทุกคนที่มีส่วนร่วม และรักความเป็นไทย ภาคภูมิใจในขนบธรรมเนียม ประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรมไทย

๒.๑.๑.๓ คุณธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริต หมายถึง การมีความซื่อตรงและจริงใจในคำพูดและการกระทำ ไม่โกหกหลอกลวง ตามกรอบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช ๒๕๕๑ ได้แก่

- ๑) ตรงต่อเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวันและรับผิดชอบในการทำงาน
- ๒) ปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบข้อบังคับของครู
- ๓) ประพฤติตรงตามความเป็นจริงต่อตนเองทั้งท่ายกาย วาจา ใจ
- ๔) ประพฤติตรงตามความเป็นจริงต่อผู้อื่นทั้งท่ายกาย วาจา ใจ
- ๕) ไม่ถือเอาสิ่งของหรือผลงาน ของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง

๒.๑.๑.๔ คุณธรรมด้านความรับผิดชอบ หมายถึง การปฏิบัติตามกฎระเบียบและข้อบังคับอย่างเคร่งครัด มีความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น ตามกรอบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ได้แก่

- ๑) มีความตรงต่อเวลา ใฝ่เรียนรู้ ตั้งใจเพียรพยายามในการเรียน
- ๒) มีมุ่งมั่นในการทำงาน

- ๓) ทำงานด้วยความเพียรพยายามและอดทนเพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย
- ๔) ตั้งใจและรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่การงาน
- ๕) มีจิตสาธารณะ เข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง และ

โรงเรียน

๒.๑.๑.๕ คุณธรรมด้านอุดมการณ์คุณธรรม หมายถึง การยึดมั่นในคุณธรรมจริยธรรมและดำเนินชีวิตตามหลักศีลธรรมอย่างสม่ำเสมอ ตามกรอบสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๕ ประการ ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ได้แก่

- ๑) มีความสามารถในการสื่อสาร ตอบคำถามได้
- ๒) มีความสามารถในการคิด วิเคราะห์ปรับประยุกต์จากการเรียนรู้ทักษะอาชีพไปใช้ที่บ้าน
- ๓) มีความสามารถในการแก้ ปัญหา ในการเรียนรู้ต่างๆ
- ๔) มีความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตและทักษะอาชีพ และมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

๒.๑.๒ กิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ โดยจัดการเรียนการสอนร่วมกับ

วิทยาลัยสารพัดช่างสกลนคร ซึ่งเป็นฐานสมรรถนะทักษะอาชีพและการเป็นผู้ประกอบการ

๖ หลักสูตร ได้แก่

- ๒.๑.๒.๑ หลักสูตรจักรยานยนต์ไฟฟ้า
- ๒.๑.๒.๓ หลักสูตรงานซ่อมเครื่องใช้ ไฟฟ้าภายในบ้าน
- ๒.๑.๒.๔ หลักสูตรโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปงานกราฟิก Photoshop
- ๒.๑.๒.๕ หลักสูตรอาหารว่างยอดนิยม
- ๒.๑.๒.๖ หลักสูตรสระผม-เชีผม

๒.๒ เก็บรวบรวมและบันทึกข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานไว้เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการดำเนินงานในขั้นตอนต่อไป

ขั้นตอนที่ ๓ การประเมินโครงการ

ในการประเมินโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ ผู้ประเมินได้กำหนดระยะเวลาดำเนินการประเมินโครงการปีการศึกษา ๒๕๖๓ แบ่งเป็น ๓ ระยะ ดังนี้

๓.๑ การประเมินโครงการก่อนดำเนินงาน เป็นการประเมินด้านบริบท และด้านปัจจัยเบื้องต้น ระยะเวลาก่อนเปิดภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๓

๓.๑.๑ การประเมินความเหมาะสมด้านบริบทของโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ

๓.๑.๒ การประเมินความเหมาะสมด้านปัจจัยเบื้องต้นที่ใช้ในการดำเนินโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ

๓.๒ การประเมินระหว่างดำเนินโครงการ เป็นการประเมินด้านกระบวนการดำเนินโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ ระยะเวลากลางภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๓

๓.๓ ประเมินผลโครงการเมื่อสิ้นสุดการดำเนินงาน (Post-Evaluation) เป็นการประเมินด้านผลผลิตของโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ ระยะเวลาประเมินก่อนปิดภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๔ ประกอบด้วย การประเมินคุณภาพผู้เรียน ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนตามคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. และการประเมินความพึงพอใจของนักเรียน

ขั้นตอนที่ ๔ การนำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไข

ในการนำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไขโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ ผู้ประเมินได้ดำเนินการ ดังนี้

๔.๑ นำผลการประเมินโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ จากขั้นตอนที่ ๓ มาประชุมครูและภาคีเครือข่าย เพื่อดูผลการดำเนินกิจกรรมโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ

๔.๒ วางแผนปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ ในปีต่อไปตามผลการประเมิน

งบประมาณในการดำเนินโครงการ

๒๐,๐๐๐ บาท

การประเมินโครงการ

ในการประเมินโครงการแบ่งเป็น ๓ ระยะ ดังนี้

ระยะที่ ๑ การประเมินก่อนเริ่มดำเนินโครงการ เป็นการประเมินด้านบริบท และด้านปัจจัยเบื้องต้น ระยะเวลาก่อนเปิดภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๓

ระยะที่ ๒ การประเมินระหว่างดำเนินโครงการ เป็นการประเมินด้านกระบวนการดำเนินโครงการ ระยะเวลากลางภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๓

ระยะที่ ๓ การประเมินหลังเสร็จสิ้นโครงการ เป็นการประเมินด้านผลผลิตของโครงการ ระยะเวลาประเมินก่อนปิดภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๔

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑) นักเรียนมีคุณภาพผู้เรียนด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนตามคุณธรรม อัตลักษณ์ของโรงเรียนคุณธรรม สพฐ.

๒) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อผลการดำเนินงานโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคี ราษฎร์อุทิศ

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

คำสั่งคณะกรรมการขับเคลื่อน

โครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคี
เครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ

คำสั่งโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ

ที่ ๗๑ / ๒๕๖๓

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณธรรมประจำปีการศึกษา ๒๕๖๓

ด้วยโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ ได้ดำเนินการพัฒนาโรงเรียนในโรงเรียนคุณธรรมน้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่าง ยั่งยืนใน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ เป็นการดำเนินงานเพื่อสืบสานพระราชปณิธานเดินตามรอยเบื้องพระยุคลบาทของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ตามพระราชประสงค์ของของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๑๐ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาให้นักเรียน ครู ผู้บริหารและบุคลากร ตระหนักรู้ เข้าใจ และมีกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล ซึมซับคุณคุณธรรมความดีอย่างเป็นธรรมชาติ สร้างความรู้สึกรักผิชอบชั่วดี รวมทั้งสร้างเครือข่ายชุมชนองค์กรแห่งคุณธรรม โดยประสานความร่วมมือจากหน่วยงานและองค์กรที่ทำงานด้านคุณธรรมอย่างเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ จึงขอแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่าง ยั่งยืนใน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ ดังนี้

๑. คณะกรรมการอำนวยการ มีหน้าที่ให้คำปรึกษา แนะนำ ชี้แจง รวมทั้งแก้ไขปัญหาอุปสรรคต่างๆ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ประกอบด้วย

๑.๑ นางสาวญาสุมินทร์ นนทมาต	ผู้อำนวยการโรงเรียน	ประธานกรรมการ
๑.๒ นายอนุกุล บุญจันทร์	ครู	รองประธานกรรมการ
๑.๓ นายปริญญา แก้วกำ	ครู	กรรมการ
๑.๔ นายประภาส ไตรธิเลน	ครู	กรรมการ
๑.๕ นางพิศมัย ภูละคร	ครู	กรรมการและเลขานุการ

๒. คณะกรรมการดำเนินงาน มีหน้าที่ดำเนินกิจกรรมส่งเสริมโรงเรียนคุณธรรมฯ ให้สำเร็จลุล่วง และประสานงาน ควบคุม ดูแลให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ประกอบด้วย

๒.๑ นายอนุกุล บุญจันทร์	ครู	ประธานกรรมการ
๒.๒ นายปริญญา แก้วกำ	ครู	รองประธานกรรมการ
๒.๓ นางสาวอรอุมา บุตรมิมุสา	ครู	ผู้รับผิดชอบโรงเรียนคุณธรรม
๒.๔ นางสาวไส นิคร์หล่อน	ครู	กรรมการ
๒.๕ นางสาวจรรยา พรหมสาขาฯ	ครู	กรรมการ
๒.๖ นายประภาส ไตรธิเลน	ครู	กรรมการ
๒.๗ นางสาวสุภักฉิณี สาขันธ์โคตร	ครู	กรรมการ
๒.๘ นางพิศมัย ภูละคร	ครู	กรรมการ

/๒.๖ นายประภาส ไตรธิเลน

๒.๙	นางประภัสสรพร นันทะสุธา	ครู	กรรมการ
๒.๑๐	นางสาวญาสุมิญญ์ คำมณี	ครู	กรรมการ
๒.๑๑	นายเฉลิม พัฒพร	ครู	กรรมการ
๒.๑๒	นางสาวศุภรัตน์ เบ้าคำ	ครู	กรรมการ
๒.๑๓	นางสาวชูลีพร แสงสุวรรณ	ครู	กรรมการ
๒.๑๔	นางสาวจุฑารัตน์ วงศ์ภาค	ครู	กรรมการ
๒.๑๕	นางสาวศิริรัตน์ วงศ์สีดา	ธุรการ	กรรมการ
๒.๑๖	นายประสาน แสนดี	นักการ	กรรมการ
๒.๑๗	นายสุขสำราญ สุขอร่าม	ครู	กรรมการและเลขานุการ

หน้าที่

๑. ครูโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ มีบทบาทหน้าที่ในการช่วยดูแลควบคุมนักเรียน ให้ครูสารพัดสกลนครเป็นครูผู้สอนในแต่ละหลักสูตร ซึ่งครูของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศจะสอดแทรกบูรณาการคุณธรรม ๔ ประการ ได้แก่ ๑) ความพอเพียง ๒) ความกตัญญู ๓) ความซื่อสัตย์สุจริต ๔) ความรับผิดชอบ ให้แก่นักเรียนในหลักสูตรที่รับ

๒. กำหนดคุณธรรมด้านอุดมการณ์คุณธรรม การตีความชีวิตอย่างสอดคล้องกับความจริง อันเป็นความยั่งยืนแห่งความร่มเย็น และมั่นคงของระบบการศึกษาของชาติบ้านเมืองสืบไปในอนาคต ของนักเรียน ตามกรอบสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ๕ ประการ ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ บนหลักการ “คิดได้ ทำเป็น เห็นคุณค่า” ได้แก่

- ๑) มีความสามารถในการสื่อสาร (ทั้ง ๖ หลักสูตร)
- ๒) มีความสามารถในการคิด (ทั้ง ๖ หลักสูตร)
- ๓) มีความสามารถในการแก้ปัญหา (ทั้ง ๖ หลักสูตร)
- ๔) มีความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต (ทั้ง ๖ หลักสูตร)
- ๕) มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยี (หลักสูตร หลักสูตรโปรแกรมคอมพิวเตอร์

สำเร็จรูปงานกราฟฟิก)

๔. ครูโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ในหลักสูตรที่รับผิดชอบ

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๑๑ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๖๓

สั่ง ณ วันที่ ๑๑ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๖๓

(นางสาวญาสุมินทร์ นนทมาต)

ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ

คำสั่งโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ

ที่ ๘๙ / ๒๕๖๓

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบคุณภาพตนเอง ตามเกณฑ์การตรวจสอบ

ความสอดคล้องของคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียน

โครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่าง ยั่งยืนใน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ ได้ดำเนินการขับเคลื่อนโดยการจัด กิจกรรมที่หลากหลาย และแนวทางการจัดกิจกรรมโรงเรียนดีต้องมีขึ้นเป็นกิจกรรมหนึ่งที่มีเป้าหมาย เพื่อยกระดับคุณธรรม จริยธรรม ต่อยอดให้นักเรียน ครู ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาใน โรงเรียนให้มีจิตสำนึกดี ปฏิบัติตนบนพื้นฐานคุณธรรมจริยธรรมที่ดีงาม สอดคล้องกับคุณธรรมอัต ลักษณ์ของโรงเรียนหรือกรอบแนวคิดคุณธรรม ๔ ประการ ได้แก่ ๑.ความกตัญญู ๒.ความ รับผิดชอบ ๓. ความซื่อสัตย์ ๔. ความพอเพียง ๕. อุดมการณ์คุณธรรม นอกจากนี้การดำเนินงาน ดังกล่าวยังเป็นการสร้างนักเรียนดีให้บ้านเมือง สร้างครูดีให้ห้องเรียน สร้างผู้บริหารดีให้ห้องเรียน และสร้างโรงเรียนให้ชุมชน

อาศัยอำนาจตามมาตรา ๓๙ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวง ศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ ๒ พ.ศ.๒๕๕๓ และมาตรา ๒๗ มาตรา ๘๖ แห่ง พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ พระราชบัญญัติ ระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๕๑ แห่งพระราชบัญญัติ ระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา(ฉบับที่ ๓)พ.ศ. ๒๕๕๓ โรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคี ราษฎร์อุทิศ จึงแต่งตั้งครูและบุคลากรทางการศึกษาปฏิบัติงานดังนี้

๑. นางสาวญาสุมินทร์ นนทมาต	ผู้อำนวยการโรงเรียน	ประธานกรรมการ
๒. นายอนุกุล บุญจันทร์	ครูชำนาญการพิเศษ	รองประธานกรรมการ
๓. นายปริญญา แก้วกำ	ตัวแทนครู	กรรมการ
๕. เด็กหญิงสุทธิดา จันทะศรี	ตัวแทนนักเรียน	กรรมการ
๖. นายศุภกิจ วงศ์เตชะ	ตัวแทนกรรมการสถานศึกษา	กรรมการ
๗. นางพุชดี ดงภูยาว	ผู้แทนชุมชน	กรรมการ
๘. นางสาวอรอุมา บุตรมิมุสา	ครูผู้ช่วย	กรรมการและเลขานุการ

มีหน้าที่ ตรวจสอบคุณภาพตนเอง ตามเกณฑ์ความสอดคล้องของคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียน มีเกณฑ์การตรวจสอบดังนี้

๑. โรงเรียนจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี/โครงการ/กิจกรรมด้านคุณธรรมที่เป็นระบบ ต่อเนื่อง

/๒. โรงเรียนดำเนินการค้นหาปัญหา

๒. โรงเรียนดำเนินการค้นหาปัญหา สาเหตุ กำหนดพฤติกรรมบ่งชี้เชิงบวก และคุณธรรม ในการแก้ปัญหา กำหนดกิจกรรมอย่างสร้างสรรค์ผู้บริหาร ครูบุคลากร และนักเรียนปฏิบัติตาม คุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียนหรือกรอบแนวคิดโรงเรียนคุณธรรม สพฐ.

๓. โรงเรียนมีการจัดค่ายยุวชนคนคุณธรรม

๔. โรงเรียนจัดกิจกรรมคืนคุณธรรมสู่ห้องเรียน

๕. นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนตามคุณธรรมอัตลักษณ์หรือตามกรอบแนวคิดโรงเรียน คุณธรรม สพฐ.

๖. ครูมีแผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการคุณธรรมอัตลักษณ์หรือตามกรอบแนวคิด คุณธรรม สพฐ. โดยผ่านโครงการคุณธรรมและกิจกรรมอื่นๆ

๗. มีผลงานโครงการคุณธรรมระดับห้องเรียน

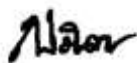
๘. โรงเรียนสะอาด บรรยากาศร่มรื่น สวยงาม ปลอดภัย มีสถานที่ในการปลูกฝังปฏิบัติ ตามคุณธรรม

๙. นักเรียนมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ตามคุณธรรมอัตลักษณ์หรือตามกรอบแนวคิด โรงเรียน คุณธรรม สพฐ. ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐ ของนักเรียนทั้งหมด (ของปีที่ขอรับการทดสอบ)

๑๐. โรงเรียนส่งผลการตรวจสอบตนเองไปให้ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
รับรอง

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๔ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๖๓

(นางสาวญาสุมินทร์ นนทมาตร)

ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ

คำสั่งโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ
ที่ ๘๕ / ๒๕๖๔
แต่งตั้งครูแกนนำโครงการโรงเรียนคุณธรรม ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๔

ด้วยโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ ได้ดำเนินการพัฒนาโรงเรียนในโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่าง ยั่งยืนใน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ เพื่อสืบสานพระราชปณิธานเดินตามรอยเบื้องพระยุคลบาทของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ตามพระราชประสงค์ของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๑๐ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาให้นักเรียน ครู ผู้บริหารและบุคลากรตระหนักรู้ เข้าใจ และมีกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล ชี้นำคุณค่าแห่งคุณธรรมความดีอย่างเป็นธรรมชาติสร้างความรู้สึกผูกพันชอบชั่วดี รวมทั้งสร้างเครือข่ายชุมชนองค์กรแห่งคุณธรรม โดยประสานความร่วมมือจากหน่วยงานและองค์กรที่ทำงานด้านคุณธรรมอย่างเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ จึงขอแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานโครงการโรงเรียนคุณธรรม โรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ ดังนี้

๑. คณะกรรมการอำนวยการ

๑. นางสาวญาสุมินทร์ นนทมาต	ผู้อำนวยการโรงเรียน	ประธานกรรมการ
๒. นายอนุกุล บุญจันทร์	ครู หน้ากลุ่มบริหารวิชาการ	กรรมการ
๓. นายปริญญา แก้วก่า	ครู หน้ากลุ่มบริหารงบประมาณ	กรรมการ
๔. นายประภาส ไตรธิเลน	ครู หน้ากลุ่มบริหารทั่วไป	กรรมการ
๕. นางสาวจรรยา พรหมสาขาฯ	ครู หน้ากลุ่มบริหารงานบุคคล	กรรมการ
๖. นายเฉลิม พัดพรหม	ครูผู้ช่วย	กรรมการและเลขานุการ

มีหน้าที่ ๑. มีหน้าที่อำนวยการ สนับสนุน ส่งเสริม ดูแลประสานงานกับคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ เพื่อให้เกิดผลดีและบรรลุวัตถุประสงค์

๒. มีหน้าที่ให้คำปรึกษา อำนวยความสะดวก ให้คำแนะนำในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ

๒. คณะกรรมการครูแกนนำโรงเรียนคุณธรรม

๒.๑ นายอนุกุล บุญจันทร์	ครู	ประธานกรรมการ
๒.๒ นายปริญญา แก้วก่า	ครู	รองประธานกรรมการ
๒.๓ นางสาวอรอุมา บุตรมิมุสา	ครู	ผู้รับผิดชอบโรงเรียนคุณธรรม
๒.๔ นางสาวสดี ไส นิคกรล่อน	ครู	กรรมการ

๒.๕	นางสาวจรรยา พรหมสาขาฯ	ครู	กรรมการ
๒.๖	นายประภาส ไตรธิเลน	ครู	กรรมการ
๒.๗	นางสาวสุภักฉิณี สาขันธ์โคตร	ครู	กรรมการ
๒.๘	นางพิศมัย ภูละคร	ครู	กรรมการ
๒.๙	นางประภัทรพร นันทะสุธา	ครู	กรรมการ
๒.๑๐	นางสาวญาสุมิญญ์ คำมณี	ครู	กรรมการ
๒.๑๑	นายเฉลิม พัฒพร	ครู	กรรมการ
๒.๑๒	นางสาวศุภรัตน์ เบ้าคำ	ครู	กรรมการ
๒.๑๓	นางสาวชุลีพร แสงสุวรรณ	ครู	กรรมการ
๒.๑๔	นางสาวจุฑารัตน์ วงศ์ภาคิ	ครู	กรรมการ
๒.๑๕	นางสาวศิริรัตน์ วงศ์สีดา	ธุรการ	กรรมการ
๒.๑๖	นายประสาน แสนดี	นักการ	กรรมการ
๒.๑๗	นายสุขสำราญ สุขอร่าม	ครู	กรรมการและเลขานุการ

มีหน้าที่ ๑. ขยายผลความรู้โครงการโรงเรียนคุณธรรม สพลู สุโรงเรียน

๒. ให้ความรู้ สนับสนุน ช่วยเหลือ กำกับ ติดตาม เพื่อให้โรงเรียนเป็นโรงเรียนคุณธรรม

๓. ปฏิบัติหน้าที่อื่นๆ ตามที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย

๒. คณะกรรมการนักเรียนแกนนำโรงเรียนคุณธรรม

๒.๑	เด็กชายจักรดล ดงภูยาว	นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓	ประธานนักเรียน
๒.๒	เด็กชายณัฐพงษ์ จัมโพธิ์ขวาง	นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓	กรรมการ
๒.๓	เด็กหญิงสุทธิดา วงศ์เตชะ	นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓	กรรมการ
๒.๔	เด็กหญิงอรปรียา วงศ์เตชะ	นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓	กรรมการ
๒.๕	เด็กชายจตุรภัทร ดีปรีชา	นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒	กรรมการ
๒.๖	เด็กชต พรหมทองมี	นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒	กรรมการ
๒.๗	เด็กหญิงศิริลักษณ์ ดงภูยาว	นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒	กรรมการ
๒.๘	เด็กหญิงวนิดา ทามนตรี	นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒	กรรมการ
๒.๙	เด็กชายปฏิพัทธ์ แสนดี	นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑	กรรมการ
๒.๑๐	เด็กหญิงพรสุดา ชัยสุวรรณ	นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑	กรรมการ
๒.๑๑	เด็กหญิงเสาววณี วงศ์เตชะ	นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑	กรรมการ
๒.๑๒	เด็กหญิงอินธิรา ดงภูยาว	นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑	กรรมการ

มีหน้าที่

๑. เป็นผู้ช่วยครูแกนนำขยายผลความรู้โครงการโรงเรียนคุณธรรม สพลู สุโรงเรียน

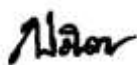
๒. ให้ความรู้ สนับสนุน ช่วยเหลือ กำกับ ติดตาม เพื่อให้โรงเรียนเป็นโรงเรียนคุณธรรม

๓. ปฏิบัติหน้าที่อื่นๆ ตามที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย

ให้ผู้ได้รับการแต่งตั้งปฏิบัติหน้าที่ ได้เต็มความสามารถ อย่าให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการได้ หากมีปัญหาใดเกิดขึ้น ให้รายงานให้ผู้บริหารทราบโดยด่วน เพื่อหาทางแก้ไขต่อไป

/ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๒๔ พฤศจิกายน

ทั้งนี้ ตั้งแต่ วันที่ ๒๔ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๖๓
สั่ง ณ วันที่ วันที่ ๒๔ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๖๓

(นางสาวญาสุมินทร์ นนมาตร)

ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ

คำสั่งวิทยาลัยสารพัดช่างสกลนคร

ที่ ๓๔๔ / ๒๕๖๓

เรื่อง มอบหมายรายวิชาสอนโครงการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น
ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๓

ตามที่ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวง
ศึกษาธิการได้ขอความอนุเคราะห์วิทยากรในการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรอาชีพพระยะสั้น ให้กับ
นักเรียนระดับประถมศึกษาและชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน ๔ โรงเรียน ซึ่งทางงานพัฒนา
หลักสูตรการเรียนการสอน ฝ่ายวิชาการ ได้ประสานในการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรวิชาชีพ
พระยะสั้น ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ความละเอียดทราบแล้วนั้น

ดังนั้น อาศัยระเบียบสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ว่าด้วยการบริหารสถานศึกษา
พ.ศ.๒๕๕๒ ข้อ ๑๓ โดยทำการจัดการเรียนการสอน วันจันทร์ - พุธ และวันศุกร์ เวลา ๑๓.๐๐ - ๑๗.๐๐
น. ระหว่างวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ ถึง ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๔ ณ โรงเรียนที่ขอความอนุเคราะห์
วิทยากรในการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรอาชีพพระยะสั้น “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” จึงขอ
มอบหมายรายวิชาสอนให้กับครูและบุคลากรทางการศึกษา ดังนี้

ที่	ชื่อ-สกุล	รหัสวิชา	ชื่อรายวิชา	จำนวนชั่วโมง	กลุ่มวิชา/กลุ่มงาน
๑	นายมานิตย์ จันมี	๑๑๐๑-๑๓๐๔	จักรยานยนต์ไฟฟ้า	๗๕	ช่างยนต์
๒	นางสาวศศิมา งามชายโขง	๑๔๐๓-๖๓๐๒	การประดิษฐ์ของชำร่วย ของที่ระลึก	๗๕	ประดิษฐ์ของขวัญ
๓	นายวรากร การแสง	๑๑๐๔-๑๓๐๒	งานซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้า ภายในบ้าน	๗๕	ช่างไฟฟ้ากำลัง
๔	นายอดิศร ป้อมหิน	๑๒๐๔-๑๓๐๓	โปรแกรมคอมพิวเตอร์ สำเร็จรูปงานกราฟฟิก Photoshop	๗๕	คอมพิวเตอร์ธุรกิจ
๕		๑๔๐๒-๓๓๐๓	อาหารว่างยอดนิยม	๗๕	อาหารและโภชนาการ
๖	นางสาวศุภิษา ร้อยพิลา	๑๔๐๓-๑๓๐๑	สระผม-เช้ทผม	๗๕	เสริมสวย

ขอให้บุคลากรผู้ที่ได้รับมอบหมายปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบเอาใจใส่เป็นไป
ด้วยความเรียบร้อยบังเกิดผลดีต่อวิทยาลัยฯ และทางราชการต่อไป

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ ถึง ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๔

สั่ง ณ วันที่ ๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๓

(นางมนันสนันท์ รัตริห้วง)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยสารพัดช่างสกลนคร

ภาคผนวก ข

แบบฟอร์ม/เครื่องมือที่ใช้สำหรับเก็บรวบรวมข้อมูล

๑. แบบสอบถามการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน
ตามคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียนคุณธรรม สำหรับครู ผู้ปกครองนักเรียน
๒. แบบสอบถามการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อโครงการโรงเรียนวิถีใหม่
วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่าย
ของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ สำหรับนักเรียน
๓. แบบบันทึกผลงานเชิงประจักษ์ ผลผลิตจากการดำเนินโครงการโรงเรียนวิถีใหม่
วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่าย
ของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ สำหรับหัวหน้ากลุ่มบริหารวิชาการ

สำหรับ ครู ผู้ปกครองนักเรียน

แบบสอบถามการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน
ตามคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียนคุณธรรม

คำชี้แจง

๑. แบบสอบถามฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนตามคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียนคุณธรรม

๒. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น ๓ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ ข้อมูลสถานภาพทั่วไป

ตอนที่ ๒ เป็นแบบสอบถามการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนตามคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียน โครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรมน้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ

ตอนที่ ๓ ข้อเสนอแนะ

๓. ผู้ตอบแบบสอบถามฉบับนี้ ได้แก่ ครู และผู้ปกครองนักเรียน

๔. ในการตอบคำถามการประเมินได้โปรดตอบตามความเป็นจริง ตอบทุกตอน ทุกข้อ เพื่อความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม ข้อมูลที่ได้จะเก็บไว้เพื่อการประเมินโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรมน้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ ไม่มีผลกระทบหรือก่อความเสียหายใด ๆ ต่อท่าน ผลการประเมินจะเสนอในภาพรวม

ขอขอบพระคุณยิ่งที่ท่านได้เสียสละเวลาอันมีค่า ตอบแบบประเมินเพื่อเป็นข้อมูลในการประเมินครั้งนี้

นางสาวญาสุมินทร์ นนทมาตร

ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต ๑

โทร. ๐๘๔-๔๔๙-๒๒-๖๖

ตอนที่ ๑ ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

๑. เพศ

ชาย

หญิง

๒. ปัจจุบันท่านปฏิบัติหน้าที่

ครู

ผู้ปกครองนักเรียน

ตอนที่ ๒ แบบสอบถามการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนตามคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียน โครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรมน้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องช่องระดับคุณภาพคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุด โดยมีระดับผลการประเมิน ๕ ระดับ ดังนี้

๕ หมายถึง มีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด

๔ หมายถึง มีคุณภาพอยู่ในระดับมาก

๓ หมายถึง มีคุณภาพอยู่ในระดับปานกลาง

๒ หมายถึง มีคุณภาพอยู่ในระดับน้อย

๑ หมายถึง มีคุณภาพอยู่ระดับน้อยที่สุด

ข้อ	คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ตามคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียนคุณธรรม	ระดับคุณภาพ				
		๕	๔	๓	๒	๑
คุณธรรมอัตลักษณ์ด้านความพอเพียง						
๑	นักเรียนอยู่อย่างพอเพียง ดำเนินชีวิตอย่างพอประมาณ มีเหตุผล รอบคอบ มีคุณธรรม					
๒	นักเรียนมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคม ได้อย่างมีความสุข					
๓	นักเรียนมีความพอประมาณพอดี ไม่เบียดเบียนตนเอง รู้จักเก็บออม					
๔	นักเรียนไม่ประมาท สามารถสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีให้ตนเอง และรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง					
๕	นักเรียนประหยัดน้ำ ประหยัดไฟ ใช้สิ่งของอย่างประหยัดและคุ้มค่า					

ข้อ	คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ตามคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียนคุณธรรม	ระดับคุณภาพ				
		๕	๔	๓	๒	๑
คุณธรรมอัตลักษณ์ด้านความกตัญญู						
๖	นักเรียนตอบแทนผู้มีพระคุณ เช่น พ่อแม่					
๗	นักเรียนรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์					
๘	นักเรียนช่วยเหลืองานผู้ปกครอง ครู หรือผู้มีพระคุณ					
๙	นักเรียนไม่หลงลืมตัวเมื่อเกิดความสำเร็จ ยกย่องเชิดชูบุพการี ครู และทุกคนที่มีส่วนร่วม					
๑๐	นักเรียนรักความเป็นไทย ภาคภูมิใจในขนบธรรมเนียม ประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรมไทย					
คุณธรรมอัตลักษณ์ด้านความซื่อสัตย์						
๑๑	นักเรียนตรงต่อเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวัน และรับผิดชอบในการทำงาน					
๑๒	นักเรียนปฏิบัติตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ระเบียบข้อบังคับของครู					
๑๓	นักเรียนประพฤติตรงตามความเป็นจริงต่อตนเองทั้งท่ายกาย วาจา ใจ					
๑๔	นักเรียนประพฤติตรงตามความเป็นจริงต่อผู้อื่นทั้งท่ายกาย วาจา ใจ					
๑๕	นักเรียนไม่ถือเอาสิ่งของหรือผลงาน ของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง					
คุณธรรมอัตลักษณ์ด้านความรับผิดชอบ						
๑๖	นักเรียนมีความตรงต่อเวลา ใฝ่เรียนรู้ ตั้งใจเพียรพยายามในการเรียน					
๑๗	นักเรียนมุ่งมั่นในการทำงาน					
๑๘	นักเรียนทำงานด้วยความเพียรพยายามและอดทนเพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย					
๑๙	นักเรียนตั้งใจและรับผิดชอบต่อหน้าที่การทำงาน					
๒๐	มีจิตสาธารณะ เข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและโรงเรียน					
คุณธรรมอัตลักษณ์ด้านอุดมการณ์คุณธรรม						
๒๑	นักเรียนมีความสามารถในการสื่อสาร ตอบคำถามได้					
๒๒	นักเรียนมีความสามารถในการคิด วิเคราะห์ปรับประยุกต์จากการเรียนรู้ทักษะอาชีพไปใช้ที่บ้าน					
๒๓	นักเรียนมีความสามารถในการแก้ ปัญหา ในการเรียนรู้ต่างๆ					
๒๔	นักเรียนมีความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตและทักษะอาชีพ					
๒๕	นักเรียนมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ไปใช้ในชีวิตประจำวัน					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)

สำหรับนักเรียน

แบบสอบถามเพื่อประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม
น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน
โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ

คำชี้แจง

๑. แบบสอบถามฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความพึงพอใจที่มีต่อโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ

๒. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น ๓ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ ข้อมูลสถานภาพทั่วไป

ตอนที่ ๒ แบบสอบถามประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ

ตอนที่ ๓ ข้อเสนอแนะ

๓. ผู้ตอบแบบสอบถามฉบับนี้ ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ

๔. ในการตอบคำถามการประเมินได้โปรดตอบตามความเป็นจริง ตอบทุกตอน ทุกข้อ เพื่อความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม ข้อมูลที่ได้จะเก็บไว้เพื่อการประเมินโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ ไม่มีผลกระทบหรือก่อความเสียหายใด ๆ ต่อท่าน ผลการประเมินจะเสนอในภาพรวม

ขอขอบพระคุณยิ่งที่ท่านได้เสียสละเวลาอันมีค่า ตอบแบบประเมินเพื่อเป็นข้อมูลในการประเมินครั้งนี้

นางสาวญาสุมินทร์ นนทมาตร

ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต ๑

โทร. ๐๘๔-๔๔๙-๒๒-๖๖

ตอนที่ ๑ ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

เพศ

ชาย

หญิง

ตอนที่ ๒ แบบสอบถามประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องช่องระดับความคิดเห็นที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุด โดยมีเกณฑ์ระดับผลการประเมิน ๕ ระดับ ดังนี้

๕ หมายถึง มีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานในระดับมากที่สุด

๔ หมายถึง มีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานในระดับมาก

๓ หมายถึง มีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานในระดับปานกลาง

๒ หมายถึง มีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานในระดับน้อย

๑ หมายถึง มีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ				
		๕	๔	๓	๒	๑
๑	การประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน					
๒	การจัดอบรมกิจกรรมโรงเรียนคุณธรรมและกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้					
๓	การสร้างความเข้าใจในการเลือกฐานสมรรถนะทักษะอาชีพและการเป็นผู้ประกอบการ ๖ หลักสูตร					
๔	การสร้างความเข้าใจด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนตามคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ๕ ประการ					
๕	การจัดสภาพแวดล้อมห้องเรียนถูกสุขลักษณะ น่าน่าน่าเรียน					
๖	การส่งเสริมคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. คุณครูผู้สอนมีความเชี่ยวชาญในเนื้อหา					
๗	การส่งเสริมทักษะอาชีพ คุณครูผู้สอนมีความเชี่ยวชาญในการจัดกิจกรรม					
๘	การจัดสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ สื่อและแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัย น่าสนใจ					

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ				
		๕	๔	๓	๒	๑
๙	การเปิดโอกาสให้เรียนรู้จากการปฏิบัติ					
๑๐	การให้อิสระในการแสดงความคิดเห็นและเลือกเรียนฐานสมรรถนะ ทักษะอาชีพและการเป็นผู้ประกอบการ ๖ หลักสูตร					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)

สำหรับหัวหน้ากลุ่มบริหารวิชาการ

แบบบันทึกผลงานเชิงประจักษ์ ผลผลิตจากการดำเนินโครงการโรงเรียนวิถีใหม่
 วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน
 โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ

คำชี้แจง

แบบบันทึกดังต่อไปนี้ เป็นแบบบันทึกผลงานเชิงประจักษ์ที่ ผู้บริหาร ครู นักเรียนได้รับ
 ที่เป็นผลผลิตจากการดำเนินโครงการโรงเรียนวิถีใหม่ วิถีคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่
 การพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาคีเครือข่ายของโรงเรียนบ้านดงมะไฟสามัคคีราษฎร์อุทิศ

ประเภท	ชื่อผลงานเชิงประจักษ์	หน่วยงาน ที่มอบรางวัล	ปี พ.ศ. ที่ได้รับ
ผลงานผู้บริหารสถานศึกษา			
ผลงานครู			
ผลงานนักเรียน			
ผลงานโรงเรียน			

.....หัวหน้ากลุ่มบริหารวิชาการรายงาน